



~~Bath.~~
~~1958.~~

BANKT.
1464

Teljes

1764

K E M P I S
T A M Á S N A K
K R I S T U S
K Ö V E T É S É R Ő L
N É G Y
K Ö N Y V E I

M E L L Y E K

A' Bóldog emlekezetű Car-
dinál Pázmány Péter Eszterga-
mi Ersek által meg magyaráztat-
tak; most pedig a' Magyar Nem-
zetnek lelki épületire és okta-
tására ujonnan ki-nyom-
tattattak.

NAGY SZOMBATBAN
Az Academiai Bötűkkel 1709.
Eszterdöben.

Perillustri, ac Generoso

Domino Domino.

A D A M O
P A P E S S

DE

NEMES.KOSZTOLAN,

Sacræ Cæs. Regiæq;
Majestatis Inclyti Regimi-
nis Illustrissimi Domini Co-
mitis JOSEPHI Senioris
ESTERHAZI de Galán-
tha Militiæ Ungariæ Eque-
stris Vice Colonello &c.

Domino Meccœnati
colendissimo.



Per-



Perillustris, ac Generose
Domine.

IN Campum propediem
Martialem proditurus,
Tibi melius, Tuisque
Perillustris, ac Gene-
rose Domine, Domine Vice Co-
lonelle consulere nequibas: quàm
dum sacratoris disciplinæ militaris
compendium Aureum Kempensis
Ascetæ de Imitatione Christi libellum
Tuâ rursus munificentia recusum,
partem velut Commeatûs adsciscere
voluisti. Uti militiam vitam esse
hominis super terram ex Hussæo
Principe nemo est, qui ignoret; ita
leges

DEDICATIO.

leges, & præcepta militiæ hujus expeditioni methodo à quoquàm, quàm Thoma nostro tradita esse, consensus negat expertorum. Orbis Domitor Macedo tot in expeditionibus Iliada circumtulit; ut quod votis unice ardebat, assiduâ ejus lectione germanum ex Alexandro fingeret Achillem. Næ tu sublimius sapuisse illo nobis visus es; quando sublimius, quia è cælis accersitum, Prototypon hocce libello ad verum expressum, imitandum Tibi, Tuiq; delegisti. Amor speculandorum syderum quid non potuit in Matthiam, Regum Hungariæ Pœnicem? stabat is, ordinatâ jam acie, & præter decretorium classicum ad conferendum Otthomanico cum Tyranno restabat nihil; cum nescio à quo

DEDICATIO.

quo Astronomica Regio. Montani Tabula intempestivè profectò præsentantur. Quid ad hæc Rex, si unquam aliàs maxime serijs intentus? Quasi nihil instaret formidolosum, & vultu benignissimo, & affatu promptissimo offerentem dignatus. Verum, nostro ipso adstruente Kempensi, quid juvat se neglecto cursum cæli considerare? Conducibilis agit, qui non planetarum errores; sed ne à potiundi cæli via aberraret, sollicitus indagat. Ibit porro securus erroris, quisquis viâ ducis insectatur vestigia; quem solum, qui sequitur, non ambulat in tenebris. Nec viâ longinquitas terro-ri esse potest: nequit non esse compendiosa, parvo hocce libello comprehensa. Si namque Viris gravissi-

DEDICATIO.

mis deferendum est, quid libellus hic, nisi totius Christianæ Philoſophiæ compendium, qui, Ut non nemo adſtruit, ſuccum, & medullam totius vitæ, & perfectionis Spiritu-
lis in ſe complectitur? ut non immeritò immenſam Dei providentiam in hoc libello Aſceta Granatenſis agnoſcat; ut qui tam paucis, ſed ſpiritu
plenis verbis tam multa ſuggerat, tamq̃ efficacia ad movendum cor hominis. A nemine, ad Divina af-
fectoſine ſpirituale profectu libellum hunc legi poſſe, ſacrâ purpurâ, do-
ctrinâ, & pietate ex vero Illuſtriſſimus teſtis eſt Baronius. Certè ipſâ
Experientiâ compertum habemus, plurimos cum mœſtitiâ animi, vel
moleſtijs alijs afflicti, affectiq̃ fuiſ-
ſent, fortuitâ unius modò capitis le-
ctione

DEDICATIO.

ctione mœrorem omnem abſterſiſſe, animūque à moleſtijs avocâſſe. Atque hinc eſt, quòd nullo excepto, cunctos Europæ populos pervagatus, in ipſam Mauritaniā penetrârit: ubi vulgari Turcarum linguâ con-
verſus Regia in Bibliotheca à Ma-
bometano, quod mirère, Rege pre-
tioſo loco Cymelij aſſervetur.

Accipe igitur Perilluſtris. ac
Generoſe Domine, Domine Vi-
ce-Colonelle mole libellum non
magnum, ſed quo poſt ſacros Codices
nullus crebrius Typis excuſus fue-
rit, nullus cupidiùs ab omnibus
expetitus; à ſummis, medijs, infi-
mis avidiùs nullus lectitatus: nul-
lus in tam varias linguas transfu-
ſus, atque omnium calculis approba-
tus. Quod dum dignabère, atque,
uti

DEDICATIO.

*uti in alijs à nobis hætenus excusis
pijs libellis, pridem Martem Palladi,
libros gladio felici fœdere sociare do-
ctus, facere consuevisti, evolueris
attentiùs, gratulaturum te spera-
mus, quòd afflicta Patriæ præsentis-
simum adversus instantes calamita-
tes antidotũ tuã provideris munifi-
centiã. Quo dum opportunè alijs
fruuntur; ut Patriæ, nobisque diu
felix maneas superstes, votis omni-
bus optabit*

*Perillustris, ac Generosæ
Dominationis Tuæ*

*Devota Typographia Tyrna-
viensis Societatis JESU.*

I N-

I N T E S

a' Kegyes Olvasóhoz.

Mint kellefsék hasznossan ezen,
vagy más hasonló Istenes köny-
veket olvasni.

I.

REndelly bizonyos szabott üdõt efféle
mindennapi Istenes olvasásra; és ezt
a' mennyire lehet, meg-másolhatatlan-
núl meg-tartani igyekezzél. Hogyha az el-
rendelt órát bizonyos foglalatosságod meg-
akadályoztatná, ezt hogy mennél hamaráb
helyre hozzad, azon légy. Nemde ha a' test-
nek az étel, ital, mulatság, más effélék által
való táplálására időmest, és bőven-is bizo-
nyos üdõt szoktál szabni, 's rendelni; men-
nél inkább méltó, hogy a' léleknek-is (a' melly
sokkal méltóságosb a' testnél) mindennapi tá-
plálására az üdőnek valami részecskéjét vá-
laszszad, és rendeld.

2. Készítsd el lelkedet az olvasáshoz
leg-elsőszor-is tiszta, és igaz szándékkal; melly
által nem más, hanem egyedül lelki előme-
neteledet keresjed: Továbbá elmédnek Isten-
hez való fel-emelésével; mellyel kérj menyei
világosság ajándékát, és Istennek malasztját;
hogy az olvasandó dolgokat voltaképpen által-
érti-

értbessé, és meg-ismérjed, mit kívánnyon az Isten tőled, együtt eltekélvén szándékoiban az meg-ismért Isten akaratját bételjesíteni. Ezen készületre alkalmas módot ad Kempis Tamás III. Könyvnek 3. Részében. Erre nevezendőtől, hogy az ott fel tett imádság minden Istenes olvasást megelőzőn.

3. Nem sietve, és mintegy futva, hanem bakkal, és vagy figyelemetességgel kell olvasni; és, a' mint némelly nevezetes új Auktor szól, illemű késedelemmel, és pihenéssel, hogy az Isteni világosításra hely adásuk, olykor keveset meg-állapodván, az egyszer olvasott dolgokat, sentenciákat viszontag elolvasván, és miképpen azokat cselekedettel kezelni, vagy lehetne végbe vinni, elmélkedvén. Azonban bizonyos, és rendszerént való legyen az olvasás: a' tétovázó, ide-oda kapdosó úgyszólván az olvasásban el-távoztasd. Megvesztegetődött gyomornak jele az, mikor valaki sok-féle ételeket kóstolgatván, egyik mellett sem marad albatatossan; így bizonyára inkább meg-vesztegetődik, hogy sem táplálattik a' test. Nem külömben kell okoskodnunk a' lélekről is, mellynek eledele az olvasás. Rendszerént tehát kell olvasni a' könyvet, mellyet egyszer olvasni kezdettél. Mindazonáltal afféle részeit, mellyek inkább hozzá tartoznak, és indulathoz, erkölcsidhez inkább közelitnek, gyakrabban olvasgatni nem tiltatik,

zatik, sőt seletteb-is hasznos, kiváltképpen ha némelly bizonyos véted, vagy fogyatkozásod ellen való lelki ismereted vizsgálását együtt gyakorlandod.

4. Igyekezzél Istenes indulatokat, szívűből jóra való gerjedéseket, a' mint az olvasásnak materiája magával hozandója az olvasás közben egyelteni. Másként majd haszontalan lesz az olvasás: mert az el-műt meg-világosítja ugyan, de a' szívet, akaratot fel nem gerjeszti. Annak okáért szükség az olvasás közben Istenes fohászkodások által Istennek malasztját kérni azoknak, a' miket olvasz, cselekedettel való végbe vitelére. Azon kívül az olvasott materiához alkalmaztatott cselekedendő végzéseket is tenni hasznos igen, és üdvösséges. Sőt némelly jelesb sentenciákat ki-válogatván, elmédben mélyen őltani igyekezzél; mellyeket üdő jártásban mélyebben fontolván, vétek nem különbömben mint a' tegezből vett nyilakkal, mikor az üdő, és szükség kívánni fogja; a' kíséretetek, és emez, vagy amaz vétek ellen, mellyre inkább bajlandó vagy, alkalmaztatott áll: vagy is a' mellyek ugymint őszdönök néked legyenek az alázatosságnak, békeséges-tűrésnek, Isteni szeretetnek, és akármi más jószágos cselekedetnek gyakorlására.

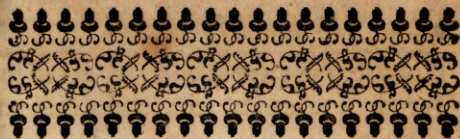
5. Az olvasást fejezd-bé mindenkor Istenhez való rövid fohászkodással, hogy a' te szí-

szíved földébe vetett magot tartsa-meg, gyümölcsösödésé tegye, hogy idejében üdvösödés gyümölcsödét teremjen. Azonban hogy ez unalmasnak ne láttassék, mintha boszszú üdötölést kívánna; bitessd-el magaddal, hogy majd csak nem egy szempillantás közbe, egy belső fohászkodással, elméd fel-emelésével ezek végbe vitehetőek. Ha mindazonáltal egy kevés kéfedelem szűksége-is, ne resteljed, se ne bánnád: semmiben hasznosban az üdöt nem töltöheted. Jussön észébe, mely sok hívóságos, és semmire kellő haszontalan aprólék dolgokban akárminémű boszszú kéfedelem-is nem szokott nehez lenni.

Ha ezen olvasásnak reguláit szorgalmasan ezen Krisztus követéséről írt könyvnek Olvasói meg-tartandgyák, Krisztusnak talán ez után több követői fognak találtatni. Kik közül hogy te Kegyes Olvasó első légy, ti szívedből kívánom magad-is igyekezzél.



ELSŐ



ELSŐ KÖNYV.

ELSŐ RESZ.

Az Ur Krisztus követéséről, és e világ hívásáinak meg-utalásáról.

I.



Z ki engem követ, setétségben nem jár, úgy-mond az Ur. Ezek Krisztus szavai, mellyekkel int, hogy az ő szent életét, és erkölcsét kövessük, ha akarunk valóban meg-világosíttatni, és minden lelki vakságtól meg-szabadulni.

Azért, leg-nagyobb, és szorgal-

A

ma.

matosb igyekezetünk, a' Krisztus Jesus életének elmélkedésében legyen.

2. A' Krisztus tanítása, minden Szentek tanításit fellyül-múllyá, és a' kiben Szent Léleknek ajándéka volna, ebben el-rejtett Mannát találja.

De sokszor történik, hogy némelyek az Evangeliumnak gyakran hallásából, kevés áitatottságot, és lelki gerjedezeft éreznek; mert nincs a' Krisztus lelke benne.

A' ki pedig tellyesen és édesdeden akarja érteni a' Krisztus igéjét, szükség, hogy egész életének folyását igyekezzék ahhoz szabni, és alkalmaztatni.

3. Mi haszon a' Sz. Háromság-ról mély elmélkedéssel vetekedned, ha alázatosság nélkül léjenedsz, kiért a' Szent Háromságnak kelletlen léfesz?

A'

A' mély elmélkedések, bizony szenté, és igazzá nem téfsznek; hanem a' tekélletes élet téfszen Isten előtt kedvesé.

Inkáb kívánom magamban a' Töredelmességet érzeni, hogysem ennek mivóltát által-érteni.

Ha az egész Bibliát bőtü-szerént tudnád, és minden Bölcsék mondatát elmédben kapcsolnád-is: mit használna, az Isten szereteti, és malasztja nélkül?

Hivságok hivsági, és csak azon hivságok mindenek, az Isten szereteti, és egyedül nékie való szolgálat kívül.

Ez a' derék bölcseségnek somája, hogy e' sovány, és csalárd világot meg-utálván, a' mennyei boldogságra ahitozzunk, és sícsünk.

4. Csak merő hivság azért, a' veszendő gazdagság keresés, és

A 2

abq

abban való reménség helyhezte-
tés.

Hivság a' tiszteket vadászni, és
magas pölczokra fel-emelkedni.

Hivság a' testnek kívánságit kö-
vetni, és olyakra vágyódni, mel-
lyekért végre kemény kínokkal
kell lakolni.

Hivság hosszú életet reménle-
ni, és a' szent életre kevés gondot
viselni.

Hivság, csak a' jelen való élet-
re figyelmezni, és a' következően-
dőre nem tekinteni.

Hivság, csak azt szeretni, a' mi
hertelenséggel el-múlik; és oda
nem sietni, a' hol örökké való ö-
röm találatik.

5. Meg- emlékezzél gyakorta
ama' közmondásról: hogy meg-
nem elégzik a' szem látással, a' túl
sem töltetik-bé hallással.

Azon igyekezzél tehát, hogy
fzi-

szivedet a' láthatandó állatok sze-
relmétől el-fogjad, és a' láthatatla-
nokra fordítsad. Mert a' kik érzé-
kenségnek legeltetése után jár-
nak, meg-fertéztetik lelki ismére-
teket, és Isten kedvéből ki-elnek.

II. RESZ.

*Embernek alázatos maga ismé-
retiről.*

1. **M**inden ember természet sze-
rént kívannya, hogy tú-
dós bölcs legyen: de Isteni félelem
nélkül mihaszna a' tudománynak?

Bizony, sokkal job renden va-
gyon dolga az alázatos pörnök,
melly Istennek szolgál, hogysen
a' fel-fualkodott Filozofusnak, ki
magáról el-felelkezvén, az Eg for-
gásában töri fejét.

A' ki magát vóltaképpen ismé-
ri, nagyot magáról nem alit, és

A 3

az

az emberi dicőiretben nem gyönyörködik.

Bár e' világnak minden titkait tudnám-is, ha Istennek szeretetiben nem taláztatnám, mi haszna volna Isten előtt, ki engemet cselekedetemből fog ítélni?

2. Szűnnýel-meg a' tudomány-nak mértékletlen kívánságától mertebben nagy elme csavargás, és csalatkozás taláztatik.

A' nagy tudományu bölcsek, szem előtt akarnak forogni, és tudósoknak mondatni.

Sok dolgok vannak, mellyeknek tudása keveset, vagy ingyen semmit sem használ a' léleknek.

Nagy balgatag pedig, a' ki egyébre figyelmez inkább, hogy sem üdvösségére nézendő dolgokra.

A' fok beszéd, nem tölti bé lelket: de a' tekéletes élet megnyugottya szívedet; és a' tisztá lelki

lelki ísméret, nagy bizodalmost ad Istenhez való folyamodásra.

3. Mennél többet, és jobban tudsz, annál súllyosb ítéleted lé-szen ábból, ha szenteb életet nem viselsz.

Tehát fel ne fualkodgyál sem-mi némű mesterségedben, vagy tudományodban; hanem inkább rettegj a' néked adatott girának számadásától.

Ha néked úgy tetszik, hogy sokat tudsz, és mélyen által értesz, tudva légyen nálad, hogy sokkal több vagy on hátra, a' mit nem értesz

Igen fenn azért ne hégazz, hanem inkább tudatlanságodat megvallyad. Miért akarod magadat valakinél nagyobnak tartani; holott sokan bölcsebbek taláztatnak, és a' törvényben tudósok nálad-nál?

Ha valamit hasznoson akarsz tudni, és tanulni; azt kívánnád, hogy isméretlen légy, és semminek tartásál.

4. Ez a leg-nagyobb, és hasznosb lecke, hogy ember magát igazán meg-ismérje, és meg-utálja.

Nagy bölcsesség, és tekéletesség az, midőn ember maga felől semmit nem alit; egyebek felől pedig mindenkor jót, és nagyot tart.

Ha másnak nyilván való esetit látnád, vagy képtelen cselekedtet értenéd is, magadat nálánál jobbnak nem kellene vélned; mert nem tudod mig lehetsz álhatalos a' jóban.

Minnyájan gyarlók vagyunk: de te senkit magadnál gyarlóbnak ne alics.

III.

III. RESZ.

Az Igazságnak tanításáról.

1. **B**Oldog, a' kit az Igazság magán tanít, nem árnyékok, és el-mulandó szózatok által, hanem vóltaképpen a' mint magában van gyon.

A' mi vélekedésünk, és értelmünk gyakran meg-csal minket, és rövidet lát.

Mit használnak a' titkos, és homályos dolgokban akadozó fokfortélyok, mellyeket ha nem tudsz sem pirúlsz érettek az utolsó napon?

Temérdek gorombaság az, hogy hátra hagyván a' hasznos, és szükséges dolgokat, magunk könnyén, haszontalan, sőt ártalmas dologra figyelmeztünk, és szemünk lévén sem látunk.

2. Vallyon's mi gondunk nekünk
A 5

künk, a' teremtettt állatok nemé-
re, és különböző természetire?

A' kinek az örök Ige szól, sok-
féle vélekedésekből ki-fesél.

Egy Igétől vagy on eredeti min-
deneknek, ezt hirdetik minden
állatok: és ez ama Kezdet, melly
minékünk szól.

Senki e' nélkül értelmes nem le-
het, sem igazat nem ítélhet.

A' ki mindeneket ebben az egy
Igében foglal, mindeneket erre
igazít, és ebben szemlél; álhata-
tos lehet az ő szíve, és az Istenben
csendessen nyugodhatik.

Oh én Istenem tekéletes Igaz-
ság, tégy eggyé engem te veled az
örökké-való szeretetben.

Unalmas nálam nagy gyakorta,
a' sok dolgok olvasása, és hallása:
mert csak te benned vagy on éppen
valamit én szeretek, és kívánok.

Halgaflanak minden Bölcsék:
csen-

csendességben legyenek minden
teremtettt állatok a' te színed előtt:
és csak te egyedül szólly nékem.

3. Mentül inkább meg-vonfza
magát ember, és lelkében együ-
gyüiti; annál több, és mélyebb
dolgoknak végére mehet fáradság
nélkül; mert menyből vészen vi-
lágosságot.

A' tiszta, együgyű, és álhata-
tos lélek, sokféle dolgokra nem oszol,
és nem szakadoz; mert mindene-
ket Isten tisztességére cselekezik,
és azon igyekezik, hogy minde-
nekben a' maga tulajdon kedve-
keresésétől meg.szűnnyék.

Ki bánt, és ki háborgat téged
egyéb a' tennen szívednek meg
nem öldöklött vágyódásánál?

A' tekéletes, és áitatos ember,
el-rendeli először magában min-
den dolgait, mellyeket külső cse-
lekedetivel véghez kell vinni, és

nem ezek vonnyák ötet a' vétkes indulatoknak kívánságira, hanem inkább ő igazította ezeket az igaz okosságnak rájárára.

Kinek vagyon sullyosb bajvívása, mint annak, a' ki magát meg-akarja győzni!

E' volna bezzeg a' mi dolgunk, hogy magunkon diadalmat vennénk, naponként vastagodnánk, és a' jóban éléb-éléb mennénk.

4. E' világi életben, minden jó mellett vagyon valami fogyatkozás: és semmi elmélkedés nincs homály nélkül.

Az alázatos magad ismérreti bizonyosb út Istenhez, hogysem a' világi tudományok vizsgálása.

Nem kell vétkeztetni a' tudományokat, vagy akár melly dolognak csekély ismertetit-is; mert ez magában jó, és Isten ajándéka: de azért mindenkor fellyeb kell bocsúl.

bocsúlni a' jó lelki isméretet, és a' szent életet.

Mivel pedig fokban, inkább igyekeznek tudósok lenni, hogysem szentül élni; innen vagyon, hogy gyakran meg-csalakoznak, és vagy semmi halznot nem téznek, vagy igen keveset.

5. Vajha olyan szorgalmatosok volnánk a' bűnöknek ki-irtásában, és a' jószágos erkölcsöknek bé-öltésében, mint a' mély kérdéseknek indításában; nem volna bezzeg ennyi gonofság, és botránkozás a' kölségben; a' Clasztromokban sem volna ennyi fesletség.

Bizony, ha el-jő az itélet, nem kérdik, mit olvastunk, hanem mit cselekedtünk: sem azt nem vizsgálják, melly módon beszéltünk, hanem; melly szentül éltünk.

De mond-meg, kérlek, hol vannak

nak most amaz Urak, és Doctörök, kiket jól ismértél mikor éltek, és tudományokban virágoztak.

Immár az ő konczek egyebekre szállott; és nem tudom, ha vannak-e csak emlékezetben-is. Eletekben láttattanak valaminek, most csak nevezetben sincsenek.

6. Jaj's melly hamar el-mulik e' világ dicsősége! vajha ezeknek életek, egy nyomban járt volna tudományokkal, bezzeg jól tanultak, 's jól olvastak volna.

Melly fokban gonoszúl vesznek-ele' világon az hívságos tudomány által, kik az Isteni szolgálattal keveset gondolnak!

Es mivelhogy inkább akarnak nagyon púposkodni, hogy sem alázatosságbán maradni, ez az oka, hogy semmivé lészen minden gondolkodások.

Való-

Valóban nagy, a' kiből nagy szeretetet vagyon.

Valóban nagy, a' ki maga előtt kicsiny, és semmire böcsüllő minden böcsülletes tiszték méltóságát.

Valóban eszes, a' ki ganéjnak tartja valami e' földön vagyon, csak Krisztust meg-nyerhesse.

Es bizony valóban tudós, a' ki Isten akarattját cselekefzi, és maga kívánságait hátra hadgya.

IV. R E S Z.

A' cselekedendő dolgoknak eszes rendelkezéséről.

NEm kell sem minden szónak, sem minden indulatnak hinni; hanem okossan, tapogátva, és hofzizu várakozással, Isten szerént kell minden dolgot megfontolni.

Jaj

Jaj gyakran 's hamaréb mon-
dunk, és hiszünk gonofzat egye-
bekről, hogysem jót! olly gyarlók
vagyunk.

De a' tekéletes emberek, nem
könnyen hisznek minden csácso-
gáknak, mert tudgyák, hogy az
emberi gyarlóság hajlandó a' go-
nofzra, és könnyen botlik befé-
dében.

2. Nagy bölcsesség az, hogy cse-
lekedetünkben ne habahurgyál-
kodgyunk, és vakmerőül a' mi
magunk tetczéséhez ne ragasz-
kodgyunk.

Ezen bölcseségnek az-is egyyik
része, hogy akár kinek szavát el
ne hidgyúk; sem a' hallott, és el-
hitt dolgokat, ottan más ember
fülében ne rőpitesűk.

Bölcs, és lelki emberrel tarcfad
tanácsodat: és inkább akarj ná-
ladnál jobtól tanulni, hogysem a'
ma-

magad agyának találmányi után
járni.

A' tekéletes élet, Isten Izerént
bölcsé, és fokakban látottá, s' for-
gottá téfzi az embert.

Mentül valaki magában aláza-
tosb, és Istenhez engedelmesb, an-
nál bölcsébb, és csendessebb minden-
ekben.

V. R E S Z.

A' Szent Irás olvasásáról.

1. | Gazságot kell a' Szent Irásban
keresni, nem ékeffen szólást
vadászni.

Az egész Sz. Irást, azon Sz. Lé-
leknek vezérléséből kell olvasni,
a' melynek tanításából irattatott.

Hafznot kell inkább a' Sz. Irás-
ban keresni, hogysem bölcs be-
szédet.

Oly örömeft kell olvasnunk az
aita-

átatos együgyű könyveket, mint ama' nagy fenjáró bölcseséggel tel-
lyes íráfokat.

Meg ne ütközzél annak szemé-
lyében, a' ki irt valamit, se ne nézz
arra, ha mély, vagy csekély tu-
dománya volt-é? hanem csak az
egy tiszta igazságnak szereteti
édesítesen téged az olvasásra.

Azt azért ne kérdezzed, ki mon-
dotta emezt? hanem arra figyel-
mezz, a' mit mondott:

2. El múlnak az emberek: de
az Úrnak igazsága örökké meg-
marad. Személy válogatás nélkül,
fok képpen szól nekünk az Ur Isten.

A' mielménknek vizsgáló szem-
fűl nyughatatlan gondosága gya-
korta akadékot szerez a' Sz. Írás-
nak olvasásában: midőn ott aka-
runk felettébb értekezni, 's törődni,
a' hol együgyűen által kellene men-
ni.

Ha

Ha hasznót akarsz nyerni, alá-
zatossan, együgyűen, és hiven ol-
vasd: soha pedig tudós nevezet-
re ne vágyóddgyal.

Őrömeit kérdezkedgyél, és
csendeslőn reá figyelmezz a' Szent
emberek mondására. A' Vének
példa-beszédit fél kedvel ne ve-
gyed; mert ok nélkül nem szólla-
nak.

VI. RESZ.

*A' vizsgáló fordúlt, és keresztül ál-
lott kívánságokról.*

1. **M**ihelyen az ember helytele-
nül kíván valamit, ottan
mingyárt nyughatatlan magában.

A' kevély, és telhetetlen Ioha
meg nem nyughatik: a' szegény,
és alázatos szívű emberek, nagy
békeségben élnek.

A' melly ember magát valóban
meg nem törté, hamar késértet-
ben

ben esik, és meg-győzetik akár mi kicsin, és alá- való dolgokban.

A' ki lélek szerént gyenge, és neminémű-képpen még testi ember, és hajlandó az érzékenységek alá vetett dolgokra, nehezen vonhattya-el tellyességgel magát a' földi kívánságoktól.

Annak okáért, sokszor meg-szor morodik, midőn ezektől magát elfogja: könnyen-is boszongodik, ha ki akadoz dolgaiban.

2. Ha pedig hozzá jut a' mire vágyódott, mindgyárt vádoltatik lelki ismérteinek furdalásától: mert az ő hertelen indulattját követte, ki nem hasznos a lelki csendeségre, melyet ő keresett.

Annak okáért, a' mód nélkül való indulatoknak ellene állásával, és nem azoknak való szolgálattal találtatik a' szívnek valóságos csendesége.

Nines

Nincs azért áthatatos békeség, a' test után indúlt, vagy a' külső dolgokban merült ember szívében, hanem csak az Isteni szolgálatban buzgó szívű lelki emberben.

VII. R E S Z.

Az hívságos reménységnek, és fel-fu-alkodásnak el-távoztatásáról.

1. **N**Agyon meg-csalatik, a' ki emberben, vagy egyéb teremtetett állatban veti reménységét.

Ne szégyenlyed, ha a' Krisztus szerelméért másnak szolgálsz, és ez világon szegénynek láttatol.

Ne bizakodgyál tennen-magadban, hanem Istenben helyheztesd reméniségedet.

Járj-el te abban, a' mire elég vagy, és Isten gyámolít jó szándékidban.

Ne bizzál tudományodban, vagy akár-melly élő embernek ravalóságá-

ságában: hanem az Istennek segítségén meg-nyugodgyál, ki az alázatosokat gyámolította; azokat pedig meg-alázza, kik nagyot tulajdonitnak magoknak.

2. Ha gazdagsággal bővelkedel, abba ne dicsekedgyél, se hatalmas barátidban ne helyheztesd reménységedet: hanem az egy Istenben bizzál, a' kitől minden jó származik, és mindenek felett, magát is nekünk akarja adni.

Fel ne fualkodgyál sugár termékednek szépségében, mellyet egy kis betegség meg-hervaszt, és meg-rutit.

Ne tésél magadnak elmés, vagy fők dolgokra alkalmatos vótodban, hogy Istennek kedvéből ki ne essél, a' kié mind azok a' jók, mellyek természetedben óltattak.

3. Magadat egyebeknél jobbnak
ne

ne állítsd, hogy valahogy Isten előtt aláb-valónak ne találtsál, a' kinek fényes szemei láttyák mi vagy az emberben.

Ne kevélykedgyél jó cselekedetidben, mert az emberi ítéletnél különb az Isten ítéleti; és gyakran nem tetszik ő-néki, a' mit az emberek javallanak.

Ha valami jót találsz magadban, egyebekben még több jót higylenni, hogy e' képpen alázatosságban maradhass.

Nem árt ha mindenek után helyhezteted is magad: igen ártalmas pedig, ha csak egynek is eléibe tészed.

Szüntelen való békeség találattik az alázatossal; a' kevélynek pedig szívében gyakor a' nyughatatlan tusakodás, és boszorkodás.

VIII. RESZ.

*A' felettéb- való Barátságának el-
távoztatásáról.*

1. **M**Eg ne jelenszéd minden embernek szíved titkait; hanem bölcs, és Istenfélő emberrel közöllyed dolgaiddat.

Iffiakkal, és külső emberekkel, ritkán nyájaskodgyál.

Gazdagoknak ne hizelkedgyél; és ne forogj örömeit nagy Urak körül.

Az alázatosokkal, és együgyűekkel, az áitatosokkal, és egyes erkölcsűekkel társalkodgyál, és olly dolgokról tractály, melyekből épület származhassék.

Alsíszony-emberek között ne forogj; hanem közönségeffen minden tekélleres Alsíszony-állatot Istennek ajánly.

Csak az Istennek, és az ő szent Angya-

Angyalinak kívánnnyad gyakorlatos nyájasságát; az emberek isméretségét pedig el-kerüllyed.

2. Atyafiúi zseretettel illik hogy légy mindenekhez: de a' felettéb- való barátkozás nem hasznos.

Sokszor történik; hogy az isméretlen személynek jó híre neve futamodik, de az ő jelenléte elcsferélteti az emberek itéletit.

Néha azt alittyuk, hogy igen tetczünk egyebeknek a' vélek- való társalkodásból: maga inkább ki-esünk kedvekből, a' bennünk meg-jegyezettett fogyatkozott erkölcsök miatt.

IX. RESZ.

*Az engedelmeségről, és egyebek
birtoka alatt lételről.*

1. **U**Gyan valóba nagy dolog az, hogy valaki Engedelmeség alatt légyen, elötte- valónak birtoka-

B

toka-

tokában éllyen, magával szabad ne légyen.

Sokkal bátorságosb, másnak engedelmeisége alatt lenni, hogy sem egyebeket igazgatni.

Sokan kételenségből vannak inkább az engedelmeiség alatt, hogy sem szeretetből: Ezeknek nagy kínnyok vagyon, könnyen-is zúgolódnak.

Es mind addig sem nyernek lelki szabadságot, valamig az Isten kedvéért, tellyes szívűből az engedelmeiségnek igája alá nem adgyák magokat.

Futós bár ide's tova, nem talál szíves nyugalmat egyébűtt, hanem az előtted járónak birtoka alatt való alázatos engedelmeiségben.

Az imide amoda-való gondolkodás, és hely változtatás, sokakat igen meg-csált.

2. Igaz

2. Igaz, hogy akár-ki örömeit maga eszén jár, és azokhoz vonson inkább, kik ő véle egyget értenek.

De ha az Istennek lelke vagyon bennünk, szükség, hogy gyakran a' magunk tettezését meg-vefűsük, az jó békeférségnek okáért.

Mert ugyan-is, ki lehet olly bölcs, a' ki mindenket tellyefűsűgel által-érfűsen?

Azért, felettűb ne bízzál a' te tettezésűdűbe, hanem örömeitű hallűad a' más ember itűéletűt.

Bár helyes légyen-is a' te tettezésűd; mindazáltal, ha ezt hátra hagyván Istenért, mástű követűsz, nagyob elő-meneteledűre lűészűen.

3. Gyakran hallottam, hogy bátorságosb a' más tanácsát hallani, és követűni, hogy sem tanácsot adni.

Az-is törtűénhetűk, hogy mind

B 2

egy

egy, 's mind más fél helyessen beszéll: de azért, a' ki ugyan nem akar egyebek tetezésén meg-nyúgodni, noha a' dolog, és ok azt kívánná, kevélységnek, és magameg-kötésnek jelenségét adgya.

X. R E S Z.

*A' nyelvcsévedésnek, és szófságnak
el-távoztatásáról.*

1. **A'** Menyire lehet el-kerüllyed az emberek trécsélését: mert fokat árt e' világi történeteknek beszélgetése, bár ugyan csak merő együgyűségből származzék-is.

Miyel hogy csak hamar bémocskol, és kötöz bennünket az hivság.

Akarnám, ha sokszor halgattam volna, és emberek között nem forgottam volna.

De vallyon 's miért szöllum és cseve-

csevegünk egymással illy örömeft, noha lelkünk ismértetinek sérelme nélkül ritkán térünk a' halgatásra?

Azért beszélgetünk illy jó kedvel, mert a' beszélgetés általegymáftól vigasztalást várunk, és sokféle gondolatokban el-faradott szívünket meg-akarjuk könnyebbíteni.

Azokról szöllum pedig, és gondolkodunk örömesben, mellyeket vagy igen kedvellünk, és kívánunk, vagy ártalmasoknak alitunk lenni.

2. De jaj 's melly gyakorta csak haszontalan a' mi kívánságunk! mert ez a' külső vigasztalás, a' belső, és Isteni vigasztalásnak nem kevés akadályt szerez.

Annak okáért vigyáznunk kell, és imádkoznunk, hogy az údó heába ne müllyék.

Ha szabad, és szükséges szöllum,

lani, épületre való dologról beszélgefs.

A' gonosz szokás, és előmenetelünkre való gondviseletlenség, nagy okot ad nyelvünk szabadságára.

A' lelki épületre nem keveset használ, az Isteni dolgokról való áitatos beszélgetés, leg-főképpen azok között, kik egyenlő szível, és lélekkel Isten szerént társalkodnak.

XI. RESZ.

A' lelki békeségnek meg-nyeréséről, és a' jóban való nevelkedésnek igyekeztiről.

Szép lelki csendességben maradhatnánk, ha magunkat nem akarnok egyebek szavaiban, és cselekedetiben avatnunk, melyekre nekünk semmi gondunk nem volna.

Ugyan-is, miképpen maradhat-

na

na csendességben, a' ki más dolgai-ban ártya magát? a' ki ugyan alkalmatosságot keres a' világi foglalatosságokra? a' ki igen gyengén, és ritkán szál magában?

Boldogok az együgyűk, mert nagy lelki békeségben élnek.

2. Mi az oka, hogy némely Szentek, a' rekelletes, és Istenes elmélkedésben ugyan el-ragadtattak?

Mert ők e' világi kívánságoktól tellyefséggel el-igyekezvén fogni sziveket, öldöklötték magokat: így tellyes szível Istenhez ragaszkodhattak, és nagy lelki szabadsággal gondot viselhettek magokra.

Mi igen fokot engedünk indulatinknak, és a' veszendőkről igen szorgalmaskodunk.

E' felett csak egy rendbéli fogyatkozásunkat-is, ritka hogy te-

B 4

kél-

kéletteffen meg-győzzük ; ritkán gerjedezzünk arra-is, hogy naponként a' jóban nevededgyünk : innen vagyon, hogy sem hevek, sem hidegek, hanem csak igen lágy melegek vagyunk.

3. Ha magunknak valóban meghóltunk volna, és szívünket akár miben nem köteleznők, ugy bezzeg az Isteni dolgoknak izit éreznők, és a' mennyei elmélkedést valami részből meg-köszölhetnők.

De egészen minden derék akadékunk csak az, hogy a' gonosz indulatoktól, és hajlandóságoktól szabadofok nem vagyunk ; nem-is igyekezzünk, hogy a' Szent Jámbo-roknak tekéletes nyomdokit kövessük.

Ha mikor pedig valami kicsiny bántásunk esik, igen hamar elhadgyuk magunkat, és emberi vigasztalásokhoz folyamodunk.

4. Hogy

4. Hogy ha férfit módra igyekeznénk a' bajvívásban helyt állani, bizonyára az Istennek menyből adatott segítséget éreznők.

Mert ő kész segíteni a' bajnokat, kik az ő kegyelmességében vetik reménségeket: ugyan-is azért ad okot a' harczolásra ; hogy dalmások lehessünk.

Ha csak a' külső szertartásokban helyheztettük a' szent, és szerzetes életnek tekéleteségét, hamar vég leszén a' mi áitatolságunkban.

Azért, ugyan a' gyötkérben vágjuk a' fejszét, hogy a' romlott indulatokat ki-irtván, lelki csendességgel bírassunk.

5. Ha minden esztendőben csak egy vétket ki-gyomlalnánk-is, bezzeg hamar a' tekéleteségre jutnánk.

De inkább gyakran azt tapasztaljuk

B 5

lyuk

lyuk magunkban, hogy meg-térésünk elein, jobb, és tisztább életet víveltünk, hogy sem egynehány esztendővel szerzetefségünk után.

A' mi buzgóságunknak, és jóban-való gyarapodásunknak, naponként kellene nevedekni: de most nagy dolognak tetszik, ha ki az első áitatóságnak valamirészét meg-tarthattya.

Ha elsőben egy kicsinnyé meg-erőltetnők magunkat, az után nagy könnyen, és vígan mindeket meg-cselekedhetnénk.

6. Nehéz a' szokott dolgot el-hagyni: de még ennél-is nehezebb az embernek maga akarattya ellen valamit cselekedni.

De ha csak aprotékokokban sem győződ-meg magadat, vallyon 's mikor vehetsz győzedelmet a' bajosb dolgokban?

Jó idején eleit vedd első indulatid-

latidnak, és a' gonolíz szokásokból ki-tanúly, hogy naponként lassan-lassan, nagyob akadékos ne légyen.

Vajha meg-gondolnád, melly nagy csendefséget szerzenél magadnak, és mint meg-vigalztalnád egyebeket, ha magadat jól víselnéd! el-hittém, hogy szorgalmatosb volna a' jóban-való nevededésre.

XII. RESZ.

A' kedvünk-ellen rajtunk történt eseményeknek hasznáról.

I. Jönkra vagy on, hogy néha oly dolgok találunk, mellyek folyosok, és kedvünk ellen esnek: mert ezek embert gyakran észére hozzák, és szívében szállíttják, hogy meg-ismérje számkivetésben létét, és reménségét világi dolgokban ne helyheztesse.

Jónkra vagy on azért, hogy néha ellenkezőink támadnak, és mi rólunk gonosz ítéletet télsznek, még mikor jó igyekezetben, és cselekedetekben foglalatosok vagyunk is. Ezek gyakran segítnek minket az alázatosságra: és a' hivatásos dicsőségtől meg-óltalmazzanak.

Mert leg-inkább akkor folyamodunk a' mi belső bizonságunkhoz, az élő Istenhez, mikor külső képpen semminek tartatunk az emberektől, és ezek előtt hitelt nem nyerhetünk.

2. Azért-is kellene embernek magát teleyességgel Istenre támasztani, hogy ne kellene sok emberről vigasztalásokat keresgetni.

Midőn az Istenes ember sanyargattatik, vagy kísértetektől ostromoltatik, vagy gonosz gondolatoktól fojtogattatik; akkor érte leg-

leg-inkább az Isteni segítségnek szükséges voltát: meg-tapasztalván, hogy ő-nála nélkül semmi jót nem cselekedhetik.

Akkor szomorkodik, ohajt, esedezik a' rajta meg sullyosodott nyávalyákból ki szabadulásért:

Akkor meg-ünnya e' világban éltet, és kívánnya halálát, hogy el-öszolhasson, és Krisztussal lehessen:

Akkor azt-is jól észében véli, hogy tekéletes bátorság, és teljes békeség e' világon nem lehet.

XIII. R E S Z.

A' kísérteteknek ellene állásról.

1. **V** Alamig e' világon élünk, nyomorúság, és kísértet nélkül nem lehetünk.

Innen vagy on amaz Irás Sz. Jóbnál: Kísértet az embernek élete e' földön.

Azért mindennek a' kísértetekben szorgalmatosnak, és az imádságban vigyázónak kellene lenni, hogy az ördög helyt ne találja a' meg-csalásra, ki soha nem szunnyad, hanem kereng-forog, keresvén kit bé-nyelleyen.

Nincs olly szent, és tekéletes ember, kinek valamikor kísértet-nem vólnának: mert lehetetlen, hogy tellyességgel kísértet nélkül maradjunk.

2. Mindazáltal a' kísértetek gyakran igen hasznosok, noha terhesek, és kedvünk ellen valók: mert ember a' kísértetben meg-aláztatik, meg-tisztittatik, és meg-tanittatik.

Minden Szentek nyomorúságokon, és kísérteteken mentek által, és nevekedtek a' jóban.

A' kik pedig el nem viselhették a' kísérteteket, meg-vettette nek, és el-fogyatkoztanak. Nincs

Nincs olly szent Szerzet, sem olly titkos rejtek, a' hol kísértetek, és kedvünk ellen-való dolgok nem találhatnának.

3. Mind addig sem lehet tellyességgel bátorságos ember a' kísértetektől, valámig e' földön él: mert magunkban vagyunk, a' honnan kísérgettetünk, mivelhogy bűnben születettünk.

Mihent egy kísértet, és háborúság meg-fűnik, ottan más találkozik; és mindenkor vagyunk mit szenvednünk, mert a' mi bűndogságunknak javától meg-foltattunk.

Sokan kerülnek a' kísérteteket, de annál inkább belé esnek.

Csak a' kerüléssel ezeken győzedelmet nem vehetünk, de tűrés szenvedéssel, és igaz alázatossággal minden ellenséginknél erősbekké lehetünk.

4. A' ki csak kívül-kerüli a' kísérteteket, és gyökerét ki nem irtya, kevés hasznát vészi; sőt hamaréb hozzája férnek a' kísértetek, és roszszabbúl léssen dolga.

Lassan-lassan, türessel, és vára-kozással, Isten segítségé veled lévővén, jobban győzedelmet vészefsz, hogysen a' magad keménységével, és alkalmatlan törődésével.

Gyakran élly tanáccsal a' kísértetek idején; és a' kísértetben-lévövel keménységgel ne bánnyál, hanem inkább vigasztalással támogassád, szinte mint magaddal kívánnád, hogy bánnának.

5. Minden gonosz kísérteteknek kezdeti, az álhatatlan elme, és az Istenben-való bizodalomnak csekélysége.

Mert, szinte mint a' hajó kormányos nélkül haboktul ide'sto-va hanyatik; ugy a' melly ember
lágý,

lágý, és el-kezdett dolgait félbe hadgya, fok-képpen kísérgettetik.

Tűz próbállya-meg a' vasat: az igaz embert pedig a' kísértet.

Gyakran magunk sem tudgyuk, mire érkezhettünk: de a' kísértet ki-mutattya, kicsodák, és micso-dák vagyunk.

Vigyázni kell azért, leg-főképpen a' kísértetnek első ostromiban: mert az ellenség könnyebben meggyőzetik, ha elménk kapuján ötet bé nem bocsáttjuk, hanem még a' küszöbön kívül, mihelyen kolompoz, ellene állunk.

Azért mondotta egy valaki: Idején vedd eleit nyavalyádnak, mert a' meg-rögzött betegség ellen, haszontalan a' késő orvolság.

Ugyan-is először, csak egy puszta gondolat tűnik szivedben: azután erős képezés, és elmélkedés:
vég-

végre gyönyörködés, gonosz indulat, és eltekéllett szándék.

Es így tellyeséggel bécsúf-más apródonként az ellenség, mikor egyelőben mindgyárt ellene nem tufakodunk.

Es mentül több ideig tunyálkodik valaki az ellenállásban: annál inkább erőtlenedik önnön-magában; az Ellenség pedig ő-ellene vastagodik.

6. Némellyek az ő meg-téréseknek elein, nagyobb kísérteteket szenvednek: némellyek életek vége-felé.

Némellyek pedig tellyes életek folyásában próbáltatnak.

Sokan elég gyenge kísérteteket éreznek, az Istennek bölcs, és kegyes gondviselése szerint, ki az embernek állapottyát, és érdemét nézi, és mindenenket az ő választott fiainak üdvösségére rendel.

An-

7. Annakokáért, kétségben nem kell esnünk, mikor kísértetünk: hanem annál buzgóságosban kell Istenünknek könyörögnünk, hogy minden szenvedésünkben méltóztasson segíteni; ki a' Sz. Pál mondaná szerént, olly előmenetet ad a' kísértetekkel, hogy azokat elviselhesük.

Alázzuk-meg tehát lelkünket az Istennek szent kezei alatt, minden kísértetben, és háborúságban: mert ő az alázatos szívűeket megszabadítja, és felmagasztallja.

8. A' kísértetekben, és háborúságokban próbáltatik-meg az ember, mennyiben jobbult: ezekben nagyobb érdeme vagyon; és az ő belső jószági világosban ki-nylatkoznak.

Nem igen nagy dolog, ha ártatos, és serény az ember, midőn semmi bántása nincsen: de bezzeg, ha

ha a' háboruságnak idején békeséggel tűr, és szenved, nagy reménység lehet elő-mentében.

Némellyek nagy kísértetektől meg-menekednek, és naponként való aprólékos eseteiktől gyakran meg-győzötnek, hogy erre nézve meg-aláztaflanak; és magokban ne bizzanak a' nagy kísértetekben, kik az aprólékokban illy erőtlének, és gyengék voltak.

XIV. R E S Z.

A' vakmerő Itéletnek el-távoztatásáról.

1. **M**Agadra fordítsad szemeidet, és egyebek cselekedetét ne vizsgáljad.

Egyebek meg-ítélésében ember heába munkálkodik, gyakran megbotlik, és könnyen vétkezik: De mikor ember magát meg-ítéli, és

rosta-

rosta-llja, mindenkor hasznoson munkálkodik.

Gyakran olly itéletet tészünk akár miről-is, a' minémű kedvünk ahhoz vagy, mert akár mihezvaló kedvünk, vagy kedvetlenségünk miatt, az igaz itélet mellől könnyen el-vitetünk.

Ha kívánságunk czélya mindenkor csak tisztán Isten volna, nem olly könnyen háborognánk érzékenységinknek ellen-tartása miatt.

2. De gyakran titokban vagy el-rejtve valami bennünk, vagy olly külső dolog forog előttünk, melly minket-is el-ragad magával.

Sokan alattomban magokat keresik cselekedetekben, és ezt magok sem veszik észekben.

Ugy tetczenek is, hogy jó bekeségben vannak, míg az ő módgyok, és akarattyok szerént folynak

nak a' dolgok; de ha külömhén esik annál, a' mint ők kívánniak; hamar meg változnak, és meg-szomorodnak.

A' dolgokról-való itéletek külömsége miatt, elég gyakor versengések támadnak, a' jó akáró barátok, és polgár társok, sőt a' szerzetes, és áitatos emberek között-is.

3. A' régi szokást nehéz el-hagyni, és a' maga tetezése kívül akárki sem örömezt lépik.

Ha okoságodhoz, és szorgalmatosságodhoz inkább támaszkodol, hogysem a' Kristus Jánosnak magához hajtó erejéhez, nem lélsz Istenről világosított emberré, mert Isten azt kívánja, hogy teljesen ő-tőle függünk, és minden okoskodásinkat fellyül haladgyuk, az ő hozzá gerjedező szeretet-által.

XV. RESZ.

XV. RESZ.

A' szeretetből származott Cselekedetekről.

1. **S**Emmi világ javáért, senki kedvéért nem kell gonoszt cselekedni: noha szűkölködő a' tyánkfa hasznáért, szabad a' jót néha el-hagyni, vagy más nagyobbára fordítani.

Mert ezzel a' jó cselekedet el nem rontatik, hanem jobbra változtatik.

Szeretet nélkül haszontalan a' külső cselekedet: valami pedig szeretetből származik, akár melly kishány, és egyéb-aránt el-vettetett egyen-is, mind gyűmölcsössé létezen.

Mert az Isten inkább nézi, miné-mű indulattal ki mit cselekezik, hogysem azt, a' mit cselekezik.

2. Elég sokat cselekezik, a' ki nek

nek nagy szereteti vagyon. Sokat cselekepszik, a' ki valamit jól cselekepszik.

Jól cselekepszik pedig, a' ki inkább szolgál a' közönséges társaságnak, hogysem a' maga akarattyának.

Gyakran, a' mi szeretetnek látszik, csak a' testnek, és vérnek indúlattyából származik; mert a' természet szerént való hajlandóság, és a' mi tulajdon akaratunk, az jutalomnak reménsége, és alkalmatlanságunknak kívánsága, ritkán maradnak ki dolgainkból.

3. A' kinek igaz, és tekéletes szereteti vagyon, semmiben maga hasznát nem keresi, hanem mindenben Isten tisztességét kívánja.

Senkire nem irigykedik, mert magát illető örömet semmiben né vadász; nem-is kíván magában vigadni, hanem az Istenben; és minden

den jóknak felettre, az örök boldogságot szomjuhozza.

Senkinek semmi jót nem tulajdonít, hanem egészen Istenre hárit minden jókat, kitől eredet-szerént mindenek származnak, és a' kiben minden Szenteknek utolsó boldog nyugodalmok vagyon.

Ah, bezzeg a' kiben csak egy szikrája volna-is az igaz szeretetnek, bizony hívsággal rakvának érezné minden javait e' földnek.

XVI. R E S Z.

Egyebek fogyasztásának el-szeretéseéről.

1. **A'** Mit ember magában, vagy egyebekben meg nem jobbíthat, békével kell azt tűrni, mind addig míg Isten külömben rendeli.

Gondold-meg, hogy talám így
C job

jobb a' te próbádra, és szenvédésednek gyakorlására, melly nélkül nem kell nagyra bocsúlleni a' mi érdeminket.

Mindazáltal esedezned kell aféle akadékokért, hogy Isten hozzá segítsen, hogy a' mit reád bocsátott, békével viselhesse.

2. A' ki egy vagy két intéstnek helyt nem ad, ne versengj véle, hanem hadd lstenre, hogy légyen az ő akarattya, és dicsősége minden ő szolgáiban, mert ő a' gonoszt is jóra tudgya fordítani.

Egyebek fogatkozásának, és akárminémű gyarlóságának elviselésében, békeséges türeldre, szenvédésre igyekezzél: mert te bened-is sok dolgok vannak, melyeket egyebeknek kell szenvedni.

Ha magadat sem teheted olyanná, a' minéműnek akarnád, miképpen találhatsz mást kedved szerént valót?

Más-

Mástól a' tekéltetéseget igen meg-kivánnjuk; de azért a' magunk fogatkozását meg nem jobbitjuk.

3. Azt akarjuk, hogy egyebek életi keményen meg-dorgáltassanak: de nem szenvedhettyűk, hogy magunk meg-feddecsünk.

Bánnjuk az egyebek szabad életét: de azért nem örömezt veszfűk, ha a' mi kívánságink bé nem teljesednek.

Igen javallyuk, hogy egyebek törvény-alatt szorosan tartassanak: de magunk a' zabolát nem akarjuk szenvedni.

Igy azért ki-tetozik, melly ritkán mérünk felebarátunknak azon fontal, mellyel magunknak. Ha minnyájan meg-ért tekéltetésekvólnánk, mit tudnánk egyebektől Isten kedvéért szenvedni?

4. Most pedig Isten úgy rendel-

C2

te,

te, hogy egy-más terhének viselését meg-tanúljuk; mert senki nincs fogyatkozás nélkül; senki nem elégséges önmaga-magának; senki bölcseségével maga dolgát bé nem éri: hanem szükség, hogy minnyájan egymás terhet hordozzuk, egy-mást vigasztaljuk, egy-mást segitsük, oktassuk, és intsük.

Kiben pedig mennyi jószág legyen, akkor tettyik meg, midőn a' velünk ellenkező dolgokból alkalmatosság adatik:

Mert ugyan-is, az alkalmatosságok senkit gyarlóvá nem téstnek, hanem csak meg-mutattyák kiben mi legyen.

XVII. R E S Z.

A' Szerzetes életről.

1. **H**A egyebekkel békeségben, és eggyesésgben akarsz élni,

ni, szükség, hogy fok dolgokban meg-törd magadat.

Nem kicsiny dolog, embernek Clastromban, avagy más közönséges társaságban lakni; ott panasz nélkül magát viselni, és mind szem-húntáig híven meg-maradni.

Boldog, a' ki ott jól élt, és futását dicséretelesen végezte.

Ha úgy akarsz élni, a' mint illik, és a' jóban elő akarsz menni, úgy viseld magadat, mint számkivetett szarándok e' földön.

Bolondá kell lenned Krisztus kedvéért, ha szerzetes életet akarsz viselni.

2. A' Csuklya, és fel-beretválás keveset használnak: hanem az erkölcsnek jobbitása, és a' vétkes indulatoknak tellyeséggel való öldöklése, téstzi embert valóságosan szerzetessé.

Valaki a' szerzetben egyebet

vadálz, tisztán csak az egy Isten-
nél, és a' maga lelke üdvösségénél,
nyavalyánál, és keserűségénél egye-
bet nem talál.

Békefésben sem maradhat so-
káig, valaki leg kisebb, és minde-
nek-közt utolsó nem igyekezik
lenni.

3. Szolgálatra jöttél, nem egye-
bek igazgatására, és birodalmára.
Hireddel légyen, hogy tűrésre,
szenvedésre, munkára hivattál,
nem hívalkodó henyélése, vagy
trécsélésre.

Meg-próbáltatnak azért itt az
emberek, mint az arány a' kemen-
czében.

Itt senki meg nem maradhat,
hanem a' ki tellyes szívből meg-
akarja magát Isten kedvéért alá-
zni,

XVIII. R E S Z.

A' Szent Atyák példáiról.

1. **T**EKincs a' Szent Atyáknak
eleven példájokra, kikben
az igaz tevékenység, és szerzetes-
ség tündöklött; és eszedben ve-
szed, melly kicsiny, sőt majd ugyan
semmi az, a' mit mi cselekezzünk.

Jaj's micsoda a' mi jó életünk,
ha azokkal dízve-vettyák!

A' Szentek, és a' Krisztus hív ba-
ráti, az Ur Istennek éhen, szom-
jan, fárasztásban, és meztelenségben,
munkában, és fáradságban, vigya-
zasban, és bójtölésben, imádság-
ban, és szent elmélkedésekben, sa-
nyarú üldözésekben, és sok gyalá-
zatokban egyaránt szolgáltak.

2. Oh, melly sokféle súlyos
nyomorgatásokat szenvedtek a'
Szent Apostolok, Mártýrok, Con-
fesso-

fessorok, Szűzek, és egy szóval, valakik a' Krisztus nyomdokát akarták követni!

Mert e' világon meg-gyűlöltek a' magok lelkét, hogy ezt az örök életre meg-nyerhetnék.

Oh, melly lanyarú, és meg-vont életet viseltek a' Sz. Atyák a' vad pusztákban! melly hoszszú, és nehéz kísérteteket szenvedtenek! melly gyakran háborgattattak a-maz Ellenségtől! melly kemény böjtöléseket tartottak szüntelen! melly nagy igyekezettel, és aita-tolsággal forgódtak az Istenes élet-nek nevékedésében! melly erős harczot tartottak a' vérkek meg-fojtásában! melly tiszta, és igye-nes igyekezettel néztenek az egy Istenre!

Napeelig munkálkodtak, és szá-ka hoszszú imádkozásban foglal-ták magokat: noha szívbéli imád-ságok-

ságoknak munkájok között sem vőlt szűneti.

3. Minden idejeket hasznoson mulattyak vala: minden óra rövidnek tetszik vala az Isteni szolgálásban:

Es az édes elmélkedésnek győ-nyörúsége miatt, ételeknek szűk-séges vőlta sem jűt vala eszekben.

Minden gazdagságoktól, méltoságoktól, tisztectől, baráttoktól, és attyokfiaitól bucsújokat vették: semmit e' világ javaiból nem kivántak: csak táplálásra való szűkségeket-is szűken vették: testeknek még ugyan szűkségében-is, félkedvel szolgáltak.

Azért valóba szegények vőltak e' világi jókban: de igen gazdagok vőltak Isteni ajándékokkal, és jószágos cselekedetekkel.

Külső-képpen szűkölködtek, de

C 5

belől

belől Isteni malasztal, és lelki vi-
gasztalásokkal tápláltattak.

4. Idegenek voltak e' világtól:
de közel jártak Istenhez, és ő-néki
nyájas baráti vóltanak.

Magok előtt semminek tetczet-
tek, és a' világtól meg-utáltattak:
de Isten előtt drágák, és bõcsülle-
tesek vóltanak.

Az igaz alázatosságban meg-
gyõkereztek vala, szelid engedel-
mességben élnek vala, szeretetben,
és békeséges türés szenvedésben
viselik vala magokat, ez okon a'
lelki jószágokban naponként éléb-
eléb mennek vala, és Isten elõts
nagy kedvet nyernek vala.

Őket az Ur Isten példájúl vetet-
te minden Istenes életû emberek
eleiben: méltó-is, hogy az ő pél-
dájok foganatosb légyen mi ben-
nünk, a' lelki jókban-való elő-me-
netekre, hogy sem némely lankad-
tak

tak tunyasága a' hátra maradás-
ra.

5. Oh, melly nagy lelki ferénység
vólt minden Szerzetekben, a' Szent
Rendeknek első kezdetin!

Oh melly nagy áitatosságok
vólt az imádkozásban! minémû
szent versengés a' jószágos erköl-
csök követésében! melly kemény
fenyítékben-éltenek! melly nagy
bõcsüllet, és engedelmesség virág-
zott mindenekben, az ő mestereke-
től eleikben adatott Regula alatt!

Még most-is tanu-bizonyságot
tésznek az õtőlök hagyatott nyom-
dokok, hogy valóban szent, és te-
kélletes emberek vóltanak, a' kik
ferény vitézkedésekkel a' világot
lábok alá tiprották.

Most nagy embernek tartatik, a'
ki nagyokat nem esik; és a' mit
egyszer fel-vállalt, azt békefég-
gel viseli.

6. Vaj's nem tudom mi legyen a' mi állapotunk tunyaságának, hogy ottan hamar ki-fogyunk az élébbeni buzgóságból, és gyakran életünket sem kívánnjuk a' magunk meg-ünt refttség miatt!

Vaj's ha adná Isten, hogy tebelöled-is tellyefséggel ki ne alunnék a' jószágos erkölcsökben való gyarapodásnak kívánsága, ki gyakorta sok szent példát láttál az Istenes emberekben!

XIX. R E S Z.

A' jó Szerzetesnek foglalatosságiról.

1. **M**inden jószágos cselekedetekkel bévelkedni kell az igaz Szerzetes életének, hogy belöl-is olyan legyen, minéműnek láttatik külső-képpen emberek-előtt.

Sőt, sokkal több jónak kell belöl lenni, hogy sem a' mi kívül látczik,

czik, mert az Isten reánk szemlél, kihez nagy bűcsűllettel kell lennünk valahol járunk, kelünk, és Angyali tisztaságban kell az ő szent színe előtt magunkat viselnünk.

Mindennap meg-kell újítanunk a' jóra el-tekéltett szándékunkat: és úgy kell serkengetnünk magunkat a' buzgó szeretetre, mintha csak ma kezdenők magunkat az Isteni szolgálatra adni: és így ohajcsunk:

Uram Isten, segély az én jó igyekezetemben, és a' te szent szolgálatodban. Engedd, hogy ma, és most kezdgyek tekéltetessen a' te szolgálatodhoz, mert semmi a' mit e'-koráig cselekedtem.

2. Igyekezetünknek mértéke szerént vagy on a' jóban-való előmenetelünk: és valóba szorgalmatosnak kell lenni, a' ki öregbedni akar a' szent életben.

Ha még az-is gyakran meg-csukkenik, a' ki nagy igyekezettel valamit el-tekélt: mint jár tehát, a' ki ritka, és igen lágy igyekezettel szándékozik?

Jóllehet sok-képpen történik az el-végezett szándéknak félben-hagyása, és kár-vallás nélkül alig mulathatunk-el akár-mi kicsint-is szokott foglalatosságinkban.

Az igazak igyekezete inkább függ az Isten segítségétől, hogysem a' magok bölcsességétől: azért ők-is Istenben helyhezteszik bizodalmodkat minden el-kezdet dolgokban.

Mert az ember szándékát Isten vezérli; nincs-is embernek hatalmában az ő dolgainak véghez-vitele.

3. Ha néha az Isteni szolgálatért, vagy felebarátunk javaiért szokott foglalatosságunkat el-mul-

lattyuk, azt ismég könnyen helyre állathattuk:

De ha magunk meg-unásából, vagy tunyságból, könnyen akár-mit el-mulatunk, elég vétkefén csülekekszünk, és kárát vaillyuk. Bár minden tehetségünkkel igyekezzünk-is, de azért sokban könnyen meg-fogyatkozunk.

Mindaz által ugyan mindenkor valami bizonyított kell előttünk viselnünk, és leg-főképpen azok-ellen, a' mellyekben nagyobb akadéink vannak.

Mind külső, mind belső magunk viselését meg-kell vizsgálnunk, és jó rendre kell szabnunk, mert mindenik hasznos a' jóban-való előmenetelre.

4. Ha magadra szüntelen nem vigyázhatsz, bár csak néha szálly valóba magadban; és leg-alább, napjában egyszer, ugymint reggel, vagy este.

Fel-

Fel-költödben el-rendellyed, és eflve meg-rostálljad mint viselted magadat azon a' napon, beszédedben, cselekedettedben, és gondolatidban: mert ne talámezekben gyakran meg-bántottad Istenedet, és felebarátodat.

Ember módon fel-fegyverkezel az ördögi próbák-ellen. Zabolázd-meg a' torkoságot, és minden testi vétkes indulatokat könnyebben meg-zabolázhatsz.

Soha ne légy mindenestől hivalkodásban, hanem, vagy olvas, vagy írj, vagy imádkozzál, vagy elmélkedgyél, vagy a' közönséges jóért valamit munkálkodgyál.

A' kézi munkához pedig módgyával kell nyúlni, és nem egyaránt kell mindenknek ezeket fel-vállalni.

5. Nem kell egyebek-előtt mutatni, a' mit közönségesen nem
szor.

szokás művelni: mert az embernek magától választott jó cselekedetit job szem kívül, és rejtekben véghez vinni.

Attól pedig meg-ójad magadat, hogy a' magad jó kedvéből választott dolgokra serény léven, a' közönséges szokásokra meg ne restülly: hanem, éppen, és hiven véghez vivén azt, a' mivel tartozol, és a' mire téged köteleznek, ha üdöd vagyon hozzá, áitatóságod ízerént tégy eleget magadnak-is.

Nem minnyájan egy dologba foglalhattyak magokat, hanem ennek egyféle, 's a' annak másféle dolog inkább szolgál:

Sőt, az üdőnek alkalmatósága ízerént, külömbféle áitatóságokhoz vagyon kedvünk. Mert némelly dolgoknak Innep-napon érezzük nagyobb izit: némellyeknek pedig köz napokon.

Egy-

Egy-féle dologra vagyunk szűkségünk mikor kísértetünk, másra pedig, midőn békeségünk, és csendességünk vagyunk.

Más-féle gondolatok tetszenek, mikor szomorúk vagyunk: más-félék pedig, mikor az Urban örvendezünk.

6. Az jeles fő Innepekben, meg kell újítanunk az Isteni szolgálatban való serénységünket, és a' Szenteknek érettségünk való esedezését nagyobb buzgósággal kell kívánnunk.

Minden jeles Innep napon úgy kell életünket rendelnünk, mintha e' világtól akkor búcsút vennénk, és amaz örökkévaló innepre költöznénk.

Annakokáért szorgalmasan készülettél illik a' Szent napokon lennünk, áitatosb erkölcsökben foglaltatván magunkat, és minden jó rend

rend tartásokat keményben megtartván, mintha az Istentől csak hamar kellene fáradságunk jutalmát vennünk.

7. Ha pedig ebben haladék történik, készületlen voltunknak tulajdonítsuk; és arra vessünk, hogy még méltók nem vagyunk arra a' nagy dicsőségre, melly az elvégezett időben meg-jelenik mi-bennünk: és igyekezzünk jobban készülni ki-múlásunkhoz.

Boldog az a' szolga (ugy-mond Sz. Lukács Evangélista) kit, midőn el-jövend az ő Ura, vigyázásban talál: bizony mondom ti-néktek, hogy minden javait ő-reája bízza.

XX. RESZ.

Az Egyedül lételnek, és Halgatásnak szeretetéről.

1. **A** Lkalmatos időt keress a' magadban-való szállásra és az

az Istennek jó tetteimnyiről gyakran gondolkodgyál.

Hagy békét a' hívságoknak, és olly dolgokat olvasgass, mellyek inkább töredelmességet szereznek, hogysem elmefáradtságot.

Ha a' hivalkodó beszélgetésekről, és haszontalan futosástól, ha az ujságok, és hírek hallásától meg-vonszod magadat, elég alkalmatos üdöt találsz az üdvösséges elmélkedésekre.

Ama' nagy Szentek, a' hól módgyát ejthették, igen el-kerülték az emberekkel való nyájaskodást, és rejttek helyeken igyekeztek az Istennel élni.

2. Egy-valaki azt mondotta: Valamikor emberek között voltam, kárommal tértem viszsza.

Kit mi-is gyakran érzünk magunkban, midőn sokáig trécsélünk. Sokkal könnyeb halgatni, hogy-

hogysem a' szóllásban módot tartani.

Könnyebb othon veszteg lenni, hogysem kívül forgódván, magát eléggé meg-örizni.

A' ki azért belső, és lelki tevéletességre akar jutni, szükség, hogy Jeesussal egyetembe, a' fokaság közül félre álljon.

Senki szem előtt bátorságoson nem forog, hanem csak az, a' ki örömeit magát el-rejti.

Senki nem szóll bátorságoson, hanem csak az, a' ki örömeit halgat.

Senki bátorságoson másnak feje, és elől-járója nem lehet, hanem csak a' ki örömeit függ mástól.

Senki nem parancsol bátorságoson, hanem csak a' ki jól megtanulta az engedelmséget.

3. Senki nem örvendez bátorságoson, ha jó lelki isméretnek bizonyosságát magában nem érzi.

Mind-

Mindazáltal a' Szentek bátorsága, mindenkor együtt járt az Isteni félelemmel.

Nem-is hattak hátra semmit szorgalmatosságokban, és alázatosságokban, arra-való képest, hogy im nagy lelki jókkal, és Isteni ajándékokkal tündöklöttek.

A' gonoszok bizakodása pedig, kevélységből, és magavetésből származik; és végre maga megcsalásán végeződik.

Soha e' világon éltedben tellyes bátorságot ne ígíj magadnak, akár melly Szerzetesnek, és áitatos Remetének láttasál-jis.

4. A' kik jobbakká ítéltettek az emberektől, sokszor nagyobb veszedelemben forgottak a' magokban való nagy bizakodásért.

Azért sokakká hasznosb, hogy tellyességgel űressék ne legyenek a' kísértettektől, hanem gyakorta ostro-

ostromoltassanak, hogy felettébb el ne bátorkodgyanak, és így kevélységre ne vetemedgyenek, se pedig a' külső vigasztalásokra szabadosban ne hajollyanak.

Oh melly tiszta lelki ismerettel bírna, a' ki e' világon nem kapdonna, és el-mulandó vigaságot soha nem vadászna!

Oh melly nagy békeségben élne, a' ki minden haszontalan szorgalmatoskodást hátra hagyna; csak üdvösségre néző Isteni dolgokról gondolkodnék, és minden reménséget Istenben helyheztetné!

5. Senki sem méltó a' mennyei vigasztalásokra, valaki magát szorgalmatosan nem gyakorlotta a' lelki töredelmességben.

Ha szívbeli töredelmességet kívánsz, szállj-bé a' teszived rejtekében, rekezd-ki a' világnak zenebo-

nebonáját, az Irás mondása szerint: A' ti ágyatokban, ugymond szívbeli töredelmességgel legyetek. A' Czellában találod azt, a' mit kívül gyakorta elvesztesz.

Ugy léfzen kedves a' Czella, ha gyakran abban maradsz. De ha ezt ritkán őrzöd, igen meg-úntatja magát. Ha a' te meg-téréseid kezdetin jól hozzá szokol a' Czellában lakáshoz, azután szerelmes lakó helyed, és kedves vigasztalásod léfzen.

6. Az istenes lélek halgatásban, és csendessen lételben nevedik minden jószágokban, ebben megtanúllya a' Szent Irás titkait.

Ebben talállya-fel a' köny-hul-latásnak folyamit, mellyekbő minden éjjel meg-mossa, és tisztogassa magát; hogy annál bátorságosban nyájaskodhassék az ő Teremtőjével, mennél távulban vagyon a' világi zenebonától.

A'

A' ki azért meg-vonta magát az ő ismérőtől és barátitól, isten közelget ahhoz az ő Szent Angyalival egyetemben.

Jobb embernek rejtekben lenni, és magára gondot viselni, hogy sem magáról el-felelkezvén, csudákat cselekedni.

Dicséretes dolog a' Szerzetes emberben, midőn ritkán sétál kin, kerüli a' szem előtt forgást, és nem örömeft szemléli az embereket.

7. Miért akarod látni, a' mit nem szabad kívánnod? El-múlik e' világ, és annak kívánsági.

Vágyódik a' test az ide, 's továbbó járkálásra: de minek-utánna az őra el-múlik, mit nyersz egyebet lelki isméreted terhénél, és szivednek sok felé szakadásánál?

A' vig ki-menetel gyakran szomorú haza jövetelen végeződik; és az e' világi vigaság szomorú reggelre válik.

D

Igy

Igy minden testi örömnek kezdeti kedves; de a' végén megmarados, és meg-ól.

Mit láthatfz másutt, a' mit helyedben nem látnál? nem előtted-é az Eg, a' Föld, és a' több Elementumok? hiszem ezekből vannak alkotva minden teremtettt állapotok.

8. Láthatz-é valahol valamit olyat, a' ki sokáig állandó lehetne az Eg alatt?

Azt hiszed talám, hogy kedved telik? Arra soha sem juthatsz.

Ha mindenek szemeid előtt vólnának-is; mi hasznod egyéb benne, a' heában-való látásnál?

Emeld-fel szemeidet Istenhez magas menyben, és könyörögj önéki vétkeidnek, és fogatkozásidnak bocsánattyáért.

A' hivalkodóknak badd a' hívságokat: te pedig azokra figyelmezz,

mezz, mellyeket Isten néked parancsolt.

Zárd-bé magadra ajtódat, és hídd hozzád a' te szerelmes Jესusodat.

Maradgy ö-véle a' te Czélládban, mert másutt nem találsz olyan csendeséget.

Ha ki nem léptél vólna, és híreket nem hallottál vólna; nagyobb lelki békeségben maradtál vólna. Mihelyen új hír hallásokban kezdsz gyönyörködni, szükség, hogy ottan szív-béli háborúságokat kezdgy szenvedni.

XXI. RÉSZ.

A' szívnek töredelmességéről.

I. A' elő akarfz menni a' jóban, Isteni félelemben tartsad magadat, és selettéb-való szabadságban ne légy, hanem fenytéke-

alatt tarsad minden érzékensé-
gidet, és illetlen vigaságra ne bo-
csásd magadat.

Add szívbeli töredelmességre
magadat, és az igaz áitatótságot
fel-találsz.

Sok-féle jókat nyújt a' töredel-
messég, melyeket a' feslettség ha-
mar el-veszteget.

Nagy csuda, hogy ember vala-
ha vigadhat e' vilagon, a' ki szám-
kivetésben létét, és lelkének sok
veszedelmét meg gondollya, és jól
meg-rostállya.

2. A' mi szívünknek álhatat-
lansága, és fogyatkozásinkra-va-
ló gondviseletlensége miatt, nem
érezzük lelkünknek sérelmit: de
sokszor mód nélkül nevetünk, mi-
kor inkább sírnunk kellene.

Nincs igaz szabadság, sem te-
kélletes vigaság, az Isteni félelem,
és jó lelki ílmélet kívül.

Ból-

Bóldog, a' ki meg-válthatik min-
den ide, s tova vonzó akadékok-
tól, és az egy Istenes töredelmef-
ségre adhattya magát.

Bóldog, a' ki magáról le-rázza,
valami meg-mocskolhattya, és
meg-terhelheti lelki-ílméletit.

Emberül viaskodgyál: a' szokás,
viszsa-szokással meg-győzetik.

Ha te az emberektől meg-tudod
vonni magadat, ők sem igen boly-
gatnak imádságodban.

Az egyéb emberek dolgát ma-
gadra ne vedyed, és a' náladnál
fellyeb-valók igyében magadat ne
avassad.

Magadra vigyázz mindeneknek
előtte, és minden szerelmes bará-
tid felett, magadat intesd leg-e-
lőször.

Ha kedves nem vagy az embe-
reknél, azon meg ne szomorod-
gyál: hanem azt neheztelgyed,

D;

hogy

nem szinte jó vigyázással viseled magadat, a' mint Isten szolgájához, és áitatos szerzetes emberhez il lenék.

Gyakran, hasznosb és bátorsá gosb, hogy az embernek ne legye nek e' világon sok vigasztalási, fő képpen pedig testiek.

Hogy pedig Isteni vigasztalá soktól meg fosztatunk, avagy a zokat ritkábban érezzük, magunk vétke: mert nem keressük a' szív béli töredelmességet, sem tellyes séggel meg nem vettyük a' külső hívságos vigasztalásokat.

4. Ismérd-meg, hogy méltat lan vagy az Isteni vigasztalásokra: Sőt hogy méltó vagy sok sanyar gatásokra.

Mikor valóba töredelmességet érez ember, nehéz akkor néki, és keferő mind e' világ.

Az Istenes ember elég okot ta lál

lal a' bánkodásra, és köny-hullatá sra.

Mert akár magát meg-tekincse, 's akár felgyarattýáról gondolkod gyék, meg-tapasztallya, hogy sen ki nem él e' világon nyomorúság nélkül.

Es mentül inkább magában száll, annál inkább keferég.

Igaz okai belső bánatunknak, és szívünk keferőségének a' mi vét keink, és fogyatkozásink, mellyek ben ugy bé-keverődve heverünk; hogy a' mennyei dolgoknak el mülkedésére ritkán érkezhessünk.

5. Ha gyakrabban gondolkod nál halálodról, hogy sem hosszú éle tedről, kétség nélkül serényeb vólnál magad jobbitására.

Ha a' pokolnak, vagy purgató riumnak következendő kínnyát szíved szerént meg-rostálnád, azt hiszem, hogy minden munkát, és

fajdalmat örömeft el-víselnél, és semmi lanyarúságtól nem retteg-nél.

De mivel ezek szívünkre nem hatnak, és a' gyengéltetést kedvel-lyük, nagy túnyaságban, és rest-ségben maradunk.

6. Sokszor lelki fogyatkozásból vágyon, hogy a' romlott test illy könnyen zúgolódik.

Könyörögi azért alázatosan Istennek, hogy töredelmességnek lelkét adgya néked, és kiálcs-fel Sz. Dáviddal: Uram Isten, táplály engem fíralomnak kenyerével, és mérték szerént adgy italt nékem a' köny-hullatásokban.

XXII. R E S Z.

Az Emberi nyomorúságnak szem-léléséről.

1. **U**Gyan csak nyavalyás vagy, valahol vagy, 's valahová fo-

fogod fejedet, ha Istenhez nem fo-lyamolsz.

Mit háborogsz, hogy im ked-ved, 's akaratod szerént nem esik minden dolgod?

Valljon 's kicsoda az, a' kinek minden kívánságában kedve tel-lik? Sem én, sem te, sem egyéb senki e' föld színén ezzel ném di-clekedhetik.

Senki nincs e' világon keferű-ség nélkül, sem Király, sem Pápa.

Kinek vágyon leg jobban dol-ga? Bizony annak, a' ki Istenért valamit szenvedhet.

2. Sokan a' gyengék, és erőtle-nek közül azt mondgyák: Bez-zegbóldogságban élez, vagy amaz ember! la melly gazdag, melly nagy Ur! melly hatalmas, és bő-csületes!

De tekinthetsze csak a' men-nyei jókra, meg-látod, hogy mind ezek

ezek a' világi jók, csak semmik, bizonytalanok, sőt igen terhesek: mert ezeket törődés, és rettegetés nélkül nem bírhatni.

Nem abban áll embernek boldogsága, hogy e' világi jókkal bővelkedgyék, mert elég embernek a' mivel szükségét bé-éri. Bizony elég nyavalya e' világi élet. Mentől inkább igyekezik ember a' lelki életre, annál kételenb neki e' világban élte, mivel hogy jobban jobban érzi, és világosan láttya a' romlott emberi természetnek fogyatkozását.

Mert hogy enni, innya kell embernek; hogy alunni, és ébrenlenni, hogy nyúgodni, és fáradni, és a' természetnek egyéb szükségé alá kell vettetni; bizony nagy nyavalya, és az áitatos embernek kész nyomorúság, ki örömeft ment, és szabados akarna lenni minden bántól.

3. Mert

3. Mert valóban terheltetik e' világon a' belső ember a' testi szükségnek gondviseletével.

Innen vagyon, hogy Sz. Dávid nagy fohászkodással kéri, hogy megmenekedhetsék efféle akadékoktól; imigyen szólván: Uram, szabadics-meg engem az én sokféle szükségimből.

De jaj azoknak, kik csak meg sem ismerik nyavalyás vóltokat. Annál-is nagyobb jaj azoknak, kik ugyan szeretik ezt a' nyavalyás állapotot, és el mulandó életet.

Mert sokan, a' kik kézi munkákkal, sőt küldulásokkal alig érik be szükségeket, annyira e' világhoz ragaszkodnak, hogy, ha mindenkor itt élhetnének, menyörszággal keveset gondolnának.

4. Bezzeg bolond, és hitetlen szívű emberek azok, kik olly igen e' földhöz ragaszkodtak, hogy min-

D 6

den

den ezek kedvek csak a' testiek.
re veszett.

De szegények végtére károkkal meg-tanúllják, melly el-ve-tett semmi volt, a' mit olly igen kedvellettek.

Az Istennek Szentí pedig, és az Ur Krisztusnak áitatos baráti, ke-vés gondot viseltek a' testnek ked-vezésére, és a' világ előtt kellemes dolgokra.

De minden reménségek, és igye-kezetek, a' mennyei jókat óhajtot-ta; minden kívánságok az örök-ké-való, és láthatatlan jókra ger-jedezett, hogy a' látható dolgok-nak szereteti valahogy el ne ragad-ná, és le ne vonná az alá-valósá-gokra.

Edes atyámfia, ne hadd magad-ban meg-húlni a' lelki elő-mene-telre-való bizodalmat, míg üdöd, és órád nagyon hozzá.

5. Mi-

5. Miért akarod napról napra halogatni szándékat? Kelly-fel, 's mindgyárt kezdgy hozzá, és mond ezt: Most nagyon ideje a' munkának, most nagyon ideje a' harczolásnak, szinte most nagyon ideje a' magam jobbitásának.

Mikor gonoszúl nagyon dol-god, és nyomorgattatol, akkor nagyon üdöd, hogy Isten előtt ér-demelly.

Mind tűzön, vizen által kell menned, 's úgy jütsz a' kedves nyugalomra.

Ha magaddal nem tusakodol, vétkeidet meg nem birhatod.

Valamig ezt a' gyarló testet vi-sellyük, vétek nélkül nem lehe-tünk, sem bánat nélkül nem élhe-tünk.

Örömeit akarnánk meg nyugod-ni minden nyavalyától: de mint-hogy el-vesztettük bűnünkkel az

D 7

ártat-

ártatlanságot, az igaz bódogságtól is meg-fosztattunk;

Szükség túrnunk, szenvednünk, és az Isten irgalmasságát várnunk mind addig, valamig el-múlik e csalárd világ, és a halandóság meg-emésztetik az élettől.

6. Bezzeg nagy az emberigyarlás, melly mindenkor hajlandó a' vétkekre.

Ma meg-gyonod bűneidet, holnap ismét azon vétkekben esel.

Egy órában reá tekélted magadat, hogy e' többé nem léfzen: és egy óra múlva, szintén úgy meg-esel, mintha eléb semmi jó igyekezettel nem lettél volna.

Azért méltán meg-alázhattuk magunkat, és magunknak nagyot nem tulajdonithatunk, mivel-hogy illy gyarlók, és hajlandók vagyunk.

Hamar-is el-veszthettyük azt tunya-

tunyaságunkal, a' mit az Istennek malasztjával nehezen, és nagy fáradsággal találtunk.

7. Mint lészünk még végre, ha illy idején igen el-hattuk magunkat?

Jaj nekünk, ha ugy akarjuk magunkat a' nyugalomnak adni, mintha immár békeség, és bátorság volna; holott magunk viselésében csak nyoma sem tetőzik a' Szent-ségnek.

Bezzeg nagy szükségünk volna rá, hogy újjonnan taníttatnánk a' jó erkölcsökre, mintha csak most kezdenénk az Isteni szolgálathoz: talám így reménség lehetne jobbulásunkról, és lelki előmenetelünkéről.



XXIII. R E S Z.

A' Halálról való elmélkedésről.

1.] Itt igen hamar vég leszzen dolgozodban; meg lásd azért mint vagy-el benne: ha ma él az ember, hólnap el-enyészik.

Mikor pedig szem-elől el-véte-tik, hamar feledékenségekben mégyen.

Oh melly nagy az ember szívének tompasága, és keménysége, hogy csak a' jelenvalókról gondolkodik, és a' jövőndőkre gondgya nincsen!

Minden cselekedetedben, és gondolatodban úgy kellene magadat tartanod, mintha e' napon, vagy órán, meg-kellene halnod.

Ha jó lelki isméréttel bírnál, nem igen rettegtetne a' halál.

Jobb volna a' büntől távul járnod, hogy sem a' haláltól futnod.

A'

A' halálhoz ha ma nem vagy kész, hólnap mint leszsz?

Bizonytalan e' mai nap; és mint tudod, hogy reád kél a' hólnap.

2. Mi halznunk hofszú életünkben, holott-is kevés jobbítás vagy on erkölcsünkben.

Jaj 's nem mindenkor jobbít a' hofszú élet; sőt gyakran öregbíti vétünköt!

Bár csak egy nap viseltük volna jól magunkat e' világon.

Sokan számlállyák esztendeit meg-téréseknek: de gyakran kevés láttattya vagy on jobbúlásoknak.

Ha rettenetes a' halál: talám a' hofszú életben nagyobb veszedelem talál.

Bóldog, a' ki mindenkor halála óráját szeme előtt tartya, és későül naponként az Istenes halálhoz.

Ha láttál valaha halálra vált em-

embert; meg-gondold, hogy azon úton kell néked-is el-menned.

3. Reggelt ha éred, azt gondollyad, hogy estvét nem érsz.

Ha pedig bé-estveleszel, reggelt ne igírd magadnak.

Készen légy tehát mindenkor, és úgy ély, hogy soha téged a' halál készületlen ne talállyon.

Sokan hertelen, és véletlenül meg-halnak, mert az embernek Fia abban az órában el-jő, mellyben ingyen nem alitanók.

Mikor amaz utolsó óra eljövend fokkal különbet kezdész itélni az egész el-folyt életedről; és ingyen meg-bánod, hogy olly rest, és túnya voltál.

4. Bezzeg bődög, és eszes az, a'ki életében igyekezik ollyan lenni, a' minémű halálakor kíván találtatni.

Mert nagy bizodalmat ád a' jó ki-

ki-múlásra, e' világnak tekéllertes meg-útálása, a' jó erkölcsökben-való elő-menetelnek buzgó kívánsága, a' fenytétkben-való életnek ízereteti, a' pœnitentiának sanyarúsága, az engedelmeségnek gyorsasága, maga kívánságának el-hagyása, és a' Krisztus ízeretetiért akár minémű nyomorúságnak fel-vállalása.

Mig egétségben vagy, sok jót cselekedhetel: de ha meg-betegszel, nem tudom mit mivelhetsz.

Kevesen jobbúlnak betegségek-bé: úgy a' kikis szarándokságot gyakran járnak, szenté ritkán válnak.

5. Ne bizzál barátidban, se e-léb ne halogasd üdvösséged dől-gát, mert vélekedésednél hamarab el felelkeznek te-rólad az emberek.

Jobb most idején magadra gondót viselned, és Isten eleibe sok jót bo.

bocsátanod, hogysem egyebek le-
gitségéhez támaszkodnod.

Ha te magad most magadért
nem szorgalmatoskodol, vallyon
's jövőendőben kinek léfzen gond-
gya te reád?

Most vagy on a' drága üdö; most
vagy on az üdvőtség kereső üdö;
most vagy on az igen kedves üdö.

Jaj. 's hogy jobban nem költöd
ezt az üdöt melyben örök életet
nyerhetnél?

El-jő az üdö, midőn a' te életed
jobbitására, egy napot, vagy egy
órát kívánsz: de, nem tudom, ha
meg-nyerheted.

6. Ihon, édes atyámfia, melly
nagy veszedelemből ki-feselhetsz,
melly nagy félelemtől szabadul-
hatsz, ha mindenkor félelemben
léfzel, és szemed-előtt forgatod
halálotad.

Ugy igyekezzél most élni, hogy
halá-

halálotad óráján örülhetsz inkább,
hogysem retteghetsz. Most kezdgy
meg-halni e' világnak, hogy akkor
élni kezdhetsz a' Krisztussal.

Most útály-meg mindeneket,
hogy akkor szabadoson a' mehetsz
Krisztushoz.

Most fanyargassad testedet pœ-
nitentia-tartással, hogy akkor bi-
zenyos bátorsággal lehetsz.

7. Oh bolond! mit igérsz ma-
gadnak hosszú életet, holott egy
bátorságos napod sincs e' világban?

Vaj ki fokban meg-csálatkoztak,
és véletlenül ki ragadtattak a' test-
ből!!

Menyiféle hallottál imillyen
szókat: Am amaszt le-vágták,
eme' vízben holt, amannak nya-
ka szakadott, amaz étel közbe meg-
dermedett, amannak játék közbe
lett vége.

Ki tűz, 's ki fegyver miatt, ki
dög-

dög-halál, s ki tol vaj miatt vesztet. Így mindeneknek a' halál végét éri, és az emberek élete mint egy árnyék hertelen el-múlik.

Ki emlekezik csak meg-is rólad holtod után? a' vagy kicfodá imádkozik éretted?

No, édes atyámfia, no: most cselekedgyél, valamit cselekedhetel, mert csak azt sem tudod, melly órában meg-halsz, és azt sem tudod, mi talál holtod után.

Mig üdöd vagy, addig gyűies állandó gazdagságot.

Üdvölséged kívül semmivel semmit ne gondolly, csak az Isteni dologra vigyázz.

Most szerezz jó akarókat, a' Szeneteket, tisztelvén őket, és az ő jó cselekedeteket követvén: hogy mikor ki-múladasz e' világból, azok tégedet bé-fogadgyanak az örökké-való hajlékokban.

9. Szar-

9. Szarándok, és jövevény számban visellyed magadat e' földön, és úgy mint a' kinek semmi közi nincsen e' világi dolgokhoz.

Szabadságban, és Istenhez mindenkor fel-emelve tarsd szivedet, mert itt nincs maradandó várasod.

Mindennapi imádságodat, és óhajtsádat, köny-hullatásiddal egyetembe, oda feligazítsd, hogy holtod után a' te lelked bódogul Istenhez jusson.

XXIV. RESZ.

Az utolsó ítéletről, és a' Jétkeknek büntetéséről.

1. **M**inden dolgaiddban szemed előtt visellyed az utolsó napot, és meg-lásd mint fogsz állani a' kemény ítélő birónak szék-előtt, kitől semmi el nem titkol-

koltatik, kit ajándékkal meg nem engesztelhetni; ki semmi mentességnek helyt nem ad: hanem ítéletiben a' mi igaz, azt követi.

Oh nyavalyás bolond' bűnös ember! mit fogsz felelni a' minden titkokat által-értő Istennek, holottt sokszor a' meg-haragudott embertől-is rettegsz?

Miért nem készülsz az ítélet napjára, mellyen senkit más meg nem menthet, meg sem óltalmazhat, hanem mindennek magáról elég számadása lesz?

Most hasznos a' te fáradságod, kedves sirázkodásod, foganatos felhasználásod, elég-tételre, és lelked tisztogatására alkalmas kegyelmed.

2. Elég nagy, és üdvösséges purgatoriumja vagy a' békeséggel tűrő-szenvedő embernek, kit mindön boszúsággal illetnek, inkább

szá-

szanakodik az ő ellenségének gonofságán, hogy sem a' maga boszúságán: ki az ellene törekedőkért örömeit imádkozik, és szívből meg bocsátja az ellenetett vétkeket; ki a' mástól bocsánat kért, sokára nem halasztja; ki hajlandóbb a' könyörületességre, hogy sem a' boszú üzése; ki magát gyakran meg-gyôzi, és azon igyekezik, hogy testét tellyességgel a' lélek birodalma alá hódóltassa.

Jobb most tisztitanunk magunkat a' bűntől, és a' vétkeket ki irogatni, hogy sem a' más világi tisztításra halogatni.

Bizony csak magunkat csalljuk a' mi testünknek módnélkül-való szeretettel.

3. Mit fog egyebet emészteni ama tűz, hanem csak a' te bűneidet.

Menyivel többet kedvesz most magadnak, és tested kivánságit

E

köve-

követed; annyival keményben lakolsz érte, és több égésre-valót gyűjtesz.

A' miben ember vétett, abban nagyobb kinyya léssen.

Ott a' rest, túnyák, égő ösztönökkel döföltetnek; a' torkosok, szörnyű éhséggel, és szomjúsaggal kinoztatnak.

Ott a' bujak és testi gyönyörűség üzők, lángozó szurokkal és büdös kénkövel öntöztetnek; az irigyek, mint valami dühös ebek fáj dalmok miatt ordítanak.

4. Semminémű bünt nem nevezhetni, mellynek maga tulajdon gyötrelme nem léssen.

Ott a' kevélyek, nagy szegény vallottak léznek: a' fősvények, fogyatkozott szegénységtől szorongattatnak.

Az ott-való kinban, nehezebb léssen egy óra, hogysen itt száz

elz.

éztendeig-való sanyarú poenitentzia.

Ott semmi nyugodalmok, semmi vigasztalások nincsen a' kárhozottaknak: itt még-is néha szüneti vagyon fáradságunknak, és jó akaróinknak vigasztalásával legeltetünk.

Most légy tehát szorgalmatos és büneidért töredelmes, hogy az itélet napján bátorságos lehess a' meg-dücsóúltekkel.

Mert akkoron az igazak nagy mérészen szembe-állanak azokkal, kik őket szorongatták, és lábok alá tápodták.

Akkor itélni fog a' ki alázatoson az emberek itéleti alá veti magát.

Akkor nagy bátorsággal léssen a' szegény, és alázatos. retteg pedig minden felől, a' fel-fuvalkodott ember.

E 2

5. Ak-

5. Akkor meg-ismérszik, hogy igazán csak bölcs volt e' világon, a' ki Krisztusért bolond, és meg-ve-tett akart lenni.

Akkor tetczeni fog minden há-boruságnak békeséges szenvédése; és minden álnokság bé-dugja száját.

Akkor örvendez az áitatos, és kesereg minden feslett ember.

Sokkal inkább vigad akkor a' meg-sanyargatott test, hogysem ha mindenkor kedvére hizlaltatott volna.

Akkor fényessé változik a' rongyos köntös, és meg-homályosodik a' gyenge öltözet.

Akkor dicfiretesb lesz az alázatos hajlék, hogysem az aranyas palota.

Akkor hasznosb lesz az álhatatos békeséges tűrés, hogysem az egész világnak hatalmása.

Ak-

Akkor fellyeb magasztaltatik az együgyű engedelmeség, hogysem e' világnak minden ravaszága.

6. Akkor inkább örvendeztet a' tiszta és jó lelki isméret, hogysem a' világi mely bölcseseg.

Akkor többet nyom a' gazdagságnak meg-útálása, hogysem a' földieknek minden kincse.

Akkor inkább vigadsz áitatos imádságidon, hogysem kedves lakodalmidon.

Akkor nagyobb örömed lesz a' mértékletes halgatáson, hogysema' hoszszú trécsélésen.

Akkor többet érnek a' szent cselekedetek, hogysem a' sok szép beszédek.

Akkor inkább tetczik a' kemény élet és sanyarú poenitentzia, hogysem minden e' földi gyönyörűség. Tudgy most egy keveset szenvéd-

E ;

ni,

ni, hogy akkor nagyobbaktól legyen menedék.

Itt próbáld-meg először, mit szenvedhetnél ezután.

Ha most illy keveset szenvedhetsz, miképpen tűrheted, és szenvedheted az örökké-való kínokat.

Ha most egy kis szenvedésért, így békételenkedel, akkor tehát mire viszen a' pokol kínnya.

Bizony, két örömet nem vehetsz, hogy e' világon-is gyönyörűségben élly, és oltan Krisztus-fal-is uralkodgyál.

7. Ha mind e' mái napig mindenkor nagy bőcsületben, és gyönyörűségben éltél volna-is; mi hasznod volna benne, ha ezen szempillantásban meg-kellene halnod.

Mind csak hiúság azért minden, az egy Istennek szereteti, és hív szolgálattya kivúl.

Mert ugyan-is, a' ki tellyes szivből

ből szereti az Istent, sem haláltól, sem kínoktól, sem ítélettől, sem pokoltól nem fél, mivelhogy a' te-kélletes szeretet, bátorságos utat nyit az Istenhez-való járúlastra.

A' kinek pedig még-is gyönyörűsége nagyon a' bűnökben, nem csuda ha retteg a' haláltól, és ítélettől.

Mindazáltal jó az-is, hogy, ha a' tiszta szeretet meg nem vonson téged a' gonosztól, bár csak a' pokol félelme zabolán tartóztasson.

Ugyan-is a' ki az Istennek félelmet hátra hagyja, sok ideig nem lehet állandó a' jóban, de hamar az ördög törében akad.

XXV. R E S Z.

Egész életünknek buzgó meg-jobbitásáról.

1. **E**Bren és szorgalmatosan for-gódogyal az Isteni szolgálatban,

ban, és gyakran meg-gondold mire jöttél, 's miért vettél búcsút a világtól.

Nem azért-é hogy életedet Istennek szentelnéd, és lelki emberé lennél.

Gerjedgy fel azért a' jóban való nevelkedésre, mert rövid nap el veszed munkádnak bérét, akkor osztán nem léssen félelem és bánat a' te határidban.

Most munkálkodol egy kicsint, és ezennel nagy nyugodalmot, sőt örökké-való vigaságot nyerhetsz.

Ha te a' munkában híven és sérenyen forgódsz, kétség nélkül az Isten-is hív és bővkező léssen a' fizetésben.

Jó reménségben kell lenned, hogy a' boldogságnak koronáját el-veszed: de bátorságot nem kell venned, hogy valahogy meg ne tús-
tú-

túnyúlly, vagy fel ne fuvalkodgyál.

2. Midőn egy valaki, nagy lelki nyughatatlansággal, félelem és reménség között gyakran habozna, és egykor meg-epedvén bánattyában, egy óltár előtt a' templomban le-borúlt volna imádságában, ezeket forgattya vala magában: Vajha tudnám, ugymond, hogy végig a' jóban meg-maradnék! Es mindgyárt az Istennek belső feleletit hallá: Mit cselekednél ugyan ha ezt tudhatnád? azt cselekedgyed most, a' mit akkor fognál cselekedni; és jó bátorságban léssesz.

Es mindgyárt meg-vigasztaltatván és meg-vastagittatván, az Istennek jóakarattyára hagyá magát; és meg-szűnik benne a' nyughatatlan tétozás.

Nemis farasztotta azután magát

gondos tudakozással, hogy végre menne, mi legyen az Istennek kedves, kellemetes akarattya, minden jónak el-kezdésében, és véghez vitelében.

3. Bizzal az Urban, és jót cselekedgyél, ugymond Szent Dávid; birjad a' földet, és az ő gazdagságival legeltetel.

Egy dolog vagyon, melly sokakat meg tartóztat az elő-menettől, és életek jubbitásától; tudni illik, az egy kevés munkától való irtózás, vagy a' baj-vivásnak bajos volta.

Ugyan-is leg-inkább egyebek felett azok gyarapodnak a' jószágos erkölcsökben, kik a' súllyosb, és vélek leg-inkább ellenkező dolgokat nagy emberséggel megigyekezik győzni.

Mert ott vagyon embernek nagyobb elő-menete, és ott nyér Isten-

Istentől bővebb malasztot, a' hol önnön-magát leg-inkább meg-győzi, és öldökli.

4. De nem egyaránt vagyon kedvek mindeneknek a' baj-viváshoz, és a' világnak-való meg-haláshoz.

Azért a' ki szorgalmatosan igyekezik, fokkal előbb mégyen dolgozik, ha szinte több vétkes indulatok vannak-is benne, hogy sem más, a' ki szelídebb erkölcsű, de kéfedelmesb a' jóban-való elő-menetelre.

Két dolog használ főképpen az ember életének derék jobbitására; tudni illik, hogy erővel el-vonja magát attól, a' mire vétkelesen hajol a' természet; és valóban szerénykedgyék annak a' jónak megnyerésében, mellyre nagyobb szükségé vagyon.

Azt-is igen el-távoztasd, a' mit

gyakrabban nem javallasz egyebekben.

5. Mindenekből végy épületet magadnak: Ha jó példát látsz, vagy hallasz, azok követésére felgerjedgy.

Ha valami fedhetőt látandasz, meg-ód magadat, hogy azt ne cselekedgyed: avagy, ha valaha cselekedted, mennél hamaréb meg-jobbítsad magadat.

A' mint a' te szemed egyebeket szemlél, úgy viszontag te-is egyebektől meg-jegyeztetel.

Oh melly kedves, és gyönyörűséges dolog, midőn Istenhez gerjedező, áitatos, jó fenyték alatt élő atyafiakat látunk!

Melly szomorú és nehéz, mikor rendetlenekre, és hivatallyokban el nem járókra nézünk!

Oh melly veszedelmes a' hivatalnak fogadása mellől el-menni,
és

és abban foglalni magát a' mi reá nem bízott!

6. Eszedben forogjon el-tekélt szándékos, és szemed előtt hordozd a' meg-feszült Jesus Krisztus példáját.

Vagyon mintpirúlnod, meg-tekintvén a' Krisztus Jesusnak életét, hogy mind-eddig sem szabtad jobban az ő életéhez magadat, noha régtől-fogva nyomod az Isten útját.

A' melly szerzetes ember figyelmetesen, és áitatoson foglallya magát a' mi Urunk szentséges életének, és szenvedésének elmélkedésében: minden hasznos és szükség dolgot bővségesen fel-talál abban: nem-is szükség, hogy Jesus kívül valamit jobbat keressen.

Vajha a' meg-feszült Jesus szívünkbe szállana, melly hamar elég tudósok lennénk!

7. A' jó szerzetes, mindeneket meg-fogad, és jól el-visel, valamiket néki parancsolnak.

De a' rest és túnya szerzetesnek egyik nyavalyája másikat éri, és minden felől nyavalyákat szenved: mert belső vizálgatása nincsen, külső vizálgatást pedig nem szabad keresni.

A' melly szerzetes ember fenyték alatt nincsen, közel jár a' veszedelemhez.

A' ki lágyabb és tágasb utat keres, mindenkor törődik, mert vagy egy, vagy más nem tetszik néki.

8. Mint élnek sok egyéb szerzetesek, kik elég kemény életet viselnek a' Clastrumbéli fenyték alatt?

Ritkán mennek szem-eleibe, magokat meg-vonnyák, szűken tápláltatnak, temérdek öltözetet visel-

viselnek, sokat faradnak, keveset szólnak. sokáig vigyáznak, idein kelnek, hosszasan nyújtják imádságokat, gyakran olvasnak, és magokat erős fényítékben tartják.

Fordicsád szemeidet a' Carthusianusokra, Cisterciensisekre, sok egyéb szerzetbéli Barátokra és Apácákra, miképpen minden étszaka az Isteni dicüretekre fel-kelnek.

Szégyen volna bizony, ha te illy szent dolgokban restelkednél, a' hol a' szerzetes embereknek ennyi sokasága vigan énekel Istennek.

9. Vajha semmit egyebet nem kellene művelnünk, hanem csak a' mi Urunkat Istenünket szűnetlen telyes szível és szájjal dicsírnünk.

Vajha soha se ennünk, se innunk, se alunnunk nem kellene, ha-

hanem csak mindenkor az Isteni dicsőrebben, és a' lelki dolgoknak gyakorlásában foglalhatnánk magunkat! bezzeg úgy sokkal boldogbak volnánk hogy sem mostan, midőn a' testnek akár minémű szükségében-is szolgálunk.

Vajha nem találkoznának efféle szükségink, hanem csak lelkünk ket kellene mennyei elegekkel táplálnunk! mellyeket jaj, 's mely ritkán kóstolunk.

10. Mikor arra jút az ember, hogy semmi teremtetett állattól névár vigasztalást, akkor kezd először az Isten néki valóba tetczeni; akkor e' világnak minden forgását lelki háborgás nélkül veszi.

Akkor sem a' nagy dolgokban nem örvendez, sem akár mi aprólékon nem törődik; hanem tellyességgel és nagy bizodalommal Istenre támasztja magát, a' ki őnéki

néki minden mindenkben; kitől semmi el nem vész; és kinek semmi meg nem hal: hanem ő-néki, mindenek élnek, és akarattya szerint, magok vonogatása nélkül szolgálnak.

11. Mindenkor új emlékezetben légyen nálad a' te utolsó vèged, és hogy az el-vesztett üdöd meg nem tér.

Szorgalmatosság és fáradság nélkül, soha a' jószágos dolgokban elő nem mehetsz.

Ha meg. kezdesz hűlni, roszszúl kezdesz lenni: Ha pedig serényen fogsz dolgozhoz, nagy lelki csendeséget nyerhetsz; a' munka-is könnyebben esik az Istennek segítségéből, és a' jószágos erkölcsök-höz-való szeretetből.

A' szorgalmatos, és Isteni szeretettel gerjedező ember, kész mindenre.

Na-

Nagyob fáradság, a' vétkek, es gonosz indulatok ellen tufakodni, hogysen a' testi munkákban veritékezni.

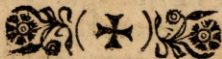
A' ki aprólék vétkeket el nem kerül, lassan lassan nagyobbakban esik.

Estve mindenkor vígan lélszel, ha a' napot hasznos dolgokban mulattad.

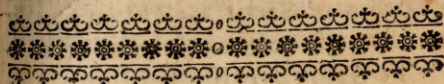
Magadra vigyázz, serkegessd magadat, incsed magadat; és akár ki mint 's hogy légyen, de te, magadat vesztében ne hadgyad.

A' menyire magadat a' jó igyekezetre meg-erőlteted, an-

nyira lélsen elő-mene-
neteled.



MASO-



MÁSODIK KÖNYV.

I. RESZ.

A' belső maga-viseletéről.

I.

Il-bennetek vagyon az Isten országa, ugy-mond az Ur. Térjtellyes sziveddel az Urhoz, és szakadgy-el e' nyomorúlt világtól, és nyugodalmat talál a' te lelked.

Utáld-meg a' külső dolgokat, és magadat adgyad a' belső lelki dolgokra, meg-látod, hogy te reád jó az Isten országa.

Mert az Isten országa, békeség és

és öröm a' Szent Lélekben, mely az istenteleneknek nem adatik.

Te hozzád jó Krisztus, meg-mutatván néked az ő vigasztalását, ha te benned méltó lakást készítesz neki.

Minden ő dicsősége, és ékessége belől vagyon, és ott telik neki kedve.

Gyakran meg-látogattya a' lelki dolgokban foglalatot embert; édesdeden szól, beszéll véle; kedvesen vigasztallja; sok békeséggel és álmélkodtató nyájassággal legelteti.

2. No tehát te-is hív lélek, kézficsd-el ennek a' te jegyefednek szivedet, hogy méltóztassék te hozzád jőni, és te bened lakni.

Mert ő imigyen szól: Ha ki engemet szeret, az én beszédemet meg-tartya, és ő hozzája megyünk, és ő nála lakó helyt szerzünk.

Adgy

Adgy helyt azért Krisztusnak, és mindeneket ő kívülre rekesz-ki.

Ha az Ur Krisztus tiéd léjend; elég gazdag vagy, és meg-éred véle. Ő léfzen a' te gondviselőd, és minden igyedben hív szó-szó-lód, hogy szükséged ne légyen az emberekben vetett reménségre.

Mert az emberek hamar el-váloznak, és a' hertelenséggel elfogynak, Krisztus pedig örökké megmarad, és álhatatosan végig veled tart.

3. Nem kell nagy bizodalmat fondálni a' gyarló és halandó emberen, bár igen hasznos, és kedves légyen-is. Nem kell azon-is felettebb szomorkodni, hogy néha ves-seng, és ellened szól.

A' kik ma veled tartnak, holnap ellenkezőid lehetnek; és az emberek, mint a' szél, gyakran megfordúlnak.

Min-

Minden bizodalmadat Istenben vesséd, ő légyen a' te félelmed és szerelmed. Meg-felel ő te éretted, és azt cselekefzi veled a' mi leg-jobb.

Itt nincs maradandó várasod: és akár hol légy is, idegen és jó-vevény vagy: nem-is léfzen soha nyugodalmod, hanem ha tellyes-séggel Krisztushoz ragaszkodol.

4. Mit néfz itt két-felé, ha nem ez a' te nyugodalmadnak helye?

Menyben kell a' te állandó laká-sodnak lenni; és mint úton jártod-ban, csak úgy kell minden e' földi dolgokat szemlélned.

Mindenek el-múlnak, te-is vé-lek eggyetemben:

Meg-lásd hogy hozzájok ne ra-gaszkodgyál, hogy meg ne fogat-tasál, és el ne vesz.

Annál legyenek gondolkodásid a' ki a' magasságban lakik; és kö-nyör

nyörgésidet szüntelen Krisztushoz bocsassad.

Ha elmélkedni nem tudsz a' mennyei mélységes dolgokról, nyugodgyál-meg a' Krisztus kin-szenvedésében, és az ő mélységes sebeiben örömeft lakjál.

Mert ha a' Jesus sebeihez, és drágalátos bélyegihez áitatofsá-gal folyamatsz, haborusagidban nagy vastagitást érzel, nem-is sokat gondolsz véle, ha az embe-rektől meg-utáltatol, és könnyen el-szenveded a' ragalmazó szókat.

5. Krisztus-is meg-utáltatott e' világon az emberektől; és nagy szűkségiben, ismérőitől, és jó bará-titól, a' gyalázatok között el-ha-gyatott.

Krisztus szenvedni akart és meg-utáltatni; te még-is mersz valaki ellen panaszkodni.

Krisztusnak ellenségi vóltak, és ragal-

rágalmazói; azt akarod-e hogy néked minnyájan barátid, és jó tevéd id legyenek?

Honnan koronáztatik meg a' te túréfed, ha semmi ellenkezés nem talál téged.

Ha semmi galibát nem akarsz szenvedni, vallyon, 's mint lélszel Krisztusnak baráttya?

Tűrj Krisztussal és Krisztusért, ha Krisztussal akarsz uralkodni.

6. Ha egyszer ugyan valóba a' Krisztus titkainak belső tar-házában mentél volna, és egy kevéssé meg-izelítettéd volna az ő gerjedező szeretetét; bezzeg sem hasznoddal, sem alkalmatlanságiddal nem gondolnál, hanem inkább örvendeznél midőn gyalázattal illettetel, mert a' Jésus szerelme, maga meg-utálást szerez emberbe.

A' ki szereti Jésum és az igazságot, a' ki igazán lelki ember, és az illet-

illetlen vágyódásoktól meg-szabadult; akadék nélkül Istenhez fordíthattya elméjét, és lélek szerént magát maga-felibe fel-emelvén, gyönyörűségelen nyugodhatik.

7. A' ki mindent csak úgy itél, a' mint magában vagyon, és nem az emberek szava, 's böcsülleti szerént, az bezzeg igazán bölcs ember; és Istentől, nem embertől taníttatott.

A' ki a' belső lelki dolgokban el-túd járni; és a' külső dolgokat kevésre böcsüllí, sem helyt nem keres, sem üdőt nem vár az áitatóságnak gyakorlására.

A' lelki ember hamar magához tér, mert soha nem adgya magát tellyeséggel a' külső dolgoknak.

Nem szerez akadékot néki a' külső munka, sem az egy ideiglen.való szükséges foglalatosság:

F

ha-

hanem úgy szabja magát a' dolgokhoz, a' mint jönnek.

A' ki belső képpen jól vagyon rendelve, nem gondol az embereknek csudálatos, és viszsza fordult magok-viseletével.

Annyi akadálya, és nyughatatlansága vagyon az embernek, a' menyire magát a' világi dolgokhoz kapcsolja.

Ha jól volna dolgod, és lelked tisztá volna; mindenek jódra, és elő-meneteledre fordulnának.

Azért nem tetszik sok dolog néked, és azért háborodol meg gyakorta, mert még tekéltetesen magadnak meg nem hőtál, és a' földi dolgoktól el nem szakadtál.

Semmi úgy meg nem mocskolja, sem meg nem kötözi az ember szívét, mint a' teremtetett állatoknak mód nélkül való szerelme.

Ha meg-veted a' külső vigasztalá-

taláfokat, szabadon elmélkedhetel a' mennyei dolgokról, és gyakran örvendezhetsz belsőképpen.

II. R E S Z.

Az Alázatosságról.

1. **N**E igen gondolly véle, ki fogja néked pártodat, ki támad ellened: hanem azon fáradság, és szorgalmatoskodgyál, hogy minden dolgaidban Isten légyen veled.

Légyen jó lelki isméréted, és az Istentől elég óltalmad lészen:

Mert a' kit Isten akar segéteni, nem árthat annak senki gonofsága.

Ha te tudsz halgatni, és tűrni, kétség nélkül meg-látod az Istennek segítségét.

Ő tudgya idejét, és módgyát a' te szabadulásodnak, és azért kell

magadat tellyességgel ő reá biznod.

Istené a' segétség, és minden gyalázattól való meg-szabadítás.

Sokszor igen hasznos az alázatosságnak nevelésére, hogy egyebek tudgyák, és meg dorgállyák a' mí fogyatkozásinkat.

2. Mikor az ember magát meg-alázza fogyatkozásáért, akkor egyebeket is könnyen meg-engesztel, és az ő reá neheztelőket kevés munkával meg-enyhíti.

Az alázatos embert óltalmazza, és meg-szabadítja az Isten: az alázatos szereti, és vigasztallja: az alázatoshoz nyújtja kegyelmét, és le-nyomatása után fel-cmeli őtet nagy dicsőségre.

Az alázatos embernek meg-jelenti titkait az Isten, és őtet magához édesdeden vonzza.

Az alázatos ember ha meg-gyalázta-

láztatik is, elég békeségbe marad, mert az Istenben, és nem e' világban helyhezttette csendességét.

Külömben ne itéld, hogy valamelyre elő-mentél, hanem ha magadat mindeneknél aláb-valónak alítod.

III. RESZ.

A' jó békeséges emberről.

1. **E**LSŐBEN magadat tartsd békeségben, akkor oltán egyebeket is békéltethetsz.

A' békeség szerető csendes ember, hasznosb az alkalmas tudósnál.

A' háborodott elméjű ember a' jót is gonoszra vonzza, és könnyen gonosznak hiszi.

A' jó, és békeség-szerető ember mindeneket jóra magyaráz.

A' ki csendes békeségben van, senkire nem gyanakodik.

A' kinek pedig nincs helyén szíve, és fel-háborodott, külömb külömb gyanóságoktól hordoztatik: maga sem nyugszik, mást sem hágy nyugodni.

Gyakran ollyat mond, a' mit el kellene halgatni; és azt el-mu-láttya, a' mit hasznosb volna cse-lekedni.

Igen szemes abban, a' mire egyebek kötelesek: de azt könnyen el-nyógi, a' mivel maga tartozik.

Elsőben-is azért a' magad jobbitására igyekezzél, úgy oltszán méltán figyelmezhetsz felebarátod jobbulására.

2. Igen jól tudod a' magad cse-lekedetét mentegetni, és szépíteni, de az egyebek mentségét nem akarod bé-venni.

Méltób volna, hogy vádolnád magadat, és felebarátodat men-tenéd.

Ha

Ha azt akarod, hogy egyebek visellyék a' te terhedet, te-is fel-vállald a' más terhét.

Nézd mennyire távúl vagy még az igaz atyafiúi szeretettől, és a-lázatosságtól; melly nem tud sen-kire haragudni, vagy bolzonkod-ni, hanem csak magára!

Nem nagy dolog a' jókkal, és szelidekkel nyájaskodni; mert természet szerént tetszik ez minde-neknek: és kiki örömeit békeség-ben marad, és azokat inkább ked-velli, a' kik ő-véle tartanak:

De hogy a' kemény, és viszsa-fordúlt, vagy a' fenyték ellen rugódozó, és velünk ellenkező emberekkel békeséggel élhesünk, az bezzeg Istennek nagy ajándéka, és felette dicshiretes, és emberséges cselekedet.

3. Vannak ollyak, kik magok-

F 4

is

is csendességben élnek, egyebek-
kel-is békeséget tartanak.

Ollyak-is találkoznak, kik ma-
gok sem nyughatnak, és egyebek-
nek sem hadnak békét: másokat
meg-terhelnek, de magoknak min-
denkor nagyobb terhekre vannak.

Vannak viszont, kik magokat
békeségesen viselik, és igyekez-
nek azon, hogy egyebeket-is bé-
keségre vigyenek.

Mindazáltal ebben a' nyomor-
rúlt világban, tellyes békeségünk
az alázatos szenvedésben áll in-
kább, hogy sem a' mi akaratunk
ellen-való dolgoknak el-kerülé-
sében.

A' ki jobban tud tűrni, nagyobb
békeségben marad: az ilyen em-
ber, maga-ellen diadalmas, világ-
nak ura, Krisztusnak barátja,
menyországnak örököse.

IV. RESZ.

*A' tiszta szívről, és együgyű
szándékról.*

I. **K**Et szárnyon emeltetik-fel
ember a' földtől, tudni illik
az együgyűségben, és tisztaságban.

Az együgyűségnek szándé-
kunkban; a' tisztaságnak kíván-
ságunkban kell lenni.

Az együgyűség Istenhez szán-
dékozik: a' tisztaság őtet meg-
fogja, s meg-kosztollja.

Semmi jó cselekedet néked aka-
dékot nem szerez, ha belől az il-
letlen kívánságoktól ment lélsz.
Ha egyébre nem igyekezel, és mást
nem keresz, hanem csak az Isten-
nek kedves akarattya, és feleba-
rátod hasznát, belső szabadságban
örvendezhetsz.

Ha a' te szived igyenes úton jár-
na, minden teremtettt állat éle-
ted.

tednek tüköre, és szent tudományoknak könyve volna.

Nincs olly kiseded, és el-vetett teremtetett állat, melyben az Istennek jó-vólta nem tündöklene.

2. Ha te belső képpen jó, és tiszta vólnál, bezzeg mindeneket akadék nélkül látnál, és jól által értenél.

A' tiszta szív által hattya az eget, és a' poklot.

A' ki minémű belől magában, ollyan ítéletet télsen külső képpen.

Ha e' világon vigaság vagyon, az a' tiszta szívű embernek birókában vagyon.

Esha valahol inség, és lelki szorongatás vagyon, azt leg-jobban érzi a' gonosz lelki ismér.

Mint a' vas, midőn tűzben tetetik, el-veszti a' rosdát, és tellyességgel tűzes lészen: úgy az ember,

ber, midőn tellyességgel Istenhez térül, a' restségből ki-öltözik, és újemberre változik.

3. Mihent emberbe meg-kezd hűlni a' lelki buzgóság, mindgyárt irtózik akár-mi kis munkától, és örömeft kap a' külső vigasztaláson.

De mikor tekéletteffen meg-kezd magát győzni, és emberül kezd az Isten úttyán járni, akkor csak femminek alittya, a' mit annak-elöttte súllyosnak tart vala.

V. R E S Z.

Az embernek maga meg-vizsgálásáról.

1. **F**Elettébb nem hihetünk magunknak, mert gyakran Isteni malaszt, és lelki érzékenség nélkül szűkölködünk.

Kevés világosság vagyon benünk, attól-is restségünk-miatt hamar meg-fosztatunk.

Gyakran eszünkbe sem veszzük, hogy belől olly vakok vagyunk.

Gyakran gonoszúl cselekedzünk, és gonoszból mentegettyük.

Néha boszútól vífeltetünk, és szent indulatnak alittyuk.

Egyebekben akár-melly aprólékot meg-feddünk; magunkban nagyobb dolgot-is siketségre veszzünk.

Elég hamar meg érezzük, és nagyra viszzük, ha mit másoktól szenvedünk: de megnyit tőrnek egyebek mitőlünk, eszünkbe sem veszzük.

A' ki jól, 's igazán maga dolgait meg-fontolná, oka nem vólna, hogy mást gonoszúl meg-itélné.

2. A' belső dolgokban foglaltos ember, magára-valo' gondviselését, minden gondgyánál nagyobbak tartya: és a' ki magára szorgalmazson vigyáz, könnyen

nyen meg-ója magát, hogy mást meg ne szóllyon

Lelki, és áitatos ember soha nem lézfesz, hanem ha az egyebek dolgairól halgatsz, és tennen magadra kiváltképpen vigyáfsz.

Ha tisztán csak az Istenre, és magadra vigyáfsz, igen kevéssé indúlsz-meg azokon, a' miket kívül érzel.

Vallyon 's hol vagy, mikor magadnál nem vagy? és midőn mindeneken által-mentél, magadról el-felelkezvén, mit használtál véle?

Ha békeségednek, és Istennel igaz eggyeségednek kell lenni, szűkség, hogy mindeneket hátra hadgy, és csak egyedül magadat visellyed szemed előtt.

3. Annak-okáért ugy léfzen nagy elő-mented, ha meg-vonszod magadat minden e' világi gondoktól.

Ha pedig valami el-mulandót nagyra kezdesz bocsúlleni, igen hátra maradsz.

Semmit nagynak, semmit felséges, semmit kedves, semmit kelemetes dolognak ne tars, hanem csak tisztán az Istent, és a' mi az Istentől való.

Mind hívásnak alicsád, valami vigasztalás származik a' teremtettestől.

Az Istent szerető lélek mindeket az egy Isten kívül meg-utál.

Csak az egy örökké-való, és meg-mérhetetlen, mindenekbe-töltő Isten, a' léleknek vigasztalása, és a' szívnek igaz öröme.

VI. R E S Z.

A' jó lelki isméretnek vigaságáról.

1. **A'** Jambor embernek dicsősége, a' jó lelki isméretnek tanú-bizonysága.

Lé.

Légyen jó lelki isméreted, és mindenkor vig lészesz.

A' jó lelki isméret sokat elviselhet, és igen vig az ellenkező gonosz szerencsében is.

A' gonosz lelki isméret mindenkor retteg, és nyughatatlan.

Edesdeden nyugodhatol, ha lelki isméreted nem vádol.

Külömben ne vigadgy, hanem csak mikor jót cselekedszel.

Soha nincs igaz örömö, sem belső békeségek a' gonoszoknak: mert az Ur mondgya: hogy békeségek nincsen az istenteleneknek.

Ha szinte azt mondgyák-is: Békeségben vagyunk; semmi gonosz nem szól reánk; és ki mér ártani nekünk? Ne hidgy nekik, mert hirtelen fel-gerjed az Istennek haragja, és semmivé tétetnek az ő cselekedetek, és az ő gondolattyok el-vesznek.

2. **A'**

2. A' háborúságokban dicsekedni nem nehéz azoknak, kik az Istent szeretik: mert ez, a' Krisztus kereszttiben való dicsekedés.

Rövid dicsőfség az, melly embertől adatik, és el-véttetik.

A' világi dicsőfséggel mindenkor együtt jár a' szomorúság.

A' jámborok dicsőfsége, nem emberek szájába, hanem magok lelki ismémentibe vagon.

Az igazak vigasága Istentől, és Istenben vagon, és örökök az igazságról.

A' kiaz igaz, és örök dicsőfséget kívánja, nem gondol a' világi dicsőfséggel.

Es a' kiaz világi dicsőfséget űzi, vagy ezt szívöl nem utállja, bizonyos jelenségét adgya, hogy a' mennyei boldogságot tekéltetesen nem szereti.

Nagy lelki csendesége vagon annak,

annak, a' ki az emberek dicsegetivel, és szidalmával nem gondol.

3. Könnyen meg-elégzik, és csendesedik, a' kinek tiszta lelki ismémenti vagon.

Szentebb azzal nem vagon, ha dicsegetel, sem alább-való ha gyaláztatol.

A' ki vagon, ugyan csak a' vagon: nagyobnak sem mondathatol annál, a' minémű vagon Isten előtt.

Ha meg-gondolod, mi vagon belöl magadban, nem gondolsz azzal, mit szólnak felölöd az emberek.

Az ember színedet, az Isten szívedet lattyá: az ember, csak a' külső cselekedetet nézi; Isten pedig az igyekezetet fontollja.

Bizonyos jelensége az alázatos léleknek, ha mindent jól cselekezik, és maga felöl keveset tart.

Nagy tisztaságnak, és belső bizoda.

zodalomnak jelensége, midőn ember a' teremtetett állatokból semmi vigasztalást nem kíván.

4. A' ki semmi külső bizonysgot maga mellé nem keres, megtetozik, hogy tellyeséggel Istenre hatta magát:

Mert a' Szent Pál mondása szerint, nem az kellemetes, a' ki magát ajánlya, hanem a' kit Isten dícsír.

A' lelki embernek állapottya az, hogy belső-képpen Istennel járjon, kívül illetlen kívánságtól kötve ne tartassék.

VII. RESZ:

Jesufnak mindenek felett-való szeretetéről.

1. **B**oldog, a' ki érti, milégyen a' Jesust szeretni, és magát Jesusért meg-utálni.

Egy-

Egyik szerelmeledet másikért el-kell hadnod, mert Jesus azt akarja, hogy egyedül mindenek felett szerettedsék.

A' teremtetett állat szereteti csalárd, és álhatatlan:

A' Jesus szereteti hív, és álhatatos.

A' ki teremtetett állathoz ragaszkodik, az el-esendővel el-esik:

A' ki Jesushoz ragaszkodik, örökké állandó léfzen.

Szeressed Jesust, és barátságodban tartsad, ki, ha mindenektől el-hagyatol-is, téged el nem hágy, és nem szenved, hogy végre el-vefzsz.

Mindentől egyébtől meg-kell valamikor válnod, vagy akarod, vagy nem.

2. Jesushoz ragaszkodgyál mind éltedben, holtodban, és annak hívségére bizzad magadat, ki

ki egyedül legithet téged, mikor mindenektől el-hagyatol.

A' te szeretőd erkölcsé az, hogy senkit mást társúl nem vészen, ha nem egyedül akarja a' te szivedet birnya, és mint király székiben, úgy akar abban ülni.

Ha te jól meg-tudnád magadat üressíteni minden teremtet állattól, örömeft veled laknék JEsus.

Mind veszett dolognak tapasztalod, valamit JEsus kivülembe-ekben helyeztez.

Ne bizzál, se ne támaszkodgyál az üres nádhoz, mert minden test széna, minden ő dicsősége, mint a' széna virág, el-esik.

3. Hamar meg-csálatkozol, ha csak az emberek külső tettetire figyelmész.

Mert ha egyebekben keresed a' magad vigasztalását, és hasznát; gyakran kárát érzed.

Ha

Ha mindenekben JEsust keresed, bizonyyal meg-találod JEsust.

Ha pedig magadat keresed, magadat-is meg-találod, de tulajdon veszedelmedre.

Mert sokkal ártalmasb magának az ember, ha JEsust nem keresi, hogysen az egész világ, és minden ellenségi.

VIII. R E S Z.

A' JEsussal-való nyájas társalkodásról.

1. **M**ikor JEsus jelen vagy, mindenek jól vannak, és nehéznek nem tetszik semmi. Mikor pedig JEsus jelen nincsen, mindenek süllyesok.

Mikor JEsus belől nem szól, semmi a' külső vigasztalás; Ha pedig JEsus csak egy szót mond-is, nagy vigasztalást szerez.

Nemde Maria Magdólna nem min-

mingyárt fel-kele-é a' helyről, melyen űir vala, mihent azt mondá néki Mártha: Itt vagyon a' Mester, és téged hi?

Bóldog óra, mellyben Jესus a' űiralomból lelki vigasztalásra hí.

Oh melly sovány, és kemény vagy Jესus nélkül! melly esztelen, és hívságos vagy, ha valamit kívánsz Jესus kívül! Nem nagyobb kár-é ez, hogysem ha az egész világot el-vesztenéd?

2. Mit adhat néked e' világ Jესus nélkül?

Jesus nélkül lenni, kemény pokol. Jესussal lenni, gyönyörűséges paradicsom.

Ha Jesus veled léfzen, nem árt hat semmi ellenség. A' ki Jესust megtalállya, jó kincset talál, sőt minden jó felett való jóra talál.

A' ki Jესust el-veszti, igen sokat vesz, és többet az egész világnál:

Leg-

Leg-szegényebb, a' ki Jესus nélkül él; leg-gazdagabb a' ki jól vagyon Jესussal.

3. Nagy mesterség a' Jესussal nyájaskodni; és igen nagy okossággal bír, a' ki Jესust megtudgya tartani.

Légy alázatos, és békeséges; és veled léfzen Jesus.

Légy áitatos, és csendes; és veled marad Jesus.

El-idegenitheted Jესust, és az ő malasztját el-vesztheted, ha külső dolgokra akarasz hajolni.

Ha pedig őtet el-kergeted, és el-veszted, kihez folyamodol, és kit fogadsz barátoddá?

Jo akaró barátod nélkül kedvesen nem élhecz; és ha Jesus nem léend minden egyebek felett barátod, igen szomorú, és el-hagyatott léfzsz.

Balgatagúl cselekedsz tehát, ha

ő ki-

ő kivüle másban valakiben bizol,
és örvendesz.

Inkább valaszíjad, hogy mind e'
világ ellenséged legyen, hogy sem
Jesust meg-bántcsad.

Azért minden kedvesek között,
egyedül Jesus legyen kiváltkép-
pen szerelmesed.

4. Szerels mindeneket Jesusért.
Jesust pedig önnön magáért.

Egyedül a' Krisztus Jesust kell fő-
képpen szeretni, ki egyedül jó, és
hiv, minden jó akaróink felett.

Ő érette, és ő benne, mind ba-
rátodat, mind ellenségedet kedvel-
lyed, és mind ezekért könyörögi,
hogy minnyájan ismérjék, és sze-
relessék őtet.

Soha azt ne kívánnjad, hogy
egyebek felett dicshírtésél, és sze-
rettésél, mert ez egyedül Istent
illet, kinek nincs magához hason-
lója.

Azt

Azt se kívánd, hogy valakinek
szívét el-foglallyad, és abban fo-
rogi; te se foglald magadat senki
szerelmében, hanem Jesus legyen
te benned, és minden Istenes em-
berben.

5. Belől tiszta, és minden te-
remtett állatok kötelelességétől sza-
bados légy.

Ha nyugodni akarsz, és látni
kívánod, melly gyönyörűséges az
Ur, szükség hogy tiszta, és e' vi-
lági kívánságokból ki-öltözött
szívet viselley Istenhez.

Erre pedig bizonyára nem jut-
hatsz, hanem ha az ő szent malasz-
tyával megelőztetel, és vonatol,
hogy mindenektől meg-űressed-
vén, és fel szabadulván, egyedül
magával élly az Istennel.

Mert mikor az Isten malasztya
száll az emberbe, akkor erős min-
denre; és midőn el-távozik, akkor

G

sze-

szegény, és gyarló lélen, és mint ha csak vereségre hagyatott volna.

Ezek között nem kell magadat el-hadnod, vagy kétségben esned: hanem az Isten akarattján, csendes elmével kell nyugodnod, és valami reád következik, el-tárnód a' Kristus Jesus dicsőségére. Mert Tél után Nyár következik: az Ej után fel-kél a' Nap: a' fergeteg után fel-tisztul.

IX. RESZ.

Minden külső vigasztalásoknak el-távoztatásáról.

1. Könyű meg-vetni az emberi vigasztalást, mikor Isten vigasztal.

Nagy, és igen nagy dolog, mind emberi, s mind Isteni vigasztalás nélkül lenni, és az Isten tisztességéért örömeft szén vedni lelki számba.

kive-

kivetéft; semmiben magát nem keresni; maga érdemére nem nézni.

Micsoda nagy dolog ha vig vagy, és áitatos, mikor az Isten malasztya reád szállott? Minnyájan kívánnák ezt az órát.

Elég gyönyörűségesen ígét, a' kit az Isten malasztya hordoz.

Es nem csuda ha terhet nem érez, a' ki a' mindenhatótól hordoztatik, és a' leg-főb kalaúztól vezettetik.

2. Örömeft. veszünk vigasztalást akármiből; és nehezen öltözik ki magából az ember.

Meg-győzé bezzeg Sz. Lőrincz, az ő Papjával egyetembe e' világot, mert meg-utála mindent, valami e' világon gyönyörűségesnek látczik-va, és a' Kristus szelmeért csendessen szénvedé, hogy az Istennek fő-Papja Sixtus,

G 2

kit

kit igen szeret- vala, ő tőle el- véték.

Azért a' teremőnek szerelmével megelőzé az ember szerelmét: és az emberi vigasztalásért, inkább választá az Istennek jó tetszését.

Tanúld- meg te- is, hogy szerelmes barátodat Istenért hátra hagyad.

Nehezen se szenvedd, mikor elhagyatol barátodtól, tudván, hogy végre- is minnyájunknak el- kell egymástól válnunk.

3. Sokat, és fokáig kell embernek magával viaskodni, minek elötte teljességgel meg- tanullya magát győzni, és minden kívánságit Istenhez vonni.

Mikor ember magán áll, könnyen az emberi vigasztalásra fordul.

De a' Krisztusnak igaz szeretője, és a'

és a' tekielletéségnek szorgalmatos keresője, nem kap a' vigasztalásokon, nem- is keresi az érezhető édeségeket, hanem inkább akar Krisztusért erős gyakorlásokat, és kemény munkákat viselni.

4. Mikor azért lelki vigasztalás adatik Istentől, hála adással vegyed; de ezt Isten ajándékának ismérjed, nem a' te érdemednek.

Fel ne fuvalkodgyál, felettébb ne vigadgy, hivságon magadnak nagyot ne tulajdonics; hanem alázatosb légy az ajándékból; okosb, és félelmesben viseld magadat minden cselekedetidben, mert el- múlik az a' bőldog óra, és kísértet következik utánna.

Mikor az Isteni vigasztalás elvételik, ne esél kétségben, hanem alázatossággal, és békeséges türelemmel várjad a' mennyei látogatást: mert hatalmas az Isten, és

bőségesb vigasztalással ajándékozhat téged.

Nem-is új, vagy szokatlan dolog ez, az Isten úttján járó embereknel; mert a' nagy szentekben, és a' régi Profétákban-is gyakran voltak efféle változások.

5. Azért mondgya vala egy közülök, az Isteni látogatásnak jelenlétekor: Azt mondám az én bővelkedésemben: soha örökké meg nem mozdulok.

De utánna veti mit érzett magában, mikor el-távozott az Isten malasztja, mondván: El-fordítád rolám orczádat, és meg-háborodám.

Ezek között pedig kétségben nem esik, hanem szorgalmasan kéri az Urat, és így szól: Te hozád kiáltok, Uram, és az én Istenemhez esedezem.

Végre könyörgésének gyümölcset

csét vész, és bizonyoságot tézen, hogy meg-halgattatott, mondván: Meg-halgattott az Ur, és könyörült rajtam, az Ur lett én segítőm.

De vallyon miben? Az én siralommat, ugymond, örökre fordítottad, és meg-környékeztél engem vigasággal.

Ha e' képpen vólt dolgok a' nagy szenteknek, nekünk gyarló, és szegény embereknek nem kell kétségben esnünk, ha néha fel-gerjedünk, néha meg-hűlünk: mert az Istennek lelke néha hozzánk jő, 's néha tőlünk el-távozik, az ő kedves jó akarattya szerént.

Azért szól így Szent Jób: Meglátogatod őtet jó reggel, és herтелен meg-probálad őtet.

6. Miben vethetem azért reménységemet, vagy miben kell bíznom egyébben, hanem csak az Isten-

tennek nagy irgalmatságában, és egyedül a' mennyei segítségnek reménységében?

Mert akár Isten felő emberek legyenek jelen; akár áitatos atyafiak, és hiv barátink, akár szent könyvek, és szent irások, akár gyönyörűséges énekek, és versek; mind ezek keveset használnak, kevés jó izek vagyon, mikor megfosztatom az Istennek malasztyától, és magam szegénységében hagyatom.

Akkor nincs jobb orvosság, mint a' békeséges tűrés, és magamat meg-tagadván, Isten akaratyára hagyni.

7. Soha olly szerzetes, és áitatos embert nem találtam, kitől néha meg nem vonatott volna az Isten malasztya: avagy buzgóságának apadását nem érzette volna.

Egy

Egy szent sem vólt olly fel-emeltetett, és világosított, ki vagy idején, vagy későbbenkisértetet nem szenvedett volna.

Mert nem méltó az Istennek mélységes titkainak ismérétre, valaki Istenért háborúságokban nem gyakoroltatott.

Ugyan-is következő vigasztalásnak jele szokott lenni az előljáró kisértet.

Mert a' kisértetben próbáltaknak ígértetett a' mennyei vigasztalás. A' ki gyözedelmet vélzen, ugymond, az élet fájának gyümölcséből adok enni.

8. Azért adatik az Isteni vigasztalás, hogy ember erősebb legyen a' háborúságok szenvedésére.

A' vigasztalás után-is azért következik a' kisértet, hogy a' jóban fel ne fuvalkodgyék.

Nem aluszik az ördög, a' test sem

G s

sem

fem holt-meg: azért meg ne szűn-
nyél a' baj-viadalhoz való ké(z)-
lettől, mert job, és bal-felől el-
lenségek vannak, kik soha nem
nyugosznak.

X. R E S Z.

*Az Isteni malasztért-váló háláda-
toságáról.*

1. **M**lért keresz nyugodalmat,
holott munkára születél?

Készícsd inkább szenvedéshez
magadat, hogysem vigasztaláshoz,
kereszt viseléshez inkább, hogy-
sem örömhöz.

Vallyon ki vólna a' világ fiai
közül-is, a' ki nem örömezt venné
a' lelki vigasztalást, és vigaságot,
ha ezt szűnetlen birhatná?

Mert ugyan-is a' lelki vigaszta-
lások fellyül haladgyák minden
világi gyengéltetések, és testi
gyönyörűségeket. Mi-

Mivel e' világnak minden ké-
nyefségi, vagy híváságok, vagy
ocsmányok. A' lelki gyönyörű-
ségek pedig örvendetesekek, és tisz-
ták: tekéletes erkölcsökből szár-
maznak: és Istentől öntetnek a'
tiszta szivekbe.

De ezekben az Isteni vigasztá-
lásokban nem mindenkor része-
sül ember kívánsága szerént,
mert a' kísértetnek ideje nem so-
kaig távozik.

2. Igen ellenkezik a' mennyei
látogatásokkal a' mi lelkünknek
hamis szabadsága, és magunkban
való bizakodása.

Jól cselekezik Isten velünk, vi-
gasztalásnak malasztját nyújt-
ván, de az ember gonoszúl csele-
kezik, hogy mindent Istennek
nem tulajdonit háláadással:

Azért nincs szabados folyása
bennünk az Isten ajándékinak,
G 6 hogy

hogy háládatlanok vagyunk a-
hoz, a' kitől származnak, és nem
térittyük mindenestől a' forrás
kút-főhöz.

Mert mindenkor újabb ajándé-
kot érdemel, a' ki méltán hálállyá
az el-vett ajándékot: és el-véte-
tik a' kevélytől, a' mi adatni szo-
kott az alázatosnak.

3. Nem kívánok olly vigasztá-
lást, melly el-vegye tőlem a' tö-
redelmességet: nem-is vágyódom
arra az elmélkedésre, melly viszen
kevélységre.

Mert nem mind szent a' mi tet-
tetes; nem mind jó a' mi édes;
nem minden kívánság tiszta; nem
mind kedves Istennél, a' mi ná-
lunk kellemetes.

Eörmöst vézsem azt az ajándé-
kot, mellyből alázatosb, félelmesb,
és a' magam el-hagyására készeb
lések.

A' ki

A' ki Isten malasztjának aján-
dékával tanittatott, és ettől meg-
folytatónak csapásával tudófsá té-
tetett, nem mér semmi jót magá-
nak tulajdonítani, hanem inkább
magát szegénynek, és mezitelen-
nek vallyá.

Istennek adgyad, a' mi az Istené;
a' mi tiéd azt magadnak tulajdo-
nitcsad, az az: Istennek hálát adgy
jó téteményiért, a' bünt pedig, és
azzal érdemlett büntetést csak ma-
gadénak tarcsad.

4. Alsó helyre ülly mindenkor,
és felsőbre emeltetel: mert a' ma-
gas épület meg nem áll, alacson
fondamentom nélkül.

A' kik Isten előtt leg-nagyobb
szentek, azok leg-kisfebbek ma-
gok előtt: és mennél dicsőséges-
bek, annál alázatosbak magokban.

A' kik igasfággal, és mennyei ál-
dásokkal tellyesek, nem kívánnýák
a' hívságos dicsőséget. Az

Az Istenben épült, és meg-
erősödött emberek, kevélyek né-
lehetnek :

Es a' kik tellyeséggel Istennek
tulajdonittyák, valami jóval éké-
sítettnek, egymástól dicsőséget
nem keresnek, hanem azt a' di-
csőséget szomjuhozzák, melly e-
gyedül Istentől vagyon : Istent pe-
dig magában, és minden szentek-
ben, mindenek felett igyekeznek
dicsírni, és mindenkor csak erre
vágyódnak.

5. Légy háláadó a' kised aján-
dékokért, és méltó léfesz na-
gyobbak vételére.

A' kised ajándékot nagynak
tarcsad : és a' mi meg-vethetőnek
tetczik-is, jeles ajándékul vegyed.

Ha annak méltóságára tekén-
tesz, a' ki adgya, semmi ajándék
nem tetczik kicsinnek, és meg-
vet-

vethetőnek. Mert nem kicsiny a'
mi a' Felséges Istentől adatik.

Ha kínokat, és csapásokat ad-is,
kedvesen kell venni, mert minde-
neket üdvösségünkért cselekefszik,
valamiket reánk bocsát.

A' ki az Isten malasztyát meg-
akarja tartani, háláadó legyen az
Isten kegyelméért, békeséggel tűr-
je el vételét, könyörögjön ennek
viszsa adásáért, vigyázó, és ala-
zatos legyen ennek őrzésében,
hogy ezt el ne veszesse.

XI. R E S Z.

*Kevesen vannak kik a' Jesus keresz-
tit szeretik.*

1. **S**Okán vannak, kik Jesusnak
mennyei országát szeretik,
de kevesen akarják az ő keresztt
viselni.

Sokan kívánnák a' vigasztalást,
de

de kevesen akarják a' háborúságot szenvedni.

Sok társot talál Jესus az asztalhoz, de keveset a' böjtöléshez.

Minnyájan akarnak ő véle örvendezni; kevesen kívánnak ő érette, vagy ő véle tűrni szenvedni.

Sokan követik Jესust a' kenyér szegélig; de kevesen a' kín-szenvedés pohárának italáig.

Sokan bűcsüllik az ő csudatételt; kevesen követik az ő keresztnék gyalázatos szenvedését.

Sokan addig szeretik Jესust, míg háborúságok nincsen.

Sokan dicőrik, és áldgyák őtet; míg ő tőle vigasztalásokat vésznek.

Ha pedig Jესus magát el-rejti, és egy kevesé tőlők el-távozik; vagy zúgolódásban, vagy magok el-hagyásában esnek.

2. A' kik Jესust Jესusért szeretik,

tik, nem a' magok vigasztalásáért; őtet minden háborúságokban, és szorongatásokban úgy áldgyák, mint az igen nagy vigasztalásban:

Es ha soha nékik vigasztalást nem nyújtana-is, mindazáltal őtet örökké akarnák dicsérni, és hálaadással tisztelni.

3. Oh melly hatalmas a' Jესusnak tiszta szereteti! melly nem elegyítettett a' magunk hasznával, és szerelmével!

Vallyon 's nem mind béreseknek kell é azokat mondani, kik mindenkor vigasztalást keresnek?

Vallyon 's nem magokat szeretik-é inkább, hogy sem Krisztust, a' kik mindenkor a' magok hasznáról, és alkalmatosságáról elmélkednek?

Hol találtatik, a' ki Istennek ingyen akarna szolgálni?

4. Rit-

4. Ritkán találkozik oly lelki ember, a' ki mindentől meg-fosztotta magát;

Igaz lelki szegént, és minden teremtetett állat szerelméből ki-öltözöttet kicsoda talál? Mészze, és e' világnak utolsó határiban kell ilyen érdemes embert keresni.

Ha ember minden jószágát ki-osztogattya-is, semmi még-éz:

Ha fanyaru poenitentiát tart is, kevés még az:

Ha minden bölcseséget által-ért-is, még igen távúl vagy on:

Ha nagy jószágos erkölcsé, és igen buzgó áitatósága vagy on-is, még fok heával vagy on. Tudni illik, a' heával, a' mi leg-szükségesb.

Micsoda az? Hogy minekután-na mindeneket el-hagyott, magát el-hadgya, és el-távozzék tellyes-séges-

ségesen magától, semmit maga szerelméből meg nem tartván.

Es midőn mindeneket meg-cselekeszik, valamit tud, hogy meg-kezel mivelni, azt itéllye, hogy semmit nem mivel.

5. Ne itéllye nagynak, a' mit méltán nagynak itélhetne: hanem igaz szivel magát haszontalan szolgának mondgya, az Igazságnak szavaként: Mikor mindeneket meg-cselekeztek, valami néktek parancsoltatott, azt mondgyatok: haszontalan szolgálak vagyunk.

Akkor osztán igazán lelki szegény, és meztelen lehetíz, és azt mondhatod a' Profétával: Egyedül, és szegény vagyok én.

Senki nem gazdagab, senki nem hatalmasb, senki nem szabadosb, annál, a' ki magát, és mindeneket el-tudgya hadni, és leg-alacsonyban helyheztetni.

XII. RESZ.

A' szent Keresztnek királyi úttjáról.

1. **S**Okaknak keménynek tetczik ez a' szó: Tagad-meg magad, vedd-fel keresztetted, és kövessed Jesust.

De sokkal keményebb lészén amaz utolsó szót hallani: Mennye-tek-el tölem átkozottak az örök tűzre.

A' kik örömeft hallyák most, és követik a' keresztnek szavát, akkor nem félnek az örök kárhozat hallásától.

Ez a' kereszt jel lészén az Egbe, mikor az Ur el-jő az ítéletre;

Akkor a' keresztnek szolgál, kik a' keresztben meg-feszülthöz szabták életüket, az ítélő Krisztushoz nagy bizodalommal folyam-nak.

2. Miért rettegsz tehát a' kereszt-

resztnek fel-vállalásától, melly által kell menyországban menni?

A' keresztben vagy az üdvösség; a' keresztben az élet; a' keresztben ellenségtől óltalom.

A' keresztben a' mennyei édes-ségnek velünk közlése; a' keresztben lelkünk erőssítése; a' keresztben szívünk vigasztalása;

A' keresztben a' jószágos erkölcsök sommája; a' keresztben a' szentségnek tekkellatessége.

Nincs örök üdvösség, sem örök életnek reménsége, hanem a' keresztben.

Vedd-fel tehát a' te keresztetted, és kövessed Jesust, és bé-megy az örök életbe.

Elöl ment ő, keresztét viselvén, és meg-hólt te éretted a' kereszt-fán: hogy te is viselgyed keresztetted, és kívány meg-halni a' keresztben.

Mert

Mert ha ő véle meg-halsz, véle egyetembe élsz: és ha a' kinokban társ vagy, a' dicsőségben-is lélsz.

3. Ihon, a' kereztben áll minden: és veleje a' dolognak abban függ, hogy magunknak meg-hal-lyunk: nincs más út az életre, és a' belső igaz békeségre, hanem csak a' szent kereztnek, és magunk mindennapi kedvünk szegésének útja.

Ahol akarod ott járj; a' mit akarsz, azt keresed; és nem találsz, sem felsőbb utat magassabbá, sem ide alá bátorságosbat a' szent kerezt úttyánál.

Intézz, és rendelly mindeneket akarod, és tetezésed szerént; és nem találsz egyebet, hanem hogy mindenkor kell valamit szenvedned, vagy kedvedből, vagy kedved ellen: és így a' kereztet mindenütt fel-találod.

Mert

Mert vagy testi fájdalmat érsz, vagy lelki háborúságot szenvedsz.

4. Néha Istentől el-hagyatol; néha felebarátodtól háborgattatol, és a' mi nagyobb, gyakran magadnak terhére lélsz.

Es semmi orvossággal, vagy vigasztalással szabadulást, vagy könnyedséget nem nyerhez, hanem addig kell túrnód, míg Isten akarja.

Mert Isten azt akarja, hogy a' háborúságokat vigasztalas nélkül szokjad szenvedni, és hogy tellyességgel magadat az ő akarattya alá vessed, és alázatossb légy a' háborúságokban.

Senki olly szívből nem érzi a' Kristus szenvedését, mint a' ki hasonlókát szenvedett.

A' kerezt azért mindenkor kérsz, és mindenütt vár téged.

El

El nem szaladhatsz előtte akár hová futsz: mert valahová még, magadat veled hordozod, és mindenkor magadra akadsz.

Tekincs-fel, tekincs alá, tekincs-ki, tekincs-bé; mindenekbe kereszttet találsz:

Es izűkség, hogy mindenütt bekeséges tűréssel légy, ha belső bekeségbe akarsz lenni, és örök koronát nyerni.

5. Ha örömeft viséled a' kereszttet, ő hordoz téged, és kívánt végre vezet, a' hol vége léfzen a' szenvedésnek, noha itt az nem léfzen.

Ha kedvetlenül viséled, terhet szerzesz magadnak, nehézted magadat, mindazáltal ugyan visélned kell.

Ha egy kereszttet el-vetesz, két-ség nélkül mást találsz, és talám nehezebbet.

6. Azt hiszed-e, hogy te el-kerülhe-

rülheted, a' mit egy halandó ember el nem kerülhetett?

Mellyik szent volt e' világon kereszt 's háborúság nélkül?

Eő maga Urunk Jesus Krisztus egy óráig kinszenvedések fáj-dalmi nélkül nem volt, valamig élt. Szenvedni kellett, ugymond, Krisztusnak, és halottaiból fel-támadni, és ugy menni az ő dicsőségébe;

Miképpen keresz te más útát, ezen a' király úttján kívül, melly a' szent kereszt úttya?

7. Christusnak tellyes élete, kereszt volt, és Martiromság: és te nyugodalmat, 's örömet keresz?

Meg-csalatol, hídgyed, meg-csalatol, ha egyebet keresz háborúságok szenvedésénél: mert ez a' halandó élet tellyes nyomorúságokkal, és keresztül rakatott keresztekkel.

H

Es

Es mennél előbb ment valaki a lelki dolgokban, gyakran annál nehezebb keresztekert talál; mert az ő számkivetésének kinnya nevededik a szeretetből.

8. Mindazáltal, ez a ki illy fokképpen gyötrődik, vigasztalások könnyebsége nélkül nincsen: mert érzi a kereszt viselésnek nagy gyümölcsét nevedetni.

Mert, midőn ezt jó szível viseli, minden terhét a háborúságoknak, Isteni vigasztalásoknak reménységére fordítja.

Es mennél inkább törődik a test a nyavalyákban, annál inkább vastagodik a lélek belső malaszt által.

Es néha a Krisztus keresztihez való hasonlatosságnak kívánságából, annyira megvastagodik a háborúságok, és ellenkező dolgok szerelmére, hogy ugyan nem kívánja

nya, hogy fájdalom, és háborúság nélkül legyen: mert annál kellemetesebbnek ítéli magát Isten előtt, mennél többet, és nehezebbet szenvedhet ő érte.

Nem emberi erő ez, hanem Krisztus malasztja, melly azt cseleltet a gyarló testbe, hogy a mitől természet szerint fűt, és iszszonyodik, azt lelki buzgósággal elkezdgye, és szeresse.

9. Nem emberi indulatból van, hogy ember keresztet viseljen, a keresztet szeresse, testét ostromozza, és szolgálat alá vessen: hogy a tisztességet kerülje, a gyalázatot örömeit szenvedgye; magát megutálja, és másoktól megutáltatni kívánja: minden kárt, és szerencsétlenséget elűzjön: és e világon semmi előmenetelt ne kívánnon.

Ha magadra tekintesz, semmit

effélét nem cselekedhetel magadtól.

De ha az Urban bizol, erő adatik menyből néked, és meg-győződ a' világot, és testet.

Sőt ördögtől sem félsz ha hitel fegyverkezve, és a' Krisztus keresztivel jegyezve lélsz.

10. Vedd reá tehát magadat, hogy mint Krisztusnak igaz hív szolgája, emberül visellyed keresztit a' te Uradnak, ki a' te szerelméért meg-feszítettetett.

Készítsed magadat, sok galibák, és alkalmatlanságok szenvedésére ebben a' nyomorúlt életben, mert így is lélszen dolgoz a' kár hol légy: és küldömben nem tálalod, akár hová rejtezzél-is.

Ennek így kell lenni: és nincs egyéb orvosság a' háborúságok, és gonosz fájdalomtól-való szabaddulásban, hanem hogy békeséggel

tűrj

tűrj. az Ur pohárát szomjúhozva igyad, ha néki baráttya akarsz lenni, és részt akarsz javaiban venni.

A' vigasztalásokat hadd Istenre: cselekedgye azt ezekkel, a' mi ő előtte kellemetes.

Te pedig erősfítcsed magadat a' háborúságok szenvedésére, és ezeket nagy vigasztalásoknak tartsad: mert né méltók e' világi szenvedések a' jövőendő dicsőségnek érdemlésére, ha mindeneket egyedül szenvednél-is.

11. Mikor arra jutsz, hogy a' háborúság kedves lélszen, és édesdeden esik Krisztusért, el-hidd, hogy akkor jól van dolgoz: mert paradicsomot találtál e' földön.

Valamig nehéz a' tűrés, és ezt kerülöd, mind addig roszszúl van dolgoz, és akár mint fűs-is, nyomokban lélszen a' háborúság.

G 2

12. Ha

12. Ha úgy rendeled magadat a' mint kell rendelned, tudniillik, a' szenvedésre és halálra, hamar jobban lélsz, és békeséget találsz.

Ha a' harmadik égben ragadtatol-is Szent Pállal, ezzel bátorságos nem lélsz, hogy semmi ellenkezést nem érzel. En, (ugy-mond Jéhus) meg-jelentem néki, mennyit kell szenvedniaz én nevéért.

Szenvedned kell tehát, ha Jéhus szerezni, és néki örökké szolgálni akar.

13. Vajha méltó vólnál, hogy a' Jéhus nevéért szenvednél valamit! Minémű nagy dicsőségedre vólna ez néked, melly nagy öröme a' szenteknek, melly nagy épületire felebarátidnak?

Mert a' békeséges szenvedést, minnyájan dicsérik, noha kevesen vannak kik tűrni akarnak.

Mél-

Méltó, hogy egy keveset örömeit szenvedgy Krisztusért, holott sokan naggyal többet szenvednek e' világért.

14. Bizonytal tudgyad, hogy életedbe meg-kell halnod. Es menél inkább valaki meg-hal magának, annál inkább kezd élni Istennek.

Senki sem méltó a' mennyei dolgok meg-fogására, valaki magát Krisztusért minden ellenkező dolgok szenvedésére nem készíti.

Nincs Isten előtt kedvesb, néked üdvösségesb dolog e' világon, minthogy Krisztusért örömeit szenvedgy.

Es ha válaszfodon állana, inkább kellene kívánnod, hogy Krisztusért szenvednél, hogy sem sok vigasztalásokban örvendeznél; mert így vólnál Krisztushoz, es minden szentekhez hasonlatosb.

H 4

Nem

Nem áll a' mi érdemünk, és alapotunk előmente, a' fok gyönyörűségben, és vigasztalásban: hanem inkább a' nagy súlyos dolgoknak, és háborúságoknak szenvedésiben.

15. Ha a' szenvedésnél jobb, és hasznosb volna valami az embereknek, kétség nélkül megmutatta volna ezt Krisztus szavával, és példájával.

Ő pedig a' Tanítványokat, és mindeneket, valakik őtet követni akarják, nyilván intia' kereszthordozásra, így szólván: ha ki én utánam akar jöni, tagadgya-ele magát, és vegye-fel az ő kereszttit, és kövessen engem.

Azért mindeneket által olvasván, és meg-vizsgálván, e' legyen végső bé-fejezés. Hogy fok háborúságok által kell bé-mennünk az Isten országába.

HAR-



HARMADIK K Ö N Y V.

I. RESZ.

*Krisztusnak belső szölléséről a' hív
Lélekhez.*

^{I.}
Meg hallok mit mond én
bennem az Ur Isten.
Bóldog az a' lélek,
melly az ő benne szöllő
Urat hallya, és az ő szájából vigasztaló igét vészén.

Bóldogok azok a' fülek, melyek az Isteni sugallások folyamit vészik, és e' világ futtogatására sem mit nem figyelmeznék.

H 5

Ból.

Bóldog főlek, mellyek nem a' kívül hangoskodó szót, hanem a' belől tanító igazságot halgattyák.

Bóldog szemek, mellyek bé-húnyatnak a' külső dolgokra, és a' belsőkre vigyáznak.

Bóldogok, a' kik a' belső dolgokat által értik, és a' mennyei titkok értelmére minden napi gyakorlatokkal inkább inkább igyekeznék készülni.

Bóldogok, a' kik Istenben igyekeznek nyugodni, és minden világi akadékokat le-ráznak.

Ezeket jól eszedbe vedyed, oh én lelkem: és tedd-bé kapuját az érzékenység gyönyörködtetésének, hogy halhassad mit mond benned az Ur Isten.

2. *Az Ur szól.* Ezeket mondgya a' te szeretőd. En vagyok a' te üdvösséged, a' te békeféged, a' te életed.

Ma-

Maradgy én velem, és békeséget találsz.

Hagy békét minden mulandóknak, keresd az örökké-valókat.

Micsodák e' világi dolgok, hanem családságok? Es mit használnak minden teremtetett állatok, ha el-hagyatol a' Teremtőtől?

Azért mindeneket meg-vetvén, kedvesé, hívve tedd magadat a' te Teremtődnél, hogy részes lehess az igaz bóldogságban.

II. RESZ.

Hogy szók zengése nélkül beszéll az igazság bennünk.

A' szolga szól. Szóllj Uram, mert hallja a' te szolgád. Te szolgád vagyok én, adgy értelmet nékem, hogy tudgya a' te akaratodat.

Hajcsad szívemet a' te szájadnak igéjére: folyjon a' te ékes szóllásod mint a' harmat. H 6 Azt

Azt mondgyák-va lá régen az
 Israél fiai Móysesnek. *Te szólly né-
 künk, és meg-hallyuk.* Nem így Uram,
 nem így könyörgök: hanem inkább
 Samuel Profétával alázatosan, és
 nagy kívánsággal kérlek. *Te szólly
 Uram, mert hallya a' te szolgád.*

Ne szóllyon nékem Móyses, vagy
 valaki a' Proféták között: hanem
 te szólly inkább Uram Istenem,
 minden Proféták oktatója, és vilá-
 gosítója; mert te egyedül azok-
 nélkü, engem tekéltessen tanít-
 hatcz: amazok pedig te nálad nél-
 kü semmit nem használnak.

A' szót ki mondhatták, de Sz.
 lelket nem adhatnak.

Bár igen szépen szóllyanak-is, de
 ha te halgatcz, fel nem gerjesztik
 a' szívet.

A' bötút ki adgyák, de te jelen-
 ted-ki értelmét: Titkokat mon-
 danak, de te nyilatkoztatod ma-

gya-

gyarázattyát a' bé-pecsételt dol-
 goknak.

Ki adgyák a' parancsolatot, de
 te segítesz bé-telleyesíteni:

Az útat meg-mutattyák, de te
 vastagítasz a' járásra.

Eők csak kívül munkálkod-
 nak, de te a' sziveket tanítod,
 és világosítod. Eők kívül öntözik,
 de te adsz gyümölcsözést.

Eők szóval kiáltanak, de te adsz
 a' hallomásnak értelmet.

Ne szóllyon tehát nékem Moy-
 ses, hanem te én Uram Istenem,
 örök igazság: hogy meg ne hallyak,
 és gyümölcstelen ne legyek, ha
 csak kívül intetem, és belől fel
 nem gerjesztetem:

Ne légyen nékem ítéletemre a'
 föllet hallott, és bé nem telleyesítte-
 tett, a' meg-ismért, és nem szeret-
 tetett, az el-hitt, és meg nem tar-
 tatott Ige.

H 7

Szólly

Szolly azért Uram, mert hal-
lya a' te szolgád, mert örök élet-
nek Igéje vagyon nálad.

Szolly nékem lelkem vigasztalá-
sára, tellyes életemnek jobbitásá-
ra, te néked pedig dicséretedre, di-
csőségedre, és örök tiszteletedre.

III. RESZ.

*Hogy az Isten igéjét, alázatoosan kell
hallani: és hogy ezt sokan meg nem
fontolják.*

1. *Az Ur szól.* Hallyad, fiam, az
én gyönyörűséges szavaimat,
mellyek minden világi bölcsék tu-
dományát fellyül haladgyák.

Az én szóm lélek, és élet, mel-
lyet emberi értelemmel nem kell
vizsgálni. Nem-is kell ezt kíván-
ságidra vonni, hanem alázatos-
sággal, csendessen kell halgatni, és
nagy kívánsággal fogadni.

2. *A' szolga.* Bóldog, a' kit te ok-
tatasz

tatsz Uram, és törvényidre taní-
tasz: hogy enyhítést szerezzenéki
a' gonosz napok előtt, és el ne tö-
röltesék a' földről.

3. *Az Ur.* En (ugymond az Ur)
tanítottam eleitől fogva a' Profé-
tákat, és mind eddig sem szűnöm-
meg, hanem szólok mindenek-
nek.

De sokan az én szómra fíketek, és
némák,

Sokan e' világot örömesben hal-
gattyák, hogy sem az Istent: kön-
nyebben követik az ő testek ki-
vánságot, hogy sem Istent akarát-
tyát.

E' világ ideig-való aprólékot
ígér, és nagy serénységgel szolgál-
nak néki. En nagyokat, és örök-
ké-valókat ígérek, még-is tunya
az emberek szíve.

Ki szolgál, és enged nékem min-
denekben olly szorgalmatossággal,
mint

mint e' világi Uraknak szolgálnak? Pirúlly Sidon, azt mondgya a' tenger: Es ha okát kérded, okát halgyad:

Egy kis fizetésért, hofzszú útat futnak: az örök életért, sokan alig emelitik egyszer lábokat a' földről.

A' rosz kis hasznót szorgalmatossan keresik: egy pénzecskéért néha rútúl veszekednek: egy hívásos dologért, és kevés ígéretért, nem restelnek éjjel nappal fáradni.

4. De, jaj veszély! a' változhatatlan jóért, a' bűcsülhetetlen jutalomért, a' leg-nagyobb tisztességért, és véghetetlen dicsőségért, csak egy kis fáradságot-is restellenek.

Szégnyelyed azért rest, és panaszkodó szolga, ha egyebek készebbek a' veszedelemre, hogy sem te az életre:

In-

Inkább örvendeznek ök a' hívásnak, hogy sem te az igazságnak.

Es ök reménségekben néha meg-csalatnak, de az én ígéretem senkit meg nem csal, sem üressen nem bocsáttya a' bennem bizókat.

A' mit ígertem meg-adom; a' mit mondtam be-telylestem: de úgy, ha ki mind végig hiven megmarad az én szeretetemben.

En vagyok meg-elégítője minden jámboroknak, és kemény próbálója minden áitatofoknak.

5. Ird szivedbe az én szavaimat, és forgasd szorgalmatofon: mert igen szükségesek lesznek a' késértet idején.

A mit nem értesz, mikor olvasod, meg-érted a' látogatásnak idején.

Két képpen szoktam választotimat látogatni, tudni illik, késértetekkel, és vigasztalással. Es

Es minden nap két leczkét olvasok nékik, egyikben feddemazó fogyatkozásokat; másikban intem az jó erkölcsök nevelésére.

A' kinél az én ígém vagyon, és ezt meg-veti, vagyon a' ki meg-ítéllye őtet az utolsó napon.

*Az áitatófságnak meg-nyeréséért
Könyörgés.*

6. *A' Szolgafszóll.* Uram Istenem, te vagy minden jóm: Es ki vagyok én, hogy veled merjek szóllani?

Szegény, nyomorúlt szolgácskád vagyok, el-vétett féreg vagyok, sokkal szegényebb, és aláb-való vagyok, hogy sem értem, és mondani merem.

Emlekezzél, Uram, mindazáltal, hogy semmi vagyok, semmim nincs, semmire jó nem vagyok.

Te egyedül jó vagy, igaz, és szent vagy:

vagy: te mindenható vagy, mindeneket adsz, mindeneket bé-töltesz, csak a' bűnőst hagyod üressen.

Emlekezzél a' te irgalmaságidra, és tölc-s-bé az én szívemet a' te szent malasztoddal, ki nem akarod, hogy üressen maradgyon a' te alkotmányod.

7. Mint viselhessem, Uram, az én terhemet ebben a' szegény világban, ha a' te irgalmaságod, és malasztod nem gyámolit engem? Ne fordicsd-el tőlem szent orczádat: ne halasztad látogatásodat.

Ne vond-meg vigasztalásodat, hogy az én lelkem olly sovány ne légyen, mint a' föld viz nélkül.

Uram tanics engem a' te akaratodnak bé-telleyesítésére: tanits a' te előtted-való illendő, és alázatos forgolódásra: mert te vagy az én bölcseségem, a' ki engem igazán ismért: sőt ismértél minek előtt-
te a'

te a' világ lenne, minek előtte én
e' világra születtem.

IV. RESZ.

*Hogy Isten előtt igazán, és alázatosan
kell magunkat viselnünk.*

I. Az Ur. Fiam hiven járjén előt-
tem; és szivednek egy ügyű-
ségébe keress mindenkor engem.

A' ki én előttem igazságban jár,
meg-menekedik sok gonosz ütkö-
zettől, és az igazság meg-szaba-
dítja őtet a' csalárdoktól, és ha-
missek rágalmazásától.

Ha az igazság téged meg-szaba-
dit, valóba szabados lész, és nem
gondolysz az emberek hívságos sza-
vaival.

A szolga. Ugy vagyon, Uram, a'
mint mondd, kérlek, úgy csele-
kedgyél velem: A' te igazságod
tanítson engem, és őrizzen üdvös-
séges végemig.

Ez

Ez szabadítson meg engem
minden gonosz indulattól, és ren-
detlen szeretettől: és így te veled
járok nagy szívem szabadságába.

2. Az Ur. En téged meg-tanít-
lak, ugymond az igazság, az igaz,
és én előttem kedves dolgokra.

A' te bűneidről nagy bánattal, és
töredelmességgel gondolkodgyál;
soha magadat nagynak ne alitfad
jó cselekedetidért.

Bizonyára bűnös vagy, sok go-
nosz indulatokra hajlandó, és kö-
telődött.

Magadtól mindenkor semmire
hajlasz, és hamar meg esel, hamar
meg-győzetel: hamar meg-hábo-
rodol, hamar festetté válel.

Semmi nincs benned, a' mivel
dicsekedhernél; de sok vagyon, a'
miből magadat meg-alázhatod:
mert sokkal gyarlóbb vagy, hogy-
sem ítélhetnéd.

3. Ab-

3. Abban tehát, a' mit mivelsz, semmit nagynak ne alics;

Semmit drágának, és csudálatosnak, semmit bősültre méltónak, semmit felségesnek, semmit igazán dicshiretesnek, és kíváratosnak ne tars, hanem csak azt, a' mi örök-ké meg-maradó.

Mindenek felett kedvellyed az örök igazságot, utálljad a' magad alávalóságát.

Semmitől úgy ne féllj, semmit úgy ne gyalázz, és fufs, mint a' tévtekeidet, és bűneidet: melyeket inkább keil neheztelned, hogy sem akár minémű marhádk kárát.

Némellyek nem igényessen járnak én előttem, hanem nyughatatlan vizsgálástól, és kevélységtől viseltetvén, tudni akarják az én titkaimat, és az Isteni felséget érteni, magokat, és üdvösségeket elhenyélvén.

Ezek

Ezek gyakran nagy késértetekben, és bűnökben esnek. mivel én ellent tartok az ő kevélységeikben, és hívságos vizsgálásokban.

4. Féllj az Isten itéletitől: Rettegj a' mindenhatónak haragjától. Ne visgálljad a' felséges Isten cselekedetét, hanem a' magad álnokságát szemléllyed, melly sokban vétkeztél, és mennyi sok jót elmulattál.

Némellyek áitatóságokat csak könyvekbe viselik, némellyek képekbe, némellyek külső jelekben, és testek hajlában.

Némellyek engemet szájokban viselnek, de szívekben csekélyen.

Vannak, a' kik értelmekben megvilágosittatván, akarattyokban megtisztultván, mindenkor az örökké-való dolgokra áhitoznak, a' földi dolgokat nehezen hallják; a' természet szükségének bánkodva szolgálnak.

Es

Es ezek érzik mit szól nekik az igazságnak lelke, melly őket a' világ útálására, és a' mennyieiek szerelmére tanította; e' világnak elhagyására, menyországnak éijeli, és nappali kívánságára gerjeszti.

V. R E S Z.

Az Isteni Szeretetnek csudálatos erejéről.

1. *A' szolgál.* Aldlak téged, én menyeyei Atyám, az én Uram Jésus Krisztusnak szent Attya, hogy én rólam szegény nyomorúltról méltóztatol emlékezni.

Oh irgalmaságnak, és minden vigasztalásnak Attya: hálákata-dok néked, ki engemet minden vigasztalásra méltatlá szolgádat néha látogatol vigasztalásoddal.

Aldlak téged mindenkor, és dicsőítelek, a' te egyetlen egy Fiaddal, és vigasztaló szent Lélekkel, örökkön örökké.

Nó

Nó Uram Istenem, én szent szeretőm, mikor te az én szívemben szállasz, örvendeznek minden belső részeim.

Te vagy az én dicsőségem, és szívem öröme.

Te vagy az én reménségem, és a' kihez folyamhatom háborúságimban.

2. De mivel még gyenge vagyok a' szeretetben, és fogyatkozott a' jószágos erkölcsökbe, szükség, hogy tőled vastagíttassam, és vigasztaltassam. Azért látogass engem gyakran, és oktass szent tanításiddal.

Szabadíts-meg engem a' gonosz indulatoktól, és gyógyíts-meg az én szívemet minden rendetlen vágyódásoktól: hogy belsőképpen meg-gyógyulván, és jól megtisztittatván, alkalmas legyek

I

a' sze-

a' szeretetre, erőls a' szénvedé re,
álhatatos a' meg maradásra.

3. *Az Ur.* Nagy dolog a' szeretet, valóba nagy jó: melly egyedül könnyebbit minden terhet: és egyaránt el-visel minden egyenetlent.

Mert minden terhet nehézség nélkül visel, minden keserút édeslé, és jó ízűvé tész.

A' Jesunak nemes szerelme, nagy dolgok cselekedetire izgat, és a' tekéltetésnek szomjuhozására szünetlen ébreszt.

A' szeretet fel-igyekezik, és a' földi dolgoktól meg nem tartóztatik.

A' szeretet szabad, és minden világi kedvtől idegen akar lenni, hogy az ő belső elmélkedésiben akadék ne találtafsék, hogy e' világi haszonba ne kötélődzék, se kár-vallással le ne nyomassék.

A'

A' szeretetnél nincs semmi édesb, semmi erősb, semmi felségesb, semmi kedvesb, semmi gyönyörűség, semmi tellyesb, és jobb az égben, és a' földön: mert a' szeretet Istentől származik, és semmi-ben meg nem nyughatik, hanem csak a' teremtetett állatok felett való Istenben.

4. A' szerető röpül, fűt, örül, szabados, és meg nem tartatik.

Mindent el-hágy, hogy mindent meg-nyerjen.

Mindene vagyon mindenben, mert mindenek felett, az egy leg nagyobb jóban meg-nyugszik, mellyből foly, és ered minden jó.

Nem nézi az aiándékot, hanem minden jók felett ahhoz fordúl, a' ki ezeket adgya.

A' szeretet nem tart mindenkor módot, hanem minden mód felett buzgósággal lángozik.

I 2

A'

A' szeretet terhet nem érez, fáradságot né szenved: többre igyekezik, hogy sem a' mi tehetségébe vagyon: lehetetlenséget nem fogat, mert azt alittya, hogy mindenekre ereje, és szabadsága vagyon.

Jó tehát mindenre, és sokat véghez viszen, a' hol el-fogyna, és ledőlne, a' kiben szeretet nem volna.

5. A' szeretet vigyáz, és mikor aluszik sem szunnyadoz.

El-fáradván meg nem bádgyad: szorongattatván, meg nem szorúl: félvén, meg nem rémül: hanem mint a' sebes láng, és az égő faklya, fel-verdődik, és bátran által-megyén mindenén.

A' kiben szeretet vagyon, tudja gyá mit kiált ez a' szó.

Az Isten füleibe nagy kiáltás a' léleknek buzgó szereteti, melly így szól: En Istenem, én szerelmem: te éppen enyim vagy, és én éppen tiéd.

6. A'

6. A' szolga. Öregbitosod ben-nem a' szeretetet, hogy az én szívem meg-köftollja, melly gyönyörűsége a' szeretet, melly kedves a' szeretetben el-olvadni's-úszni.

Szeresselek téged, és a' nagy buzgóság, és álmélkodás miatt, magamon fellyül emelkedgyem.

Enekellyem a' szerelem énekét: kövesselek téged, én kedvesem, magasságban.

El-ajúllyon az én lelkem a' te dicshíredbe, gyönyörködven a' szerelemben.

Szeresselek téged, inkább hogy sem magamat: sőt magamat ne szeressem, hanem csak te éretted. Szeressek mindeneket, valakik igazán szeretnek téged, a' mint parancsolja a' szeretetnek tőled származott törvénye.

7. Az Ur. A' szeretet gyors, igaz

I 3

igaz, áitatos. nyájas, kedves, erős, nagy szenvedő, hív, okos, nagy tűrhető, vastag, és soha magát nem kereső.

Mert a' hol valaki magát keresi, ott ki-esik a' szeretetből. A' szeretet vigyázó, alázatos, és igaz; nem puha, nem csélcsep, nem hívásokra figyelmző: józan, tiszta, állandó, csendes, és minden érzékenségebe maga őrző.

A' szeretet engedelmes előttevalóknak; maga szeme előtt alávaló, és elvetett; Istenhez áitatos, és hálaadó, kiben mindenkor bíz, még mikor az Isteni dolgoknak izit nem érzi-is; mert a' szerelemben nem élhetni fájdalom nélkül.

8. A' kinem kész mindent szenvedni, és az ő szerelmesének akaratyán megállani, nem érdemi, hogy szerető nevet viseljen.

AZ

Az igaz szeretőnek minden képmény, és keserves dolgokat örömeit kell viselni az ő szerelmeséért, és ellenkező történetekért el nem kell hajolni.

VI. R E S Z.

Az igaz szeretőnek próbájáról.

1. *AZ Ur.* Fiam, nem vagy még erős, és okos szerető.

A' szolga. Miért Uram?

Az Ur. Mert kevés ellenkezésért az el-kezdett dolgokban hátra maradsz, és igen mohón keresed a' vizsgáztatást.

Az erős szerető, megállja a' kísértetet, és nem hiszen az ellenség csalárd hitegetésének. A' mint a' jó szerencsében tartozom néki, úgy a' szerencsétlenségben sem kedvetlen hozzám.

2. Az okos szerető nem nézi

14

sze-

szeretőjének ajándékát, hanem az ajándékozonak jó akarattját.

Inkább néz a' kedvre, hogy sem az adományra, és minden adományt kevesebbre bocsúl, hogy sem szeretőjét.

A' Nemes szerető, nem az ajándékban nyugszik meg, hanem én bennem minden ajándék felett.

Nem mind oda van dolgod, hanem én felőlem, vagy az én szentim felől különb gondolatok ütköznek elmédben, hogy sem te akarnád.

Ama jó, és gyönyörűséges indulat, melyet néha érzel, az Isteni malasztnak jelen-vóltából ered, és a' mennyei hazának kóftolása: erre nem kell igen támaszkodnod, mert jó, 's megyen.

Az igaz tekéletességnek nagy jelensége, és igen érdemes cselekedeti

deti az, hogy ember erőssen viaskodgyék lelkének gonosz indulatival, és az ördögi kísérteteket megvesse.

3. Meg ne háborítsanak azért téged az idegen gondolatok, akár miről legyenek is.

Erős légy az eltekélt jó szándékban, és igazán Istenre nézzen igyekezeted.

Nem csalatás az, hogy néha hertelen lelked felragadtatik, és viszont mingyárt szivednek szokott hivságira térülsz:

Mert ezt kedved ellen szenved inkább, hogy sem cselekeded: és valamig ellenzed, és ezekkel tusakodol, érdemed vagy abból, nem veszedelmed.

4. Tudgyad, hogy a' régi ellenség minden igyekezettel akadékoszt szerez a' te jó szándékidban, és ki akar forgatni minden ártatos

gyakorlásokból: tudni illik, a' szentek tisztetletiből, az én szenvedésemnek elmélkedéséből, a' bűnöknek hasznos emlékezetiből, szívédnek őrzéséből, és a' jobbanvaló nevekedsnek erőfs igyekezetiből.

Sok gonosz gondolatokat ejt szivedben az őrdög, hogy el-úntasson, el-kedvetlenítsen; hogy az imádkozástól, és szent dolgok olvasásától el-vonnyon.

Gyűlöli az őrdög az alázatos Gyónást, és ha lehetne, az Ur testének vételétől el-vonna.

Ne hidgy néki, ne gondolly véle, ha gyakorta meg-veti álnokságinak törét.

Mikor gonosz, és fertelmes gondolatid indulnak, tudgyad, hogy ő dolga. Mond azt néki: Távozzál-el, tisztátalan lélek. Pirúllj szégyen-vallott. Igen ocsmány vagy

vagy, a' ki ilyenekkel töltöd füle-met.

Távozzál-el tőlem hamis hited: nincs én bennem semmi részed; hanem Jesus mint erőfs bajnak velem leszen, és te meg-szégyenyűlsz. Inkább meg-akarok halni, és minden kinokat szenvedni; hogysem néked engedni.

Halgass, neműly-meg, többször nem akarom hallani szódat, ha sokkal több háborgatásomra igyekezel-is. Az Ur az én világosságom, és üdvösségem; kitől félek?

Ha táborok állanak ellenem, sem ijed-meg az én szívem. Az Ur az én segitőm, és én meg-váltóm.

5. Viaskodgyal mint jó vitéz: és ha néha gyarlóságból meg-esel, nagyobb erőt végy az előbbinél, bizván lstennek bőségesb segítségében: Igen el-kerüld a' hivságos magad tetczését, és a' kevélységet:

Mert ezek miatt sokan megcsalatnak, és majd ugyan gyógyíthatatlan vakságra jutnak esetekben.

Oktatásodra, és szűretlen magad alázására légyen neked, ez a kevélyeknek, és bolondúl magokban bizakodóknak esete.

VII. RESZ.

Az Isteni ajándékokat alázatosságnak őrzése alatt el kell rejteni.

1. *AZ* Ur szól. Fiam, hasznosb, és bátorságosb neked, ha elrejtéd az áitatoságnak ajándékát, és ha ebből magadat fel nem magasztalod, erről sokat nem szóllasz, ezt nem felettébb hányod, hanem inkább magadat meg-alázod, és mintha erre méltó nem vólnál, rettegsz.

Nem kell efféle áitatos indulatok-

tokhoz keményen ragaszkodni, mellyek hamar vízfőz fordulhatnak.

Mikor efféle ajándékot érzel, azt gondold, melly szegény, és nyomorúlt szoktál lenni, Isten malasztja nélkül?

Nem-is csak abban áll a lelki életben-való elő-menetel, hogy vigasztalásnak ajándékával bővelkedgyél: hanem hogy alázatosan, magad tagadásával, békeségesen szenvedgyed ennek az ajándéknak el-vételét: úgy hogy, akkor az imádságnak gyakorlásában meg ne restülly, és a több szokott jó cselekedetidet el ne múlásd.

Hanem tehetséged, és értelmed szerént, mennél jobban lehet, őrmest miveldd a mi tőled lehet: és szivednek soványsága, és keferősége miatt, mellyet érzel, magadat tellyességgel el ne hadd.

2. Sokan vannak, kik, midőn kedvek szerént nincs a' dolog, ottan tűrhetetlenek, és tunyák lesznek.

Nincs mindenkor emberek hatalmában az ő úttya, hanem Isten adgya a' vizsgáztatást, mikor akarja, menyire akarja, és kinek akarja adni: és csak úgy adgya a' mint néki tetszik, 's nem különben.

Némelly gondatlanok az áitatóságot kerelvén, magokat elvesztették; mert többet akartak cselekedni tehetségeknél; nem nézvén erejeknek mértékére, inkább követtek szívök indulatit, hogysen az okoságot.

Es mivel nagyobb vágyódtak, hogysen a' mit Isten akart, ez okáért az Isten malasztját hamar elvesztették.

Szegényekké lettek, le. vettek, a' kik égben raktak vala félzet:

ket: hogy meg. aláztatván, és szegényedven, meg. tanulnák, hogy nem kell magok szárnyán röpülni, hanem az én szárnyam alatt reménleni.

A' kik újak, és tudatlanok az Isteni szolgáltnak úttyán, könnyen meg. csalatnak, és el. esnek, ha okos emberek tanácsát nem követik.

3. Ezek ha inkább akarják a' magok tetőzését követni, hogysen a' jóban meg. rögzötteknek hinni, veszedelmes végek lesznek: de úgy azért, ha hátra nem akarják hadni a' magok eszeskedését.

A' kik magokat bölcseneknek vélik, ritkán szenvedik alázatosan, hogy mástól vezetteessenek.

Jobb a' csekély tudomány alázatossággal, hogysen a' mély bölcseségnek sok kincsei, hívságos dicsekedéssel.

Jobb hogy kevesed légyen, hogy sem a' sokból el-kevélyedgyél.

Nem színte okosfán cselekedszik, a' ki magát tellyesféggel vigaságra adgya, el-feletkezvén elébbi szegénységéről, és az Istennek tiszta félelméről, melly mindenkor retteg, hogy az Istentől nyújtott ajándékot el ne veszesse.

A' sincs jó értelemben, a' ki a' háborúságnak, és akár melly nyavalyának idején, kétségesen viseli magát, és én felőlem kevesebb bizakodással gondolkodik, hogy sem illenek.

4. A' ki békeséges időben igen bizakodó, gyakran igen meg-ijett, és félelmes szokott lenni hadakozó időben.

Ha magadat tudnád mindenkor kisdéd, és alázatos állapotba tartani, és a' te lelkedet jól ren-

rendelni, 's birni; nem olly hamar esnél veszedelembe, és vétekbe.

Jó tanács az, hogy lelki buzgóságot érezvén, meg-gondollyad, mi léfzen, mikor a' lelki világosság el-távozik.

Mikor pedig erre jutsz, eszedben forogjon, hogy ismét meg-adathatik ez a' világosság, mellyet a' te oktatásodra, és az én dicsőségemre ideig meg-vontam.

5. Sokszor hasznosb efféle próbálás, hogy sem ha mindenkor kedved szerént volna a' dolog.

Mert nem abból kell az Isten előtt való érdemességet itélni, hogy valakinek több titkos látása, és vizsgálatalái vannak: vagy hogy a' szent Irást mélyebben érti, vagy hogy nagyobb méltóságba vagyon:

Hanem abból, ha az igaz alázatosságba meg-gyökerezett, és Istennel sze-

ni szeretettel meg-teltyefedett: ha mindenkor tisztán, és teltyesen az Isten tisztettségét keresi: ha magát semminek tartja, és igazán utállyá: és inkább akarja, hogy egyebektől-is utáltassék, és alázatassék, hogysem tiszteltassék.

VIII. RESZ.

Mint kellyen Isten szeme előtt embernek magát semminek itélni.

1. *A' szolga.* Szóllok az én Uramnak, noha por, és hamu vagyok: Ha ennél nagyobb tulajdonitok magamnak, te ellenzed Uram; és bizonyságok ellenem az én álnokságim, kiknek elene nem mondhatok.

Ha pedig magamat alá-valónak itélem, és semminek tartom, ha magamnak semmit nem tulajdonitok, és magamat pornak ismér-

rem

rem, minthogy az vagyok: kegyelmes léfzen hozzám a' te kegyefséged, és meg-világosittya szívemet a' te fényefséged, és leg-kisebb magam bűcsűllése-is, az én semmiségemnek mélységébe elmerül, és örökké el-vész.

Ott mutatod-meg nékem magamat, mi vagyok, mi voltam, mire jutok: mert semmi vagyok, és előbb azt meg nem ismértem.

Ha magamra hagyatom, imé semmi vagyok, és éppen gyarlóság. Ha pedig te, Uram, hertelen reám fordítod szemeidet, mind-gyárt meg-vastagodom, és új örömmel bé-töltetem.

Nagy csuda, Uram, hogy engem illy hertelen fel-emelsz, és illy kegyelmessen magadhoz kapcsolsz, a' ki magam térhével mindenkor alá-vonatom.

2. Ezt, Uram, a' te szerelmed csele-

leke-

lekefzi, melly ingyen meg-előz engem: fok szükségimben segít engem: fok veszedelmektől őriz engem: és igazán mondhatom, hogy számlálhatatlan gonosztól megszabadit engem.

Mert én, magamat gonoszúl szeretvén, el-velsztem: de téged egyedül keresvén, és tisztán szeretvén, magamat, és velem együttl tégedet megtalálván, te hozzád-való szerelmemből, mélyebben semminek alítom magamat.

Mert te, oh édes Uram, minden érdemem felett cselekezel velem, és meg-előződ a' mit remélni, vagy kérni mernék.

3. Aldott légy én Istenem: mert noha én minden jóra méltatlan vagyok, még-is a' te nemes, és vég-hetetlen jó-vóltod, soha meg nem szűnik jót cselekedni, még a' há-

ladat-

ladatlan, és töled el-idegenült emberekkel-is.

Térics magadhoz minket, hogy hálá-adók, alázatosok és áitatosok legyünk; mert te vagy a' mi üdvösségünk, értékünk, erősségünk.

IX. RESZ.

Hogy mindeneket Istenért kell cselekedni, mint utolsó végért.

1. *AZ Ur szól.* Fiam, engem kell főb, és utolsó végednek tartanod, ha igazán báldog akarsz lenni.

Erre igyenessen nézvén, megtisztul a' te kívánságod, melly sokszor magára, és egyéb teremtettt állatra horgad.

Mert ha valamibe magadat keresed, mingyárt el-fogyfz, és el-foványodol magadba.

Azért mindeneket én érettem

cse-

cselekedgyél fő képpen, mert én vagyok a' ki mindeneket adtam.

Mindeneket úgy szemlély, mint én tőlem, minden jónak kút fejből származott folyamokat: Ezokaért mindeneket én reám mint azoknak érdemire kell téríteni.

2. A' nagy, és kisdéd; a' szegény, és gazdag. én belőlem mint eleven kút-főből, életnek vizét meriti:

Es a' kik nekem szabad jó akaratyokból szolgálnak, jó kedvekért, jó kedvet nyernek.

A' kik pedig én kívülem akarnak dicsekedni, vagy valami tulajdon javokban gyönyörködni, az igaz örömben meg nem gyökeresnek, sem szívekben ki nem terjednek, hanem sok akadékok, és galibájok lesznek.

Semmit azért a' jóból magadnak ne tulajdonics: senkiről azt ne

ítél-

ítéljed, hogy a' jó erkölcsé magától vagyon: hanem éppen Istennek tulajdonitsad, ki nélkül nincs semmi jó az emberbe.

A' jót éppen én adom; azt akarom, hogy éppen enyim légyen: és ezekért a' hálá adást keményen meg-kivánom.

3. Ez az igazság, mellyel elkergettetik a' hívságos dicsőség.

Ha Isten malasztja, és igaz szeretet vagyon benned, nem lesz helye az irigységnek, vagy szíved komorodásának: sem a' magad szereteti el nem foglal téged.

Mert meg-győz mindeneket az Isteni szeretet, és lelkednek minden erejét meg-nagyobbittja.

Ha igaz okossággal bírsz, csak egyedül én bennem örvendesz, egyedül én bennem reménlesz, mert nincs senki jó, hanem csak egyedül az Isten, kit mindenek felett dicsér.

disérni, és mindenekben kell al-
dani.

X. RESZ.

*Hogy e' világot meg-utálván, gyönyö-
rűséges az Istennek szolgálni.*

1. *A' szolga.* Most ismét szóllok, U-
ram, és nem halgatok. Így
szóllok az én Istenemnek, az én U-
ramnak, az én mennyei Királynom-
nak fülében.

Oh melly nagy a' te édeséged-
nek fokasága Uram, mellyet el-
rejtettél a' téged félőknek! Hát
mi vagy azoknak, a' kik szívetnek
téged? mi vagy azoknak, kik tel-
lyes szívből szolgálnak?

Bizony, Uram, ki-mondhatatlan
a' te rólad-való elmélkedésnek é-
desége, mellyet közlesz a' téged
szeretőkkel.

Ebben mutattad nékem főkép-
pen a' te szerelmednek édeségét,
hogy

hogy, midőn nem vólnék, te te-
remtettél engem: midőn te tőled
távul bolyonganék, viszsza hoz-
tál engem, hogy szolgálnék né-
ked: és azt parancsoltad nékem,
hogy szereffelek téged.

2. Oh örök szerelemnek kút-fe-
je, mit mondgyak te rólad?

Mint felekezhessem el rólad,
ki méltóztattál én felőlem emle-
kezni, még minek utánna meg-
fenyvedtem, és el-veszttem vól-
na-is?

Minden reménség felett irgal-
massan cselekedtél a' te szolgád-
dal: és minden érdem felett ke-
gyelmedet, és szerelmedet nyúj-
tottad.

Mit adgyak néked ezért a' ke-
gyelmességért? Mert nem adatott
mindeneknek, hogy mindent meg-
vetvén, e' világnak ellene monda-
nának, és szerzetes életre válasz-
tatnának.

Vallyon 's nagy dolog-é, hogy én néked szolgállok, kinek szolgálattyará köteles minden állat?

Nem méltó, hogy én nagyra bocsállyem azt, hogy néked szolgállok: de azt itélem nagy, és csudálatos dolognak, hogy ilyen szegény méltatlant méltóztatol szolgálattodra fogadni, és szerelmes szolgálid közzé számlálni.

3. Imé Uram, mind tiéd valami én bennem vagyok, a' miből néked szolgállok.

Mindazáltal te szolgálsz inkább nekem, hogy sem én tenéked.

Ihon az Eg, és föld, mellyeket az emberi szolgálattara teremtetél, készen vannak, és naponként abba el-járnak, a' mit parancsoltál.

E' kevés; hanem az Angyalokat-is emberek szolgálattára rendelted.

De mindezeket meghaladgya, hogy

hogy te magad méltóztatál szolgáltni az embernek, és magadat ígérted jutalomúl néki.

4. Mit adgyak, Uram, néked ennyi ezer sok javaidért? Oh bár életemnek minden napjain szolgálhatnék néked!

Oh vólnék elégséges arra, hogy bár csak egy nap szolgálhatnék úgy néked, a' mint illenék!

Bizony, Uram, igen méltó vagy te minden szolgálattara, minden tiszteletre.

Bizony te vagy az én Uram, és én szegény nyomorúlt szolgálgyok: ki azzal tartozom, hogy minden tehetséggemmel szolgáljak néked, és soha a' te dicfiretedet el ne unnyam.

Ezt kívánom, ezt óhajtom, én Istenem: és a' miben meg-fogyatkozom, kérlek, te hozd helyére.

5. Néked szolgáltni, és te éretted

ted mindeneket meg-utálni, igen tisztességes, és igen dicsősféges.

Mert nagy Isteni áldásokkal ékesítettnek, valakik jó kedvel magokat a' te szent szolgálatodra adgyák.

A' Szent Léleknek vigasztalását találják, valakik a' te szeretetedért, minden testi gyönyörűségeket meg-vetettek.

Nagy lelki szabadságot nyernek, a' kik a' te nevedért szoros útra indultak, és minden világi gondokat meg-vetettek.

6. Oh kedves, és örvendetes szolgálat, melly által ember igazán szabaddá, és szenté léssen!

Oh áldott állapot a' szerzetes szolgálat, melly embert Angyalokhoz hasonlóvá, Istennél kellemtelisé, az ördögöknek rettentelisé, és minden hiveknél dicsőrelisé téfzi!"

Oh

Oh ölelésre, és minden kívánságra méltó szolgálat, mellyben ember örökké-való jókat érdemel, és vég nélkül meg maradó örömet nyer!

XI. RESZ.

Hogy szívünk kívánságit meg-kell vizsgálni, és mértékelni.

1. *AZ Ur szóll.* Fiam, fokat kell tanulnod, a' mit még nem tudsz.

A szolga. Mellyek ezek Uram?

Az Ur. Hogy a' te kívánságodat tellyességgel az én jó akaratomhoz szabjad: és ne légy magad kereső, hanem az én akaratomnak buzgó követője.

Gyakran fel-gerjednek kívánságid, és felette izgatnak téged: de ezekbe azt gondold-meg, ha az én tisztességetől é, vagy magad hasznától indittatol?

K 3

Ha

Ha én érettem indulsz, megelégfzel azzal, a' mit én rendelek: ha pedig magad keresése rejtezett ebben, ez, a' mi téged tartóztat, és terhel.

2. Meg-lásd azért, hogy felette ne támaszkodgyál az él szant kívánságra, még én velem nem táncskozol, hogy az után ne bánnyad, és ked ved ellen ne légyen, a' mit elébb ked vellettél, és mint ha job lett volna, ugy vagyódtál reá.

Mert nem minden indulatot kell követni, melly jónak tetszik: nem-is kell minden ellenkező kívánságot első tekintetből megvetni:

Hafznos néha zabolán hordozni a' jó kívánságokat, és tanúságokat, hogy szorgalmatosságod miatt elmédben tétova ne ragadtassál; hogy kemény magad vitélése-

lésével, és rendetlenségeddel másoknak botránkozást ne szerezzen: vagy egyebek ellenzési miatt meg ne háborodgyál, és el ne efsél.

3. Néha pedig szűkség erőszakkal élni, és kemény tusakodással ellenzeni az érzékenségek vágyódását; és arra nem figyelmeztvén mit akar, vagy nem akar a' testi, azon szorgalmatoskodni, hogy kedve ellen-is a' lélek birtokába maradjon.

Es addig kell fanyargatni, és szolgálatra kényszeríteni, hogy kész légyen mindenekre: kevéssel megelégedgyék: köz dolgokban gyönyörködgyék: és sem mi kedvetlen dolgokon ne zugolódgyék.



XII. RESZ.

A' békeséges tűrésnek, és testi kívánságunkal való harczolásnak tanúsága.

1. *A' szolga szól.* Uram Istenem, úgy vélszem ezemben, hogy a' békeséges tűrés nékem igen szükséges: mivel e' világi életben, sok ellenkező dolgok történnek.

Mert akár minr rendellyem békeségemet, de az én életem hadakozás, és fájdalom nélkül nem lehet.

Az Ur szól. Ugy vagyon fiam. De azt akarom, hogy ne keress oly békeséget, melly késértétek nélkül legyen, és ellenkezést ne érezen:

Hanem azt itéllyed, hogy akkor-is békeséget találhatsz, mikor külömb külömb nyomorgatásokban

ban gyakoroltatol, és sok ellenkező dolgokban próbáltatol.

Ha azt mondod, hogy sokat nem tűrhecz: Miképpen szenved a' Purgatorium tűzét?

Két gonosz közzül mindenkor a' kisebbet kell választani.

Hogy azért a' következendő örök kínokat el-kerülhessed, a' jelen-való alkalmatlanságokat Isten-ért szenvedgyed.

Azt hiszed-e, hogy a' világ fiai semmit, vagy keveset tűrnek? Ezt sohult fel nem találod, bár az igen kedvetölt kinyesekbe keressed-is,

3. Talám azt mondod, hogy ezeknek sok gyönyörűségek-is vagyon, és magok akarattyan járvan, nem igen folyosson viselik a' háborúságokat?

4. Bár úgy legyen, hogy mindeknek kedvek szerént follyanak, de vallyon, mennyi ideig alitod, hogy e' tart?

Imé mint a' fűst úgy el-fognak e' világi gazdagok, és emlékezete sem marad el-múlt örömeknek.

De még mikor élnek, sem nyugosznak javokban, keferűség, unakodás, és félelem nélkül.

Mert azon dolgokban, melyekből gyönyörűséget vesznek, gyakran a' fájdalomnak büntetését is érzik.

Igazán bánik Isten vélek: hogy, mivel rendetlenül keresik, és követik a' gyönyörűségeket, eszveszés, és keferűség nélkül meg ne emészszék.

5. Oh melly rövidék, melly csalárdok, melly rendetlenek, és rútak e' világ gyönyörűségi!

Mindazáltal ezt az emberek részegsége, és vaksága nem érzi; sőt mint a' barmok e' romlandó életnek egy kis gyönyörűségéért lélek kárhozatban esnek.

Te

Te azért fiam, kívánságid után ne járj, és a' magad akarattyaról el-térj.

Gyönyörködgyél az Urban, és a' te szived kívánságid bétellyesíti.

6. Ha igazán akarsz gyönyörködni, és én tőlem bőségesben vigasztaltatni: ime a' világi dolgok meg-vetésében, és e' földi gyönyörűségek távoztatásában léfzen a' te áldásod, és bőséges vigasztalásod.

Es mennél inkább meg-vonszod magad a' teremtetett állatok vigasztalásától, annál édesdebb, és hathatósbb örömet találsz én bennem.

De elsőben erre nem juthatsz szomorúság, és munkás harcz nélkül.

Ellent vét-e a' meg-rögzött szokás?

K 6

kás? szegyet szeggel, a' jó szokással kell a' gonosz szokást ki-vern.

Zugolódik-é a' test? Lelki buzgósággal meg-zaboláztatik.

Ingerel, és késérget-é a' régi ki-gyó? imádkozással el kergettetik: e' felett, hasznos foglalatossággal hozzád járulásának úttya bé-gá-toltatik.

XIII. RESZ.

Az alázatos embernek Engedelmes-ségéről, a' Krisztus Jesus példájából.

1. *AZ* Ur szól Fiam, a' ki magát az engedelmeség alól ki akar-ja vonni, Isten kegyelméből ki-vonnya magát. Es a' ki tulajdont keres, el-veszti azt, a' mi közönsé-ges.

A' ki örömeft, és olly könnyen nem akar előtte valónak birtokába lenni, jele, hogy az ő teste nem en-ged

ged tekéltetessen néki, hanem gya-korta vízfőzsa rúg, és zúgolódik.

Hamar meg-tanúld azért az előtted járóhoz-való engedel-mességet, ha a' magad testét igád alá akarod vetni.

Mert hamaréb meg-győzetik a' külső ellenség, ha a' belső ember jószágos erkölcsökkel üressen nem találta-tik.

Nincs bajosb, és ártalmasb el-lensége a' léleknek, mint magad, ha jól nem egyyefsz a' lélekkel.

Telylességgel szűkség, hogy iga-zán meg-utáld magadat, ha győ-zedelmes akarsz lenni a' test, és vér ellen.

Mivel magadat igen rendetle-nül szereted, innen vagy, hogy rettegve hagyod egyebek akarat-tyára magadat.

2. De, mi nagy dolog, ha te, a' ki por vagy, és semmi, Istenért

magadat emberek birtoka alá adod; holott én, mindenható, és felséges Isten, ki semiből teremtettem mindeneket, te éretted emberek hatalma alá adtam alázatoson magamat?

Mindeneknél alázatosb, és kisebb lettem, hogy alázatosságom-ma a' te kevelységedet meg győznéd.

Tanúly engedni por: Tanúly alázatosságot, és mindenek lábával tapodtatni föld, és agyag.

Tanuld a' tennen akaródat meg-szegni, és mindeneknél alacsonyb rendben állani.

3. Gerjegy-fel magad ellen, és ne szenvedd, hogy fel-fuvalkodás találtsék benned: hanem olly le-nyomva, és alacsonon tartsd magadat, hogy minnyájan rajtad járhasanak, és mint az útczán lévő sáart meg-tapodhasanak.

Miről

Miről panaszkodhatol hívsgosember?

Ocsmány bűnös ember, mit mondhac az ellene rágalmazóidnak, holott Istent ennyiféle megbántottad, és a' poklot sokszor érdemletted?

De meg-engedtem néked, mert drága volt a' te lelked az én ízimen előtt: hogy meg-ismérned szerettetemet, hálaadó lennél jó-téteményimért;

Hogy igaz engedelmeségbe, és alázatosságba foglalnád szüntelen magadat, és békeséggel túrnád, midőn meg utáltatol.

XIV. R E S Z.

Az Isten titkos ítéletének szemléléséről, hogy a' jobban felne fuvalkodgyunk.

1. *A' szolga szól.* Uram, a' te ítéletidnek fejem felett menydörgése, félelemmel, és rettegéssel meg-

meg-rázza minden csontomat: és igen meg-félemlétt az én lelkem,

Reszketve állok, és meg-gondolom, hogy az Egek nem tiszták te előtted.

Ha az Angyalokban vértet találtál, es meg nem engedted; mint lélsen az én dolgom?

A' csillagok le-estek az égből, és én por lévén mit tulajdonithatok magamnak?

A' kiknek cselekedetek dicsegetéseknek látczottak, alá-estek; és a' kik Angyali kenyérrel tápláltak vala, láttam, hogy a' díznók kevertében gyönyörködtek.

2. Semmi tehát, Uram, a' szentség, ha te meg-voníszod kezedet.

Semmi bölcsesség nem használ, ha te nem vezérled.

Semmi erősség nem segít, ha te nem gyámolítod.

Semmi tisztaság nem bátorságos, ha te nem őrzöd.

Sem-

Semmi magunk őrzése nem hasznos, ha jelen nincsen a' te szent vigyázásod.

Mert ha el-hagytunk, el-mérülünk, és veszünk: ha látogattunk, fel-emeltetünk, és élünk.

Alhatatlanok vagyunk, de te töled erősfittetünk: meg-hűlünk, de te általad fel-gerjedünk.

3. Oh melly alázatos, és el-vett vélekedésben kell magam felfülnem! melly semmire kell bocsúllenem, ha mi jó láttatik bennem lenni!

Oh melly igen mélyen kell, Uram, a' te felséges ítéletid alatt magamat le-nyomnom: holott magamban egyebet nem találok, hanem semmit, és csak semmit.

Oh mérték nélkül való terh! Oh által úszhatatlan tenger, melyben egyebet nem találok magamban, hanem éppen csak semmit!

Hol

Hol lappang tehát a' kérkedé-
kenség? Hol vagy a' magam te-
kellétefébe vetett bizodalom?

A' te itéletidnek rajtam való
mélységébe el-merült, Uram, min-
den hívságos dicsekedés.

4. Micsoda te előtted minden
teft?

Vallyon dicsekedhetik-é a' fáát,
az ő alkotója ellen?

Mint lehetséges, hogy hívságos
dicfírettel fel-fuvalkodhassék,
a' kinek szíve igazán enged Isten-
nek?

E' világ fel nem fuvalkodtat-
hattya, a' kit az Igazság maga en-
gedelme alá hajtott: és ha minde'
világ dicséri, sem indul-meg raj-
ta, a' ki minden reménségét Isten-
ben meg-erősítette.

Mert azok is, a' kik szólnak, min-
nyájan semmik, el-fogynak íza-
vok

vok zengésével együtt. Az Ur-
nak igazsága pedig örökké meg-
marad.

XV. RESZ.

*Mint visellye magát, és mint szollyon
ember minden kedves dolgaiban.*

1. *AZ Ur szól.* Fiam, így szóllj
minden dolgodban: Uram,
ha te előtted kellemetes, legyen
így ez.

Uram, ha néked tisztefégedre
vagy, legyen ez a' te nevedbe.

Uram, ha látod nékem előmen-
telemre, és hasznóknak itéled, en-
gedd, hogy ezt meg-nyerjem a' te
tisztefégedre.

De ha látod, hogy nékem ártal-
mas, és lelkem üdvöségére nem
hasznos, vedd-el tőlem ezt a' ki-
vándságot.

Mert nem minden kívándság
Szent

Szent Lélektől vagyon, noha jónak, és igaznak tetczik.

Nehéz meg-ítélni, ha ennek, vagy amannak kívánságára jó lélek izgat-é, vagy gonosz, avagy magad lelkétől indittatol.

Sokan végre meg-csalatnak, kik elején, úgy tetczett, hogy jó lélektől vezetettek.

2. Annak-okaért mindenkor Isteni félelemmel, és szívnek alázatosságával kell kívánni, és kérni, a' mi kívánatosnak látczik: és magadat Istenre hagyván, én reám bíz mindent, és így szólly:

Uram, te tudod mint jobb: ezt, vagy amazt cselekedd, a' mint akarod.

Add azt, a' mit akarsz, a' megnyit akarsz, a' mikor akarod.

Cselekedgyél úgy velem, a' mint te tudod, és a' mint néked leginkább tetczik, és néked nagyobb tiszteltségre esik.

Tégy

Tégy oda engem, a' hová akarod, és szabadon mindent cselekedgyél velem.

Te kezedbe vagyok; forgass, és hányv vefs engem keresztül-kosúl.

En te szolgád vagyok, mindenre kész vagyok. Mert nem akarok magamnak élni, hanem néked: Oh adgyad, hogy ezt illendő te-kelleteséggel cselekedgyem!

*Az Isten akarattjának tellyesítéséért
Imádság.*

3. *A Szólga szoll.* Engedd nékem, kegyelmes Jesus, a' te malasztodat, hogy velem légyen, velem munkálkodgyék, és mind végig velem maradjon.

Adgyad, hogy én mindenkor azt kívánnyam, és akarjam, a' minéked legkedvesb, kellemetesb:

A' te

A' te akaratod, én akaratom legyen : és az én akaratom, mindenkor a' te akaratodat kövesse, és azzal eggyezzen.

Eggyet akarjak, és ne akarjak te veled ; sőt se akarhassak, se ne akarhassak egyebet, hanem csak a' mit te akarsz, vagy nem akarsz.

4. Adgyad, Uram, hogy minden világi dolgokra holt légyek : és te kedvéért kívánnyam, hogy meg-vetett, és isméretlen légyek e' világon.

Adgyad, hogy mindenek-felett téged kívánnyalak, benned nyugodgyam, szíveimet te benned meg-csendesítesem.

Te vagy az én szívemnek igaz békesége : te vagy egyedül nyugodalma. Te kívüled, kemény terh, és nyughatatlanság vagyok mindenekben. Ebben a' békeségben ugyanígy magában, az az : te ben-

te benned, egy, és örökké-való leg-főbb jóban aluszom, és nyugszom.

XVI. RESZ.

Hogy igaz vigasztalást csak Istenben kell keresni.

1. **A'** szolga szóll. Valamit vigasztalásomra kívánhatok, vagy gondolhatok, nem most várom, hanem jövőendőbe.

Ha a' világnak minden vigasága enyim volna, és minden gyönyörűségivel egyedül élhetnék-is, bizonyos, hogy sokáig nem tart-hatna.

Azért, oh én lelkem, tellyes vigasztalásod, és tekéletes gyönyörűséged nem lehet egyébűtt, hanem Istenben, ki a' szegényeket vigasztallja, és az alázatosokat magához fogadgya.

Várj egy keveset, oh én lelkem.

Várd

Várd az Istennek ígértét, és minden jognak bőségében részesülj meny-országban.

Ha felettébb rendetlenül kívánod a' jelen-valókat, el veszted az örökké-való, és mennyei jókat.

A' világi dolgokkal naponként élsz, de kívánságod az örökké-valókra nézzen.

Semminémű világi jóval meg nem elégedhetel: mert nem a' végre teremtetted, hogy ezekben gyönyörködgyél.

2. Ha minden teremtet jó tiéd volna-is, ezzel boldoggá nem lehetnél: hanem a' minden jónak Teremtő Istenében vagy on tekelletes boldogságod.

Nem olyan boldogság pedig, minéműt a' világnak bolond szeretői látnak, és dicsérnek; hanem olyan, a' minéműt várnak a' hív Keresztyének, és néha meg-köszö-
nak

nak a' lelki, és tisztá szívű emberek, kiknek nyájaskodása menyben vagyon.

Hivságos, és rövid minden emberi vigasztalás.

Bóldog, és igaz vigasztalás az, mellyet belől az igazságtól veszünk.

Az áitatos ember mindenütt magával hordozza az ő vigasztaló Jzusát, és így szól néki: Légy velem, Uram Jzus, minden helyen, és minden időben.

Ez légyen az én vigasztalásom, hogy te éretted örömeit el-legyek minden emberi vigasztalás nélkül.

Es ha a' te vigasztalásodat-is meg-vonszod, a' te akaratod, és igaz próbád légyen nekem legnagyobb vigasztalásom.

Mert nem mind örökké haragszol, és nem mindenkor lenyegető-döl.

XVII. RESZ.

Hogy minden szorgalmatosságot Istenre kell hadni.

1. *Az Ur szól.* Fiam, ne tarts el-lent, hadd cselekedgyem azt veled, a' mit én akarok: én tudom mi hasznos néked.

Te úgy gondolkodol mint ember: Te sok dolgokban azt itéled, a' mit az emberi indulat javall.

2. *A' szolga.* Uram, igazat mondasz. Nagyobb a' te reám-való gondviselefed, hogysem minden gondom, melyet magamra viselhetek.

Igen csak szerencsén áll, valaki te reád nem hadgya minden szorgalmatosságát.

Uram, csak légyen az én akaratom igaz, és álhatatos te hozzád, cselekedd azt velem, a' mi néked tetszik.

Mert

Mert jónál egyéb nem lehet, valamit velem cselekedszel.

2. Ha azt akarod, hogy fetétségbe légyek; áldott légy: ha azt akarod, hogy meg-világosítsam; azért-is légy áldott. Ha engem meg-vigasztalsz; légy áldott: és ha azt akarod, hogy háborgatassam; egyenlő képpen légy mindenkor áldott.

3. *Az Ur szól.* Fiam, így kell bezzeg magadat viselned, ha velem akarsz járni.

Olly készen kell lenned a' szenvedésre, mint az őrmre:

Olly jó kedvel kell venned a' fogyatkozást, és szegénységet, mint a' tellyes gazdagságot.

4. *A' szolga.* Uram, jó kedvel szenvedem éretted, valamit reám bocsátasz.

Válogatás nélkül akarom a' te kezedből venni a' jót, és gonoszt;

L 2

az

az édeft, és keferűt; a' vig, és szomorú állapotot: és minden történetekért néked hálákat adok.

Oltsalmaz, Uram, engem minden bűntől, és nem félek sem haláltól, sem ördögtől.

Csak te örökké el ne veds engem, és az élet könyvéből le ne törölly, semmit nem árt, akár minémű háborúságok érjenek.

XVIII. R E S Z.

Hogy a' Krisztus példájából jó kedvel kell szenvedni e' világi nyomorúságot.

1. *AZ* Ur szól. Fiam, én a' te üdvösségedért menyből alá szállottam: a' te nyomorúságidat felvettem, nem kételenségből, hanem szeretetből: hogy a' békeséges tűrést meg-tanulnád, és a' világi inségeket bocszfonkodás nélkül tűrnéd.

Mert

Mert születésem órájától fogva, a' keresztfán ki-múlásomig, meg nem szűnt bennem a' fájdalmok szenvedése.

Minden napi szükségimben sok fogyatkozásom voltak: gyakran sok panaszolkodást hallottam ellenem; pirúlást, és gyalázatot kegyessen tűrtem: jó teteményimért háládatlanságot, csuda tételimért káromlásokat, tanításomért dorgálásokat szenvedtem.

2. *A' szolgál.* Uram, mivel te nagy tűrhető voltál, és kiváltképpen ebben tellyesítetted Szent Atyád akarattját, igen méltó, hogy én nyomorult bűnös, a' te akaratod szerént, békeségesen szenvedgyek mindent, valamig te akarod, hogy üdvösségemért a' rothadandó testnek terhét viseljem.

Mert noha sullyosnak látczik ez

L 3

a' mo-

a' mostani élet, mindazáltal a' te malasztoddal igen érdemes; a' te példáddal, és szenteid nyomdokival a' gyarlóknak tűrhetőbb, és fényesb.

Sőt sokkal vigaságosb most, hogylem az Oó Törvényben, mikor a' menyország kapuja bezárva volt. homályosbna-is tetczet a' menyország úttya, mikor illy kevesen igyekeztek a' menyország keresésére.

De még a' kik igazak, és üdvösségre menendők voltak-is, a' te szenvedéled, és szent haláloed elött menyországba nem juthattak.

3. Oh melly nagy háláadással tartozom, Uram, hogy igaz, és jó utat mutattál nekem, és minden hiveidnek a' te örökké-való országodba!

Mert a' te életed, mi útunk: és a' békeséges tűrés által járulunk te

te hozzád, ki nekünk Koronánk vagy.

Ha te elöttünk nem jártál, és tanítottál-vólna, ki igyekeznék téged követni?

Jaj mennyin meszsze hátra maradnának, ha a' te jeles példáidra nem néznének!

Ihon még így-is lágy-melegek vagyunk, noha ennyi csudáidat, és tanításidat hallottuk: Mi lenne, ha illy nagy világosságunk nem vólna a' te követésedre?

XIX. R E S Z.

A' bőségségok szenvedéséről: és ki legyen az igazán-békeséges tűró?

1. *AZ Ur szól.* Mit mondasz fiam? Szűnnýél-meg a' zúgolodástól; gondold-meg az én szenvedésem, és a' szentekét.

Még véred hullásáig nem harcoltál.

Kevés, a' mit szenvedsz, azokhoz képest, a' kik annyi fokat tűrték, olly nagy késértetekben voltak, olly nehezen háborgattattak, olly fok képpen-próbáltattak.

Szükség azért, hogy egyebeknek nehezebb szenvedési eszedben jussanak, hogy a' te kevés terhet könnyebben viselleyed.

Ha a' te szenvedésidet kicsinyeknek nem nem alitod, meg-lásd, hogy ez, a' te tűrhetetlen vóltod-bóine származzék.

De akár kicsin, akár nagy légyen, azon igyekezzél, hogy mindent békével szenvedgy.

2. Mennél jobban készülsz a' szenvedéshez, annál okosban cselekezzel, és annál inkább elő-mégy: könnyebben-is tűröd, ha el-tekéltt szándékkal, és jó szokással ezekhez serényen készülsz.

Nem mond azt, hogy ettől az ember.

bertől ezt fel nem vehetem: nem méltó, hogy ezeket eltűrjem: nagy kárt tett: ollyal gyaláz, kit soha sem gondoltam: Azért másfól örömezt szenvedem, a' mit szenvedhetőknek látok.

Bolond gondolat efféle, melly a' békéséges tűrésnek jószágos vóltat nem tekint, sem azt nem gondolja, kitől várja ennek koronáját, hanem személyre, és magabántására néz.

3. Nem igaz tűrő, valaki szenvedni nem akar egyebet, hanem csak a' mi neki tetszik, és a' kitől ó akarja.

De az igaz tűrő nem nézi, kitől szenved, magánál nagyobbót-é, vagy egyenlőtől, vagy aláb-valótól: jámbor, és szent embertől-é, vagy gonosz, és méltatlan személytől?

Hanem válogatás nélkül mindenek-

denektől, valameñyi ellenkezési, és valahányszor történnek, azokat mind Isten kezéből hálaadással vészti, és nagy nyereségnek tartja.

Mert Isten előtt, akár melly kicsin dolog is, mellyet Istenért szenvedünk, jutalom nélkül nem marad.

4. Készen légy tehát a' harczhoz, ha győzedelmes akar sz lenni.

Viadal nélkül nem juthatsz a' szenvedésnek Koronájához.

Ha tőrni nem akarsz, nem akarsz Koronáztatni.

Ha pedig a' Koronát kívánod, emberül viaskodgyál, békével tőrj.

Munka nélkül nem mehetsz a' nyugalomra, harcz nélkül nem juthatsz a' győzelemre.

4. *A' szolga.* Uram, adgyad, hogy a' te szent malasztoddal vihess.

hessim véghez, a' mi lehetetlennek látczik a' természetnek.

Te látod, hogy keveset szenvedhetek, és hogy hamar lenyomatom akár mi kicsin ellenkezésektől.

Válylék szerelmessé, és kedvesé a' te nevedért minden háborúságok szenvedése, mert igen üdvösleges az én lelkemnek, hogy te éretted szenvedgyen, és bántogattasék.

XX. RESZ.

Magunk gyarlóságának meg-vallása: és e' világi nyomorúságokról.

1. *A' szolga szoll.* Meg.vallom magam ellen hamiságomat: Meg.vallom, Uram, te előtted gyarlóságomat:

Gyakorta igen kicsin dolog, a' melly engem le-vet, és meg-szomorit.

El-rendelem, hogy vastagon tartom magamat, de mihent egy kisded késértet ér, nagy gyötrődésként élesem.

Néha igen semmire kellő dolog, a' honnan nagy késértet támad.

Es midőn késértetet nem érezvén, magamat mentnek alitom, csak nem győzőtnek találom magamat egy kis fuvallástól.

2. Lászlád azért, Uram, az én kicsin voltomat, és erőtlenségomat, mellyet tellyeséggel által értesz.

Könyörűly, és vony-ki engem a' szárból, hogy el ne süllyedgyek, és tellyeséggel meg ne győzzem.

Ez, Uram, a' mi engemet te előrted hátra vér, és meg-szégyenit, hogy illy esedékeny vagyok, és illy erőtlenségre gonosz indulatok zabolázásában.

Noha

Noha nem engedekek szintén nélkül, mindazáltal únalmas, és nehéz azoknak ostromlása, és el-únom így élni a' mindennapi veszeke-désben.

Abból ismérem erőtlenségemet, mert az utálatos gondolkodások, sokkal könnyebben esnek szívemben, hogysem el-távoznak.

3. Oh Izraelnek hatalmas Istene, hív lelkeknek buzgó szeretője, tekints a' te szolgád fáradságára, és fájdalomra, és légy mellette minden úttyaiban.

Vastagics engem mennyei erősséggel, hogy a' régi ember, a' szegény test, melly a' léleknek nem szinte engedelmes, hatalmat, és birodalmat ne végyen: melly ellen mind addig kell harczolni, még utolsó pihenésünk leszen ebben a' nyomorúlt életben.

Jaj micfoda élet ez, mellyben

szűnetlenek a' háborúságok, és nyomorúságok, és mindenek rakvák meg. hányott törrel, és ellenséggel!

Mert mi hente egyik háborúság, vagy késértet el-távozik, ottan más következik; sőt még az első ütközet fen vagyon, és véletlenül fok több harcz érkezik.

4. Vályyon mint szerethettyük ezt az életet, melly ennyi keserűség, inség, nyomorúság alá vetetett?

Miért nevezhetni ezt életnek, melly ennyi halált, és dögöt nemz?

Mindazáltal fokban szeretik ezt, és gyönyörűséget keresnek benne.

Gyakran rágalmaztatik a' világ, hogy csalárd, és híváságos: mindazáltal nehéz meg-válni tőle: mert a' testi kívánságok igen uralkodnak.

De különb okok vonsznak a' vilá-

lág szerelmére, és különbek megvetésére.

A' világ szerelmére vonszon a' testnek kívánsága, a' szemnek vágyódása, az életnek kevélysége: de a' minémű büntetések, és nyomorúságok ezeket követik, a' világ gyűlölségét, és meg-unását nemzik.

5. De jaj! meg-gyözi a' gonosz gyönyörűség a' világhoz ragaszkodott lelket, melly az érzékenségekben helyhezteti gyönyörűségét: mivel az Istennek édefségét, és a' Jószágos erkölcsöknek belső szépségét nem látta, sem költölte.

A' kik e' világot tekélettefen meg-vetik, és szent fenyíték alatt igyekeznek szolgálni Istennek, azok tudgyák, mi légyen az Istennek édefsége, melly ígértetett a' világ meg-vetőknek: azt-is nyilván

ván látták, melly igen tévelyeg
e' világ, és fok képpen csalatik.

XXI. RESZ.

*Hogy minden jók-felett Istenben kell
meg-nyugodni.*

1. *A' szolga szóll.* Mindenek felett,
és mindenben az Urban nyú-
godgyál mindenkor, oh én lelkem:
mert ő a' szenteknek örök nyúgo-
dalma.

Engedd, édes szerelmes Jესusom,
hogy minden teremtettt állatok-
felett, te benned nyugodgyam:

Mindéegéség, és ékelség; min-
den dicsőőség, és tisztesség; min-
den hatalom, és méltóság; minden
tudomány, és elméség; minden
gazdagság, és mesterség; minden
öröm, és vigaság; minden hír-név,
és dicséret; minden édeség, és vi-
galztalás; minden reménség, és
igé-

igéret; minden érdem, és kíván-
ság; minden adomány, és ajándék
felett, mellyet te adhacz, és szí-
vemben önthecz: minden viga-
ság, és örvendezés felett, mellyet
elmém meg-foghat, és érezhet.

Végezetre az Angyalok, Arch-
angyalok, és minden mennyei fe-
regek felett, minden látható, és
láthatatlan állatok felett: min-
denek felett, valami te nem vagy,
én Istenem.

2. Mert te, én Uram Istenem,
mindeneknél jobb vagy: te vagy
egyedül felséges; egyedül hatal-
mas; egyedül tellyefséggel elég-
séges; te vagy egyedül gyönyörű-
séges vigasztalás;

Te vagy egyedül szép, és sze-
relmes; te vagy egyedül gazdag,
és mindenek felett dicsőösleges: ki-
ben minden jó tekelltetessen eg-
gyütt vagy, mindenkor együtt
vólt, és léfzen.

Az-

Azért mind kevés, és elégtelen, valamit adsz magad kívül, vagy magad felől meg-jelentesz, vagy ígérsz, mikor téged nem látlak, és éppen nem bírlak.

Mert az én szívem igazán meg nem nyughatik. és tellyeséggel meg nem elégedhetik; hanem ha minden ajándékot, és minden teremtetett állatot fellyül haladván, te benned nyugszik.

3. Oh én szerelmes Jegyefem, Krisztus Jesus, tisztaságos szertöm, minden állatoknak Ura; ki adgya az igaz-szabadságnak szárnyat nékem, hogy fel repüllyek, és te benned nyugodgyam?

Oh mikor leszen az, hogy egyéb dolgaimtól üressed vén, tellyeséggel csak néked szolgállyak, és lássam, melly édes vagy én Uram, 's én Istenem?

Mikor csatlom tellyeséggel te hoz-

hozzád magamat, hogy a' te szertetedért magamról el-felelkezzén, minden mód, és érzékenség felett, csak téged érezzelek, olly móddal, melly nincs tudva mindenéknél?

Most pedig gyakran fohászkom, és az én bódogtalanságimat fájdalommal viselem.

Mert sok alkalmatlanságim találkoznak ebben a' nyomorúságnak völgyében, mellyek engem gyakran háborgatnak, meg-szorítanak, és el-bódítanak: gyakran tartóztatnak, és sok-felé vonsznak, csalogatnak, és megkötöznek; hogy szabad útam ne legyen hozzád, és a' te kedves ölelgetésidben ne gyönyörködgyem, színed előtt alván szűnetlen a' mennyei szentekkel.

Indúllymeg, Uram, az én fohász-kodásimon, és e' világi sok nyomorúságimon.

4. Oh

4. Oh Jesus, örök dicsőőségnek fényessége, szarándok lelkemnek vigasága: szó nélkül is te hozzád nyilik az én szájam: halgatásom is kiált te hozzád.

Meddig kélik, és el nem jő az én Uram?

Jöj jön hozzám szegény nyomorúltakhoz, és vigasztaljon engem. Nyújtsa ki kezét, és ragadgyon ki engem nyomorúltat, minden inségemből.

Jöj-el, Jöj-el, Uram: mert nálad nélkül vig napom, és óráim nem lesznek; mert te vagy az én örömem, és te nálad nélkül, űres az én asztalom:

Nyomorúlt vagyok, mint tömléczen vettettet, és vasban veretett, valamig a' te jelenlétednek világosságával nem táplálsz, szabadságra nem hozsz, és kegyes orszádat meg nem mutatod.

5. Ke-

5. Keressenek egyebek te helyetted mást, a' mit akarnak: nékem egyéb sem most nem tetszik, sem ez után nem fog tetszeni, hanem csak te én Istenem, én reménységem, és örök üdvösségem.

Nem halgatok, könyörgéستől meg nem szűnöm, valamig a' te malasztodat vizsgálom, és én bennem így nem szólalok.

6. *Az Ur szól.* Ihon, jelen vagyok. Ihon hozzád jöttem, mert segítségül hittál engem: a' te hitelid, és lelki kívánságid, a' te alázatosságod, és töredelmes szived meg-hajtottak engem, és te hozzád hoztak.

7. *A szolga.* En-is akkor, így szóllok néked: Uram, hittalak téged, kívántalak téged, kész voltam mindent meg-vetni te érte.

Mivel elsőben te indítottál-fel en-

engem, hogy követnélek téged.

Aldott légy azért, Uram, ki ezt a' jót cselekedted a' te szolgáladdal, a' te irgalmaságodnak sokaságá szerént.

Mit mondhat egyebet a' te szolgád te előtted, hanem hogy magát igen meg-alázza színed előtt, meg-emlekezvén mindenkor a' te irgalmaságodról, és rosz-voltásáról?

Nincs, Uram, semmi te hozzád hasonló az Egi, és földi csudák között.

A' te alkotmányid igen jók, ítélésid igazak, és gondviseléseddel vezéreltetnek mindenek.

Dicséret azért, és dicsőség néked, Oh Atya Istennek Bölcsesége. Téged dicsérjen, és áldgjon az én szám, az én lelkem, és velem együtt minden teremtetett állatok.

XXII.

XXII. R E S Z.

Az Isteni sok jó tétemények emlékeztiről.

A' szolga szólni. Nyisd meg, Uram, az én szívemet a' te törvényedben, és taníts engem a' te parancsolatid szerént-való járásra. Adgyad, hogy ércsem a' te akaratodat, és nagy bocsúllettel, és szorgalmatos figyelemzéssel emlékezem mind a' közönséges, mind a' kiváltképpen való ajándékidról, hogy ezekért néked méltó háládat adhattam.

De tudom, és meg-vallom; hogy ezeknek leg-kisfebb czikelyéért méltó háláadásnak dicséretit nem adhatom.

Erdemem felett van, Uram, valami jót velem cselekedtél: és miadon a' te felségedet szemlélem, en-

nek

nek nagy-vóltán el-ájúl az én lelkem.

2. Valami vagyon lelkünkben és testünkben, valamit kívül, vagy belől, természet-folyásából, vagy természet-felett birunk, mind te ajándékid; és tégedet kegyesnek, jó-tévőnek dicsérnek, kitől minden jót vettünk.

Noha egy többet vett, más kevesebbet, de azért ugyan mind te ajándékod, és nálad nélkül legkissebb jóban sem lehetünk része-fek.

Amaz, a' ki többet vett, nem kérkedhetik érdemével; sem c-gyek felibe magát nem helyhez-tetheti; sem az alacsonyabbat nem csúfolhattya: mert Isten előtt nagyobb, és jobb, a' ki magának keveset tulajdonit, és a' háláadás-ban alázatosb, és áitatosb.

Es a' ki magát mindeneknél

alább-

alább-valónak véli, és méltatlanb-nak itéli, alkalmatosb nagyobb ajándékok vételére.

3. A' ki kevesebbet vett, ne szomorkodgyék, ne neheztelje, és ne irigykedgyék arra, a ki bővebb: hanem te reád forditsa, én Istenem, elméjét, és a' te jó-vóltodat dicsérje, hogy illy bőségesen, illy kegyesen, és jókedvel személy válogatás nélkül osztogatod ajándékidat.

Mindenek te tőled vannak, Uram: Azért méltó, hogy mindenekben dicsértessél.

Te tudod, kinek minémű ajándék hasznos: mi legyen oka, hogy ennek kevesebb, amannak több adatott, nem miénk a' vizsgálása, hanem tiéd, kinél mindeneknek érdeme tudva vagyon.

4. Azért, Uram Istenem, nagy jó-téteménynek tartom azt-is,

M

hogy

hogy nem sok afféle ajándékom vagyon, melly az emberek előtt dicfirtetnek, és dicsőségesnek látczik. Így azért szegénységét, és alacson állapottját ember meg-gondolván, nem csak nehezte-lést, szomorúságot, és magának el-hagyását nem kell ebből venni, de sőt vigaságot, és nagy vidá-múlást:

Mert, te Ur Isten, szegényeket, alázatosokat, világtól meg-utál-takat választottál társul, és házi cselédül.

Bizonyságid erre a' te Aposto-lid, kiket az egész földön fejedel-mekké tettél.

Mindazáltal meg-fedhetetle-nül éltek e' földön, olly alázato-sok, együgyűek, gonoszság, és csa-lárdság nélkül voltak, hogy örömmel szenvednék te éretted a' gya-lázatosokat: és a' mitől e' világ idc-gen,

gen, azt ők nagy kedvel fogad-ták.

5. Azért a' téged szeretőt, és jó téteményid ismérőt, semmi ugy nem vigasztallja, mint a' te jó aka-ratod, és örök végezésed.

Ezzel ugy meg-elégszik, és vi-gasztaltatik, hogy szinte olly örömmel veszi az alacson állapo-tot, mint más kívánná az felsőb-séget.

Es olly békeségesen meg-elég-szik az utolsó hellyel, mint más az elsővel: olly jó kedvel marad hír-név nélkül meg-utálva, és el-vettetve, mint egyebek a' világi leg-nagyobb tisztességekben.

Mert, Uram, a' te akaratod, és a' te tisztességednek szerelme, méltó, hogy mindeneket meg elő-zón, és inkább tetsék, 's kedvesb vi-gasztalást szerezzen, hogy sem min-

M 2.

den

den ajándékok, mellyek néki a-
dattak, vagy adathatnak.

XXIII. R E S Z.

Négy dolog szerez nagy békeséget.

1. *Az Ur szoll.* Fiam, ezennel meg-
tanítalak téged a' békeségnek,
és igaz szabadságnak uttyára.

2. *A' szolga.* Uram, cselekedd-
meg, a' mit mondasz, mert én azt
kedvesen hallom.

3. *Az Ur.* Fiam, azon igyekez-
zél, hogy inkább más akarattyan
járj, hogy sem magadén.

Mindenkor kevesebbet válsz
inkább, hogy sem sokat.

Utolsó helyt keres mindenkor,
és hogy mindenneknél alább légy.

Kivánd, és kérjed mindenkor,
hogy te benned az Isten akarattya
bé.telYESedgyék.

A' melly emberben ezek talál-

tat-

tatnak, bé-ment az a' békeség-
nek, és nyugalomnak határa-
ban-

4. *A' szolga.* Uram, ez a' te rö-
vid mondaszod, nagy tekkellatessé-
get foglal magában.

Kevés szó, de tellyes értelem-
mel, és bőséges gyűmölcel.

Mert, ha ezeket hiven meg-tar-
tanám, nem kellene illy könnyen
meg-háborodnom.

Mivel, valamikor magamat nyug-
hatatlannak, és meg-terheltnék
érezem, azt találom; hogy ettől a'
tanítástól el-távoztam.

De te, ki mindenható vagy, és
a' lelkek elő-mentét mindenkor
kedvelled, neveld bennem a' te
malasztodat, hogy bé-tellic-
sítthessem a' te szódat, és
véghez vihessem üdvöf-
ségemet.

*Gonosz gondolatok ellen-való
Imádság.*

5. *A' szolga.* Uram Istenem, ne távozzál-el tőlem: En Istennem, figyelmezz az én segítségemre: mert sok gondolatok, és lekem győtrő nagy félelmek támadtak ellenem.

Mint mehetek által ezeken sérelem nélkül? mint szaggathatom-meg ezeket? Te szavaid, Uram, amazok.

6. *Az Ur.* En előtted megyek, és e' földnek dicsőiségefit megálázom: meg-nyitom a' tömléc ajtaját, és a' titkoknak rejtekit meg-jelentem.

7. *A' szolga.* Ezt miveld, Uram, a' mit mondasz, és fűszanak-el szemed elől minden hamis gondolatok.

Ez

Ez az én reménségem, és egygyletlen egy vigasztalásom, hogy minden háborúságimban te hozzád folyamom, te benned bizom, téged szívűből segítségül hilaak, és békeséggel várom a' te vigasztalásodat.

Szívűnk világosításáért, Imádság.

8. *A' szolga.* Világosíts-meg engem, oh áldott Jesus, belső fényességnek világosságával, és végy-ki az én szívem hajlékából minden sötétséget.

Zabolázd-meg sok tétovázó gondolatimat, és roncsoz-meg az én ellenem tufakodó késértéket.

Harczolly keményen érettem, és győzd meg a' fene oktalán állatokat, az az: édesgető, és hitegető vágyódásimat: hogy a' te hatalmas erőd által légyen békeség, és a' te dicsőiretednek bősége han-

M 4

gos-

gaskodgyék a' te szent udvarod-
ba; az az: a' tiszta lelki-isméretbe.

Parancsolly a' szeleknek, és a'
tenger habjainak: mond azt a' ten-
gernek: csendcsedgyél: és az Esza-
ki szélnek: ne fűij: és mindgyárt
nagy csendesség léfzen.

9. Bocsásd-kia' te világosságo-
dat, és igazságodat, hogy fényes-
kedgyenek a' földön: mert én űress,
és pusztá föld vagyok, valamig
engem nem világosítasz.

Öncsd-kia' magasságból kegyel-
méségedet: öntözd az én szive-
met mennyei harmattal: adgy
áztatóságnak vizét e' földnek ned-
vesítésére, hogy jó, és hasznos gyü-
mölcsöt teremthessen.

Emeld-fel bűnnel meg-terhelt
lelkemet, és minden kívánsági-
mat mennyei dolgokhoz kapcsol-
lyad, hogy meg-köszölván a' men-
nyei bődogságnak édeségét, re-
stet-

stellyem a' földi dolgokról való
gondolkodást.

10. Ragadgy-el engem, és sza-
badics-ki minden teremtettt álla-
toknak mulandó gyönyörűségé-
től: mert semmi teremtettt állat
tellyessen meg nem nyúgothattya,
meg sem vizsgálthattya az én ki-
vánságomat.

Foglaly magadhoz engem sze-
relmednek el-valhatatlan kötelé-
vel: mert te egyedül elég vagy
szeretődnek: és te nálad nélkül
mindenek csak hívságok.

XXIV. RESZ.

Hogy el-kell távoztatnunk a' más em-
ber életének vizsgálását.

I. *AZ* Ur szóll. Fiam, ne légy vis-
gáló, és haszontalan szorgal-
matóságokban ne foglald maga-
dat.

Mi közdöd néked ehez, vagy amához? Kövess te engemet.

Mi közdöd néked, ha ez ilyen, vagy amollyan? avagy ha ez így, vagy amúgy cselekeszik, vagy szól?

Te nem tartozol másért felelni, hanem magadért adsz számot.

Miért ártod tehát abba magadat? Im-hol én mindeneket ismérek: és mindeneket látok, valamik az Eg alatt vannak: és tudó, ki-ki mint vagyon, mit gondol, mit akar, és mi végre néz igyekezeti.

Azért reám kell mindeneket hadni: te pedig tarcs jó békeségre magadat. A' ki forgódik, hagy békét néki, forgódgység, a' mint akarja.

Fejére száll, valamit cselekeszik, és mond: mert engem meg nem csálhat.

2. Ne gondoly a' nagy névnek árnyé-

árnyékával, se fokaknak társaságokkal, se az embereknek kiváltképpen-való szeretetivel.

Mert ezek elme tétovázást, és szív homályoságot nemzenek.

Örömeft szöllanék néked, és titkaimat meg-jelentenem, ha az én jövetelemet szorgalmatoson eszedbe vennéd, és szived ajtaját meg-nyitnád nékem.

Légy jó gondviselő, és vigyázz az imádságokban, és alázd-meg magadat mindenekben.

XXV. R E S Z.

A' szívünk állandó békesége, és igaz elő-menetele miben álljon?

1. *AZ* Ur. Fiam, én szóm amaz: Békeséget hagyok néktek, az én békeségemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, mint e' világ adgya.

A' békeséget minnyájan kívánják; de nem minnyájan viselnek azokra gondot, mellyek az igaz békeséget szerzik.

Az én békeségem az alázatosokkal, és szelid szívűekkel vagyon. A' te békeséged, a' nagy békeséges tőrésben lélszen.

Ha én hozzáam halgat sz, és szómat fogadod, nagy békeségben élhet sz.

2. A' szolga. Medgyek tehát, Uram?

3. Az Ur. Minden dologban magadra vigyázz: meg-lásd, mit mivelsz, és mit mondasz: és minden igyekezetedet arra igazítsd, hogy egyedül nékem kedveskedgyél, és én kívülem semmit ne kívánny, vagy keresz.

Sőt az egyebek szavát, vagy cselekedetét se ítéllyed vakmerőül: ne is árcsád magadat a' reád nem biza-

bízott dolgokban: és így arra juthacz, hogy kevésbé, vagy ritkán haborodol-meg.

Hogy pedig soha semmi háborodást ne érezz, és szivednek, vagy testednek alkalmatlanságát ugyan ne kóttóllyad, a' nem mostanra való, hanem az örök nyugalomnak állapottyát illeti.

Ne íteld azért, hogy igaz békeséget találtál, mikor semmi nehézséget nem érzel: azt se alitsd, hogy mind jól vagyon dolgod, ha senki veled nem ellenkezik: abban se helyheztesd tekielleteségedet, ha mindenek kívánságod szerént folynak.

Magadnak nagyot ne tulajdonics, se lsten előtt kíváltképpen kellemetesnek magadat abból ne íteld, ha nagy áitatóságot, és lelki vigasztalást érzel: mert ezekből meg nem ismérzik a' jóságos

erkölcsnek igaz szereteti: nem is ezekben áll az embernek elő-menelete, és tekéletessége.

4. *A szolga.* Miben tehát, Uram?

5. *Az Ur.* Abban, hogy teljes sziveddel Isten akarattjára hadgyad magadat, nem keresvén magadat sem nagyba, sem kicsinbe, sem örökké-valóban, sem el-mulandóban:

Ugy, hogy egy-aránt, orca változás nélkül, haláadásban maradj, mind kedves, mind ellenkező állapotban: mindeneket egyenlő fontban vetvén.

Ha olly vastag, és a' reménségben olly várakozó lélsz, hogy a' belső vigasztalásoktól meg-fosztatván, készen találod szivedet nagyobb szenvedésekre-is, és magadat nem mented, mintha illy fokat nem kellene szenvedned.

Hanem mindenekben engemet men-

mentesz, és igaznak vallasz: akkor bezzeg a' békeségnek igaz, és igyenes úttján jársz: és bizonyos reménséged lehet, hogy viszon-tag az én szívemet örvendetesen meg-látod.

Ha magadnak tekéletes megvetésére jutandasz; tudgyad, hogy akkor a' békeségnek bővségében fogsz örvendezni, a' mennyire e' mostani számkivetés szenved.

XXVI. R E S Z.

A szabados léleknek nagy méltóságáról, melyet inkább érdemel az imádság, hogy sem az olvasás.

1. *A szolga.* Uram, tekéletes ember dolga az, hogy soha lelkét el ne hadgya vonni a' mennyei dolgoknak kívánságától: és sok gondokon úgy által mennyen, mintha gond nélkül vólna, ezt pedig

pedig nem tompa tunyaságból cselekedzi, hanem kiváltképpen való privilégiumából a' szabados léleknek, melly semminémű teremtett állathoz rendetlen vágyódással nem ragaszkodik.

2. Kérlek téged, én kegyelmes Istenem, őrizz meg engem e' világ gondjaitól: hogy ezekben feletéb ne kötődjem a' testi szükségek miatt: meg ne fogattassam a' lelki akadékoktól a' világi gyönyörűségektől: inamról le ne utatssam, a' nyavalygatásoktól megtartatván.

Nem azokról a' dolgokról szölk, Uram, mellyeket tellyes vágyódással kíván a' világi hűvság: hanem azokról a' nyomorúságokról, mellyek az emberi nemzetnek közönséges átkából, a' te szolgád lelkét keservesen terhelik, és tartóztattják, hogy kívánsága
szö-

szérent a' lelki szabadságra ne jutasson.

3. Oh én Istenem, és ki-mondhatatlan édeségem: tedd keferűvé nékem a' testi vigasztalásokat, mellyek engem el-vonozanak az örökké való jóknak szerelmétől, és valami tettetes gyönyörködtező jónak el-mulandó színe alatt, gonoszul csalogatnak.

Ne végyen diadalmat rajtam, én Istenem, ne végyen a' test, és vér: meg ne jászóztasson e' világ, és az ő rövid dicsősége: meg ne csalljon engem az ördög, és az ő álnoksága.

Adgy erőt, Uram, az ellen-állásra, békeséges szenvedést az el-tűrésre, áthatatóságot a' végig maradásra.

E' világnak minden vigasztalásért, add a' te lelkednek gyönyörűséges malasztját: a' testi szerelem
he-

helyett öncsed a' te nevednek szerelmét szivemben.

4. Még az étel, ital, ruházat, és egyéb testi táplálásnak szüksége is, terhére vagyon a' buzgó léleknek.

Engedd, Uram, hogy efféle test gyámolító dolgokkal mértékletesen éllyek, és ezeknek felettévaló kívánságiban ne merüllyek.

Ezeket mindenestől meg nem vehetem, mert a' természetet táplálni kell: hogy pedig szükség felett, és olyat keressék, melly inkább gyönyörködtet, a' te szent törvényed tiltya: mert ha külömben cselekedném, a' test rugódozna a' lélek ellen.

Ezek közdött, kérlek Uram, igazgasson és oktasson, engem a' te kezéd, hogy felettéb el ne mennyek.

XXVII.

XXVII. R E S Z.

Hogy a' magunk szereteti a' mennyei jóktól igen meg-tartóztat.

1. *AZ* Ur szól. Fiam, szükség, hogy magadat mindenestől adgyad a' minden jóért: és semmit magadból magadnak ne tarts.

Tudva légyen nálad, hogy a' magad szeretése inkább árt néked, hogysem akár melly világi dolog.

A' minémű szeretetet, és kedvet viselsz, annak mértéke szerint vagy igen, vagy gyengén ragad akár mi hozzád.

Ha a' te szereteted tiszta, együgyű, jól rendeltetett: semmi dolognak rabja nem lélsz.

Ne kivand, a' mit nem szabad téddé tenned.

A' mi néked akadékat szerezhetsz, és belső szabadsagodtól megfoszthat, azt ne tartsd. Nagy

Nagy csuda, hogy tellyes szivedből reám nem hagyod magadat mind azokkal, valamiket kívánhatsz, és bírhatz.

2. Miért emészted magadat hívásos bánattal? mit faragtod magadat haszontalan gondol?

Hadd az én jó akaratomra magadat, és semmi kárt nem vállalj:

Ha emezt, vagy amazt keresed, és itt, vagy amott akarsz lenni magad hasznáért, és kedved töltéséért, soha nyugalomba, és szorgalmatosságoktól üres nem lépsz: mert mindenben vagyon valami fogyatkozás, és minden helyen találkozik, a' ki veled ellenkezzek.

3. Nem használ azért akár melly külső dolog, mellyet kaptál, vagy szaporítottál: hanem az használ, ha ezt meg-utálsz, és gyökereitől szivedből ki-irtod.

Ezt

Ezt pedig, nem csak a' pénztől, és gazdagságról érted, hanem a' tilzatetség keresésről, és a' hívásos dicőretnek kívánságáról, mellyek a' világgal együtt el-múlnak.

Kevés oltalmazra van a' hely, ha lelki buzgóság nincs benned: nem is tart sokáig a' kívül keresett békeség, ha a' te szivednek állapottya igaz fundamentomon nem állapodik. Az az: ha én bennem nem állasz, változtathatod magadat, de meg nem jobbitod.

Mert alkalmatosságot találván, és vévén, reá akadsz arra, a' mit kerültél, és annál nagyobra is.

Szívünk tisztulásaért, és mennyei bölcseségért. Imádság.

4. *A' szolga.* Vastagics engem, Ur Isten, Szent Lélek malasztásával:

Adgy

Adgy értéket, hogy a' belső emberben erősödgyem, és szívemet minden haszontalan szorgalmatosságtól, és hidegségtől ki-űressítsem: hogy se rosz, se drága dolgoknak kívánságitól tétova ne vonassam: hanem mindeneket úgy szemléllyek, mint mulandókat, kikkel együtt magam-is elmúlom.

Mivel az Eg alatt semmi nincs állandó, hanem mindennek csak hivságok, és lélek gyötrelmek: oh melly okos, a' ki így gondolkodik!

5. Adgy, Uram, mennyei bölcseséget nékem, hogy téged mindennek felet keressélek, és megtaláljalak: mindennek felett téged tudgyalak, és szerezselek, te kívüled pedig egyebekről olly ítéletet tegyek, a' mint magokban vannak a' te bölcs rendelésedből.

En-

Engedd, hogy e' világot okosan el-kerüllyem, mikor hízlekedik, és békeséggel tűrjem, mikor ellenkezik.

Mert ez az igaz bölcsesség, hogy meg ne háborodgyunk minden szószélen, fülünket se hajcsuk a' hízlekedő Sirenának: mert így járhatunk bátorsággal az előnkben vett úton.

XXVIII. R E S Z.

Az ember-szólló nyelvek ellen.

1. **AZ** Ur szóll. Fiam, ne bánd, ha némellyek gonosz ítéletben vannak felőled, és ollyat mondanak, a' mit nem örömeft hallasz.

Néked magadról gonoszabb ítéletet kell tenned: el-hívén, hogy senki náladnál gyarlób nincsen.

Ha belől jól vagy, nem igen fontolod a' szél szókat.

Nem

Nem kieseliny okosság az, hogy ember halgasson a' gonosz időben, és magába szálván, az emberek itéletin meg ne háborodgyék.

2. Ne légyen a' te bekéséged az emberek szájában. Mert akár jóra, 's akár gonoszra magyarázzák, azal más emberre nem változol.

Hol vagyon az igaz békeség, és igaz dicsőőség? Nem én bennem-e?

Valaki nem kívánja, hogy embereknek tetsék, és nem fél az emberek kedvetlenségétől, nagy békeségben él.

A' rendetlen kívánságból, és hívságos félelemből (zármazik szívünknek minden nyughatatlansága, és érzékensé-
günk této-vázása.



XXIX. RESZ.

A háborúságnak idején, mint kellyen Istent áldani, és segítségül hini.

1. *A' szolga szóll.* Uram, légyen áldott a' te neved örökké, ki ezt a' késértetet, és háborúságot reám bocsátottad.

El nem szaladhatok előtte, hanem hozzád kell folyamnom, hogy engem segits, és jómra fordítsad.

Uram, háborúságba vagyok; nem jól áll az én szívem: mert igen nyomorgattatom a' jelenvaló indulattól.

Mit mondgyak tehát szerelmes Atyám? Szorongatás között vagyok. Szabadics-ki ebből az órából.

De azért jutottam ebbe az órába, hogy te dicsőíttetsél, mikor én igen meg-aláztatom, és te áltlad meg szabadúlok.

Tellyék kedved, Uram, hogy ki-mencs engemet: mert mit cselekedhetem én nyomorúlt, és hová folyamodgyam te kívüled?

Adgyad, Uram, hogy ez úttal-is túrjem békével látogatásodat.

Segies engem, én Istenem, és nem rettegek, akár mint meg-terhelteffem.

2. Most pedig a' nyavalya közt mit mondgyak? Légyen a' te akaratod, Uram: mert én igen megérdemlettem, hogy nyomorgattassam, és terhelteffem.

El-kell azért túrnóm: adgyad, hogy bekével várjam míg el-mullik ez a' fergeteg, és jobbra fordul-lyon.

Hatalmas pedig, Uram, a' te kezéd, melly ezt a' késértetet cselegeti rólam, és az ő szörnyűségét meg-enyhitheti, hogy tellyes-séggel meg ne győzeffem, a' mint hogy

hogy az előtt-is sokszor cselekedél ilyen kegyelmességet velem, én Istenem, én irgalmaságom.

Es mennél nehezebb nékem, annál könnyeb néked hatalmas kezeddél ezt meg-változtatnod.

XXX RESZ.

Hogy Istent kell segítségül hinunk, és biznunk az ő malasztjának viszsza nyeresében.

1. *AZ* Ur szól. Fiam, én vagyok az Ur, ki bátoritlak a' háborúságnak napján.

Jőj hozzám, mikor nem jól van dolgod.

Ez, a' mi felette tartóztattya a' mennyei vigasztalást, hogy később kezdesz az imádkozáshoz.

Mert minek előtte engemet szorgalmatoson kérnél, az előtt sok vigasztalásokat, és külső mulatóságokat kerelsz. N. 2 In-

Innen vagyon, hogy mind azok keveset használnak, valamig eszvedben nem vészed, hogy én vagyok, a' ki meg-szabadítom a' benem bizókat, és hogy én kivülem nincs foganatos segítség, sem hasznos tanács, sem állandó orvosság.

Azért, egyszer immár a' fergeg után, vidámodgyék lelked, gyógyúll-meg az én irgalmaságomnak fenyetségében: mert közel vagyok (azt mondgya az Ur) hogy mindeneket helyre állassák, nem csak éppen, de bőségesen, és tetézve.

2. Vallyon 's nehéz-e valami nékem? Vagy hasonló vagyok-é ahhoz, a' ki fogadgya, de meg nem tellyesíti?

Hol a' te hited? keményen állj, és álhataroson.

Légy várakozó, és vastag férfú, el-jő a' te vigasztalásod, mikor ideje léizen, Varj

Várj engemet, várj: el jövök, és meg-gyógyítlak téged.

Késérttet ez, a' melly téged most bútit: és hivságos félelem, a' mely téged rettegtet.

Micsoda egyéb haszna, hogy törődöl a' jövendő bizonytalan dolgokon, hanem hogy szomorúságodat terheled szomorúsággal? Elég a' napnak az ő gonofsága.

Hivság, és haszontalan a' jövendő dolgokon busúlni, vagy örvendezni, mellyek talám soha sem lesznek.

3. De emberi gyarlóság, hogy efféle gondolatoktól jádczódtatik, és igen kised szivnek jelenése, hogy illy könnyen hordoztatik az ellenségnek futtogásától.

Mert az őrdög nem gondol azzal, ha valóságos, vagy tettetes dologgal jádczódtattya, és csallya az embert: ha a' jelen-valók szerelmével.

vel-é, vagy a' jövendők félelmé-
vel ejti-meg.

Azért meg ne háborodgyék a'
te szived, és ne félljen.

Higgy én bennem, és az én ir-
galmasságomban vedd reménsé-
gedet.

Mikor te azt álitod, hogy távul
vagyok tőled, gyakorta olyan-
kor vagyok közelebb.

Mikor azt itéled, hogy majd
mind oda vagyon dolgozod, sokszor
olyankor érdemednek nagyobb
nyeresége közelget.

Nem mind vesztettül van dol-
gunk, mikor kedvünk ellen esik
valami.

Itéletet a' szerént ne tégy, a'
mint most érzed magadat: és akár
honnan, 's akár minémű nehéz i-
gyed következzék-is, abba ug-
y meg ne akadgy, és azt ne itéld, mint
ha

ha semmi reménség nem volna
abból való ki-verdődésről.

4. Ne itéld, hogy tellyeséggel
el-hagyattál, noha ideig háború-
ságot bocsátottam reád, vagy a'
kívánatos vigasztalást meg-von-
tam: mert így mennek menyor-
szágba.

Kétség nélkül hasznosb néked,
és a' több szolgaimnak, hogy ellen-
kezésekben gyakoroltassatok, hogy
sem ha kedvetek szerént folya-
minden dolog.

Ismérem én a' titkos gondolato-
kat: azért igen hasznos a' te űd-
vóségedre, hogy néha soványon
hagyassál: hogy ne-talám a' jó elő-
menetelben fel ne fuvalkodgyál,
és magadnak abban dicsekedgyél,
a' mi nem vagy.

A' mit adtam el-vehetem, és
vissza-is adhatom, mikor kedvem
tartya.

5. A' mit adok, az enyim, mikor meg-vonszom, nem a' tiedet vészem-el: mert minden jó adomány, és minden tekélletes ajándék enyim.

Ha terhes dolgot bocsátok rád, avagy akár minémű ellenkezést, ne boszongodgyál, és meg ne hervadgyon szived.

En igen hamar meg-könnyebíthetlek, és minden terhet örömmel fordíthatok.

Es mind ezekben, valamiket cselekepszem, igaz vagyok, és dicshírtérem méltó.

6. Ha igazán bölcs vagy, és igaz ítéletet térfesz, soha nem kell háborúságidban magadat el-hagyni, szomorkodni: hanem inkább örvendezned, és hálákat adnod:

Sőt csak ezt kell örömmel tartanod, hogy fajdalmokkal gyötörtén, nem engedek néked.

A'

A' mint szeretett engem az én Atyám, én-is szeretlek titeket. Ezeket a' szókat kedves tanítványimnak mondtam, kiket nem küldöttem e' világi örömré, hanem nagy bajvivásra: nem bűcsűlletes tisztékra, hanem farsatságra: nem nyugalomra, hanem hogy gyűmölcsöt teremjenek békeséges tűréssel. Eszedbe tartsd, fiam, ezeket a' számos igéket.

XXXI. RESZ.

Minden teremtetett állatokat hátra kell vetnünk, hogy azoknak teremtetését meg-nyerheszük.

3. A' Szólga szóll. Uram, még nagyobb malasztodra vagyom szükségem, ha oda kell jutnom, a' hol nékem sem ember, sem egyéb teremtetett állat akadéket nem szerezhet:

N. 5

Mert

nyei bölcseséggel megvilágosította a' tott áitatos ember között, és a' világi bölcseségekben tudós Egyházi ember között.

Sokkal nemesb tudomány az; melly a' magasságból Istentől származik, hogy sem a' melly munkáson, emberi elmélkedésből tanulatik.

3. Sokan kívánnák a' menyei elmélkedést, de azt nem akarják gyakorlani, a' mi ahhoz kívánatnék.

Nagy akadék, hogy a' külső szertartásokban, és érzékenység alatt tett dolgokban akadozván, a' tekéletes maga-meg-győzésben kevés részünk vagyon.

Nem tudom mi dolog ez, és mi cselekedetektől viseltetünk, vagy mire nézünk, a' kik lelki embereknek látczunk, hogy ennyi munkát, és nyughatatlanságot felveszünk,

szünk a' rossz mulandó dolgokért; belső állapotunkról pedig alig, és elvélté gondolkodunk tekéletesen.

4. Oh veszély! egy kicsinnyé magunkban szállunk, és ottan hamar ismét kibontakozunk, cselekedetinket kemény számvetéssel meg nem rostállyuk:

Hol heverjen kívánságunk meg nem gondollyuk, és nem firattyuk, hogy minden-képpen mocskosok vagyunk.

Ugyan-is minden test meg-bontotta úttját, és azért lén a' nagy özön-víz.

Mivel azért belső indulatunk igen meg-bontakozott, következik, hogy ebből származott cselekedetink-is feslettek; és jelensége, hogy belső vastagságtól megfosztattunk.

A' tiszta szívből származik a' jó életnek gyümölcse.

5. Azon tudakozunk, ki mit mivel? de minémű jószágos erkölcsből cselekedte, nem olly szorgalmatoson vizsgáljuk.

Tudni akarjuk ha erős, gazdag, szép, alkalmas-e? ha jó író, jó énekes, jó munkás valaki? Sokan arról semmit nem szólnak, minémű lelki szegény, melly szelid, és melly türelem, melly ártatlan, és lelki ember.

A' természet külső képpen szepíti az embert; de az Istennek málásztya belső részünket illeti:

Ama gyakran meg-csalatik, e' pedig Istenben veti reménységét, hogy meg ne jádezoztassék.



XXXII. R E S Z.

Magunk meg-tagadásáról, és minden vágyódásnak meg-vetéséről.

1. *AZ* Ur szól. Fiam, tekéletes szabadsággal nem birhatsz, ha tellyességgel magadat meg nem tagadod.

Vasba vert rabok minden tulajdonosok, magok szeretők, kívánsók, nyughatatlan vizsgálók, fel's alá bújdosók, kik mindenkor gyengéltető puhaságot keresnek. Ezek nem a' Jesus Krisztust keresik, hanem elmélkedésekkel olyat faragnak, 's raknak, a' melly nem állandó:

Mert mind el-vész, valaminek Istentől nincs eredeti.

Foglald elmédben ezt a' rövid, és tekéletes mondást: Hadgy-el mindent, hogy meg-találly mindent.

dent. Hadd-el a' gonosz kívánságot, és nyugodalmat nyerhecz.

Ezt jól elmédben forgasd, és mikor azt bé-töltöd, mindeneket értesz.

2. *A' szolga.* Uram, e' nem egy napi munka, és nem gyermek játék: sőt ebben a' rövid mondásban foglaltatik minden tekéletessége a' szerzeteseknek.

3. *Az Ur.* Fiam, hátra ne térj, és el ne essél a' tekéletességnek úttyát halván; sőt nagyobra igyekezzél, és ha egyebet nem mivelsz is, ezeket fohászkodva kívánnyad.

Vaj vólna úgy dolgozod, és arra jutottál vólna, hogy magad szerető ne vólnál, hanem az én akaratom szerént, és az elődbe rendelt lelki Atyád rendelése szerént igyenelesen járnál! bezzeg akkor tetczenél nékem, és tellyes életedet örömben, és békeségben mulatnád.

Még

Még sok dologtól kell meg-válnod, mellyekben ha tellyességgel az én akaratomra nem hagyod magadat, meg nem nyered a' mit kívánsz

Tanácsot adok: végy én tőlem tízes aranyat, hogy meg-gazdagodgyál: az az: mennyei bölcseséget.

Láb alá tapodgy minden világi dolgot; vesd hatra a' világ bölcsességét, mind egyebeknek, s mind magadnak - való kedveskedéssel egyetembe.

4. Nagy dolgot mondok: hogy a' mi embereknel leg-drágább, és bölcsülletésb, azon el-vetett dolgot vásárolj.

Mert rosznak, kicsinnek, és félretettnek látczik a' mennyei bölcsesség, melly magának nagyot nem tulajdonit, sem a' világi fel-magasztaltatást nem keresi.

Ezt

Ezt fokban szájjal dicsérik, de életek meszfe jár tőle, noha ez ama drága kő, melly sokaktól elrejtetett.

XXXIII. RESZ.

A' szívnek nyughatatlanságáról: és hogy Isten utolsó czélya szándékunknak.

1. *AZ* Ur szól. Fiam, ne hidgy a' mostani kívánságodnak, melly hamar másra változik.

Valamig élsz, változandó vagy kedved ellen-is, úgy hogy, néha vig, 's néha szomorú, és háborodott: néha áitatos, néha sovány; néha szorgalmatos, néha tunya; néha megért, néha csintalan vagy.

De a' bölcs, és lelki dolgokban tudós ember, efféle változások felett áll; nem néz arra, mit érez magában, vagy melly felől fú az áthatat-

hatatlanságnak szele: hanem azon vagyon, hogy minden szándéka, és elmélkedése, illendő jó végre igazittassék.

Mert így maradhat magához hasonló, és győzedelmes; igyenefsen, és szünetlen én hozzám igazítván igyekezetit, ennyi sok változandó esetek között.

2. Mennél tisztább a' jó igyekezetnek szeme, annál áthatatosban járhatunk, a' sok különböző habok között.

De sokakban igen sandal a' jó igyekezetnek szeme, és csak hamar azokra a' gyönyörködtető dolgokra tekint, mellyek előnkbe jönnek:

Mivel igen ritka az, hogy valaki tellyességgel szabados legyen a' maga keresésének mocskaitól.

Igy a' Sidók régen Bethániában mentek vala Márta, és Maria Afzonzony-

szonyhoz, de nem csak Jესusért, hanem hogy Lázárt is látnák.

Meg-kell azért tisztítani igye-
kezetünknek szemét, hogy együ-
gyű, igyenes légyen, és minden
egyéb felett, én hozzám igazit-
tassék.

XXXIV. R E S Z.

*Hogy Isten az ő szeretőinek, minde-
nek felett, és mindenkben tetszik.*

1. *A' szolga szóll.* Ihon az én Iste-
nem, én mindenem: mit a-
karok többet? mit kívánhatok
bóldogból?

Oh jó izű édes íge, de azoknak,
kik nem a' világot, és világi dol-
gokat szeretik!

En Istenem, én mindenem. Er-
telmesnek elég mondás: Es az igaz
szeretőnek gyönyörűséges ezt
gyakran hallani.

Mi-

Mikor te jelen vagy, Uram, min-
denek gyönyörűségek: mikor
te távul vagy, mindenek izetle-
nek.

Te adsz csendes szívet, nagy bé-
keséget, és vigaságos örömet. Te
cselekedsz, hogy mindenek felől
jó ítéletet tegyünk, és mindenek-
ben téged dicsérjünk: semmi nem
lehet kedves sokáig te-nálad nél-
kül, hanem ha kedvesnek, és jó
izűnek kell valaminek lenni, szük-
ség, hogy a' te malasztod jelen lé-
gyen, és a' te bölcseségednek sa-
val jó ízt végyen.

2' A' kinek te tetszel, mi nem
tetszik annak? és a' kinek te nem
tetszel, mi lehet annak gyönyörű-
séges?

De el-esnek a' te bölcseséged
mellől a' világ bölcsői, és a' test-
ben gyönyörködők; mert abban
fok hívság, ebben halál találtatik.

A' kik

A' kik pedig e' világ meg-veté-
se, és test fanyargatála által tége-
det követnek, valóban bölcslek:
mert a' hívságból igazságban; a'
testből, lélekbe öltöztek.

Ezeknek tetszik az Isten, és va-
lami jót találnak a' teremtettt álla-
tokban, éppen a' teremtonek di-
csőségére fordították.

Hidgyed, hogy különbözö ize
vagyon a' teremtonek, hogysma'
teremtett állatnak: az örökké va-
lónak, hogysma az ideig tartónak;
annak a' világosságnak, melly nem
teremtettet; hogysma a' meg-vi-
lágosított fényességnek.

3. Oh örök világosság, meg-
haladsz minden teremtettt fényes-
séget, villámlyék a' te fényessé-
ged a' magasságból, és hasza által
az én szívemnek minden rejtekét.

Tisztítsd, vigasztaljad, fé-
nyesítsd, elevenítsd az én lel-
ke-

kemet, minden erejével egyetem-
be, hogy te hozzád ragaszkod-
gyam örvendetes ragadtatásokkal.

Oh mikor jő-el az a' böldeg óra,
hogy jelenléteddel meg-elégítész
engem, és te lész mindenem min-
denekben?

Valamig azt meg nem nyerem;
tellyes örömem nem lézen.

Jaj veszély! él még bennem a'
rég ember, meg nem fészült, és
tellyességgel meg nem holt.

Még erőssen vágyódik a' lélek
ellen: belső hadat támaszt, és nem
szenvedi, hogy a' léleknek országa
békeséges légyen.

4. De, te Uram, ki a' tenger ere-
jén uralkodol, és az ő habjainak
indulatit csendesíted, kelly-lél,
segítes engem.

Öszoltasd-el a' népeket, mellyek
hadat kívánnak: roncsd-meg őket
hatalmadsággal.

Mu-

Mutasd-meg a' te felségedet,
és dicsőíttessék a' te job karod:
mert nincs egyéb reménségem, és
óltalmam nékem, hanem csak te,
én Uram, Istenem.

XXXV. RESZ.

*Hogy e' világon élünkben, a' késér-
tetektől bátorságos menedékünk
nincsen.*

1. **AZ** Ur szól. Fiam, e' földön él-
tedben soha bátorságos nem
vagy, hanem valamig élsz, szüksé-
ged van a' lelki fegyverre.

Ellenség között forgasz, mind
job, 's mind bal felől ostromlatol.

Ha azért minden felől nem for-
gatod a' békeséges szenvedésnek
paisát, sok ideig nem maradsz se-
b nélkül.

E' felett, ha szivedet álhatato-
son én reám nem támasztod, el-
tekél-

tekélvén, hogy mindeneket el-
tűrsz én érettem, meg nem álha-
tod az erősfűtközeteket, és a' ből-
dogok győzedelmére nem juthacz.

Szükség azért, hogy mindene-
ken által menny férfiú módra, és
kőrmös kézzel nyúlly az ellenke-
ző akadékokhoz.

Mert a' győzedelmeknek adatik
a' Manna: a' tompa tunyáknak pe-
dig nagy nyomorúság hagyatik.

2. Ha e' világon nyugodalmat
keresz, vallyon mint juthacz az
örök nyugalomra?

Nekészülly itt nagy nyugoda-
lomra, hanem sok tűrétre.

Az igaz békeséget ne keresd
e' földön, hanem az Egben: nem az
emberekben, vagy egyéb terem-
tett állatokban, hanem egyedül
az Istenben.

Az Isten szerelméért mindene-
ket örömmel kell szenvedned: tud-

ni illik: munkát, fájdalmat, ké-
sértetet, boszontást, szomorgatást,
szükséget, hamis-tételt, rágalma-
zást, dorgálást, kissebséget, piron-
gatást, feddést, meg-utálást.

Ezek gerjesztnek a' jószágos er-
kölcse: ezek próbállyák a' Krisztus-
nak új szolgálait; ezek szerzik a'
mennyei koronát.

Örökké való jutalmat adok én
a' rövid munkaért, és véghetet-
len dicsőséget a' mulandó piron-
sáért.

3. Azthíszed-é, hogy minden-
kor kedved szerént lelki vigasz-
talásid léfzenek?

Az én szenteim ezt meg nem
nyerték, hanem sok nehézségek,
külömböző késértetek, és nagy
maga unások volt.

De mindeneket békeséggel tűr-
tek, és inkább bizakodtak Isten-
ben, hogy sem magokban: jól tud-
ván,

ván, hogy nem méltók a' világi
szenvedések, a' következő dicső-
sőségnek érdemlésére.

Mindgyárt akarsz-é te arra jut-
ni, a' mit sokan nagy könyv-hu-
latások, és fáradságok után csak alig
nyertek?

Várjad az Urat; emberül viseld
magadat; végy szívet; kétségbe
ne esél; helyt állj: tesledet, és
lelkedet szenvedésre adgyad az
Isten tiszteletéért.

Meg-fizetek én bőségesen: ve-
led léfzen én minden háborúsá-
gban.

XXXVI. R E S Z.

Az embereknek hívásos ítéletekről.

I. *Az Ur szól.* Fiam, erőssen tá-
mazd a' te szívedet Istenhez:
és ne fély az emberek ítéletitől,
mikor lelki isméreted ment, és ár-
tatlanná téfzen.

Jól, és bődögül vagyon, a' ki így szenved: nem-is nehéz annak a' ki alázatos szívű, és inkább bízik Istenben, hogy sem magában,

Sokan sokat szólnak, és azért kell keveset hinni.

A' sem lehetséges, hogy mindeneknek eleget tegyünk.

Noha Sz. Pál igyekezett azon, hogy mindeneknek tetszenék az Urban, és mindeneknek minden lett: mindazáltal semminek tartotta az embereknek róla való ítéletit.

2. Eleget fáradott az emberek épületiért, és üdvösségeért, a' mennyire ő rajta állott, és tőle lehetet: de szerét nem tehetette, hogy egyebektől meg ne ítéltetnék, és ne gyaláztatnék.

Azért mindeneket Istenre hagyott, a' ki mindent tudott: és a' hamissan szóló nyelvek, a' hívás-
gos

gos, és csalatkozott gondolkodások, a' kedvek szerént fecsegők ellen, nagy békeséges türéssel, és alázatossággal óltalmazta magát:

Mindazáltal néha meg-is felelt, hogy halgatásából botránkozást ne vennének a' kisderek.

3. Ki vagy te, hogy a' halandó ember ítéletitől rettegj? Ma vagyon, és hólnap el-enyészik.

Istentől féll, és az emberek rettegtetésétől meg nem ijedsz.

Mit árt valaki néked szavával, és boszizontásával?

Többet árt magának, hogy sem néked: és el nem kerülheti az Isten ítéletit, akár ki légyen.

Istent viseld szemed előtt, és ne pántológgyal panaszolkodó szókkal.

Ha most úgy tetszik, hogy meggyőzetel, és olly szégyent vállalsz, mellyet nem érdemlettél: azon

ne bocszszonkodgyál, és tűrhetet-
lenséged miatt ne kissebbitcsed ko-
ronádat:

Hanem én hozzám fordítsd az
égbe szemeidet, a' ki meg-szaba-
dithatlak minden kissebségtől, és
bocszszuságtól, és meg-fizethetek
mindeneknek cselekedetek sze-
rént.

XXXVII. R E S Z.

*Hogy a' sziv szabadságának meg-nye-
réséért éppen, és tisztán Istenre
kell magunkat hadni.*

1. *AZ Ur szóll.* Fiam, hadd-el ma-
gadat, és meg-találsz engem.

Ha nem válogatsz, és nem tu-
lajdonoszl, mindenkor nyertes lé-
szesz.

Mert mihent magadat az én a-
karatomra hagyod, és ezt meg
nem másolod, ottan bőségesb ma-
laszt adatik néked.

2. *A'*

2. *A' szolga.* Uram, mennyitser
kell reád hadnom magamat, és
mibe hadgyam-el magamat?

3. *Az Ur szóll.* Mindenkor, és
minden órában; mind nagy, s
mind kicsin dologban: semmit ki
nem vészek: hanem azt kívánom,
hogy mindenekből ki-öltözzél.

Mint lehetcz te enyim, és én
tiéd, ha tulajdon kívánságidtól,
kívül belől, tellyeséggel meg nem
fosztod magadat?

Mentül hamarébb el-jársz eb-
ben, annál jobban léssen dolgoz:
mentül tellyesben, és tekélletes-
ben véghez viszed ezt, annál töb-
bet nyersz, és nékem nagyobb
kedvembe lélszsz.

4. Némellyek magokat reám
hadgyák; de valamit ki-vésznek:
mert Istenben nem biznak tellyes-
ségesen: és azért igyekeznek ma-
gokra gondot viselni.

O 4

Né-

Némellyek elsőbe éppen bemutatják magokat, de késértektől sürgettetvén, tulajdonok-
ra térnek, és ez okon nem men-
nek előbb a' jószágos erkölcsökben.

Effélék a' tiszta szívnek szabad-
ságára, és az én gyönyörűséges
nyájaskodásomnak malasztjára
nem jutnak különben, hanem ha
elsőben magokat éppen reám had-
gyák, és minden nap áldozzák:
mert ezek nélkül nincs, és nem
lélzen a' velem való gyönyörűsé-
ges egyesülés.

5. Sokszor mondtam néked,
és ismét mondom: Hadd-el ma-
gadat, hadd én reám magadat, és
nagy belső békeségben vigadsz.

Mindenestől add magadat én
érettem, semmit ki ne végy, sem-
mit viszsa ne kérj.

Tisztán, és áthatatósan ragasz-
kodgyál én hozzám, és én tiéd
lélek.

Sza-

Szabados lélfesz szivedben, és a'
setétség le nem tapod téged.

Erre igyekezzél, ezt kérjed, ezt
kivánnnyad, hogy minden tulaj-
donodtól megfozthassad magadat,
és meztelen kövessed a' meztelen
Jesust, magadnak meg-hally, és
nékem örökké ély.

Mikor erre jutsz, meg-szűnnek
akkor minden hívságos gondol-
kodások, hamis háborodások, és
felettéb-való szorgalmatosságok.

Akkor el-távozik a' mértéklet-
len félelem, és meg-hal a' rendet-
len szerelem.

XXXVIII. R E S Z.

A' külső dolgoknak jórendeléséről: és
hoggy Istenhez kell folyamanni veszedel-
mes igyünkben.

1. *Az* Ur szól. Fiam, arra kell
figyelmetesen igyekezned,
hogy minden külső cselekedeted-
ben

O.5

ben, és foglalatosságidban, belől szabados légy, magaddal birj, és mindenek te alattad legyenek, né te ő alattok.

Hogy a' te cselekedetidnek Ura légy, és vezére, nem szolgálja, nem rabja:

Hanem inkább azok hatalma alól ki-vétetett, és az Isten fiainak szabadságában helyezettetett légy.

Kik e' világon élvén az örökké való dolgolgokra figyelmeznak: a' mulandókat bal szemmel nézik, a' mennyieiket jobbal:

Kiket az el-mulandó dolgok nem kapcsolnak magokhoz, hanem inkább ők vonszák ezeket, hogy jóra szolgállyanak az Istennek szerzése, és a' fő alkotónak rendelése szerént, ki az ő teremtetett állatiban semmit rendetlenül nem hagyott.

2. Ha a' világi történetekben nem a' külső színt nézed, nem testi szem-

szemmel szemléled, a' mit látcz, és hallasz; hanem minden dologban Moysést követvén, az Isten sátorában mégy, hogy az Uról kérj tanácsot, néha az Isten feleletit meg-hallod, és sok jelen-való, és jövőendő dolgokról meg-tanittatol.

Mert Moyses mindékor az Isten sátorában folyamodott, kétes dolgoknak, és kérdéseknek meg-fejtéséért: az imádkozásnak segítségéhez folyamott, a' veszedelemnek, és emberi zugolódásoknak könnyebbitéséért.

Ugy te-is menny szivednek belső rejtekibe, szorgalmatosan követvén az Isten segítségét.

Azért csalaték-meg Josue, és az Israel fiai a' Gabaonitáktól, mert Istent eléb meg nem kérdék, hanem az édes beszédnek nagy hi-

teltadván, a' tettetes jámborságtól meg-csalatának.

XXXIX. R E S Z.

Hogy ember ne legyen nyughatatlan dolgaiban.

1. *Az Ur szól.* Fiam, reám bizzad mindenkor a' te igyedet, én jól rendelem mikor annak ideje leszén.

Várd az én rendelésemet, és elő-meneteledre leszén.

2. *A' szolgaszóll.* Uram, igen örömeft mindeneket reád hagyok, mert az én gondolkodásom keveset használ.

Vaj's bár ne ragaszkodnám ennyire a' jövőendő történetekhez, hanem a' te jó akaratodra hadnám magamat minden tétovázás nélkül!

3. *Az Ur szól.* Fiam, az ember gya-

gyakorta forgattya elméjében a' mit kíván, de mikor ahhoz jút, mást gondol: mert nem állandók azon egy dologról-való kívánságok, hanem egyből másba átköznék.

Nem kicsin dolog tehát, akár mi kicsin dologban-is magát elhagyni.

4. Az embernek igaz elő-menetele, a' maga meg-vetése: és a' ki magát meg-tagadta; igen szabados, és bátorságos.

De ama régi ellenség, ki minden jót ellenz, meg nem szűnik a' késértettől, hanem éjjel, nappal csalárdul incselkedik, hogy a' vi-gyázatlant veszedelmes tőrében ejtse.

Vigyázzatok, és imádkozzatok, ugymond az Ur, hogy késértet-be ne essetek.

XL. RESZ.

Hogy emberben magától semmi jó nincsen, és semmibe nem dicsékedhetik.

1. *A* Szolga. Uram, mi csoda az ember, hogy meg- emlékezel róla? vagy mi csoda az embernek fia, hogy őtet meg- látogatod?

Mit érdemlett az ember, hogy malasztodat nyújtanád néki?

Mit panaszkodhatom, ha engem el- hadsz? vagy mit hányhatok- elő igazán, ha meg nem adod, a' mit kérek?

Ezeket bizony igazán gondolhatom, és mondhatom: Uram, semmi vagyok: semmit nem mivelhetek: semmi jóm nincsen magamtól, hanem mindenekben fogytakozott vagyok, és mindenkor semmire megyek

Es

Es ha te tőled nem segittetem, és belől nem taníttatom, teljességgel meg- hűlök, és gonoszúlok.

2. Te Uram, mindenkor ugyan azon vagy: örökké meg- maradsz: mindenkor jó, igaz, és szent vagy: jól, igazán, szentül cselekezel mindent, és bölcsen rendelsz mindent.

En pedig, a' ki hajlandób vagyok a' fogyatkozásra, hogy sem az elő menetelre, nem maradok mindenkor azon állapotban, mert hét üdők változnak én rajtam.

Mindazáltal ottan jobban van dolgom, miént néked tetczik, és segítő kezeidet nyújtod: mert te egyedül emberi eszköz nélkül segithetesz engem, és úgy meg- vastagithatsz, hogy többé az én szímem másra ne változzék, hanem egyedül te hozzád fordúllyon, és te benned nyugodgyék az én szívem.

3. Azért,

3. Azért, ha jól meg-tudnám vetni az emberi vigasztalásokat, vagy az áitatóságnak meg-nyeréséért, vagy a' kételenségért, mellyel izgattatom, hogy téged keresselek, mivel oly ember nincsen, a' ki engem vigasztaljon.

Bezzeg osztán méltán remélhetném a' te malasztodat, és örvendezhetnék az új vigasztalásnak ajándékán.

4. Hála néked, a' kitől ered, valami jó származik reám.

En pedig változandó, és gyarló ember, csak hívság, és semmi vagyok te előtted.

Miben dicsekedhetem tehát, vagy miért kívánok bölcsülni?

Talám a' semmiért? Bezzeg nagy hívság volna ez.

Bizony a' hívságos dicsekedés, gonosz mirigy, nagy hívság, mert el-vonszon az igaz dicsőségtől, és meg-

meg-foszt a' mennyei malasztól.

Mert, mikor ember tetczik magának, nem tetczik néked: mikor az emberi dicséretet óhajtya, meg-fosztatik az igaz jószágos erkölcsöktől.

5. Igaz dicsekedés, szent vigaság az, mikor te benned dicsekedik ember, nem magában: a' te nevedben örvendez, nem a' magacerejében: és semmi teremtettségben nem gyönyörködik, hanem csak te benned.

Uram, dicsértefsék a' te neved, nem az enyim: magasztaltság a' te cselekedeted, nem az enyim: áldott légyen a' te szent neved, nekem pedig semmi részem ne légyen az emberi dicséreteken.

Te vagy az én dicsőségem, te vagy az én szívemnek öröme.

Te benned dicsekedem, és örvendezek nap-estig: magam részé-

széről pedig csak az én gyarlóságimban dicsekedhetem.

6. Kereszsenek a' Sidók egymástól dicsőfséget: én azt keresem, melly egyedül Istentől vagyok.

Mert minden emberi dicsőfség, minden múlandó tisztetés, minden világi felség, ha az örök dicsőfség mellé vettetik, csak hivság, és bolondság.

Oh én igazságom, és én irgalmaságom, én édes Istenem, teljes Szent Háromság, csak néked egyedül adásék dicshet, tisztetés, hatalom, és dicsőfség mind örökkön örökké!

XLI. RESZ.

Minden világi tisztetésnek megutálásáról.

1. *AZ* Úr szól. Fiam, meg ne szomorodgyál, ha látod, hogy egyebek tiszteltetnek, és fel-emeltet-

tetnek, te pedig meg-vettettel, és aláztatol.

Emeld-fel szemedet az Egbe, és meg nem szomorít az emberek utá-lása e' földön.

2. *A' szolga.* Uram, vakságban vagyunk, és a' fetétségtől hamar meg-csalatunk.

Ha magamat igazán meg-tekintem, soha semmi teremtetett állat hamissat nem tett nékem: azért nem panaszkodhatom méltán el-lened.

Mivel pedig gyakorta nagyot vétettem néked, méltán fog verkezik ellenem minden teremtetett állat.

Méltán illet azért engem a' szégyen-vallás, téged pedig a' dicshet, tisztetés, és dicsőfség.

Ha magamat arra nem készítem, hogy örömezt el-hagyassam, és meg-vettefsem minden teremtetett állat-

állattól, és tellyességgel semminek tartassam, soha belső békeséget, és állandóságot nem nyerhetek, sem lélek szerént meg nem világosíttatom, sem te hozzád tellyességgel nem foglaltatom.

XLII. R E S Z.

Hogy békeségünket nem kell emberekben helybeztetni.

1. *AZ* Ur. Fiam, ha a' te békeségedet valamelly személyben helybezteted tetczésedért, és véle való nyájaskodásodért, nyughatatlan, és kötöztetve lélsz.

De ha a' mindenkor élő, és maradandó igazsághoz somlyamol, meg nem szomorít barátod el távozása, vagy halála.

En bennem kell meg-állapodni barátod szeretetinek: én érettem kell szeretned, a' ki néked jönak,
és

és e' világon kedvesnek látczik.

En nálam nélkül nem jó, és nem állandó a' barátság: nem igaz, és nem tiszta szeretet az, mellyet né én foglalok egybe.

Olly hólt számban kell lenned szerelmes barátidhoz-való indulatodban, hogy (a' mi rajtad áll benne) minden emberi társalkodás nélkül kívánnál lenni.

Annyival közeleb jár ember Istenhez, mennél távúlb kerül minden földi vigasztalást.

Annál inkább közelit Istenhez magasságban, mennél mélyebben magába száll, és kissé maga előtt.

2. A' ki magának tulajdonit valami jót, akadékot vét, hogy reá ne szálljon az Isten malasztya: mert a' Szent Lélek malasztya, mindenkor alázatos szívet keres.

Ha magadat tekéltetesen semmivé tudnád tenni, és minden terem-

remtett szeretettül ki üressíteni, akkor nagy malasztommal egygyütt benned kellene lakoznom.

Mikor a' teremtetett állatokra néz; a' teremtetőnek látása elvéteztik tőled.

Tanuld meg azt, hogy a' te teremtetődért mindenekbe meggyőzted magadat, és akkor juthatsz az Istennek isméréstire.

Akár melly kicsin dolog legyen is, de ha ezt rendetlenül szereted, és szemléled, meg-rútít, és megtartóztat a' leg nagyobb jótól.

XLIII. R E S Z.

A' hírságos világi bölcsesség ellen.

I. *AZ* Ur szól. Fiam, meg ne indúlly az embereknek szép, és kegyes mondásokon. Mert az Isten országa nem a' szép szóban áll; hanem a' jószágos erkölcsökben. Fi-

Figyelmezz az én szavaimra, melyek a' sziveket felgerjesztik, az elméket megvilágosítják, töredelmességet indítanak, és külömb. külömb vigasztalásokat nemzenek.

A' végre soha semmit ne olvas, hogy tudósbnak, és bölcsébnak látsassal.

Igyekezzeél vétkeidnek oldóklésére, mert ennek több hasznavan, hogy sem a' fok mély kérdések tudásának.

2. Ha sok dolgokat olvastál, és tanultál-is, ugyan az első kezdethez kell térned.

En vagyok, a' ki az embereket igaz bölcseségre tanítom, és a' kifedeknek nagyobb értelmet adok, hogysen az emberi tanítások.

A' kinek én szólok, hamar bölcsé leszén, és a' lelki dolgokban igen elő-mégyen.

Iaj azoknak, kik sok haszontalan

lan kérdéseket tanulnak az emberektől, és arra kevés gondgyöknyen, mint kellyen nekem szolgálni.

El-jő az idő, és nem kélik, mi-dön a' Mestereknek Mestere a' Krisztus, az Angyalok Ura, mindenek leczkáját meg-halgattya: az az: kinek kinek lelki ilméretit meg-hánnya veti:

Akkor meg-vizsgálja Jerusalemet világos lámpásokkal, és ki-nyilatkoznak a' fetétségnek rejte-ki, meg-némúlnak pedig a' nyelv-ek bizonysgai.

3. En vagyok, a' ki egy szempil-lantásban fel-emelem az alázas elmét, hogy az örök igazságnak töb titkait által ércse, hogysem a' ki tíz esztendeig tanult Iskolában.

En, szó zengés nélkül, véleke-dések elegyítése nélkül, dicsőség-nek fel-fuvalkodása nélkül, bizo-ny-

nyitásoknak ellenkezése nélkül tanítok.

En vagyok, a' ki arra tanítlak, hogy a' földet benne valóval egye-temben meg-utálljad: az örökké valókat keresse: a' böcsülletes tiszteteket el-kerülljed: a' botrán-kozasokat el-szenvedgyed: min-den reménségedet én bennem helyheztesse; én kivülem semmit ne kívány; engemet pedig min-deneknek felette buzgó szível sze-rels.

4. Egy valaki, engemet szív-ből szeretvén, az Isteni dolgok-ban igen tudóssá vált, és csudálatos dolgokat mond vala.

Többet tanult, el-hagyván mindeneket, hogysem a' mély dolgokat tanulván.

De némellyeknek közönséges dolgokról szöllok, némellyeknek ki-választott titkokról: némel-

lyeknek jelekben, és árnyékokban édesdeden meg-jelenem, némelyeknek pedig nagy fényességben ki-nyilatkoztatom titkaimat.

A' könyvekben egy szó nem egy aránt oktat mindeneket.

En belől tanító Doctör vagyok, igazság, sziv vizsgáló, gondolatok által-látó, cselekedetek gyamolyító vagyok: mindeneknek úgy osztogatom ajándékimat, a' mint méltónak itélem.

XLIV. RESZ.

Hogy a' külső dolgokat nem kell magunkhoz kapcsolnunk.

1. *AZ* Ur szóll. Fiam, sok dolgokban tudatlanná kell lenned, úgy viselvén magadat, mintha meg-hóltál volna, és mintha néked az egész világ meg-feszített voltna.

Sokat

Sokat siketségre vévén, füled mellől kell bocsátanod, arra figyelmezvén inkább, a' mi csendes békefégedre való.

Hafznosb szemedet el-fordítanod a' kedved ellen való dolgokról, és kinek kinek az ő értelmében békét hadnod, hogysem versengő szókban elegyedned:

Ha jól vagy Istennel, és az ő itéletit szemléled, könnyen szenveded, mikor mástól meg-győzettel.

2. *A' szolga.* Oh Uram, mire jutottunk? Ihon a' világi károkat szíratyuk, egy kis nyereségért fáradunk, futosunk: a' lelki kárvalás pedig feledékenségbe mégyen, és későre csak alig veszfűk eszfűnkben.

A' mi kevéset, vagy semmit sem használ, arra igen reá vigyázunk, és a' mi leg-szükségeseb, azt reitúl

keressük: mert az ember tellyeséggel a' külső dolgokra hajól, és ha gyorsan eleit nem vész, végre ugyan örömeit hever a' külső foglalatoságokban.

XLV. RESZ.

Hogy nem kell mindennek hinni: és melly könyű a' szóllásban vétkezni.

1. *A' szolga.* Uram, adgy segítséget háborúságimból ki-menekedésemre, mert haszontalan az emberek segedelme.

Mennyiszert történt, hogy ott nem találtam hivséget, a' hol nagy reménséget vetettem?

Mennyiszert vólt az-is, hogy a' holingyen nem reménlettem, ott találtam igazságot?

Haszontalan tehát az emberekben helyheztetett reménség, ha-

nem

nem az igazak reménsége, te vagy felséges Isten.

Aldott légy, én Uram Istenem, mindenekben, valamiket reám bocsátasz. Gyarlók, és változandók vagyunk, hamar meg-csalatunk, és meg-változunk.

2. Kicsoda, a' ki olly vigyázva, és olly szemeffen őrizhesse magát mindenben, hogy valaha csalatkozásban, és tébolyodásban ne essék?

De Uram, a' kik te benned bíznak, és téged együgyű szível keresnek, nem esnek meg olly könnyen.

Es a' te benned bizó, valami háborúságban esik, és akár mint békeveredik, hamar ki-szabadúl te általad, és te tőled meg-vigasztaltatik, mert mind végig el nem hagyod a' benned bizókat.

Ritka az olyan hív barát, a' ki baráttyának minden szorongatási-

P 3

ban

ban áthatatofon meg-maradgyon.

Te Uram, te vagy egyedül hív mindenekben, és nincs ilyen senki más te kivűled.

3. Oh melly igazán bölcs vól annak a' szent embernek lelke, a' ki magáról így szóllot: Az én lelkem meg-erősödött, és Krisztuson fundáltatott.

Vajha így vólna az én dolgom, nem illy könnyen szorgalmaztatna az emberi félelem, sem a' szólásnak nyilai meg nem mozdítanának.

Kicsoda, a' ki mindent jól elől meg-gondolhat, és minden következendő gonoszt el-távoztathat?

Ha azoktól-is meg-sértetünk, mellyeket idején eszünkben vetünk, mint leheffen, hogy igen meg ne sebesítessünk véletlennyal valáktól?

De vallyon's miért nem viseltem

tem job gondot magamra? miért hittem illy könnyen másnak.

Emberek vagyunk, és gyarló embereknél egyebek né vagyunk, ha szinte sokan minket Angyaloknak alitnak, és mondanak-is.

Kinek hidgyek azért, Uram, kinek, hanem csak tenéked? Igazság vagy: meg sem csafától, s meg sem csalhacz.

Azért viszontag azt mondom, hogy minden ember hazug, gyarló, változandó, és kiváltképpen szavaiban esetre hajlandó: azért hertelen el nem kell hinni, a' mi külső szinnel igaznak látczik.

4. Bezzeg igazán intettél, Uram, hogy az emberektől óltalmazzuk magunkat: és hogy embernek ellenségi a' vélelakók: és nem kell hinni, ha ki azt mondgya, lhon itt, vagy amott.

Kárommal tanultám ezt én;

adgyad, hogy szorgalmatosb őrizkedésemre elsék, 's ne balgatagságomra.

Eszeden járj (azt mondgya egy valaki) eszeden járj. Elmédben tartsd, a' mit mondok: Mikor a' szállástól meg-szűnöm, és titoknak vélem, amaz, a' ki titkon vette nem halgathat, hanem el-for-dulván, mind engem, 's mind magát el-árullya.

Efféle szó hordozó, és maga gondolatlan emberektől óltalmaz engem, Uram, hogy az ő kezekbe ne jussak, és effélében ne vétkezzem.

Igaz, és tekéletes szót adgy az én számba, és az álnok nyelvet távoztasd tőlem.

A' mit mástól nem akarok szenvedni, azt magamnak-is minden úton el-kell kerülnöm.

5. Oh melly szent, és békeséges

ges dolog a' mások dolgairól halgatni, válogatás nélkül mindent elnem hinni: és a' szót könnyen eléb nem rőpíteni.

Titkainkat kevés emberrel közölni; Téged, a' szivek által látóját mindenkor keresni;

Es minden szállásnak szelétül tétova nem hordoztatni: hanem minden külső, belső dolgokat Isten akarattyanak jó tettezéfe szerint kívánni, hogy bé-telylegyenek.

Vaj ki bátorságos a' mennyei áldomások meg-tartása, hogy azt el-kerüllyük, a' mi tettetés az embereknél, és azt ne kívánnjuk. a' mi külső képpen csudálatosnak látczik, hanem tellyes szorgalmatossággal annak meg-nyerésében ferénkedgyünk, a' mi élet jobbítást, és az Isteni dolgokban buzgóságot szerez.

Vaj ki sokaknak veszedelmek-
re vólt, hogy jószágos erkölcsök
meg-ismértetett, és idő nap előtt
dicőrtetett!

Vaj ki üdvösséges haszna van
annak, hogy az Isten ajándéka el-
rejtve őriztetik e' gyarló életben,
melly éppen késértetnek, és vitéz-
kedésnek neveztetik!

XLVI. R E S Z.

*Hogy Istenben kell biznunk, mikor a'
nyelvek nyilai reánk bocsáttának.*

1. *AZ* Ur szóll. Fiam, vastagon állj,
és én bennem bizakodgyál.
Micsoda a' szó, hanem csak szó; a'
levegő égen eloszol, de követ
nem ront.

Ha meg-érdemletted a' szóllást,
tekéld-el, hogy meg-jobbitod ma-
gadat.

Ha vétkekről nem vádol lelki
ismé-

isméreted, végezd-el, hogy ezt
Istenért örömezt szenveded.

A' sem vólna elég, ha néha
vereséget szenvednél: honnan
vagyon tehát, hogy néha csak egy
kemény szót sem szenvedhec?

Vallyon mi az oka, hogy efféle
aprólék szivedben hat? nem az e'
hogy testi ember vagy, és inkább
tartasz az emberek szavaitól, hogy
sem kellene?

Mivel attól félsz, hogy meg ne
utáltassál; nem szenvedheted, hogy
meg-dorgálnak fogatkozásidért,
hanem ottan mentségek árnyé-
kit keresz.

2. De tekints jobban magadra,
és meg-isméred, hogy él még ben-
ned a' világ, és hívságos vágyó-
dás az embereknek-való kedves-
kedésre.

Mert, midőn vonogatod maga-
dat a' meg-alázástól, és vétkeid-
ért.

ért-való pironkodástól, nyilván meg-ismérszik, hogy nem vagy igaz alázatos, és hogy igazán meg-nem hóltál a' világnak, és a' világ sem feszítettet meg néked.

De figyelmezz az én szómra, és nem gondolsz az embereknek tíz ezer szavaival.

Ha mind azt kiáltanak-is reád, a' mit álnokul költhetnek az emberek, mit ártana néked, ha mind fűled mellől bocsátanád, és csak annyinak tartanád, mint egy szálkát? Vallyon ki-vonhatták-e csak egy szál hajadat-is?

3. De a' kinek szive belső dolgokban nem forog, és Istent nem viseli szeme előtt, igen könnyen fel-indúl akármi bőszerű beszéden.

A' ki pedig én bennem bizik, és nem kívánnya a' maga ítéletit követni; az emberek félelmétől úress.

Mert

Mert én vagyok a' bíró, és minden titkokat által-látok: én tudom mint történt a' dolog: tudom én, ki tett, és szenvedet bőszerűt.

En engedtem, hogy ez a' szó el-sék, hogy fok szivek gondolati ki nyilatkozzanak.

Meg-itélem én mind a' bűnőst, 's mind a' büntelent; de titkos ítéletemmel mind a' kettőt meg-akarom elsőben próbálni.

4. Az emberek tanúbizonysága gyakran meg-csal: az én ítéletem igaz, állandó, és fel nem forgat-tatik.

Es noha sokszor titkos, és ke-velsen értik mindenekben, de azért soha nem hibál, és meg sem csalathatik, ha szintén a' balgata-gok szemei előtt igaznak nem lát-czik-is.

Tehát minden ítéletekbe én hoz-

hozzám kell folyamni, és tulajdon tetteikhez nem kell támaszkodni.

Mert az igaz meg nem háboroszik, akár mi következék reá Istentől. Ha szinte valamit hamisan mondanak-is ellene, nem sokat gondol véle.

Azon sem vigad hívságosan; ha egyébtől méltán meg-mentetik.

Mert elméjében forgattya, hogy én a' sziveket, és veséket vilgálom, ki nem a' külső szín, és emberi tettetés szerént ítélek.

Mivel sokszor az én szemem előtt vétkeinek találtatik, a' ki emberi ítélet szerént dicséretesnek látczik.

7. *A' szolga.* Uram Istenem, igaz bíró, erős, és nagy tűrhető, ki az emberek gyarlóságát, és álnokságát isméred, légy nekem erősségem, és tellyes bizodalom, mert
nem

nem elégséges a' magam lelki ismereti.

Tudod te, a' mit én nem tudok: ezokon minden dorgálásban méltó magamat meg-aláznom, és szeliden tűrnöm.

Bocsásd-meg pedig kegyelmesen valamenyiszert ezt nem cselekedhetem: adgy új malasztot nagyobb tűrésre.

Mert hasznosb nekem a' te békéséges irgalmaságod bűnöm bocsánattýára, hogysem az én titkos lelki ismeretem mentségére magam vélekedésével álmódott igazságom.

Es ha lelki ismeretem semmivel nem vádol-is, ezzel nem igazíthatom magamat: mert, ha félretéttetik a' te irgalmaságod, nem igazúl a' te színed előtt egy élő-is.

XLVII. RESZ.

*Hogy minden terhet el kell viselni
az örök életért.*

1. *AZ Ur szól.* Fiam, meg ne kedvetlenitcsenek a' munkák, mellyeket én érettem fel-vállaltál: a' háborúságok se verjenek-le inadról tellyeségesen: hanem az én ígéretem vastagitscon, és vigasztalíyon téged minden igyedben.

Vagyon nékem értékem arra, hogy minden mód, és mérték felett meg-fizessék.

Itt nem sokáig fáradsz, és nem mindenkor terheltetel fájdalommal.

Várj egy keveset, és hamar végét látod nyavalyáidnak.

El-jő amaz egy óra, mikor megszűnik minden munka, és zene-bona.

Ke-

Kevés, és igen rövid mindaz, valami el-múlik az idővel.

2. Azt miveld, a' mit mivelsz: hiven munkálkodgyál az én szőlőmben: én leszek a' te nagy jutalmad.

Irj, olvas, énekelly, fohászkodgyál, halgass, imádkozzál, emberül szenvedd az ellenkező dolgokat: mind ezeket, és ezeknél nagyobb harcokat-is meg-éremel az örök élet.

El-jő a' békeség egy napon, melly tudva van az Urnál, és az nem e' világi nap, vagy éj lélzen, hanem örökké-való világosság, végetlen fényesség, állandó békeség, és bátorságos nyugalom.

Nem mondd akkor: kicfodaszabadit-ki engemet e' halálnak testéből?

Azt sem kiáltod: Jaj nekem, hogy itt lakásom meg-hozszab-bitta.

bíttatott! Mert akkor a' halál nyakra vetterik, és fogyhatatlan üdvösség, semmi szomorúság, böl-dog öröm, kedves, és ékes társal-kodás leszén.

3. Vajha látnád a' Szenteknek örökké-való koronáját mennyek-ben, és minémű dicsőségben ör-venkeznek, kik régenten világ előtt utálatosoknak, és életre-is méltatlanoknak látczottak: bizo-nyára mindgyárt földig meg-alá-za-nád magadat, és inkább kívánnál mindenek birtoka alá vettetni, hogy sem csakegy emberen-is ural-kodni:

Nem is kívánnád a' világnak ör-vendetes napját, hanem inkább azon vigadnál, ha Istenért fanyar-gattatnál, és azt tartanád nagy nyereségnek, ha az emberek kö-zött semminek látczanál.

4. Oh ha ezeknek izit érzenéd,
és mé-

és mélyen szivedben hatnának, vallyon miképpen mernél csak egyszer-is panaszolkodni?

Nem kell-é az örök életért min-den munkás dolgokat tűrni?

Nem kicfin dolog az, hogy meg-nyerjük, vagy el-veszessük az Isten országát.

Emeld-fel tehát szemeidet az Egbe. Imé én, és minden szente-im velem együtt, kik a' földön nagy harczokat tartottak, most örvendeznek, most vigadnak, most bátorságosok, most nyugod-nak, és vég nélkül az én Atyám-nak országában maradnak.

XLVIII. R E S Z.

Az örökké-való napról, és e' világi nyomorúságokról.

1. *A' szolga.* Oh magasság-béli várasnak böl-dog lakása: Oh örök-

örökké-valóságnak fényes napja, melyet az ej bé nem homályosít, hanem a' tekéletes igazság szünetlen világosít sugarival! Oh mindenkor vig nap, mindenkor bátorságos, mellynek állapottya soha vízfőze nem változik!

Oh bár költ volna-felez a' nap, és minden el-mulandóknak volna vége!

Ugy vagy, hogy az a' nap örökké-való fényességgel világoskodik a' szenteknek, de a' földi szarándokoknak csak igen távul, és tükör által fénlük.

2. Tudgyák a' menyben lakos polgárok, melly örvendetes nap légyen az: firnak Evának számkivetett fiai, érezvén, melly keserves, és unalmas e' világi élet.

E' mostani időnek napjai kevesek, és gonoszok; fájdalokkal, és inségekkel rakvák: a' hol ember
fok

fok bűnökkel ferteztetik, fok gonosz indulatokkal köteleztetik, fok félelmektől szorongatratik, fok gondokkal csigáztatik, fok vízgáláfsokkal térova ragadtatik, fok hívságokba keverődzik, fok munkával örlődik, késértetekkel terheltetik, gyönyörűségekkel erőtlenedik, fogyatkozásokkal kintoztatik.

3. Oh mikor leszen vége ezeknek a' nyomorúságoknak? mikor szabadúlok-ki a' vétkeknek alávaló szolgálattytól?

Mikor leszen, Uram, hogy csak egyedül te rólad emlekezzem! mikor örvendezek tekéletteffen te benned?

Mikor leszek az igaz szabadságban minden akadék nélkül, és minden testi, lelki nehézség nélkül?

Mikor leszen ama valóságos békeség, bátorságos, és fel-bonthatat-

atlan békeség, belső, és külső békeség, minden felől állandó békeség?

Aldott Jesus, mikor jutok a' te látásodra? mikor szemlélem a' te országodnak dicsőségét? mikor lélek nékem mindenkiben minde-nem?

Oh mikor lélsz veled a' te országodban, melyet öröktől-fogva készítettél szeretődnek?

Ellenség földén, számkivetésbe, és szegénységbe hagyattam, a' hol mindennapi harczok, és nagy szerencsétlenségek vannak.

4. Vigasztald, Uram, az en számkivetett állapotomat, enyhítsd banatimat.

Ugyan-is mind terh néké, valamit eza' világ vigasztalásra nyújt.

Teljes szívből kívánom, hogy te benned kedvesen nyugodgyam, de még téged meg nem foghatlak.

Kivá-

Kivánom, hogy a' mennyei jókhoz ragaszkodgyam, de le-nyomnak e' világi dolgok, és a' meg nem győzetett indulatok.

Lélek szerént minden teremtetett állatnak felette akarnék lenni, de akaratom ellen a' testnek gyarlósága miatt, ezek alá vettetem.

Igy viaskodom én bódogtalan ember magammal, és magamnak is terhére vagyok, mivel a' lélek fel-vágyódik, és a' test alatt akar lenni.

5. Oh mennyit szenvedek, mindön elmémben mennyei dolgokat forgatok: és imádkozásombá nagy hertelen a' testi gondolatoknak ferege átközik szívemben! En lehetnem el ne távozzál tőlem, és el ne térülly haragodban a' te szolgádtól.

A' te villámásidnak fényességével kergesd-el ezeket: bocsásd ki nyi-

nyilaidat, és ofzollyanak el az el-
lenségnek minden incselkedő ké-
pezésit.

Téricsed hozzád minden érzé-
kenségimet: felejtess el velem
minden világi dolgokat: adgyad,
hogy hamar ki vessen elmémből
és meg-utálljam a' vétkeknek ké-
pezésit.

Jőj segítségemre örökké-való
Igazság, hogy meg ne tántorítson
engem semmi hivság.

Jőj el mennyei gyönyörűség, és
távozzék el színed elől minden
tisztatalanság.

Bocsásd meg azt is, és irgalma-
son engedd meg, valamikor imád-
ságimban valamit te kivűled el-
mémben forgatok.

Igazán meg-vallom, hogy té-
továzni szoktam gondolkodásim-
mal.

Mert sokszor ott nem vagyok,
a' hol

a' hol test szerént állok vagy űlök:
hanem inkább ott vagyok, a' hol az
én gondolatom vagyok.

Gondolatom pedig gyakorta
ott forog, a' hol vagyok, a' mit sze-
retek.

Hamar eszembe jut, a' miben
természet indulattyából gyönyör-
ködöm, vagy a' miszokásból ked-
ves.

6. Ez okon te, ki igazság vagy,
nyilván mondottad: A' hol a' te
kincsed, ott van szíved.

Ha menyországot szeretem, ö-
römeit mennyei dolgokat forga-
tok,

Ha e' világot szeretem, örven-
dezek e' világi bődögságon, és
szomorkodom szerencsétlenségim.

Ha a' testet szeretem, gyakorta
testi dolgokról elmélkedem.

Ha a' lelket szeretem, a' lelki

Q

dol-

dolgokról - való gondolatokban gyönyörködöm.

Mert valamit szeretek, arról örömezt szülök, és hallok, és efféléknek képezésit szívemben haza víszem.

De bódog ember az, Uram, a' ki te éretted minden teremtetett állatnak búcsút ad: a' ki meg-győzi a' természetet; és a' testi kívánságokat lelki buzgósággal megfeszíti, hogy tiszta lelki ismerettel, tiszta imádságot bocsásson te hozzád: és méltó légyen, hogy az Angyalok rendiben álljon, minden világi dolgokat kívül, és belől el-rekesztvén magától.

XLIX. R E S Z.

Az örök életnek kívánságáról: és minémű jók ígértettek a' jó bajnokoknak.

1. *AZ Ur szól.* Fiam, mikor az örök

rők bódogságnak kívánsága magasságból szivedben öntetik, és kívánczol a' testnek hajlékából ki-menni, hogy az én fényességemet változásnak árnyéka-nélkül szemlélhesse: terjezd-ki szivedet, és minden kívánságoddal fogadgyad ezt a' szent indulatot.

Bőséges hálákat adgy a' magasság-béli Jónak, ki te veled e' képpen méltóztatik cselekedni: kegyessen látogat, buzgósággal éberest, hatalmason fel emel, hogy magad terhével a' földiekre ne essél.

Mert ez né a' te gondolatodból, vagy igyekezetedből származik; hanem csak az mennyei kegyelemnek, és Isteni tekintetnek méltóztatásából.

E' pedig a' végre adatik, hogy a' jóságos erkölcsökben, és mélyebb alázatosságban nevedegyél, és

magadat jövőendő viadalokra készítsed, és én hozzám ragaszkod. gyáltszivednek tellyes kívánságával: és buzgó akarattal igyekezzél szolgálni nékem.

2. Fiam, sokszor ég a' tűz, de a' láng füst nélkül nincsen.

Igy vagyon némelyeknek dolga, kiknek kívánsága gerjedez a' mennyei dolgokra, de azért a' testi kívánságoknak kísértetítől meg nem szabadultak.

Ez az oka, hogy nem tisztán csak az Isten tisztességeért keresik azt, a' mit olly nagy kívánsággal Isten-től kérnek.

Sokszor illyen a' te kívánságod is, mellyet illy unalmasan jelengetsz.

Mert nem lehet tiszta, és tekéletes, valami elegyítettetik a' tulajdon haszonnal.

3. Kérj, de ne ollyat, a' mi néked

ked gyönyörűséges, vagy hasznos, hanem a' mi én előttem kellemetes, és bősülletes, mert ha igazat itélsz, minden kívánságodnál, és kívánatos dolgaidnál nagyobra kell bocsúllened, és inkább követned az én rendelésemet.

Tudom a' te kívánságodat, és gyakran hallottam toházkodásodat.

Azt akarnád, hogy immár az Isten fiai dicsőségének szabadságában vólnál: gyönyörködttet immár téged az örökké-való hajlék, az örömmel tellyes mennyei haza: de még el nem jött az óra: hanem még most más üdő vagyon, tudni illik, hadakozásnak ideje, fáradságnak és próbának ideje.

Kivánod, hogy meg-telleyesedgyél ama felséges jóval, de még most arra nem juthatsz.

En vagyok, várj engem (ugy-mond

mond az Úr) mig el-jő az Isten országa.

4. Meg-kell elébb próbáltatnod e' földön, és sokakban kell gyakoroltatnod.

Néha vigasztalás adatik néked, de bőséges elégség nem engedtetik.

Erősödjél-meg tehát, és vastag légy a' természet indulati ellen való dolgoknak mind cselekedésiben, 's mind szenvedésiben.

Új emberben kell öltöznöd : más férfiúvá kell változnod.

Gyakorta azt kell cselekedned, a' mit nem akarsz, és azt el-kell hadnod, a' mit akarsz.

A' mit más akar, az elő-véte-
tik : a' mit te akarnál, hátra marad.

A' mit más mond, meg-halgattatik : a' mit te mondasz, semminek tartatik.

Egyebek, a' mit kérnek, meg-nyerik :

rik : te kérhetsz, de semmit nem nyersz.

5. Az emberek nyelvén nagy hire léfzen másoknak : te felőled pedig minnyájan halgatnak.

Egyebekre eme, vagy ama dolog bizatik ; te pedig semmire kellőnek ítéltetel.

Ezekért a' természet néha megszorodik, és nagy dolog, ha zugolódás nélkül tűröd.

Ezekben, és ezekhez hasonlóknak próbáltatik az Istennek hivszolgája, miképpen tagadgya, és győzi-meg magát mindenekben.

Alig vagyon, a' miben inkább kívántatik a' magad győzedelme, mint hogy azokat lássad, és szenvedgyed, mellyek akaratoddal ellenkeznek : leg-főképpen pedig, midőn ilyat parancsolnak, a' mi néked képtelennek, és halzontalannak látczik.

Es mivel más birtoka alatt lé-
vén, nem merész ellene állani a'
felsőbb hatalomnak, az okáért ne-
héznek látczik néked, hogy más
ember akarattyan kell járnod, és
félre kell hadnod a' magad tetczé-
sét.

6. De meg-gondold, Fiam,
ezeknek a' munkáknak gyümöl-
csét, gyors végét, és felette nagy
jutalmát, és nem leszen ebben ne-
hézséged, hanem inkább nagy vi-
gasztalása leszen tűrésednek.

Mert a' mostani kevés kedv sze-
gésért, mindenkor bé tellyesedik
akaratom menyországban.

Ott meg-találod valamit akarsz,
valamit kívánhatsz.

Ott minden jóra tehetséged lé-
szen, el-vesztésnek félelme nélkül.

Ott a' te akaratom mindenkor
eggyez én velem, és nem kíván
semmit külsőt, vagy tulajdont.

Ott

Ott senki ellened nem áll, sen-
kinem panaszkodik ellened, sen-
ki nem téfzen akadékot, senki
elődben nem áll; hanem valamit
kívánhatsz, mind jelen leszen, és
minden kívánságid tetézve bé-
töltetnek.

Ott én a' békefességgel szenv-
dett boszszúságért, dicsőfséget a-
dok: a' szomorúságért, dicséret-
nek öltözetit: az utólsó helyért
örökös királyi széket.

Ott ismérzik-meg az engedel-
mességnek gyümölcse, örvendez
a' penitentiának farsága, dicsőf-
ségesse meg-koronáztatik az alá-
zatossága.

7. Most azért mindenek keze
alatt hajóly-meg aláztatson: és
ne nézz arra, ki mondotta, vagy
ki parancsolt.

Hanem arra vigyázz, hogy akár
előtted járó, akár náladnál ifjabb,
vagy

vagy hozzád hasonló kívánnyon tőled valamit, mind jóra magyarázd, és igaz akarattal igyekezzél azoknak meg tellyesítésére.

Emez ezt, amaz amazt keresse bátor: dicsekedgyék ez ebben, 's amaz amabban, és bátor ezerni ezer képpen dicsértessék: de te se ebben, se amabban, hanem a' magad meg-vetésében, és az én jó akaratomban, 's tisztességembé örvendezz.

Azt kell kívánnod, hogy akár életed, 's akár halálad-által dicsőítessék mindenkor Isten te benned.

L. R E S Z.

Mint kellyen az el-hagyatott embernek magát Isten kezében ajánlani.

I A' szolga szöll. Uram Isten, én mennyei Szent Atyám, most, és

és mind örökké légy áldott. mivel így akartad, így lett: és valamit cselekezzel mind jó.

Te benned örvendezzen a' te szolgád, nem ő magában, sem másban akár kiben: mert te vagy egyedül az igaz öröm, te vagy az én reménségem, és Koronám: te vagy, Uram, az én örömem, és tisztességem.

Mi van, Uram, egyéb a' te szolgádban, hanem a' mit érdeme felett te tőled vett?

Mind tiéd valamit adtál, és valamit teremtetél.

Szegény vagyok én, és ifiúságomtól fogva fáradok, és néha úgy megfeszomorodik az én lelkem, hogy sirnom kell miatta: néha pedig magára-is bészszonkodik a' felindúlt kívánságokért.

2. Kivánom a' békeségnek örömet. Ohajtom a' te fiadnak bé-

kesegét, kik a' te vigasztalásidnak fényességével legeltetnek.

Ha békeséget adsz, ha szent örömet öntesz szivemben, a' te szolgád lelke tellyes léssen vigaságos énekléssel, áitatos is léssen a' te dicsíretedben.

De ha magadat meg-vonszod, a' mint sokszor cselekedszel, nem futhat a' te parancsolatidnak útján: hanem inkább le-térdepel-vén mellyét veri.

Mert nincs ugy dolga mint tegnap előtt, mikor a' te fényeséged tündöklött feje felett, és a' te szárnyaid árnyéka alatt óltalmaztatik vala a' reá rohanó késértetektől.

3. Igaz, és minden dicsíretre méltó Atyám, el-jött az óra, hogy meg-próbáltassék a' te szolgád.

Szerelmes Atyám, méltó, hogy ez órában szenvedgyen valamit te éretted a' te szolgád.

Örök:

Örökké tisztelendő Atyám, el-jött az óra, mellyet öröktől fogva tudtál el-jövendőnek, hogy egy kevés ideig külső képpen meg győzessék a' te szolgád, belső képpen pedig mindenkor élyen te nálad.

Egy kevelsé semminek tartassék, meg-alázatassék, meg-fogyatkozzék az emberek előtt, szenvedésekkel, és betegségekkel megtöressék, hogy viszont veled egyetemben az új világosságnak hajnallyábá fel-támadgyon, és menyországban dicsőíttessék.

Szent Atyám, te így rendelted, és így akartad, úgy lett, a' mint te akartad.

4. Mert ez a' te barátidhoz mutatott kegyelmesség, hogy a' te szerelmedért szenvedgyenek, és gyótródgyenek e' világon, valamikor, és valakik által ezeket reájok bocsátod.

Q7

A' te

A' te tanácsod, és gondviselésed nélkül, és ok nélkül semmi sem léfzen e' földön.

Jómra van, Uram, nékem, hogy meg-tanúlyyam a' te igazságodat, és el-vevsem minden fel-fu valkodásimat, és magamnak-való nagy tulajdonitást.

Hafznos nékem, hogy pírónság-bé-fogta orczámat, hogy tégedet keresnélek inkább vigasztalásomra, hogysem embereket.

Meg-is tanultam ebből, a' te vizsgálhatatlan ítéletidől-való féltelmet, ki az igazat ostromozod egyűtt a' hamissal, de nem igazság, és illendő ok nélkül.

5. Hálát adok néked, hogy el nem szenvedted az én gonoltságimat, hanem keserves verésekkel ostromoztál, fájdalmokat, és külső, belső szorongatásokat bocsátván reám.

Mind

Mind azok között, a' kik Eg alatt vannak, senki nincs, a' ki vigasztaljon engem, hanem csak te, én Uram Istenem, lelkeknek igaz orvos, a' ki meg-sebesítesz, és meggyógyítasz, pokolra visلز, és onnan visلزsa hosلز.

A' te ostromozásod rajtam van, és a' te vesلزszód oktat engem.

6. Ihon szerelmes Atyám, kezében vagyok, jobbitó vesلزszód alatt meg-horgadok.

Verd mind addig hátamat, nyakamat, hogy a' te akaratodra meghajcsam görcsőségemet.

Tégy engem szelid, és alázatos tanítvánnyá, a' mint szoktál cselekedni, hogy akaratod szerént visellyem magamat.

Magamat, és mindenemet néked ajánlom, hogy meg-jobbitcsad: jobb itt ostromoztatnom, hogysem a' más világon.

Te

Te tudsz mindeneket, és semmi titka nincs te előtted az emberek lelki isméretinek.

A' jövőendő dolgokat tudod mi- nek előtte meg-élsznek, és nem szükség, hogy valaki téged tanit- cson, vagy tudósítscon a' földön lévő dolgokról.

Te tudod, melly hasznos az én elő-menetelemre, és mennyi győ- mölcse vagyona' háborúságoknak a' bűnök rosdájának tisztítására.

Cselekedgyél velem a' te ked- ves jó akaratod szerint, és meg ne útáld bűnnel terhelt életemet, mellyet senki jobban, és nyilván- ban nem tud te náladnál.

7. Engedd, Uram, hogy tud- gyam azt, a' mit kell tudnom: sze- ressem azt, a' mit kell szeretnem: dicsérjem azt, a' mi néked leg-in- kább tetszik: bocsúllyem azt, a' mi

mi előtted drága: gyalazzam azt, a' mi te előtted bűdös.

Ne szenvedd, hogy a' szemnek külső látása szerint tegyek itéle- tet: se hogy a' tudatlan emberek füle hallása szerint mondgyak sen- tencziát: hanem igaz itélettel meg válaszízam a' látható dolgoktól a' lelkieket: és mindenek felett, a' te akaratodnak jó tetszését min- denkor kövessem.

8. Gyakran meg-csalatnak az emberi érzékenységek az itéletben, meg-jádjóztatnak a' világ szere- tői, csak látható dolgokat ked- velvén.

Mennyivel jobb az ember abból, hogy az emberektől nagyra bocsúl- tetik?

A' család csalárdot, a' hivságos hivságost, a' vak vakot, a' beteg beteget csal-meg, mikor őtet fel- magasztallja: és igazság szerint in-

inkább meg gyalazza, mikor hív-
ságoson dicséri.

Mert az alázatos Szent Ferencz
azt mondgya, hogy minden em-
ber csak annyi, és annál ném na-
gyobb, a' mennyi a' te szemed előtt
Úr Isten.

L I. R E S Z.

*Hogy alacson dolgokban kell magun-
kat foglalnunk, mikor ki-fogyunk a'
nagy elmélkedésekből.*

1. *AZ* Úr szóll. Fiam, nem marad-
haz mindenkor a' jóságos
erkölcsöknek buzgó kívánságá-
ban, sem az elmélkedésnek felső
grádicsán nem álhaz: hanem az
eredendő bontakozás miatt, kén-
yszerittetel néha a' földi dolgokra
szállani, és a' halandó életnek ter-
hét viselned kell akaratom ellen,
és unalmason-is.

Vala-

Valamig halandó testet viselsz,
gyakran meg-unakodol, és szived
nehézségét érzed.

Szükség azért, hogy a' mig test-
ben élsz, gyakorta a' testnek ter-
hén fohászkodgyál azért, hogy a'
lelki dolgokban, és az Isteni elmél-
kedésekben nem lehetcz szűnet-
len foglalatos.

2. Ollyankor hasznodra vagyó,
ha valami alázatos külső cseleke-
detekben foglalod, és jó munkák
által vigasztalod magadat: az én
el-jöveletem, és a' mennyei láto-
gatást, erőds bizodalommal várván.
A' te számkivetésedet pedig, és
szivednek soványságát békeséges-
sen visellyed mind addig, valamig
viszontag én tölem meg-látogat-
tatol, és ki-fzabadulsz minden há-
borúidból.

Mert én el-felejtetem veled
fáradtságodat, és belső nyugoda-
lommal meg-áldlak.

Ki-

Ki-terjelstem előtted a' szent
Írásnak szép zöld mezejét, hogy
ki terjedett szível, futva járj az
én parancsolatim úttyán.

Akkor magad-is azt mondod:
Nem méltók e' világi szenvedések,
a' jövőendő dicsőörségre, melly ki-
nyilatkozik mi bennünk.

LII. RESZ.

Hogy embernek nem kell magát méltónak itélni az Isteni vigasztalásokra, hanem inkább ostromozásokra.

1. *A' szolga szól.* Uram, nem vagyok méltó a' te vigasztalásodra, sem valami lelki látogatásra. Azért igazán bánol velem, mikor engem nyavalyásúl, és elvetettül hadcz.

Mert, ha annyit könyvezhetnék-is mint a' Tenger, nem volna méltó a' te vigasztalásodra.

Azért

Azért semmit egyebet nem érdemlek, hanem vereséget, és büntetést: mert tégedet sokszor igen meg bántottalak, és feletted sokban vétkeztem.

Az igazságnak ítélete szerint, csak leg-kisfebb vigasztalást sem érdemlek.

De te kegyes, és Irgalmas Isten, ki nem kívánod alkotmányodnak veszedelmét, hogy meg-mutatnád jövőltod gazdagságát az irgalmaságnak edényihez, érdem nélkül-is méltóztatol vigasztalni a' te szolgádat, minden emberi mód felett.

Mert a' te vigasztalásid nem hasonlók az emberi beszélgetésekhez.

2. Mit cselekedtem, Uram, hogy nékem mennyei vigasztalást adnál?

En nem emlitem, hogy semmi jót cselekedtem volna: hanem azt találom, hogy mindenkor hajlandó

dó voltam a' gonoszra, kétedelmes a' jobbitásra.

Igaz ez, és nem tagadhatom. Ha külömbet mondanék, te állnál ellenem, és senki sem menthetne.

Mit érdemlek egyebet bűneimért, hanem poklot, és örök tüzet?

Igassággal vallom, hogy minden gyalázatra, és kissebségre méltó vagyok: nem-is érdemlem, hogy a' te áitatos szolgálid közzé szám-laltassam.

Es noha ezt nem örömezt hal-lom, mindazáltal magám ellen az igazság mellett, meg-feddem bű-neimet, hogy könnyebben meg-nyerhessem irgalmaságodat.

3. Mit mondgak én bűnös, és minden gyalázattal teltyés ember?

Nem mondhatok egyebet, ha-nem csak emez igéket: Vétkeztem, Uram, vétkeztem: irgalmaz-nékm: bocsásd-meg nékem.

Szen-

Szenvedd-el, Uram, egy keves-sé, hadd sirassam az én fájdalmimat, minek előtte a' tetét, és halál ho-mályoságával bé-borúlt földre mennyek.

Mit kívánsz, Uram, egyebet a' szegény bűnös, és kárhozatot érdemlő embertől, hanem hogy töre-delmes szível meg-alázza magát bűneiért?

Az igaz töredelmességből, és szívbeli alázatosságból származik a' bocsánatnak reménsége: meg-csenedesedik a' fel háborodott lel-ki isméret; helyre hozatik az el-veszett malaszt: meg-óltalmazta-tik ember a' jövődö haragtól, és egymás eleiben szent csókkal jö-nek az Isten, és a' penitencia tar-tó lélek.

4. A' bűnökről való alázatos tö-re-delmesség, Isten előtt kelleme-tes áldozat, melly sokkal kedvesb illa-

illatú Istennél, hogy sem a' remény
égetés:

Ez ama drága kenet, mellyet a'
karád, hogy lábaidra öncsenek:
mert a' meg-alázott, és töredelmes
szívet soha meg nem utáltad:

Ez az ellenség haragja előtt öl-
talem hely: Ez által meg-tisztít-
tatik, és le mosatik valami mocskok,
és vétek másfunnan reánk ragadott.

LIII. RESZ.

*Hogy az Isten malasztja nem közölte-
tik a' földi dolgok kedvellővel.*

1. *AZ* Ur szól. Fiam, drága dolog
az én malasztom, nem had-
gya magát külső dolgokban, sem
a' földi vigaságokban elegyítetténi.

Azért el-kell vetned az én ma-
lasztomnak akadékit, ha kívánod
ennek beléd öntését.

Keress rejtek helyt, szerezted az
egy-

egyedül lételt: senki nyájaskodó
beszélgetését ne kívánnyad: ha-
nem inkább Istenhez bocsásd ai-
tatos könyörgésedet, hogy töre-
delmes szívet, és tiszta lelki ismé-
retet birhafs.

Az egész világot semminek tar-
csad: az Istennek hivatalyát min-
den külső dolgoknál fellyebb bő-
csüllyed.

Mert kettő nem lehet, hogy én
bennem foglalatoskodgyál, és az
el-mulandó dolgokban-is egya-
ránt gyönyörködgyél.

Ismerőidtől, és kedvesidtől el-
kell távoznod; és minden vi-
gasztalástól el-kell fognod el-
médet.

Azt kívánnya Szent Péter Apo-
stol, hogy a' Krisztus hivei e' vilá-
gon úgy visellyék magokat, mint
jővevények, és úton járók.

2. Oh melly nagy bizodalma
R. lé.

léssen halála óráján annak, a' kit semmi dolognak kívánsága nem tartóztat e' világban!

De az erőtlen lélek meg nem foghattya, melly drága dolog legyen, mikor embernek szive így elvált mindenektől: mivel a' testi ember nem tudja, mi legyen a' belső embernek szabadsága.

Maga a' ki valóban lelki ember akar lenni, szükség, hogy ellene mondgyon mind idegeneknek, 's mind rokonoknak, és magát senkitől úgy ne őrizze, mint önnön magától.

Ha magadat tékéletesen meggyőződ, egyéb dolgokon könnyebben győzedelmet vehetsz.

Tékélletes győzelem az, mikor valaki magát tellyesféggel meg-birja.

Mert a' ki magával bir, úgy hogy érzékensége okofságának,

az okofság pedig nekem enged mindenekben, e' bezzeg valóban maga győző, és ura e' világnak.

3. Ha erre a' tékéletességnek tetejére akarsz jutni, emberül kell hozzá kezdened, és a' fejszét gyökérben kell vágnod, hogy ki-szaggassad, és ki-törjed ama' titkos, és rendetlen hajlandóságot, melly magadhoz, és a' magad tulajdon világi javaihoz vonzón.

Majd mindeneftől ebből a' fogatkozásból, hogy ember magát rendetlenül szereti, származik, valamit gyökereftől meg-kell győzőnünk.

Mihent ezt a' vértket meg-győzők, és birtokunk-alá vettyűk; ottan igen nagy békeség, és csendesség következik.

De mivel kevesen igyekeznek arra, hogy magoknak tellyesféggel meg-hallyanak, és színte meg-

győzzék magokat, ez az oka, hogy elvesztettől maradnak, és lélek szerént magok felibe nem emelkedhetnek.

A' kik én velem szabadon akarának járni, szükség, hogy minden gonosz, és képtelen indulatokat meg fojcsák, és semmi teremtet állathoz magok kedvéért, vágyódással ne ragaszkodgyanak,

LIV. RESZ.

A' természetnek, és az Isten malasztjának különböző indulatiról.

1. *AZ* Ur szól. Fiam, szorgalmatosan reá vigyázz a' természetnek, és a' malasztnak indulatira: mert igen alattomban, és ellenkező képpen indulnak: egyebek a' lelki, és belől megvilágosított emberek kívül, csak alig választ-hatják meg ezeket.

Min

Minnyájan jót kívánnak, és szavokban, s cselekedetekben valami jóra néznek: innen vagy, hogy a' jónak színe alatt, sokszor megcsalatnak.

2. A' természet álnok, sokakat magához vonson, törben ejt, megcsal, és mindenben magát veti célul.

De az Istennek malasztja együgyűven jár, és el távoztattja még a' színét-is a' gonosznak, csalárságot nem forgat, és mindeket Istenért cselekezik, kibemint utolsó végben nyugtízik.

3. A' természet kedvetlenül hal meg, nem örömet nyomorog, né örömet győzetik meg, nincs jó kedvel más ember birtoka, és igazsága alatt.

Az Isten malasztja pedig igyekezik a' maga öldöklésére, elleneáll az érzékenségek vágyodásai-

R 3

nak

nak; kívánnya, hogy más birtoka alatt legyen, akarja, hogy meggyőzések: nem igyekezik maga szabadságával élni, örömeit fenyíték alatt tartatik; és nem kívánja, hogy parancsollyon valakinek, hanem mindenkor az Isten birtoka alatt akar élni, maradni, és lenni, és az Istenért kész minden emberi birodalom alatt meghajolni:

4. A' természet maga hasznáért munkálkodik, és arra figyelmezt, mi haszna lehet neki másból:

A' malaszt pedig nem arra vigyáz, a' mi magának hasznos, és alkalmas, hanem inkább arra a' mi sokaknak elő-menetekre vágyon.

5. A' természet örömeit vérszi a' tisztteletet, és bocsúlletet:

A' malaszt pedig minden tisztetséget, és dicsőséget híven Istenre fordít.

6. A'

6. A' természet retteg a' szégyen vallástól, és gyalázattól.

A' malaszt pedig örvendez, mikor Kristus nevéért kissebséget szenved.

7. A' természet szereti a' henyélést, és test nyugotást:

A' malaszt pedig nem lehet hivatkodó, hanem örömeit munkálkodik.

8. A' természet szereti a' czifrát, és csinoságot, irtózik az alá-való, és temérdek öltözettől:

A' malaszt pedig gyönyörködik a' köz, és alázatos öltözetben nem által kopott goromba posztóba öltözni.

9. A' természet a' mulandókra figyelmezt, örül a' földi nyereségnek, szomorkodik a' kár-valláson, megháborodik egy kis bolzszerű belezeden:

De a' malaszt az örökké-valókra

R 4

ra

ra figyelmez, nem ragaszkodik az el-mulandókhoz, meg nem hábo-rodik a' kár-valláson, meg nem keseredik a' kemény szón: mert az ő kincsét, és örömét menyországnban helyheztette, a' hol semmiel nem vész.

10. A' természet kíván, örömesben vészzen, hogysemád: a' maga tulajdonát szereti:

A' malaszt pedig könyörületes, és közönséges: nem keresi tulajdonát, kevéssel meg-elégszik, boldogabnak itéli az adást, hogysem a' vételt.

11. A' természet hajlandó a' teremtetett állatokhoz, a' maga teremtéhez, a' hivatásokhoz, és szó-béli nyájaskodáshoz.

De a' malaszt Istenhez vonson, és a' jószágos erkölcsökhöz. Elle-ne mond a' teremtetett állatoknak: meg-veti e' világot: gyűlöli a'
testi

testi kívánságokat: meg-zabolázza az elme csavargásokat: szegyenli a' szem előtt forgást.

12. A' természet örömeft vészti a' külső vigasztalást, mellyel érzékenségi gyönyörködgyenek.

De a' malaszt csak Istenben akar vigadni, és mindenek felett a' minden jónak kút-fejében gyönyörködni.

13. A' természet nyereségért, és maga hasznáért cselekezik mindent: semmit ingyen nem mivelhet; hanem jó teteményért, vagy hasonló jót, vagy nagyobbát, vagy dicfíretet, és kedvet akar nyerni: és azt kívánja, hogy az ő cselekedete, vagy adománya nagyra bocsúltsék.

A' malaszt pedig el-mulandót nem keres: az egy Istennél egyéb jutalmat bérül nem vár: nem-is kíván a' világi szükségére többet,
ha-

hanem csak a' mennyi őtet az örökké-való jóknak meg-nyerésére segitheti.

14. A' természet örül baráti-nak, és Attyafiainak sokaságán: dicsekedik nemes helyén, és nemes nemből születésén: kedveskedik a' hatalmasoknak, hizelkedik a' gazdagoknak, örvendez magához hasonlók-nak.

A' malaszt pedig ellenségit szereti: barátinak sokaságában fel nem fuvalkodik: születésének helyét, vagy nemzetséget nem bocsúllyi különben, hanem ha azokban nagyobb jóságos erkölcsök találhat-
tak.

Inkább kedvez a' szegénynek; hogysen a' gazdagnak; inkább szánakodik az ártatlanon, hogysen a' hatalmason: örvendez az igaz mondónak, nem a' csalárdnak.

Inti a' jókat, hogy az Isten aján-dékit

dékit szomjúhozzák, és igyeke-zenek az Isten fiaihoz jó erkölcsök által hasonlatossá lenni.

15. A' természet hamar panaszkodik a' fogyatkozásra, és alkalmatlanságról:

A' malaszt vastagon el-tűri a' szegénységet.

16. A' természet mindeneket magához koporít: magáért vias-kodik, és foddódik:

A' malaszt pedig mindeneket Istenhez térít, a' kitől vagyon ere-dendő származások: semmi jót ma-gának nem tulajdonít: magáról kevélyen nagyot nem alit: nem verseng: maga tetkezését a' más ítéleti föliben nem veti; sőt min-den tetkezésben és értelemben az Isten ítéleti alá veti magát.

17. A' természet titkokat akar tudni, és újságokat hallani: tekin-tetes akar lenni, és sok dolgokban

forgani: azt kívánnya, hogy ismérettségben legyen, és olyakat cselekedgyék, mellyekből dicsíret, és csudálkodás származik.

De a' malaszt nem gondol az újságokkal, és hívságok értésével; mert efféle kívánságok a' régi romlott állapotból származnak, mivel semmi új, és állandó nincs e' földön.

Azért arra tanít a' malaszt, hogy az érzékenségeket megzabolázzuk: a' hívságos dicsekedést és mutogatást el-távoztassuk: a' mi bennünk dicséretre, és csudálkozásra méltó, azt alázatosan el-rejcsük, és minden dologban, minden tudományban hasznos gyümölcsöt, és az Isten dicsíretit, és tisztettségét keressük;

Nem akarja, hogy vagy maga, vagy cselekedete dicsíretsék, hanem azt kívánnya, hogy fel-magaszt-

gasztaltsák Isten minden ajándékiban, a' ki mindeneket csupán csak maga szerelméből adott.

18. Ez a' malaszt, természet-feltett-való világosság, és Istennek kiváltképpen-való ajándéka, a' választottaknak bélyege, az örök üdvösségnek záloga, melly embert a' földiektől a' mennyei dolgoknak szerelmére emeli, és testi emberből lelki emberré változtattya.

Azért mennél inkább le nyomatik, és meg-győzetik a' természet, annál bőségesb Istennek újból látogatási által naponként az Isten ábrázattára meg-újíttatik.

LV. R E S Z.

A természetnek romlott voltáról, és az Isteni malasztnak erejéről.

3. *A Szólgaszóll.* En Uram Istenem, ki engem magad ábrázat-

zattyára, és hasonlatosságára terettél, ad nékem ezt a' malasztot, mellyet illy szükségnek mutatál az én áldvőségemre: hogy ennek erejével meg-győzzem az én természetemet, melly bűnre, és veszedelemre vonszon.

Mert érzem testemben a' bűnek törvényét, melly ellenkezik az én értelmemnek törvényével, és fogva viszen sok dolgokban az érzékenségek vágyódásának engedelmességére: nem-is állhatok különben ellene az ő indulatinak, hanem ha mellettem lévén buzgósággal szívembé öntetett szentséges malasztod.

2. Szükséges a' te malasztod, és kivált-képpen-való nagy malasztod, hogy meg-győzessék a' természet, melly ifúságától fogva mindenkor hajlandó a' gonoszra.

Mert az első emberben Ádamban,

ban, el-esvén, a' bűn-által megromolván, ennek a' rútságának büntetése minden emberekre hatott, úgy hogy a' melly természet te töled jól, és igazán teremtetett-vala, most immár azon a' bünt értyűk, és a' romlott természetnek erőtlenségét, azért tudni illik, hogy az ő indulati magán gonoszra, és világi dolgokra vonszanak.

Mert a' mi kevés erő maradott benne, olyan mint a' hamuban el-rejtett szikra.

Ez a' természetnek okosága, melly meg-környékeztetett te-mérdek köddel, itéletet, és választ tud tenni a' jó, és gonosz, a' hamisság, és igazság között, noha ereje nincsen, hogy be-telleyesítse mind azokat, a' miket javal: nem-is bír immár sem az igazságnak tel-

tellyes világával, sem kívánság-
nak egészséges állapottyával.

3. Innen vagyon, én Istenem,
hogy belső ember szerént gyö-
nyörködöm a' te törvényedben,
tudván, hogy a' te parancsolatod
jó, igaz, és szent, melly minden
gonolzt, és el-távoztató bünt erőf-
sén dorgál:

Te is szerént pedig a' bűn törvé-
nyének szolgálók, mikor érzéken-
ségim vágyódásnak inkább enge-
dek, hogylem az okosságnak.

Innen vagyon az-is, hogy a' jó
kívánság meg-vagyon bennem,
de a' véghez vitelt nem találom
magamban.

Ez az oka, hogy gyakorta sok
jóra szándékozom, de mikor erőt-
lenségem segítő malaszt nélkül
vagyok, egy kis akadék miatt
hátra mászok, és el-fogyok.

Innen vagyon, hogy a' tekél-
letes-

letefségnek üttát ismérem, és
nyilván látom, mit kellyen mivel-
nem, de magam romlandóságá-
nak terhétől le-nyomatván, a' te-
kélletefségre nem jutok.

4. Oh melly szükséges, Uram,
nékem a' te szent malasztod, hogy
a' jót el-kezdgyem, abba tovább
mennyei, és azt végbe vigyem!

Mert a' nélkül semmit nem mi-
velhetek: mindeneket véghez vi-
hetek pedig te általad, vastagit-
ván engem a' te malasztod.

Oh valósággal mennyei malaszt!
melly nélkül nincs semmi érde-
münk, és a' természetben óltatott
ajándékok nem hasznosok.

Te előtted, Uram, a' malaszt nél-
kül semmi a' tudomány, semmi a'
gazdagság, semmi az erő, és szép-
ség, semmi az elme, és ékeffen szül-
lés.

Mert a' természet javai jókban,
és

és gonoszokban találtnak: a' malaszt pedig, és az Isténi Szeretet, tulajdon ajándéka a' választottaknak, mellyel a' kik fel-ékesítettnek, méltók örök életre.

Olly igen fellyül halad mindent ez a' malaszt, hogy e' nélkül semmire böcsültetik a' Profétálásnak ajándéka, a' csuda tétel, és akárminémű mélységes elmélkedés.

Sőt, sem a' Hit, sem a' reménység, sem egyéb jóságok te előtted nem kedvesek Szeretet, és malaszt nélkül.

5. Oh áldott malaszt, melly a' lelki szegént jószágos erkölcsökkel gazdaggá tészed, és az alázatos szívet sok jókkal meg-gazdagítod!

Jőj-el, szállj szivemben, tellyefics-meg engem idején a' te vigasztalásiddal, hogy elmémnek fárasága miatt, el ne fogyatkozzék az én lelkem.

Kér-

Kérlek, Uram, talályak kegyelmet a' te szemed előtt; mert elég nekem a' te malasztod, ha egyebet meg nem nyernék-is a' mit a' természet kíván.

Ha késértetem, és sok háborúságokkal gyötröttetem-is, nem félek semmi gonosztól, mikor velem lélzen a' te malasztod.

Ez az én erősségem; ez ad jó tanácsot, és segítséget.

Minden ellenségimnél erősebb ez, és minden bölcséknél bölcsőbb.

6. Ez az igazságnak Mestere, jó oktatásoknak Doctora, szívnék világsága, nyomorgatásoknak vigasága, szomorúságnak elkergetője, félelemnek el-vévője, ártatóságnak nevelője, köny-hulásoknak meg-szerzője.

Mi vagyok e' nélkül, hanem egy aszizú fa, es el-vetendő haszontalan tőke?

Azért

Azert Uram, a' te malasztod engemet mindenkor meg-előzzön, és kövessen, és jóban-való szünetlen foglalatoskodást engedgyen, a' te Szent Fiad Jesus Krisztus által. Amen.

LVI. R E S Z.

Hogy magunkat meg-tagadván, Krisztust kell a' kereszttel követnünk

1. *AZ* Ur szól. Fiam, a' mennyire el-távozzhatol magadtól, annyira közelgethetz én hozzád.

A' mint hogy belső békeséget szerez, ha semmi külső dolgot nem kívánsz, azonképpen Istenhez kapcsoltatol, ha magadtól belsőképpen el-válsz.

Azt akarom, hogy meg-tanúld magadat tényletesen az én akaratom-

tomra hadni ellenkezés, és zúgólódás nélkül.

Kövess engemet: En vagyok az Ut, az Igazság, és az Elet. Ut nélkül nem járhatni, Igazság nélkül tudomány nem lehet, Elet nélkül nem élni.

En vagyok az Ut, melyet kell követned; az igazság, mellynek kell hinned; az élet, melyet kell reménlened.

En bontakozhatatlan út vagyok: csatlakozhatatlan igazság vagyok.

En igyenes út vagyok, felső igazság vagyok, igaz élet, kezdet nélkül-való élet vagyok.

Ha az én útamon maradsz, meg-isméred az igazságot, és az igazság meg-szabadit téged, és örök életed lesz.

2. Ha életre akarsz jutni, tartsd meg a' parancsolatokat.

Ha igazságot akarsz tudni, higgy nekem. Ha

Ha tékelletes akarsz lenni, adgy el mindeneket.

Ha én tanítványim között akar sz számláltatni, tagadd-el magadat.

Ha örök életet akar sz birnya, e' jelen-való életet utáld-meg.

Ha fel akar sz magasztaltatni meny-országba, alázd-meg magadat e' világon.

Ha velem akar sz uralkodni, vífeld velem együtt a' kereszttet.

Mert csak a' keresztnak igaz szolgálai talállyák-fel a' bódogságnak, és igaz világosságnak úttját.

3. *A' szolga.* Uram Jésus, mivel szoros a' te útd, és a' világ előtt gyalázatos, adgyad, hogy e' világot meg-utálván, téged kövessék.

Mert nem nagyobb a' szolga az ő Uránál, a' tanítvány sem fellyeb való Mesterénél.

Törödgység a' te szolgád a' te úra-

útdon, mert ebben vagyon az én áldvósségem, és igaz szentségem.

Valamit ezenkívül olvasok, vagy hallok, nem könnyebbit, te-kelléteffen sem vigasztal.

4. *Az Ur.* Fiam, mivel hogy ezt tudod, és olvastad, bódog kélz, ha ezt cselekedszed. A' kinél az én parancsolatim vannak, és ezeket meg-tartya, az, a' ki szeret engem, én-is szeretem őtet, és meg-jelen-tem magamat néki; és velem egy-gyütt-le-ültetem az Atyám országában.

5. *A' szolga.* Uram Jésus Krisztus, a' mint mondad, és ígíred, úgy cselekedgyél, és ezekre légyek méltó.

Fel-vettem, fel-vettem kezéd-ből a' kereszttet, el-viselem, és halalomig viselem azt, a' mint reám adtad.

Bizony a' jó szerzetesnek élete ke-

kerefsz, de paradicsomban vezet.

El-kezdetted, nem szabad hát-
ra térni, nem-is kell el-hadni.

6. No tehát édes Atyámfiai,
mennyünk tovább együtt; ve-
lünk léssen JEsus.

JEsusért vettük-felezt a' kerefsz-
tet; JEsusért végig vífellyük a' ke-
relesztet.

Segítünk léssen, a' ki vezetünk,
és előttük járunk.

Ihon előttünk megyen a' mi ki-
rályunk, a' ki harczol érettünk.

Mennyünk utánna emberül; ne
féllyen senki, és ne rettegjen; le-
gyünk minnyájan készek életünk
le tételére ebben a' hadban; meg

ne gyalázzuk dicsőöséges hi-
rünket, el-futván a' ke-

relesztnek zászlója

mellől.

LVII.

LVII. RESZ.

*Hogy ember felettéb el ne hadgya ma-
gát, mikor valami véteekben esk.*

1. *AZ* Ur szól. Fiam, inkább ked-
vellem én a' szerencsétlen-
ségekben-való békeséges szenv-
dést, és alázatolságot, hogysem a'
jó szerencsének idejében való vi-
gasztalást, és áitatolságot.

Miért szomorít-meg téged akár
mi kicsin ellened-való cselekedet,
vagy mondás?

Ha nagyobb dolog lett volna sem
kellene így meg-indúlnod.

Hadd múltlyék-el ez most:
sem első, sem új dolog ez, és ha so-
káraig élsz, utolsó sem léssen.

Elég bátor vagy, mig bántásod
nem érkezik:

Jó tanácsot-is adsz, és egyebet
bátorítasz: de mikor ajtódon ko-

S

lom-

lompoz a' véletlen nyavalya, mind tanácsodban, s mind erődben megfogytokozol.

Vedd eszedben a' te nagy gyarlóságodat, mellyet gyakorta aprólékos dolgokban meg-tapasztal; noha mind ezek, és ezekhez hasonlító történetek üdvösségedre léteznek.

2. Mennél jobban tudod, készítesd ezekhez szivedet, és ha beléd ütköznek, le ne üssenek, se fokáig meg ne kötözzenek.

Ha örömmel nem tűrheted, legálább tűrj békével.

Ha nem örömeft hallod, és bőszenkodást érzel, tartóztasd magadat, és képtelen szót ne ejcs, mellyből a' kisedek meg-botránkozzanak.

Hamar le-efendefedik a' felindult bőszenzés, és a' belső fájdalom meg-édefedik az Isten malasztjának vizsgálata térésevel.

Elek

Elek én (ugymond az Ur) kétféleképpen vagyok meg-segíteni téged, és szokásom felett bőségesben meg-vigasztalni, ha én bennem bízol, és áitatoson hísz segítségre.

3. Csendesb lélekkel légy, és nagyobb szenvedésre készülj.

Nem mind oda van dolgod, ha gyakorta nyomorgattatol, és szülyössen késértetel.

Ember vagy, nem Isten: test vagy, nem Angyal.

Mint maradhatnál te mindenkör a' jóságos erkölcsöknek azon egy állapottyában, ha az Angyalnak menyben, és az első embernek paradicsomban, ez nem engedtetett?

En vagyok, ki a' meg-keferedeteket fel-emelem jobb állapotra: és a' magok gyarlóságának meg-ismérőit, az Istenségemhez fel-világoztatom.

S 2

4. A' szol-

4. *A' szolgál.* Uram, áldottak a' te szavaid: édessebbek az én számomban a' lépes méznél.

Hová lennék ennyi fok háborúságimban, és szorongatásimban, ha nem bátoritanál engem szent igéddelel?

Mit gondolok véle, akár mit, és mennyit szenvedgyek, csak juszak végre az üdvösség partyára?

Adgy jó véget, adgy üdvösséges ki-múlást e' világból.

Emlekezzél rólam én Istenem, és igazgass engem igyenes úton a' te országodban. Amen.

L VIII. R E S Z.

Hogy a' felséges dolgokat, és az Istennek titkos ítéletit nem kell vizsgálni.

1. *AZ* Ur szól. Fiam, ne vetekedgyél a' mélységes dolgokról, és az Istennek titkos ítéletiről: Mi lé-

légyen oka, hogy emez így el-hagyatik, amaz olly nagy szentségre magasztaltatik? Miért nyomorgattatik emez annyira, amaz pedig annyira fel-emeltetik?

Ezek meg-előzik az emberi okosságot: és semmi elmélkedés, vagy vélekedés meg nem vizsgálhattya az Isten ítéletét.

Mikor azért eszéleket bocsát szivedbe az ellenség, vagy a' nyughatatlan vizsgálók erről tudakoznak tőled, ama Proféta mondását felellyed:

Igaz vagy, Uram, és igaz a' te ítéleted.

Es amazt: Az Istennek ítéleti igazak, meg igazodtak ő-magokban.

Az én ítéletimet rettegni kell, nem vizsgálni, mivel emberi elmével meg-foghatatlanok.

2. A' Szentek érdeméről se tudakoz-

dakozzál, vagy vetekedgyél, melyik másíknál szentebb? vagy melyik nagyobb menyországban?

Effélékből gyakran haszontalan perlekedések, és vetekedések támadnak, nevelik is a' kevélységet, és hívságos dicsekedést; melyekből származnak az irigységek, és viszszavonások: midőn nagykevélyen ez ama szentet, amaz a' másíkat akarja fellyebb valóvá tenni.

Efféléket tudni, és vizsgálni haszontalan, és a' szenteknek sem kedves: mert nem vagyok én viszszavonásnak, hanem békeségnek Istene: melly békeség inkább függ az alázatosságban, hogysen a' maga fel-magasztalásban.

3. Némellyek buzgó szeretetből inkább voníznak ezekhez a' szentekhez, hogysen amazokhoz: de ez inkább emberi indúlatból

ból vagy on, hogysen Isteni szertetből.

En tereintettem mind egyig a' szenteket: én adtam malasztot, én adtam dicsőiséget nékik.

Tudom én mindeneknek érdemét: én előztem meg őket az én áldomásimnak édességével.

En ismértem világ kezdetinek előtt az én kedvesímet, én választottam ki őket a' világból, nem ők választottak engem.

En hittam malasztommal, hozzám vontam irgalmaságommal, és sok féle késérteteken által vittem.

En öntöttem szívókbe nagyságos vigasztalásokat; én adtam a' végig maradást: én koronáztam meg az ő tűrésüket.

4. En tudom közülök kicsoda első, és utolsó: én őket mind egyig bocsúlhetetlen szeretettel kedvellem.

Engem kell minden szenteimben dicsérni: engem kell mindek felett áldani, és tisztelni minden szentekben, kiket illy dicsőségesen fel-magasztaltam, és örök-tűl fogva el-választottam minden elől-járó érdemek nélkül.

A' ki azért egyyet a' leg-kisfebb szenteim között meg-utál, a' nagy szentet sem tiszteli: mert én alkottam mind a' nagyot, 's mind a' kisdedet.

Es a' ki gyaláz valamely szentet, engem gyaláz, és mind egygyl egygyig azokat, a' kik menyben vannak.

Azok minnyájan egyyek a' szeretet köteleiben; egyyet értenek; minnyájan egy végre szeretik egymást.

5. Még pedig (a' mi nagyobb) engemet inkább szeretnek, hogy sem magokat, és a' magokérdemét.

Mert

Mert magokon fellyül ragadtatván, és magok szeretetin kívül vitetvén, mindenestől az én szeretetemre sietnek, mellyben nyugodalmassan örvendeznek.

Semmi ettől őket el nem vonhattya, se le nem nyomhattya, mert örök igazsággal tellyesek lévén, az el ölthatatlan szeretetnek tűzével lángolnak.

Szűnnyenek-meg azért a' szentek állapottyáról-való versengéstől a' testi, és földi emberek, kik csak a' magok vigaságát tudgyák kedvelleni: és nem az örök igazságnak tetczése, hanem a' magok indulattya szerént vagy el-vésznek a' szentek dolgaiban, vagy hozzá tóldanak.

6. Sokakban vagyon a' tudatlanság, és azokban fő-képpen, a' kikben kevés világosság vagyon, és ritkán tudnak valakit tekelle-

S s

tes

tes lelki szeretettel kedvelleni.

Effélék természet indulattýából és emberi szeretetből, emehez, vagy amához vonfznak, és a' mint viselik magokat az itt alatt való dolgokban, úgy gondolkodnak a' mennyei dolgokról-is.

De egymáshoz vethetetlen kü-lömbiség vagy on azok között, a' mit a' fogyatkozott emberek gondolnak, és a' mit az Istentől megvilágosított szentek magafság-béli jelenésből szemlélnék.

7. El-keröld azért, fiam, azoknak vizsgálásit, mellyek fellyül haladgyák a' te tudományodat: hanem inkább arra vigyázz, abba fáradgy, hogy az Isten országában bár csak leg-kissebb lehess.

De bár valaki tudná-is, ki legyen szenteb, vagy nagyobb menyországba, mit használna ez a' tudomány, ha ebből magát meg nem aláz-

alázná, és az én nevemnek nagyobb dicsfirtire nem igyekeznék?

Sokkal kedvesb dolgot cseleke-szik Isten előtt, a' ki vétkeinek nagy vóltát, és jószágos erkölcsé-nek fogyatkozását szemléli; és meg-gondollya, melly távúl va-gyon a' szentek tekélltettségétől; hogysen a' ki az ő nagyobb, vagy kisebb állapottyokról vetekedik.

Jobb a' szenteket áitatos kö-nyörgéssel, és köny-hullatással engesztelni, és az ő dicsólséges cse-dezésekét alázatos elmével kérni, hogysen az ő titkokat haszonta-lan tudakozással vizsgálni.

8. A' szentek igen meg eléged-tek állapottyokkal, ha az embe-rek meg-tudnának elégedni, és hívságos beszédek meg-tudnák fogni.

Nem dicfékednek a' szentek tu-lajdon érdemeikben, mert magok-nak

nak semmi jót nem tulajdonitnak, hanem éppen nékem tulajdonitnak mindent: mivel véghetetlen szeretetemből adtam mindent nekik.

Olly nagy Isteni szeretettel, és bővelkedő örömmel meg-töltetnek, hogy semmi heával nincs dicősségek, semmi fogyatkozás nem lehet boldogságokban.

A' szentek mennél nagyobb dicősségben vannak, annál alázatosbak magokban, én hozzám pedig annál közelebbek, és nékem kedvesbek.

Azért vagyon írva, hogy Koronájokat Isten eleibe le-tették, és le-borúlván a' Barány előtt, imádták az örökkön örökké valót.

9. Sokan tudakoznak azon, ki-csoda nagyobb országba? kik nem tudgyák, ha csak a' leg-kisfebbek közzé bé-vétetnek-e menyekben.

Nagy

Nagy dolog, a' ki leg-kisfebb lehet országban, holott minnyájan nagyok, mert minnyájan Isten fiainak neveztetnek, és azok is lélsznek.

A' ki ott leg-kisfebb, ezernél jobb: és a' száz esztendő's bűnös meghal.

Mikor azért kérdenék a' tanítványok, ki volna nagyobb országban? illyen válaszfizok lén.

Ha meg nem tértek, és ollyanokká nem lésttek, mint a' kisdedek, bé nem mentek mennyeknek országába.

10. Jaj azoknak, kik magokat a' kisdedekkel jó kedvekből meg-nem alázzak: mert a' ország-nak alacón ajtaja nem szenved, hogy oda mehessezenek:

Jaj a' gazdagoknak-is, kiknek itt vigasztalások vagyon, mert mikor a' szegények bé-mennek Isten

S 7

ten

ten országába, ők kin maradnak nagy jajgatással.

Eörvendezetek alázatosok, és vigadgyatok szegények, mert tiétek az Isten országa: úgy azért, ha igazán jártok.

LIX. RESZ.

Hogy minden bizodalmot, és reménseget egyedül Istenben kell vetni.

8. *A' szolga szolga.* Uram, micfoda bizodalmom vagyon nélkem e' világon? Vagy micfoda az én leg-nagyobb vigasztalásom az ég alatt?

Nem de nem'te vagy-é én Uram Istenem, kinek irgalmasága szám-láthatatlan?

Vallyon hol vólt jól dolgom te nálad nélkül? Vagy mikor vóltam roszszúl a' te jelen létedkor?

Inkább akarok szegény lenni te éret-

éretted, hogysem gazdag nálad nélkül.

Inkább bújdosom te veled e' világon, hogy sem az Eget birjam nálad nélkül.

A' hol te vagy, ott vagyon a' menyország: és a' hol te nem vagy, ott vagyon a' halál, és pokol.

Te vagy az én kívánságom, és azért kell te utánnad fohászkodnom, kiáltanom, esedeznem.

Végezetre senkiben nem bízhatom tellyesféggel, a' ki alkalmatos segítséget nyújtsón szükségemben, hanem csak te benned, én Istenemben.

Te vagy az én reménségem, és bizodalmom, te vagy az én vigasztalásom, és hiv mindenekben.

2. Minnyájan a' magokét keresik: te csak az én üdvösségemet, és elő-meneteletem kívánod, és mindeneket jómra fordítasz.

Ha

Ha sok késértetekre, és háborúságokra bocsátasz-is, azt éppen az én hasznomra rendeled, a' ki ezer képpen szoktad próbálni, a' kiket szertesz.

Melly próbákban szinte ugy kell téged iszeretni, és dicsérni, mintha mennyei vigasztalásokkal látogatnál.

3. Azért te benned helyheztem, Uram Istenem, tellyes reménységemet, és óltalmamat: te előbb terjesztet minden nyomorúságimat, és háborgatásimat; mert valamit te kívüled látok, mind gyarlónak, és álhatatlannak találok.

Nem használnak sok jó barátim, nem adhatnak hasznos tanácsot okos tanácsim; nem vigasztalhatnak a' tudós emberek könyvei; semmi drága marha meg nem szabadithat: ha te magad nem lélsz mellettem, hanem segítesz, erős-

erősítesz, és vigasztalsz.

4. Ugyan-is, valamia' békeségnek, és bődögságnak meg-nyerésére alkalmasnak látezik, mind semmi, ha te távúl vagy, és igazság iszerént semmi bődögságot nem szereznek.

Azért minden jönknak vége, életünknek fel-magasztaltatása, ékeffen szóllásnak mélysége, csak te vagy: A' te szolgáidnak pedig erős vigasztalása az, hogy mindenek felett te benned helyheztesék reménségeket.

Te reád néznek az én szemeim, te benned bizom én Istenem, irgalmaságnak Attya.

Ald-meg, és szenteld-meg az én lelkemet mennyei áldással, hogy legyen te szent hajlékod, és örök dicsőségednek lakó helye: ne-is találtassék semmi a' te méltóságod

Tem.

Templomában, a' mia' te szent fel-
séged szemeit meg-bántcsa.

A' te jó vóltodnak nagysága, és
irgalmasságodnak sokasága sze-
rént tekincs reám, és halgald-
meg -' te szegény szolgád könyör-
gését, a' ki tőled távul számkive-
tésben vagyona' halál árnyékának
tartományában.

Órizz, és tartsd-meg a' te szol-
gáskád lelkét a' romlandó élet-
nek ennyi fok veszedelme között,
és a' te malasztodnak késérésével
vezérellyed a' békeségnek út-
tyán az örök fényességnek
házájában. Amen.




NEGYE-



NEGYEDIK K Ö N Y V.

A Z O L T A R I Szentsegről.

Rövid intés az Urnak vételére.

1.  Z Ur szóll. Jöjjetek hoz-
zám minnyájan, a' kik
fáradtok, és meg-vat-
tok terhelve, és én
meg-könnyebbítelek titeket, ugy-
mond az Ur.

A' melly kenyeret én adok, én
testem a' világ életéért.

Vegyétek, és egyétek, ez az én
te.

testem, melly ti érettetek adatik. Ezt cselekedgyétek az én emlékezetemre.

A' ki éfszi az én testemet, és iszja az én véreimet, én bennem lakik, és én ő benne.

A' melly ígékét én mondtam néktek, lélek, és élet.

I. R E S Z.

Melley nagy bősülettel kellyen Krisztust fogadni.

1. *A' Tanítvány szól.* Te mondasz ezek, örök igazság Krisztus Jesus: noha nem egy időben mondtad ezeket, nem-is egy helyen vannak írva:

Mivel azért te szavaid, és igaz mondasok, örvendetesen, és híven kell nékem ezeket vennem.

Te szavaid, és te mondtad: az enyimek-is; mert az én üdvösségemre azokat mondtad.

Örö-

Örömeft vészem ezeket a' te szent szádból, hogy mélyebben áltassanak szivembe.

• Fel-ébresztnek engem ezek a' kegyes, és minden édeséggel, és szerelemmel tellyes mondasok. De rettentnek vétkeim: és illy nagy el-rejtett titoknak vételétől hátra vonszon fertelmes lelki-isméretem:

Bátorit engem a' te szavaidnak édesége; de terhel bűneimnek sokasága.

2. Azt parancsolod, hogy bizvást mennek hozzád, ha azt akarom, hogy részem légyen te veled: és hogy a' halhatatlanságnak taplálását vegyem, ha örök életet, és diadolságot akarok nyerni.

Jöjjetek én hozzám, ugymond, minnyájan, a' kik fáradtok, és megvattok terhelve, és én megkönnyebbitlek titeket,

Oh

Oh édes, és barátságos szó a' bűnösök fülében, hogy te Uram Istenem, a' szűkölködőt, és nyomorúltat hívod a' te szent testednek vételére!

De ki vagyok én, Uram, hogy hozzád merjek járulni?

Imé, az Egeknek Egei téged meg nem fognak, és azt mondod: Jöjtek hozzám minnyájan!

3. Honnan vagyon ez a' kegyes méltóztatás, és illy barátságos hivatal?

Mint merjek hozzád menni, holott semmi jót nem ismerek magamban, melyből bizakodást vehettek?

Mint fogadgyalak téged hajlékomba, holott illy gyakorta megbántottám kegyes színedet?

Az Angyalok, és Archangyalok tisztelnék téged, a' szent, és igaz emberek rettegnek te előtted,
és

és te azt mondod: Jöjtek én hozzám?

Ha te magad nem mondanád ezeket, ki hinné igaznak?

Es ha te nem parancsolnád, ki merne hozzád járulni.

4. Noé igaz ember vala, száz esztengeig munkálkodék a' bárka csinálásban, hogy kevesed magával meg-tartatnék: én tehát mint készülhessek egy óráig, a' világ te-remtőjének méltó vételéhez?

Moyzes a' te nagy szolgád, és kiváltképpen választott barátod, rothatatlan faból csinálá a' szekrényt, és tiszta arannyal boritá, hogy a' törvénynek tábláját abban helyheztetné: En tehát rothadandó férgecske, mint merjellek téged, ki a' törvénynek szerzője, és életünknek meg-adója vagy, illy könnyen magamhoz venni?

Salomon, a' ki leg-bőlcsfebb volt

az

az Izraél királyi közzül, hét egész estendeig rakatá ama drága Templomot a' te nevednek dicőfirtire:

Es nyolcz napig állé annak szentelését, ezer engesztelő áldozatokat tévén; és a' frigynek székreneyét nagy trombita zengéssel, és vig énekekkel helyhezteté a' meg készített helyre.

Tehát én bódogtalan, és nyomorúlt ember, miképpen vegyelek bé téged házamban, holott alig tudok fél-órát áitatóságban mulatni? és bár csak vagy egyszer illendőül mulatnék fél-órát.

5. Oh én Istenem, megnyit cselekedtek az említett szentek, hogy néked ked veskednének!

Jaj melly kevés, a' mit én mivelék: melly rövid időt töltök az áldozathoz való készületben!

Ritkán vagyok tellyességgel jelen magamnál: ennél-is ritkábban

ban vagyok üres a' tétova csavargó elmélkedésektől.

Maga a' te üdvösséges felséged előtt létemben, nem kellene csak elmémben-is ütközni semmi illetlen gondolatnak: nem illenék, hogy valami teremtettt dologban foglaltatnám: mert nem Angyalt, hanem az Angyalok Urát akarom hozzám venni.

6. Nagy külömbözés vagyon a' frigy székreneye, 's benne való eszközök, és a' te tisztaságos tested, 's annak kimondhatatlan jószági között.

Amaz Óó Törvénybéli példázó áldozatok között, és a' régi áldozatoknak bé-telleyfitő szent testednek igaz áldozattya között, igen nagy külömbség vagyon.

Mi az oka tehát, hogy a' te bőcsülletes jelen-létedre inkább fel né gerjedek? Miért nem készülök

T

szor-

szorgalmatosban a' te szentséged vételéhez ; hol itt ama régi Pátriárkák, és Proféták, királyok, és fejedelmek, az egész községge, oly nagy kedvel való áitatóságot mutattak az Isteni szolgálathoz?

8. Tellyes erejéből tánczolt amaz áitatos Dávid király az Isten szekrénye előtt, elméjében forgatván a' régi Atyákhoz-való jó tereményt Istennek ; fok külömbféle orgonákat csinála, Soltárokat szerze, örvendetes éneklésekre rendezle, maga-is sokszor énekle citára mellett : és Szent Lélek malasztával izgattatván, az Izraél népet Istennek tellyes szívből-való dicfirésére, és minden-napi dicséreteknek éneklésére taníta.

Ha akkor illy nagy buzgósága volt az Isteni dicsíretnek : most tehát ennek a' szentségnek jelenlétében, a' Krisztus felséges testé-
nek

nek vételébe, minémű nagy bőcsülettel, és áitatósággal kell lennem nékem, és minden keresztyén községnek?

9. Sokan ide's tova mennek a' szentek tetemét látni : és csudálkoznak halván ezeknek életeket : nézik a' Templomoknak tágas épületit : csokolgattyák aranyban, és selyemben takart szent csontyokat.

Es imé, én Istenem, szenteknek szente, mindenek teremője, Angyalok Ura, te itt jelen vagy nálam az oltáron.

Amazok látásában gyakorta emberi nyughatatlan szemléltség, és újság látásának kívánsága van : kevés haszon-is van efféleiben, főképpen a' hol igaz töredelmesség nélkül vagyunk a' vándorlás.

Itt pedig az oltári Szentségben,

T 2

az én

az én Uram Istenem, az ember Jesus Kristus, éppen jelen vagyok: és ott bőségesben adatik az örök üdvösségnek gyümölcse, valamikor méltán, és áitatossan vétetik.

Ennek vételére pedig, nem vonzon valami marczonáság, vagy látásnak, és érzékség gyönyörköttetésnek kívánsága: hanem az erős hit, áitatos reménség, és tiszta szeretet.

10. Oh világnak láthatatlan teremtmő Istene, melly csudálatoson bász velünk! melly édesdeden, és kedvesen rendezed dolgát választottidnak, kiknek eledelül adod magadat a' szentségben!

Ez bezzeg minden értelmet fellyúl halad: ez a' mi leg-főképpen hozzád vonza az áitatosok szívét, felgerjeszti szerelmét.

Mert a' te igaz hived, kik tellyes életeket magok jobbítására for-

fordították, ebből a' bősülletes szentségből, gyakorta nagy áitatoságnak malasztyát, és jóságos erkölcsökre való igyekezetet vésznek.

11. Oh csudálatos, és el-rejtett malasztya ennek a' szentségnek, mellyet csak a' Kristus hived tudnak: a' hitetlenek pedig, és bűnben heverők nem ismérhetik!

Ebben a' szentségben lelki malaszt adatik: az el-vesztett szentség fel-épül: és az bűnnel meg-rútitott szépség helyre hozatik.

Olly nagy pedig néha ez a' malaszt, hogy az úijonnan adatott áitatoságnak tellyes-vóltából, nem csak lelkünk, de az erőtlen test-is nagyob erőt érez.

12. Igen kell azért bánnunk, és szánnunk a' mi hideg, és tunya vóltunkat, hogy nem olly nagy buzgósággal vágyódunk a' Kris-

stus vételéséhez; noha ő benne vagy on minden reménsége, és érdeme a' vála(ztottaknak

Mert ő a' mi meg-szentelésünk, és váltságunk: ő az úton járók vigasztalása, és a' szenteknek örök bődögsága.

Méltó tehát nagy bánatra, hogy sokan ezt az üdvösséges szentséget illy kevelsé őrzik, noha ez az Egeket vigasztallja, és az egész világot őltalmazza.

Faj vakság, és az emberi szívnek keménysége! hogy illy kimondhatatlan ajándékot inkább nem tisztelünk, és a' mindennapi vételnél szokásából, ugyan böcsülletlenségre is jutottunk.

13. Ha ez az áldott szentség az egész világon csak egy helyen szolgáltatnék, csak egy Pap áldoznék, mit gondolsz, minémű nagy kívánsággal vágyódnának az emberek

rek arra a' helyre, ahhoz az Isten Papjához, hogy halhatnák az Isteni szentségnek szolgáltatását?

Most pedig sokan lettek Pappá, és sok helyen bé-mutatik Krisztus, hogy Istennek az emberekhez annál nagyobb kegyelmessége, és szerelme ki-nyilatkoznék, mennél könnyeb terjedne e' világon a' szentségnek részesülése.

Hálákat adok néked áldott Jesus örök Pásztor, ki minket szegény szám-kivetetteket méltóztatol drága testeddel, és véreddel táplálni, és ennek az el-rejtett szentségnek részesülésére tulajdon szavad igéjével hinia, így szólván: Jöjjetek hozzám minyájan, a' kik fáadtok, és megvadtok terhelve, és én megkönnyebbitlek titeket.

II. R E S Z.

Hogy Istennek nagy jó-vólta, és szerelme jelentetik emberekhez az oltári Szentségben.

1. *A' Tanítvány.* Jó vóltodban, és nagy irgalmaságodban bízván Uram, te hozzád járulok, beteg, orvosomhoz: én szomjú, életnek kút-fejéhez: szűkölködő, menyei királyhoz: szolga, urhoz: teremtetett állat, teremthöz: szomorúságban el-hagyatott, kegyes vigasztalóhoz.

De, honnan vagy ez, hogy te jöj én hozzám? ki vagyok én, hogy magadat adgyad nékem?

Mint mér a' bűnös ember elődbe menni? te-is miképpen méltóztatol bűnöshöz jöni?

Te isméred a' te szolgádat, és tudod, hogy semmi jó nincs benne,

ne, mellyért ezt cselekedd véle.

Meg-vallom tehát az én alávalóságomat: vallást tészek a' te jó-vóltodról: dicsérem kegyelmedet: hálákat adok mértéktelen szerelmedért.

Mert tennen magadért cselekedted ezt, nem az én érdememért; hogy jó-vóltod inkább megismértessék, szereteted inkább ki-terjedgyen, alázatosságod tekéltetésben dicsírtessék.

Mivel tehát néked így tetczik, és így parancsoltad, hogy légyen, kedvesen fogadom én-is méltóztatodat. Oh engedd, hogy az én bűneim ebben ellent ne vessenek!

2. Oh gyönyörűséges, és irgalmas JESUS, minémű nagy bocsúllettel, háladással, és örök dicsérettel tartozunk néked a' te szent testednek vételéért, mellynek méltóságát nincs, a' ki ki-mond-hassa,

T s

De

De vallyon miről kell gondolkodnom, mikor Uramhoz járulok, és azt vézem, a' kit méltó tisztelettel nem illethetek, és mindazáltal áitatófon akarok hozzám venni?

Miről gondolkozhatom jobbról, és hasznosbról, hanem hogy magamat tellyeséggel meg-alázzam te előtted, és a' te véghetetlen jó-voltodat fel-magasztallyam.

Dicsérlek téged én Istenem, és örökké magasztallak. Meg-utálom magamat, és alá-valóságomnak mélységében, te alád vetem magamat.

3. Imé te szenteknek szente vagy, én pedig bűndök undoksága,

Imé te én hozzám hajlasz, ki méltó nem vagyok, hogy rád nézzek.

Imé te jósz én hozzám, velem akarsz lenni, a' te lakodalmodra hílsz; Te

Te nékem mennyei eledelt akarasz adni, az Angyalok kenyeret akarod ennem adni, az az, tennem magadat eleven kenyért, ki az Egből alá szállottál, és életet adsz e' világnak.

4. Imé honnan származik a' szertetet! minémű nagy méltóztatás világoskodik! mely nagy háladással, és dicsérettel tartozunk mind ezekért néked?

Oh melly üdvösséges, és hasznos, a' te tanácsod, mellyel ezt a' szentséget rendeléd: melly édes, és gyönyörűséges lakodalom az, mikor tennen magadat adtad eledél!

Oh melly csudálatos, Uram, a' te cselekedeted: melly erősz a' te hatalmaságod: melly ki-mondhatatlan a' te igazságod.

Mondottad, és mindenek meglettek: és úgy lett, a' mint te hadtad.

5. Csuda dolog, és az emberi elmét meg-előzi, de méltó hitelre, hogy te én Uram Istenem, igaz Isten, és igaz ember a' kenyérnek, és bornak egy kis szine alatt, ép-penséggel jelen vagy, és meg-emésztes-nélkül a' téged vévőktől meg étetel.

Te, a ki mindeneknek Ura vagy, és semmi nélkül nem szűkölköddöl, a' te szentséged által bennünk akartál lakni:

Oltalmazd azért, Uram, az én szivemet, és testemet tisztán, hogy vig, és tiszta lelki-ismérettel gyakran részesülhessek a' te szentségben, és a' mit fő-képpen magad tisztelségére, és örök emlékezetre rendeltél, azt én-is örök üdvösségemre vehessem.

6. Örvendezz én lelkem, és adgy hálát Istennek az illy nemes ajándékért, és kívánt vigasztalásért,

sért, melly e' siralom völgyében néked adatott.

Mert valahányszor ezt a' szentséget meg gondolod, és Krisztus testét vészed, annyiszor a' te válságod cselekéderibe foglaltatol, és részesülsz Krisztusnak minden érdemében.

Mert a' Krisztus szereteti soha nem kissebbedik, és az ő engesztelésének nagy volta, soha el nem fogy. Azért mindenkor új lelki készüllettel tartozol ehhez alkalmaztatni magadat, és figyelmetes elmélkedéssel meg-gondolni a' te üdvösségednek nagy szentségét.

Olly nagynak, újnak, gyönyörűségesnek tetsék néked, mikor Misét mondasz, vagy hallasz, mint ha leg-elsőben azon a' napon szál-lana Krisztus a' Szűznek méhében, és akkor lenne emberré; avagy mintha a' keresztfán függve akkor

fzenvedne, és meg-halna az emberek üdvösségéért.

III. R E S Z.

*Hogy hasznos gyakorta részesülni
a' Szentségben.*

1. *A' Tanítvány* szól. Imé, én te hozzád járulok Uram, hogy jól legyen dolgom a' te ajándékodból, és meg-vigasztaltassam a' te szent lakodalmodban, mellyet édeségedből szegényeknek szerzettél, én Istenem.

Imé, te benned vagyok éppen valamit kell kívánnom, és kívánhatok: te vagy az én üdvösségem, és váltságom, reménségem, és erősségé, ékeségem, és dicsőségé.

Vigasztald meg tehát ez máinapon a' te szolgád lelkét, mert te hozzád emeltem, Uram JESUS, lelkemet,

Aita-

Aitatoson, és nagy bűcsülettel akarlak téged fogadni, hajlékomba akarlak téged bé-vinni, hogy Zachæussal áldásodat nyerjem, és Abrahám fiai közzé számláltassam.

Az én lelkem szent testedet kívánnya, szívem a' veled eggyesülést ohajtya.

2. Magadat add nekem, és elég: mert te kívüled haszontalan minden vigasztalás:

Nálad nélkül nem lehetek: látogatásod nélkül nem élhetek.

Azért szükség, hogy gyakran hozzád járuljak, és üdvösséges orvosságomra téged vegyelek, hogy az úton el ne fogyatkozzam, ha mennyei eledeltől üres lélek.

Te, irgalmaságos JESUS, mikor a' népnek prédikállnál, és sok nyavalyákat gyógyítanál, imígyen szólálalegyszer: Nemakarom éhen bocsátani házokhoz, hogy

az

az úton el ne fogyatkozzanak.

Igy cselekedgyél azért én velem-is, ki a' te hivednek vigasztalására magadat hadtad a' szentségben.

Mert te vagy a' léleknek édes táplálása, és a' ki téged méltán észén, részes léssen az örök boldogságban.

Felette nagy szükségem vagyok, hogy a' ki illy gyakran meg-efem, és vétkezem, illy hamar el-fáradok, és fogyok, gyakor imádság, gyónás, és szent tested vétele által magamat újítsam, tisztítsam, gerjeszsem, hogy netalán, ha sokáig e' nélkül lennék, szent igyekezetem mellől el-efném.

3. Mert igen hajlandók az emberi érzékségek a' gonoszra ifúságtól fogva: és ha Isten nem orvosollja, hamar alá esik ember a' gonoszba.

El-

El-voníszon azért a' szent áldozat a' gonosztól, és vastagít a' jobban.

Ugyan-is ha most illy sokszor tunya, és lágy-meleg vagyok, mikor az Urban részesülök, vagy áldozom, mi lenne, ha orvossággal nem élnék, és illy nagy segítséget nem keresnék?

Es noha nem vagyok minden nap alkalmas, sem az áldozathoz készült, mindazáltal igyekezem azon, hogy alkalmas üdökben a' mennyei szentséget vegyem, és illy nagy ajándékban részesüljek.

Mert ez egyyik főbb vigasztalása a' hiv léleknek, míg a' halandó testben szarándokságban vagyok, hogy gyakran emlekezvén Istenéről, az ő szeretőjét áitatos szível hozzá vegye.

4. Oh Isteni kegyességnek hoz-

zánk.

zánk-váló csudálatos méltóztatása, hogy te Ur Isten minden lelkeknek teremője, méltóztatolád szegény lelkekhez jőni, és tellyes Isteniségeddel, 's emberségeddel éhezését hizlalni.

Oh szerencsés elme, és báldog lélek, melly arra méltó, hogy téged, Urát Istenét, áitatoson magához végyen, és a' te vételedben lelki vigasztalással bé-tellyesfedik!

Oh melly nagy Urat fogad-bé, melly szerelmes vendéget viszen házában, melly kedves társot talál, melly hív baráttyát vészál hozzá, melly ékes, nemes, és minden kedvelek, 's kíváncsiok felett szerelmesb jegyeft ölel magához!

En édes szeretőm, mind semmik te hozzád képest, az Egek, a' föld, és ezeknek minden ékességi: mert valami dicséretre méltó ékességek

gek vagyon, te adakozafodnak méltóztatásából vagyon, és nem érkeznek a' te nevednek dicsőségehez, ki nek bölcseségének száma nincsen.

IV. R E S Z.

Hogy sok jókkal meg-áldatnak a' Szentség vevők.

1. *A' Tanítvány.* En Uram Istenem, előzd-meg a' te szolgádat áldomáidnak édeségével, hogy a' te felséges szentségedhez áitatosán, és méltán járulhassak.

Ebrezd-fel hozzád az én szivemet, és a' nagy restségtől ments-meg engem. Látogas-meg a' te áldvóségeddel, hogy lélek szerént meg-költollyá édeségedet, melly ebben a' szentségben mint kút-főben, tellyessen találtatik.

Világosítsd-meg az én szivemet,

met, hogy láthassam ezt a' nagy szentséget, és vastagics engem ennek bizonyos hitelére:

Mert ez te alkotmányod, nem emberi erője; te szent rendeléled, nem emberi találmány:

Nem-is találkozik, a'ki ezt magától meg fogja, és érse, melly az Angyali értelemnek élelségét is fellyúl haladgya:

En tehát méltatlan bűnös ember, föld, és hamu lévén, mint vizsgálhatom, vagy érthetem ezt a' felséges titkot?

2. Uram az én szívemnek együgyűségében, erős igaz hitben, a' te parancsolatod szerént nagy bűcsűlettel, és reménységgel hozzád járulok: és bizonyjal hiszem, hogy te igaz Isten, és ember, itt a' szentségben jelen vagy.

Te akarod, Uram, hogy te ben-

ned

ned részesüllyek, és szeretet által magamat hozzád kapcsollyam.

Azért kérem irgalmafságodat, adgy nékem arra kiváltképpen való malasztot, hogy a' te szeretetmedben el-olvadgyak, és ez után semmi egyéb vigasztalást ne vegyek.

Mert ez a' felséges, és méltóságos szentség, lelki, és testi üdvösség: minden lelki nyavalyánk orvosása, melly által vétkeim tisztittatnak: gonosz indulatim zaboláztatnak: kísértetim meggyőzetnek, vagy meg-enyhíttetnek: nagyobb malaszt adatik: az elkezdettt jóságos erkölcs öregbedik: erősfödik a' hit; vastagodik a' reménység; tűzefedik, és terjed a' szeretet.

3. En Istenem, én lelkemnek gyámola, minden gyarlóságomnak vastagitója, minden belső vigaszt-

gafz-

gasztalásoknak ajándékozója: sok javaidat osztogattad, és osztogatod gyakran most is ebben a szentségben a' te szeretődnek, és áitaton részesülőknek.

Mert a' világi sok háborúságok gyözedelmére sok vigasztalásokat öntesz szivókbe; és a' magok erőtlenségének alsó fenekéről, óltalmadnak reménségével fel emeled, és csudálatos új malasztal őket belől vigasztalod, és világosítod: hogy a' kik a' részesülés előtt rettegők, és kedvetlenek voltak, a' mennyei ételnek, és itálnak táplálása után, magokban tapasztalják, hogy jobban van dolgok.

Ezt a' te válaszottiddal azért cselekedsz, hogy bizonyosan ismerjék, és próbálva tudják, mi nemű jó, és malasztot nyernek te általad.

Mert magoktól hidegek, kemé-

mények, áitatlanok: te általad pedig buzgókká, gyorsokká, áitatosokká változnak.

Ugyan-is kicsoda járult aláza-
toson az édeségnek forrásához, a'
ki ebből valami kevés édeséget
nem meritett volna?

Avagy kicsoda állott a' nagy rá-
kás tűznél, a' ki valamennyire
meg nem melegedett volna?

Te pedig Uram, forrás vagy,
melly ki foly, de mindenkor teli;
tűz vagy, melly ég mindenkor, de
soha meg nem szűnik.

4. Azért, ha a' forrásnak tel-
lyességéből nem szabad merite-
nem, és szomjuságom oltásaig
innom, még-is a' mennyei csévé-
nek likát illetem szájjammal, hogy
onnan bár csak kicsin cseppecskét
kaphassak szomjuságom oltására,
hogy tellyessen el ne szaradgyak.

Es ha nem lehetek szinte men-
nyei,

nyei, és olly lángalló mint a' Cherubimok, és Serafinok, igyekezem még-is, hogy áitatoságban foglalljam magamat; és szívemet készítő Uram Istenem: Néked ajánl szítem, hogy az elevenítő szent-ségnek alázatos vételéből, valami kis szikráját vehessem a' mennyei tűznek.

Valami fogyatkozás vagyok pedig bennem, te áldott JESUS, én érettem vidd helyre azt kegyel-mesen, és irgalmason, a' ki minde-neket méltóztatol magadhoz hi-nya, így szólván: Jöjtek hoz-zám minnyájan, a' kik fáradtok, és meg-vattok terhelve, és én meg-könnyebbítelek titeket.

5. Ugy vagyok, hogy homlo-kom veritékében fáradok, szív-fájdalommal kínlódom, bűnnel terheltetem, késértetek miatt nyughatatlankodom, sok gonosz indulatoktól kötöttem, és szo-ron-

rongattatom: és nincs ki meg-segéllyen, meg-szabadítsom, és üd-vőzítsem, hanem csak te én üd-vő-lom magamat, és valamim vagyok, hogy engem őrizz, és örök életre vezérelly.

Fogadgy hozzád engem a' tene-vednek dicséretire, és tisztességé-re, ki a' tennen testedet, véredet ételül, és italul készítetted nékem. Engedd én üdvösségemnek Ura-Istene, hogy a' szentségnek gya-korlásával nevededgyék áitatos-sághoz-való kedvem.

V. R E S Z.

A Szentségnek nagy méltóságáról; és a' Papi rendről.

1. *AZ* Ur szól. Ha Angyali tisz-taság, és keresztelő János szentsége találtnék benned, úgy sem vólnál méltó, hogy ezt a' szent-

szentséget vennéd, és kezédbe forgatnád.

Mert nem emberi érdemnek kell azt tulajdonítani, hogy a' Krisztus szentségét ember szenteli; kezében fogja, és az Angyalok kegyerét eledelül vészi.

Nagy titok ez, és nagy méltósága a' Papoknak, kiknek az adott, a' minem engedtetett az Angyaloknak.

Mert csak az Anyaszentegyházban törvény szerént szentelt Papoknak vagyon hatalmuk az áldozásra, és Krisztus testének szentelésére.

A' Pap ebben Isten szolgája, ki Isten igéjével él Isten parancsoltatya, és rendelése szerént: de Isten ebben fő ok, és láthatatlan cselekedő, kinek hatalmában vagyon, valamit akar, és meg-létfen, valamit parancsol.

Töb-

Többet kell a' mindenható Istennek hinned ebben a' felséges szentségben, hogy sem a' magad érzékenségeinek, vagy egyéb látható jelenségnek.

Azért félelemmel, és nagy bősülettel kell ehhez járúlnod.

Magadra vigyázz, és eszedbe vedd Egyházi ember, micfoda szolgálatra valasztattál a' Püspök kezének reád vetésével.

Imé Pappá lettél, a' szolgálatra fel-szenteltetted: meg-lásd, hogy hiven, és áitatofon mutasd Istennek az áldozatot, mikor annak ideje vagyon, és magadat fedhetetlenül viseljed.

Nem könnyebbitted terheidet Papságoddal, hanem szoroflab fényítéknek kötelével szoritattál, és nagy szentségnek tekéltetéségére köteleztetted.

A' papnak minden jószágcs er-

V 2

köl-

kölcsökkel ékesítenek kell lenni, és egyebeknek jó életre való példát kell adni.

Az ő gyakor tárfalkodásának nem a' köz néppel, hanem menyekben az Angyalokkal, avagy a' földön tekéletes emberekkel kell lenni.

3. Mikor a' Pap a' szent ruhákban öltözik, Krisztus képét viseli, hogy Istent magáért, és az egész községért alázatosan kérje.

Öltözetinek mind első, 's mind hátulsó részén kereszt vagyon, hogy a' Krisztus szenvedéséről szüntelen emlekezzék.

Előtte keresztet visel a' Papi öltözeté, hogy a' Krisztus nyomdokát szorgalmatosan szemléllye, és szerényen kövesse.

Hátulsó része-is az öltözetnek keresztel jegyeztetik, hogy valami ellenkezést mástól szenved, szeliden tőrje Istenért.

Előt.

Előtte keresztet visel, hogy a' maga bűneit könyhullatással megfogassa. Hátul pedig, hogy egyebek vétkeit is szánakozva sirassa; és eszébe vegye, hogy az Isten, és bűnös ember között mint közbenjáró helyheztesztetett;

Azért meg ne szűnnyék az imádságtól, és szent áldozattól, valámig Istentől kegyelmet, és irgalmasságot nem nyer.

Mikor a' Pap áldozik, Istent tiszteli, az Angyalokat vigasztallja, az Anyaszentegyházat építi, az eleveneket segíti, a' holtaknak nyugalomát szerez, magát pedig minden jóban részesé teszi.

VI. RESZ.

Kérdés a' részesülés előtt való készületeiről.

1. *A' Tanítvány.* Uram, mikor a' te méltóságodat, és az én mélt.

méltatlanságomat tekintem, igen meg-rettenek, és eszem vész magamban.

Mert ha hozzád nem járúlok, az élettől futok: ha pedig méltatlan magamat elő tolyom, haragot érdemlek.

Mit mi vellyek azért, én Istenem, én segítségem, és szükségimben táncsálom?

2. Te tanács engem igaz útra. Mutass valami rövid gyakorlási a' szent részesüléshez való készülethez.

Mert igen szükség tudnó, mint kellyen szívemet átitatáson, és bőcsültelesen készítenem a' te szentségednek üdvösséges vételéshez, avagy ennek az Isteni nagy áldozatnak szolgál-
tatásához.



VII. R E S Z.

Lelki isméréstünknek vizsgálásáról: jobbulásunknak el-tékelléséről.

1. **AZ** Ur szöll. Mindenek felett kívántatik, hogy az Isten Papja nagy szívbeli alázatossággal, alázatos bocsúlattal, tellyes hittel, Isten tiszttségének buzgó kívánságával járúlyon ennek a' szentségnek áldozásához, ösztogatásához, és vételéshez.

Meg-vizgáld szorgalmatoson lelki ismérétedet: igaz töredelmességgel, és alázatos gyónással tehetséged szerént meg-tisztítsad, és tényesítsed lelkedet, úgy hogy semmi nehézséged ne maradgyon, melly tudomásod szerént furdalná lelki ismérétedet, és akadékok tenne a' szentséghez-való szabad járulásodnak,

Szánniad, bánnyad közönségesen minden vétkeidet: a' minden-napi vétkeidért pedig ugyan nevezet szerént bánkodgyál, és kefe-regj.

Es ha az idő szenvedi, a' te szived rejtekében vallást tégy Istennek minden gonosz indulatidnak nyavalyájáról.

2. Fohászkodgyál, és bánnyad, hogy még-is illy testi, és világi vagy: hogy illy győzetlenek a' te gonosz indulatid: hogy illy rakva vagy gonosz vágyódások kívánságival.

Hogy illy gondviseletlen vagy külső érzékenségidnek őrzésében.

Hogy illy gyakran hívságos gondolkodásokban keverődöl.

Hogy illy hajlandó vagy a' külső dolgokra: illy tunya a' belsőkre.

Illy gyors a' nevetésre, és feslet-ségre: illy kemény a' síralomra, és töredelmességre.

Illy

Illy hajlandó a' szabadságra, és testi alkalmatosságokra: illy kéfedelmes a' kemény életre, és lelki buzgóságra.

Illy furcsa az új hir hallásra, és ékes dolgok látására: illy kedvetlen az alacson, és alávaló dolgokban forgolódásra.

Illy telhetetlen a' gyűjtésben: illy fősvény az adakozásban: illy markos a' meg-tartásban.

Illy gondatlan a' szóllásban: illy tartóztatlan a' halgatásban.

Illy feslett erkölcsödben: illy telhetetlen ételedben; illy síket az Isten igéjére.

Illy gyors a' nyugodalomra: illy kéfedelmes a' munkára.

Illy ébren vigyázó a' mesékre, illy aluszékony a' szent vigyázásokra.

Illy siető az el-végezésre: illy tétovázó a' figyelmeteliségre.

V s

Illy

Illy rest a' szolofmára: illy tunya az áldozásban: illy sovány az Urnak vételésében.

Illy hamar másuvá gondolkozol: illy ritkán szállasz valóságoson magadban: Illy hamar felgerjedsz a' haragra: illy könnyen meg-utálsz egyebeket:

Illy hajlandó vagy az egyebek ítéletire: illy kemény az egyebek dorgálásába.

Illy vig a' jó szerencsékben, illy erőtlen az ellenkező dolgok szenvedésében.

Illy gyakran fok jóra igyekezel, és keveset vísz végbe.

3. Ezeket, és hasonló fogyatkozásaidat, bánattal, és tulajdon gyarlóságidnak nagy gyűlölségével meg-gyónván, és meg-fíratván, erős végezőffel rendeld-él életed jobbitását, és a' jóban előmenettedet.

Az

Az után, tellyességgel Istenre hagyván magadat, éppen égő áldozatul, az én nevemnek tisztességére áldozd-bé magadat a' telzivednek oltárán. Az az, testedet lelkedet, hiven reám bizzád, hogy e' képpen méltán járúlhasz az áldozat mutatáshoz, és az én testemnek szentségét ádvólségesen vehessed.

4. Ugyan-is nincs kellemetesebb ajándék, sem a' bűnök eltörlésére hasznosb elég-tétel, mint mikor ember a' Misében, vagy részesülésben, a' Krisztus testének bé-mutásával együtt, magát tisztán, és éppen Istennek adgya.

Ha meg nem fogyatkozik ember abban, a' mi töle lehet, és igazán penitenciát tart, valamenyszer bocsánatért, és malasztért hozzám járúl, élek én az Ur, ki a' bűnősnak halálát nem kívánom,

V 6

ha.

hanem inkább hogy meg-terjen,
és élylen, az ő bűneiről többször
meg nem emlekezem, hanem min-
denek meg-bocsátva lesznek.

VIII. RESZ.

*Krisztusnak a' keresztfán maga bé-mu-
tatásáról: és magunknak Isten-
re hagyásáról.*

1. **AZ** Ur szól. A' mint én a' ke-
reszt-fán ki-terjesztett kéz-
zel, és meztelen testel, jó ked-
vemből bé-mutattam magamat az
Atya Istennek a' te bűneidért, úgy
hogy semmi nem maradna ben-
nem, a' mi éppen az Isten engesz-
telésére áldozatul nem kelne:

Ugy kell néked-is magadat
mindenerőddel, és kívánságiddal,
jó kedvedből, és mentül nagyob-
áitatosággal lehet, minden nap
a' Misében tisztá, és szent áldoza-
tul bé-mutatnod.

Mit

Mit kívánok én te töled inkább
annál, hogy magadat éppen reám
bizzad.

Valamit magadon kívül adsz,
semminek tartóm: mert nem a' te
adományodat keresem, hanem té-
gedet.

2. A' mint hogy néked elég né-
völne, ha mindennel birnál-is én
kivülelem: úgy nékem sem tetszik,
akár mit adgy-is, ha magadat
nem adod.

Magadat add nekem: mindene-
ről adgyad pedig magadat Isten-
ért, és kedves léssen adományod.

Ládd-é, hogy én éppen bé-mu-
tattam magamat az Atyának: min-
deneftől adtam néked testemet é-
telül, véretem italul, hogy én ép-
pen tiéd lennék, és téged enyim-
mé tennélek?

Ha magadra támaszkodol, és jó
kedvel magadat az én akaratom-

ra nem hagyod, nem tellyes a' te áldozatod, nem-is léfszen kö-zöttünk tellyes eggyesülés.

Ha azért én előttem kegyelmet akarasz nyerni, minden cselekedtid előtt kell járni az Isten kezeiben- való magad ajánlásának.

Azért jutnak illy kevesen a' mennyei világosságra, és belső szabadságra, mert nem tudgyák magokat tellyeségségen reám biznya.

Allandó sententiam amaz nékem: Ha kiellent nem mond mindeknek, nem lehet én tanítványom. Tehát, ha azt kívánod, hogy én tanítványom légy, magadat, és minden kívánságodat nékem ajánlyad.

IX. RESZ.

Hogy magunkat, és mindenünket Isten-re kell bízunk: és mindenek-ért imádkozunk.

1. *A'* Tanítvány. Uram, valami az Eg-

Egben, és a' földön vagyon, mind tiéd.

Azért magamat jó akarattal bé-mutatott ajándékul néked ajánlom, és örökké tiéd akarok len-nem.

Uram, az én szivemnek egyű-gyűségében, ma mutatom-bé néked magamat örök szolgájul, engedelmességedre, és örök dicséretednek áldozattyára.

Fogadgy hozzád engem ezzel a' te drágalátos testednek bé-mutatasával, mellyet az Angyalok lat-hatatlan jelenlétében bé-mutatok, hogy nékem, és a' te népednek légyen üdvösséges.

2. Uram, elődben terjesztem a' te könyörületességednek oltárán minden bűneimet, és fogyatkozá-simat, mellyeket te előtted, és a' te szent Angyalid előtt cselekedtem attúl a' naptúl fogva, mellyen

vét-

vétkezhettem, mind e' jelen való óráig: hogy te azokat mindenéftől fel gyűjtsd, és szeretednek tőzével meg-égesse, le-töröllyed bűneimnek minden undokságát, meg-tisztítsd lelki ismértemet minden vétkekből, viszsza adgyad a' bűn miatt el-vesztett málasztot, mindeneket tellyessen meg engedgy, és a' békeségnek csókja-ra irgalmason hozzád erefsz.

3. Mit mivelhetek jobbat bűneimért, hanem hogy ezeket alázatosan meg-gyónnyam, és fírasam, és a' te bocsánatodat szűnetlen kérjem?

Kérlek tégedet, én Istenem, halgas-meg engem kegyelmesen, midőn előtted állok.

Minden bűneimet igen gyűlölöm: nem akarok soha azokra ez után térni, hanem bánom, és valamig élek banni fogom: kész vagyok

vagyok penitenciát tartani: és tehetségem szerént ezekért eleget tenni.

Bocsásd-meg Ur Isten, bocsásd-meg bűneimet szent nevedért: Szabadítsd-meg lelkemet, mellyet drága véreddel meg-váltottál.

Imé a' te Irgalmatságodra hagyom magamat, kezeidbe ajánlom magamat.

Cselekedgyél velem a' te jó vóltod szerént, nem az én gonofságom, és hamiságom szerént.

4. Te kezeden ajánlom valami jó vagyon bennem, noha az igen kevés, és fogyatkozott: hogy te megtisztítsd, és meg-szenteljed: hogy kedvesen vegyed, és magad előtt kellemetessé tegyed: Engemet pedig tunya, és haszontalan embert, mindenkor jobbitásomra vezérelly, és bódog üdvösleges ki-mulásra juttass.

s. Né-

5. Néked ajánlom az áitatos embereknek minden Istenes kívánságokat : minden szükségít szüléimnek , barátimnak , Atyámfiaimnak , húgaim-nénéimnek , kedveseimnek.

Azoknak-is, kik velem, vagy másokkal jót tettek a' te szerelmedért ; a' kik Imádságot, vagy Misét magokért, vagy hozzájok tartozókért tőlem kívántak, és kértek akár még te^{ben} éllyenek, 's akár vilagból ki-múltak légyenek.

Hogy ezek minnyájan a' te malasztodnak segítségét, vizsgálódniak bátorítását, veszedelemből óltalmat, büntetéstől szabaddulást nyerjenek, és hogy minden gonosztól meg-menekedvén, nagy háladálokat vigan adgyanak néked.

6. Könyörgésimet, és engesztelő ál-

ló áldozatimat azokért-is kíváltképpen bé-mutatom néked, a' kik valamiben engem meg-bántottak, szomorítottak, rágalmaztak, vagy valami kárt, és nehézséget szereztenek.

Azokért-is, a' kiket valaha meg-szomorítottam, háborítottam, terheltem, és meg-botránkoztattam szómmal, cselekedetimmal, tudva, vagy tudatlanúl ; hogy nekünk minnyájunknak egyenlő-képpen bocsásd-meg bűneinket, és egymás ellen-való vétkeinket.

Végy-ki, Ur Isten, a' mi szívünk-ből minden gyanúságot, boszúságot, haragot, versengést, és mindent, valami a' szeretetet megsértheti, és az Atyafiúi jó akaratot kissebbitheti.

Irgalmazz Uram, Irgalmazz azoknak, kik a' te irgalmasságodat kérik: adgy malasztot a' szűkölködők-

köddöknek : és tégy olyanokká minket, hogy méltók lehessünk a' te malasztodnak részesülésében, és elő-mehessünk az örök életnek meg-nyerésében, Amen.

X. R E S Z.

Hogy a' szent részesülést nem kell könnyen el-mulatni.

1. *AZ* Ur szól. Gyakran kell folyamlni az Isteni malasztnak, és irgalmaságnak forrásához, a' minden jónak, és tellyes kegyelsségnek kútfejéhez : hogy gonosz indulatidból, és vétkeidből ki-gyógyulhass, és az ördögnek minden késérteti, és csalárdsági ellen hatalmasb, és vigyázób lehess.

Tudván az ellenség, hogy a' szentségnek részesülésében nagy haszon, és erős orvosság vagyon, minden úton, és alkalmatosságon tehet-

tehetsége szerint el-akarja ettől vonni, és tartóztattya a' hiv, és áitatos embereket.

2. Mert midőn némellyek az Ur vételéhez készülnek, nagyobb ördögi incselkedéseket szenvednek.

A' gonosz lélek az Isten fiai közé mégyen, a' mint Szent Jób írja, hogy ezeket szokott gonofságával meg-háborgassa, vagy igen féltelméssé tegye, és meg-bódítja : hogy e' képpen jó indulattyokat kissebbitse, vagy ugyan el is vesztesse, a' hitet ostromolván, ha effélékkel azt szerezheti, hogy el-hadgyák a' részesülést, vagy félhidegen járúlyanak hozzá.

De nem kell semmit gondolni az ördögnek csalárdságával, és akár melly rút, és szörnyű gondolatokkal, hanem minden efféle képezt az ő fejére kell téríteni.

Csak

Csak meg-kell utálni, és csufol-ni szegént, és az ő háborgatáfiért, és igazgatásából támadott indulátókért, el nem kell hadni a' szent részesülést.

3. Gyakorta akadékot szerez az aitatofság kereséfnék felettévaló szorgalmatofsága, és a' gyónáshoz-való készületnek sziv szorongatása.

A' bölcsék tanácsa szerént cselekedgyél, és vedd-ki a' sziv szorongatást, és hamis vélekedésből származott lelki ismeret furdalást: mert akadékot vét az Isten malasztjának, és el-veszi aitatofságodat.

Valami kicsin haborúsáért, vagy nehézségért, el ne mulsd az Ur vételét: hanem meny-el hamar, gyónnyál-meg, és bocsásd-meg örömeft a' mivel meg-bántódtál.

Ha pedig te bántottál valakit, alá-

alázatosan bocsánatot kérj, Isten-is örömeft meg-enged.

4. Mit használá a' gyónásnak, és a' szent részesülésnek hallogatása?

Mennél hamaréb tisztúly-ki; pökd-ki gyorsan a' mérget, hies az orvosság vétellel, és jobban léfszen dolgod, hogysem ha későre halasztanád.

Ha ma azért el-mulatod, talám holnap más nagyobb akadékod történik, és így sokáig meg-tartóztathatol a' részesüléstől, és alkalmatlanb lehetsz.

Mennél hamaréb lehet, fesselyél-ki efféle haszontalan mentségekből, és tunyaságból: mert semmit nem használ sokáig gyótródní, és háborodott állapotban maradván, a' minden napi akadékokért az Isteni dolgoktól magadat el-fogni.

Sőt felette ártalmas a' részesülést

lést sokáig vontatni: mert ebből, nagy lelki tunyaság szokott származni.

Jaj veszély! Némelly fél-melegek, és szabados életük azért télsnek örömeit halasztást a' gyónásban, azért vontattyák meszszire a' a' szent részesülést, hogy ne köteleztesse nek nagyobb magok örzésére.

7. Jaj melly kevés szeretet, és gyenge áitatóság vagyon azokban, kik illy könnyen halasztják a' szent részesülést!

Melly bódog, és Istennél kedves, a' ki úgy él, és lelki ismértit olly tisztán tartja, hogy kész volna minden nap részesülni, és ezt meg-cselekedné, ha ebből meg nem jegyeznék őtet.

Ha ki alázatosságért, vagy egyéb méltó okból el-mulattya néha, dicséretet érdemel a' meg-bőcsülésért.

Ha

Ha pedig tunyaságból cselekezi, fel-kell magát ébresztetni, és meg-cselekedvén a' mi tőle lehetséges, Isten erre a' jó akaratra-való képest, mellyet néz leg-inkább, meg-fegiti a' jó kívánságot.

6. Mikor pedig méltó okból meg-tartóztatol, a' jó szándékot, és részesüléshez való áitatatos indulatot meg-tarcsad, és így nem maradsz a' szentség gyümölcse nélkül.

Mert az áitatatos ember minden nap, sőt minden órában üdvösgeszen, és akadék nélkül járúlhat a' Krisztusnak lélek szerént-való részesüléséhez.

Mindazáltal bizonyos napokon, szabott időben, az ő üdvözítőjének szent testét nagy szeretettel, és bocsúlattal kell venni a' szentségben, és ebben a' vételben, inkább kell az Istennek dicséretit,

X

és

és tisztességét keresni, hogysem a' maga vizsgálását.

Mert mind annyiszor lélek szerént részesül, és láthatatlanul tápláltatik, valamennyiszor a' Krisztus testesülését, és halálát áitatoson meg-gondollya, és az ő szerezetire fel-göröd.

7. A' ki csak akkor készül, mikor közelget az Innep, vagy mikor szokásból erre indittatik, gyakorta készületlen marad.

Bóldog, a' ki magát Istennek éppen égő áldozatúl adgya, valamikor részesül, vagy áldozik.

Ne légy a' Mife mondásban igen lassú, se igen siető; hanem azoknak közönséges jó szokását kövesd, a' kik között lakol.

Nem kell egyebek neheztelésére, vagy meg-unására okot adnod, hanem közönséges úton kell járnod a' régiek rendelése szerént.

In-

Inkább keresd az egyebek hasznát, hogysem a' magad áitatoságát, vagy kedvét.

XI. RESZ.

Hogy a' Krisztus teste, és a' szent Írás, felette szükségesek a' hív lelkeknek.

1. *A' Tanítvány.* Oh édes Uram Jესusom, melly nagy gyönyörűsége vagy az áitatos léleknek, melly a' te lakodalmadban veled lakozik! a' hol néki nem egyéb eledel adatik, hanem te, egyetlen egy szeretője, és szívének mindenek felett kellemetesbe.

Igen gyönyörűséges volna, ha a' te jelenlétedben szívemnek buzgó indulattyából sirhatnék, és az áitatos Magdolnával lábaidat könyhullatáimmal öntözhetném.

De hol vagy on most ez az áita-

toság? hol találtatik a' szent könyv hullatásnak bőséges folyása.

Bizony te előtted, és szent Angyalid előtt az én szívemnek ég-ni, és örömből olvadni kellene.

Mert te jelen vagy a' szentségben, noha idegen szín alatt el-rej-tezve.

2. Ugyan is a' te tulajdon, és Isteni fényeségedbe nem nézhet-nének reád az én szemeim: sőt az egész világ sem álkhatná-el a' te dicsőséged felségének fényességét.

Ezzel azért, hogy a' szentségben magadat el-rejted, gyarlósá-gomhoz szabod magadat.

Ugyan az vagyok itt, és azt imádom, a' kit menyégben imád-nak az Angyalok: de én még most hit által, az Angyalok pedig szín-ről színre, és homály nélkül.

Meg-kell elégednem a' hitnek világosságával, és mind addig ab-ban

ban kell járnom, míg fel nem kél az örök fényességnek napja, és a' példák árnyéka el nem hanyat-lik.

Midőn pedig el-jő a' valóság, meg-szűnik a' szentségnek vétele: mert a' mennyei dicsőségben ural-kodó bődögek nem szűkölköd-nek a' szentségek orvossága nél-kül:

Mivel örökké vigadnak Isten előtt, színről színre szemlélvén az ő dicsőségét, és fényességből Isteni fényességnek mélységében öltöznek: úgy kóstolván az Isten-nek testé lett Igéjét, a' mint kez-detben vőlt, és örökké marad.

3. Meg-emlekezven ezekről a' csudálatos dolgokról, igen unal-mas nálam akár melly lelki vigasz-talás-is: mert valamig az én Ura-mat nyilván az ő dicsőségében nem látom, mind semminek tar-

tom, valamit e' világon látok, és hallok.

Te vagy nékem bizonyságom, Ur Isten, hogy semmi teremtettt állat meg nem elégít engem, hanem csak te én Istenem, kinek örökké-való látását kívánom.

De erre nem juthatok, míg ez a' halandó élet tart;

Azért szükség, hogy nagy szenvedéshez készüllyek, és minden kívánságimat te reád hadgyam.

Mert a' te szenteid-is Uram, kik immár menyországban veled örvendeznek, e' földön életben nagy hittel, és szenvedéssel várták a' te dicsőségednek el-jövetelét.

A' mit ők hittek, azt hiszem: A' mit ők reménlettek, azt reménlem: a' hová ők jutottak, bizom én-is, hogy a' te malasztod által oda jutok.

Azonban, a' te szenteid példájával

val erősfittetvén, hit által járok.

Vannak szent irások-is, melyek életem tüköri, és vigasztalásim: de mindenek felett kiváltképpen-való orvoságom, és óltamam a' te szentséges tested.

4. Ugyan-is két dolgot látok leg-szükségesbnek e' világon, melyek nélkül víselhetetlen volna ez a' szegény élet.

A' testnek tömlőczében lévén, meg-vallom, hogy két dolog nélkül szűkölködöm: tudni illik, étel, és világosság nélkül.

Nékem azért erőtlen betegednek testi, és lelki táplálásul szent testedet, szent igédet pedig égő lámpásul adtad járásomra.

E' kettő nélkül jól nem élhetek: mert az Isten igéje lelkem világossága: a' te szentséged életünk kenyere.

Ezeket mondhattuk két asztal-

tálnak, mellyek az Anyaszentegyháznak tárházában helyeztettek.

Egyik asztal a' szent öltár, mellyen a' szent kenyér vagyon, az az, a' Kristusnak drága teste.

A' másik Isten törvényének asztala: ezen a' szent tudomány vagyon, melly igaz hitre oktat, és igaz úton viszen a' fuporláton belől-való szent helynek szentebb részében.

Hálákot adok néked, Uram Jesus, örökké-való világosságnak fényessége, a' szent tudománynak asztaláért, mellyet nekünk a' te szolgaid, Prófétáid, Apostolid, és egyéb Doctorid által szolgáltatál.

5. Hálákot adok néked emberi nemzet teremőjének, és meg-váltójának, ki meg akarván ismertetni az egész világgal szerelmedet, nagy vacsorát készítettél, mely-

melyben nem ama' példázó Hűvétí bárányt, hanem a' te szentséges testedet, véredet adtad elede-lül: meg-vigasztalván minden hi-veket szent lakodalmoddal, és üd-vösséges pohárral meg-része-git-vén, melyben vannak minden gyönyörűségi a' paradicsomnak, és ezzel velünk együtt lakoznak a' szent Angyalok, noha ők bőldo-gabb gyönyörűségben.

6. Oh melly nagy, és böcsülle-tes a' Papok hivatalya, kiknek az a' méltóság adatott, hogy a' felsé-ges Urat szent igékkel szentel-lyék, szájokkal áldgyák, kezek-ben tarcsák, szájokkal vegyék, és egyebeknek osztogassák!

Oh melly tisztáknak kell lenni azoknak a' kezeknek, melly tisz-ta szívnek, melly szent testnek, melly macula nélkül való szívnek,

mellyhez ennyifzer mégyen a' tisz-
taságnak alkotója?

A' Pap szájából, melly a' szentsé-
get ennyifzer vészí, nem kell egyéb-
nek származni, hanem csak szent,
csak tisztaságos, csak hasznos do-
lognak.

Az ő szemeinek együgyűeknek, és
szemérmeteseknek kell lenni, mel-
lyek a' Krisztus testét szemlélik:
keze szükség, hogy tiszta, és égbe
fel-emelt legyen, melly a' meny-
nek, földnek teremőjét szokta il-
letni.

A' törvényben-is kiváltképpen
a' Papoknak mondatik amaz: szent-
tek legyetek, mert én a' ti Uratok
Istenetek szent vagyok.

8. Mindenható Isten, a' te ma-
lasztod segitsen hozzá, hogy a'
kik Papságra emeltettünk, illendő-
jül, és áitatoson szolgállyunk né-
ked minden tisztaságban, és jó lel-
ki ísméretben.

Es

Es ha olly ártatlan életet nem
viselhetünk, a' mint kívántatnék,
engedd, hogy illendő képpen firaf-
suk gonosz cselekedetinket, és alá-
zatos lélekkel, s jó akaratnak szán-
dékával tenéked ez után nagyobb
buzgósággal szolgállyunk.

XII. R E S Z.

*Hogy, a' ki részesülni akar Krisztusban,
nagy szorgalmatossággal kell
hozzá készülni.*

1. *Az Ur szól.* En tisztaságnak
szeretője, és minden szent-
ségnek meg-adója vagyok.

En a' tiszta szívet keresem, és
abban vagyon helye nyugodal-
momnak.

Készíts nékem nagy, és meg-te-
ritett ebédülő házat, és nálad tar-
tom a' Húsvétot tanítványimmal
egyetembe.

X 6

Ha

Ha azt akarod, hogy hozzád mennek, és nálad maradjak, tisztítsd-ki a' régi kovászt, és ékecsd-fel a' te szived hajlékát.

Rekezd-ki az egész világot, és minden vétkek zenebonáját: ily vesztég mint a' magán szakadott veréb a' ház fedelén; és meg gondold vétkeidet lelki keferőséggel.

Mert minden szerető az ő szerelmesének leg-szebb, és jobb helyt készít, mivel ebből ismérzik, minémű szível fogadtatik a' szerető.

2. Tudgyad mindazáltal, hogy ehez a' készülethez elégséges nem vagy a' te cselekedetid érdeméből, bár egész esztendeig Részülnél, és egyebet semmit elmédben nem forgatnál-is.

Azért csak az én kegyelmességemből, és malasztomból bocsátatol az én asztalomhoz, nem különben mint ha kolduist gazdag aszta-

asztalához ültetne, ki semmivel nem hálálhatná a' jó téteményt, hanem csak meg-alázván magát, meg-köszönné.

Miveld-meg, a' mi lehet tőled, és azt szorgalmatoson miveld, nem szokásból, nem kötelelségre nézven; hanem nagy félelemmel, szeretettel, buzgó indulattal vegyed testét a' te szerelmes Uradnak lienednek, ki te hozzád méltóztatik jöni.

En vagyok, a' ki hilak; én parancsoltam, hogy így légyen; én helyére viszem a' mi heával vagy: jere végy magadhoz engem.

3. Mikor áitatóságnak malasztját nyújtom, adgy hálát Istenednek: nem hogy méltó vólnál, hanem hogy én könyörültem rajtad.

Ha áitatóság nélkül vagy, és sóvanyon érzed magadat, el ne hadd az imádságot, ohajcs, zörgess, meg

ne szűnnyél, valamig az üdvösséges malasztnak mőrsáját, vagy cseppét nem vészted.

Néked van szükséged én reám: én nem szűkölködöm nálad nélkül.

Nem azért járú sz te én hozzám, hogy meg-szentelly engem, hanem én azért mégyek hozzád, hogy meg-szentelylek, és jobbit csílalak téged.

Te azért jősz, hogy én általam meg-szenteltetésél, hozzám foglalatsál, új malasztot végy, és magad jobbitására fel gerjedgy.

El ne mulasd ezt a' nagy malasztot, hanem készítsd-el szivedet minden szorgalmatossággal, és vidd-bé hozzád a' te szeretődöt.

4. Kivántatik pedig, hogy nem csak a' részesülés előtt készítsd magadat az áitatosághoz, hanem hogy a' szentség vétele után-is azon áitatoságban tartsd magadat szorgalmatossággal. Nem-

Nem-is kivántatik kissébb magaga őrizés a' részesülés után, hogy sem az előtt-való készületben.

Mert a' részesülés után-való jó maga őrzés leg-jobb készület a' nagyobb malasztnak vételére.

Ugyan-is abból leszen akár ki-is igen készületlen, ha ottan hamar külső vigasztalásokra adgya magát.

Őrizd magadat a' fok szóllástól, légy magadon, és vigadgy a' te Istenedben: Mert az vagyon nálad, a' kit tőled el nem vehet az egész világ.

En vagyok, a' kinek kell magadat adnod mindeneftől úgy, hogy ez után nem magadban, hanem én bennem ély minden szorgalmatoskodás nélkül.



XIII. RESZ.

Hogy a' Krisztussal-való egyesülést a' szentség által tellyes szívből kell az áitatos léleknek kívánni.

1. *A' Tanítvány.* Uram, kicsoda adgya azt nékem, hogy téged egyedül találjalak, és mindeffől ki-terjeszszem néked szívemet, es lelkem kívánsága szerént veled örvendezzek; és az után immár engemet senki meg ne utállyon, semmi teremtettt állat meg ne báncon, se velem ne gondollyon, hanem egyedül csak te szólly nékem, és én néked, miképpen szokott szerető szeretőjével szólani, és baráttyaival jó baráttya nyájaskodni.

Azt kérem, azt kívánom, hogy tellyeséggel egyesüllyek veled, szívemet minden teremtettt

tett állattól el-vonnyam, és a' gyakor részesülés, és Míse-mondás által a' mennyei, és örökké-való bölcseségnek tudományában öreg-bedgyem.

Ah Uram Isten! mikor egyesülők te veled, és el-merülők benned tellyeségesen, magamról elfeletkeztvén?

Engedd, hogy te én bennem, és én te benned egyenlő-képpen egyűtt maradhassunk.

2. Bizony te vagy az én szeretőm: sok ezerek között kivált szeretőm: melyben kedvetölt az én lelkemnek, hogy ő benne maradjak tellyes életemnek napjain.

Bizony te vagy az én békeség szerzőm, kiben nagy békeség, igaz nyugalom vagyon, és a' ki nélkül fáradság, fájdalom, és véghetlen nyomorúság vagyon.

Bizony te vagy az el-rejtett Isten,

Isten, és nincs a' gonoszokkal tanácsod, hanem az alázatosokkal, és egygyűűekkel vagyon nyájaskodásod.

Oh melly kedves, Uram, a' te lelked, ki, hogy meg-mutatnád, fiaidhoz édeségedet, menyből szállott gyönyörűséges kenyérrel táplálod őket!

Bizony nincs más olly nagy nemzetség, kihez az ő Istene illy közel járna, mint te, mi Istenünk, jelen vagy minden hivednél, kiknek magadat adod ételül, és táplálásul, minden napi vigasztalásokra, és szíveknek menybe emelésére.

3. Ugyan-is hol vagyon más illy tiszteletes nemzetség, mint a' keresztyén nép?

Avagy micfoda teremtetett állat olly kedves Istennél, mint az áitatos lélek, melyhez az Isten mégyen, hogy

hogy ötet dicsőösleges testével táplálja?

Oh ki-mondhatatlan kegyelem! Oh csudálatos méltóztatás! Oh véghetetlen szeretet, melly kiváltképpen emberekhez mutatatik!

De mit adgyak viszont az Urnak ezért a' kegyelemért, ezért a' nagy szeretetért?

Semmit kedvesbet nem ajándékozhatok, hanem hogy Istenemnek szívemet adgyam tellyeségesen, és éppen Istenemhez kapcsoljam.

Akkor örvendeznek lelkemnek minden belső érzékenségi, mikor az én lelkem tekintetesen Istenhez ragaszkodik.

Akkor így szól nékem: Ha te én velem akarsz lenni, én veled akarok maradni. En pedig így felelek nek i: Méltóztatásul, Uram,

ve-

velem maradni, én örömezt akarok veled lenni.

Ez nekem minden kívánságom, hogy az én szívem veled egyessüljön.

XIV. RESZ.

*Melly nagy buzgósággal kívánnják
némelly áttatosok a Krisztus
Testét.*

1. *A' Tanítvány.* Oh melly nagy Uram a' te édeségednek bősége, mellyet tickon tartasz a' téged félőknek! Mikor eszemben jutnak némelly áttatosok, kik a' te szentségedhez nagy kedvel, és áttatósággal járúlnak, meg szégyenlem magamat, és el-pirúlok, hogy én a' te óltárodhoz illy lágy melegen, sőt hidegen járúlok.

Hogy illy sován, és szív gerjedés nélkül maradok; hogy telylef-

lyeséggel fel nem gyulladok a' te színed előtt én Istenem, és olly buzgó indulattal te hozzád nem ragadtatom, mint sok áttatosok, kik a' részesülének kívánsága, és szívökben érzett szeretet miatt, könnyhullatástól magokat meg nem tartóztathatták:

Hanem szívek, és testek szájával, te hozzád Ur Isten, elő kútfőhöz, nagy belső indulattal vágyódtak. Mivel aző éhségeket né enyhithették, bé sem tölthették különben, hanem a' te szent testednek gyönyörűséges, és lelki kívánsággal-való vételével.

2. Oh melly buzgó hit vagy on effélékben, kik a' te jelenlétednek hihető bizonyását magokban érzik!

Ezek valóban meg-ismérik Urokat a' kenyér szegésben, a' kiknek szívök illy igen gerjedez a' vélek járó Jesus szeretetivel. Sok.

Sokszor igen távúl járok én eféle indulatoktól, és áitatoságtól, eféle nagy szeretettől, és gerjedeztől.

Könyörűly rajtam irgalmas, szent, édes JESUSOM, és engedd a' te szégyen nyomorúlt koldúfodnak, hogy bár csak néha érezze a' te szeretetednek szívbeli indúlattyát a' szent részeseülésben, hogy ezzel hitem vastagodgyék; jó vóltodban való reménségem gyarapodgyék: és az egyszer valóban fellobbant szeretet, a' mennyei manát meg-kóftolván, soha meg ne fogyatkozzék.

3. Meg-adhattya a' te bő-kezü Irgalmatságod a' tőled kért malasztot, és mikor a' te jó tetczésednek napja el-jő, fel-gerjedett szíved meg-látogathat engem kegyelmessen.

Mert noha nem gerjedezek olly kívá-

kivánsággal mint a' te választott áitatosid; mindazáltal a' te ajánlékodból kívánom azokat a' lán- gozó kivánságokat, kérvén, és o- hajtván, hogy részes légyek a' te buzgó szeretőidnek áitatoságá- ba, és az ő szent gyülekezetekben számláltassam.

XV. RESZ.

Hogy az áitatoságot alázatoság, és magunk el-hagyása által nyerjük.

1. *AZ* Ur szól. Szükség, hogy az áitatoságnak malasztját szüntelen keresed, kivánsággal kérjed, békeséggel, és reménséggel várjad, őremmel fogadgyad, alázatosan őrizzed, és azzal szorgalmatosan munkálkodgyál: a' mennyei látogatásnak pedig határát, és módgyát Istenre bizzad, míg el-jő. Ak.

Akkor kell főképpen meg-alá-
nod magadat, mikor belől kevés
vagy semmi áitatoságot nem ér-
zel. De azért akkor sem kell fe-
lettébel hadnod magadat, és ren-
detlenül törődnöd.

Sokszor az Isten rövid idő alatt
meg-adgya, a' mit sokáig meg nem
adott.

Gyakorta az imádkozásnak vé-
gén meg-adgya, a' mit kezdetin
meg nem adott.

2. Ha mindenkor hamar, és ki-
vánságunk szerént adatnék az Iste-
ni malaszt, a' gyarló ember ezt
nehezen viselné-el.

Azokáért jó reménységgel, és
alázatos túréssal kell várni az áit-
atoságnak ajándékát.

De azért magadra, és bűneidre
vefs, mikor az ajándék nem ada-
tik, vagy titkon tőled el-vétetik.

Néha az Isteni malasztanak kicsin
dolog

dolog akadékot vét, és ezt el-fő-
gyattya: ha kicsinnek, és né inkább
igen nagy dolognak kell azt mon-
dani, a' mi illy nagy jótülembe-
re meg-fosztja.

Ha azért ezt a' kicsin, vagy igen
nagy akadékot ki-rekeszted, és va-
lóban meg-győződ, meg-nyered,
a' mit kerelsz.

3. Ugyan-is, mihelyen maga-
dat tellyes szivből Istennek adod:
és ezt, vagy amazzt kívánságod sze-
rént nem keresed, hanem tellyes-
séggel Istenre hagyod magadat,
Istennel eggyesült, és magadban
csendes lélszel: mert semmi nem
fog néked ugy tetczeni, és ugy
meg enyhíteni, mint az Isten aka-
rattyának kellemetes tetczése.

Valaki azért szándékát Isten-
hez fel-emeli eggyűgyű szível, és
magát a' teremtetett állatoknak
rendetlen szeretetétől, és gyűlölsé-
gétől

gétől meg-üressíti; jó készülettel
vagy az Isteni malasztanak véte-
léhez, és méltó az áitatoságnak
ajándékára.

Mert az Isten oda önti áldomá-
sit, a' hol üres edényt talál.

Es mennél tekéltetesebben ellene
mond valaki a' földi dolgoknak,
mennél inkább meg-hal magának
maga meg-utálása által, annál ha-
marab adatik, és bőségesben bé-
öntetik az Isten malasztja, és a'
szabados szívet magassabban fel-
emeli.

4. Akkor az ilyen embernek
szíve észébe vész magát, bővel-
kedik, csudálkozik, és ki-terjed
szíve: mert az Isten keze rajta lé-
vén, magát tellyességgel Istenre
bizza mind örökké. Imé így álda-
tik meg az ember, a' ki tellyes szív-
ből keresi az Istent, és heába nem
vész lelket.

Az

Az óltári Szentségnek vételé-
ben Istennel való eggyesülésnek
kiváltképpen-való malasztját ér-
demli az ilyen ember: mert nem
néz a' maga áitatoságára, és vi-
gasztalására, hanem minden áita-
toság, és vigasztalás felett az Is-
ten dicsőségre, és tisztelségre.

XVI. R E S Z.

*Hogy Krisztus eleiben kell terjesztetni
szükséginket, és őtöle kérni
segítséget.*

1. *A' Tanítvány.* Oh édes szerel-
mes Uram; kit most áitato-
son akarok magamhoz vennem:
te tudod az én gyarlóságomat, és
sok fogyatkozásimat, mellyeket
szenvedek: mennyi sok nyavalyák-
ban, és vétkekben heverek: melly
gyakran el-únakodom, késérte-
tem, busítottam, meg-rutitatom.

Y 2

Or.

Orvosságért hozzád járulok: vigasztalásért, és könnyebségért hozzád kiáltok.

Añak szóllok, a' ki tud mindent; a' kinél nyilván vadnak minden belső titkaim; a' ki egyedül adhat nékem tekéletes vigasztalást, és segítséget.

Te tudod mi nélkül szűkölködöm leg-főképpen, és mely szegény vagyok a' jószágos erkölcsökben.

2. Ihon szegény, és mezitelen lévén, előtted állok, malasztot kérvén, és irgalmaságért esedezvén.

Táplálly engem éhező koldúso-dat: gerjezd fel hidegségemet szerelmed tűzével: világosítsád vakságomat jelenlétednek fényességével.

Minden világi dolgot tégy keferűvé nékem; minden nehéz, és ellen-

ellenkező dolgok viselésére adgy békeséges türelést, minden teremtetett állatot gyűlöltess, és felejtesselem velem.

Emeld-fel szívemet hozzád mennyekben, és ne szenved, hogy e' földön bujdoszam.

Ez után csak te egyedül légy mind örökké az én édeségem; mert egyedül te vagy az én étellem, italom, szerelmem, örömem, egészségem, és minden jóm.

3. Oh gyűjtanál-meg engem jelenléteddel, elégitenél, és változtatnál-el, hogy veled egy lélekke lennék malasztodnak belső eggyesítése, és égő szerelmednek el-olvasztása által.

Ne bocsáts-el, Uram, magadtól éhen, és szárazon, hanem cselekedgyél velem irgalmason, a' mint gyakorta csudálatoson cselekedtél szenteiddel.

Nem volna csuda, ha te töled éppen meg-tűzefedném, és magamban el-fogynék; mivel te olly tűz vagy, melly mindenkor ég sz, és soha el nem fogysz: olly szeretet vagy, melly a' sziveket megtisztítod, és az elméket megvilágosítod.

XVII. RESZ.

Hogy Krisztust buzgósággal kell szeretni, és az övételeit nagy kedvel kívánni.

1. *A Tanítvány.* Uram, nagy áitatósággal, és buzgó szeretettel, szívemnek tellyes kívánságával, és gerjedezésével akarlak téged fogadni, a' mint kívántanak téged a' részesülésben sok szent, és Istenes emberek, kik te előtted kedvesek voltak szentségekért, és buzgó áitatóságban éltenek.

Oh

Oh én Istenem, örök szeretet, minden jó, végetlen boldogság, olly nagy kívánsággal, és méltó tisztelettel akarlak téged magamhoz venni, a' minéműt valaha valamelly szent magában érezhetett.

2. Es noha méltatlan vagyok, azoknak az áitatos indulatoknak érzésére, mindazáltal szívemnek minden kívánságit éppen néked ajánlom, mintha egyedül én benem vólnának mind azok a' te előtted kedves buzgó kívánságok.

De e' felett valamiket gondolhat, és kívánhat az áitatos elme, mind azokat nagy bősűlettel, és tellyes akarattal néked nyujtom, és bé mutatom.

Semmit nem akarok magamnak tartani, hanem magamat, és valamim vagyom, jó kedvel örömeft néked áldozom.

Y 4

En

En Uram Istenem, én teremtmény, és Meg-váltóm, olly szándékkal, böcsülettel, dicsérettel, tisztet-tel, olly háladással, méltósággal, szeretettel; olly hittel, reménység-gel, tisztasággal, kívánlak tége-det ez máj napon venni, a' mint kívánt, és fogadott téged a' te szent Anyád, a' dicsőöséges Szűz Maria, mikor testesüléshednek titkát ör-vendetesen hirdető Angyalnak alázatoson, és áitatoson felele: Ihon az Urnak szolgálója, légyen nekem a' te mondásod szerént.

3. Es miképpen a' te elől járód, Keresztelő bődög Szent János, je-len létedben vigadván a' Szent Lé-lek örömében, rőpdősött annyá-nak méhében.

Az után-is, látván Jesust az emberek között, igen meg-aláz-ván magát áitatatos indúlattal így szól: A' vő-legénynek baráttya, a' ki

a' ki áll, es láttya őtet, örömmel vigad, a' vő-legény szaván.

En-is hasonló-képpen kívánom, hogy igen nagy, és szent kívánsá-gokkal fel gerjedgyek, és néked tellyes szivből magamat bé-mu-tassam.

Ez okon magamért, és mind azokért, kik imádságimban, aján-lották magokat, minden áitatatos sziveknek vigaságit, égő kíván-ságit, elme ragadtatásit, magaf-ság-béli világosításit néked bé-mu-tatom minden jóságos erkölcsök-kei. és mind azokkal az Isteni di-cséretekkal, mellyek az égben, és a' földön vóltak, és lélsznek, hogy te mindenektől méltán dicsértessél, és örökké dicsőíttessél.

4. En Uram Istenem, vedd ked-vesen az én kívánságimat, és a' te végheterlen dicőiretednek, és örökké-való áldásodnak ohajtását,

mellyek téged méltán illetnek a' te kimondhatatlan nagy vóltodért.

Ezekkel tisztellek, és tisztelni akarlak téged minden nap, sőt minden szempillantásban, és mind az mennyei lelkeket, 's mind a' te hivedet ohajtással hívom, és kérem, hogy velem együtt néked hálákat, és dicséreteket mondgyanak.

5. Dicsérjenek téged minden nemzetségek, népek, és nyelvek: a' te szent, és mézzel folyó nevedet nagy örömmel, és égő áitatóssággal magasztalják.

Es valakik a' te felséges szentségedet méltó bocsúlattal, és áitatóssággal szolgáltatták, és teljes szível vészik, kegyelmet, és irgalmaságot nyerjenek tőled, és én érettem bűnösért imádkozzanak.

Es

Es mikor a' kívánt áitatósságban, és örvendetes eggyesülésben részesülnek, és jól megvigasztaltván, 's csudálatos képpen megelégtetvén, szent asztalodtól elmennek, rólam is szegény bűnös-ről méltóztassanak emlékezni.

XVIII. RESZ.

Hogy nem kell emberi nyughatatlansághól vizsgálni ezt a' szentséget: hanem értelmünket a' hitnek engedelmeszsége alá vetvén, Krisztust kell követnünk.

1. **AZ** Ur szól. Ha azt akarod, hogy a' kételkedésnek mélységes fenekébe ne merülly, ennek a' mélységes szentségnek haszon-talan, és hívságos vizgálásától megőrizd magadat.

A' felségnek vizsgálója le-nyomatik a' dicsőségtől. Többet cse-

lekedhetik Isten, hogy sem az ember érthet.

Tűrhető az igazságról-való alá-
zatos, és áitatos értekezés, melly
kész tanulni, és a' szent Atyák
igaz értelmé szerint járni.

2. Bódog együgyűség, melly
el-hagyván a' mély kérdéseknek
tőviseűttyát, az Isten parancso-
lattyának igyenes, és bizonyos öf-
vényén jár.

Sokan el-vesztették az áitatos-
ságot, akarván vizsgálni a' magok
értelme felett-való dolgokat.

Hit kívántatik tőled, és tiszta
élet, nem elmélkedés, és Isteni tit-
koknak mély tudománya:

Hanem érted, és meg sem fog-
hatod azokat, mellyek alattad
vannak, mint érted által azokat,
mellyek felettad vannak?

Hidgy Istennek, és a' hitnek en-
gedelmességére alázd-meg értel-
me.

medet, és tudományak világos-
sága adatik néked, a' mennyire
hasznos, és szükséges leszzen.

3. Némelleyek nehéz kísértete-
ket szenvednek a' hitről, és szent-
ségről: de ez nem ő vétkek, ha-
nem az ellenségé.

Ne gondolly, és ne kötődgyél
efféle gondolatokkal; meg se fe-
lelly az ördögtől indittatott ké-
telkedésekre: hanem hidgy az
Isten szavának, hidgy az ő szenti-
nek, és Profétáinak, és el-fút tő-
led a gonosz ellenség.

Gyakorta hasznos, hogy effélét
szenved az Isten szolgája.

Mert az ördög nem kísérti a'
hitetleneket, és gonoszokat, ki-
ket immár bátorsággal tart birto-
kában: az igaz, és áitatos embere-
ket pedig fok képpen kísérti, és
háborgattya.

4. Járully azért együgyű, és te-

kéllenes hittel, és alázatos bocsúllettel a' szentséghez.

Es valámit nem értesz, azt bátorságosan Istenre bizzad.

Meg nem csal az Isten. Meg csalatik valaki magának sokat hiszen.

Együgyűkkel jár az Isten, megjelenti magát az alázatosoknak, értelmet ad a' kisdedeknek, megnyitja szemeket a' tiszta szívűeknek; el-rejti pedig malasztját a' híváságos vizsgálók, és kevélyek előtt.

Az emberi okoskodás igen gyarló, és meg-csalatkozhatik, de az igaz hit meg nem csalattatik.

5. Minden értelem és természet szerént való okoskodás azzal tartozik, hogy kövesse a' hitet, ne előzze, és roncsa.

A' hit, és szeretet ebben a' szent, és felséges szentségbe első helyet foglal, és csudálatos-képpen munkálkodik.

Az

Az örök, véghetetlen, és mindenható Isten nagy, és vizsgálhatatlan dolgokat cselekeszik az Egbe, és a' földön: nem-is mehet végére senki az ő csudálatos cselekedetinek.

Ha az Isteni cselekedeteket könnyen meg-értené az emberi okosság, nem mondhatnok ezeket csudálatosoknak, és ki mondhatatlanoknak.

LAUS DEO
SEMPER.





A' Kőnyv Részeinek

L A J S T R O M A

ELSŐ KÖNYV.

- I. RESZ. *Az* Ur Kristus követéséről, és e' világ bióságának meg-utálásáról. 1.
 II. Embernek alázatos maga isméréstiről. 5.
 III. *Az* Igazságnak tanításáról. 9.
 IV. *A'* cselekedendő dolgoknak észes reme-
 léséről. 15.
 V. *A'* szent Irás olvasásáról. 17.
 VI. *A'* vizsgálta fordult, és keresztül állott
 kívánságokról. 19.
 VII. *Az* bióságos reménségnek, és fel-sua-
 kodásnak el-távoztatásáról. 21.
 VIII. *A'* felettéb-*való* Barátságának el-távo-
 ztatásáról. 24.
 IX. *Az* engedelmeségről, és egyebek birto-
 ka alatt létéről. 25.
 X. *A'* nyelteskedésnek, és szófságnak el-
 távoztatásáról. 28.
 XI. *A'* lelki békeségnek meg-nyeréséről, és
a' jóban *való* nevekedésnek igyeke-
 zetiről. 30.
 XII. *A'* kedvünk ellen rajtunk történt eset-
 eknek busznáról. 35.
 XIII.

- XIII. *A'* kísérteteknek ellene állásról. 37.
 XIV. *A'* vakmerő ítéltsnek el-távoztatá-
 sáról. 44.
 XV. *A'* szeretetből származott cseleked-
 tekéről. 47.
 XVI. Egyebek fogyatkozásának el-szenve-
 déséről. 49.
 XVII. *A'* Szerzetes életéről. 52.
 XVIII. *A'* Szent Atyák példáiról. 55.
 XIX. *A'* jó Szerzetesnek foglalatoságiról,
 60.
 XX. *Az* egyedül lételnek, és halgatásnak
 szeretetiről. 67.
 XXI. *A'* szívnek töredelmességéről. 75.
 XXII. *Az* emberi nyomorúságnak szemlé-
 léséről. 80.
 XXIII. *A'* Halálról *való* elmélkedésről. 88.
 XXIV. *Az* utolsó ítéltsről, és *a'* vétkeknek
 büntetéséről. 95.
 XXV. Egész életünknek buzgó meg-jobbítá-
 sáról. 103.

MASODIK KÖNYV.

- I. RESZ. *A'* belső maga-viselésről. 115.
 II. *Az* alázatosságról. 123.
 III. *A'* jó békeséges emberről. 125.
 IV. *A'* tiszta szívről; és együgyű szán-
 dékról. 129.
 V. *Az* embernek maga meg-vizsgálásáról.
 131.
 VI. *A'*

- V I. A' jo lelki ismérnek vigaságáról. 134.
 VII. Jესusnak mindenek felett-váló szeretiről. 138.
 VIII. A' Jესus-fal-váló nyájás társalkodásáról. 141.
 IX. Minden külső vigasztalásoknak el-távoztatásáról. 146.
 X. Az Isteni malasztért-váló háládatosságáról. 154.
 XI. Kevesen vannak; kik a' Jესus Keresztit szeretik. 159.
 XII. A' Sz Keresztnek királyi úttyáról. 164.

HARMADIK KÖNYV.

- I. RESZ. K Ristusnak belső szolátságáról a' hív lelkekhez. 177.
 II. Hogy szók zengése nélkül beszéll az igazság bennünk. 179.
 III. Hogy az Isten igéjét alázatosan kell hallani: és hogy ezt sokan meg nem fontolják. 182.
 IV. Hogy Isten előtt igazán, és alázatosan kell magunkat viselnünk. 188.
 V. Az Isteni szeretetnek csudálatos erejéről. 192.
 VI. Az igaz szeretetnek próbájáról. 199.
 VII. Az Isteni ajándékokat alázatosságnak örzése alatt el-kell-rejteni. 204.
 VIII. Mint kelljen Isten szeme előtt embernek magát semminnek itélni. 210.
 IX.

- IX. Hogy mindeneket Istenért kell cselekedni, mint utolsó véget. 213.
 X. Hogy-e világot meg-utálván, gyönyörűséges az Istennek szolgálni. 216.
 XI. Hogy szívünk kívánságait meg-kell-viseálni, és mértékelni. 221.
 XII. A' békeséges tűrőnek, és testi kívánságunkal váló harcizásnak tanúsága. 224.
 XIII. Az alázatos embernek engedelmességéről a' Kristus Jესus példájából. 228.
 XIV. Az Isten titkos ítéletének szemléléséről, hogy a' jobban fel ne suvalkodgyunk. 231.
 XV. Mint viselje magát, és mint szőljen ember minden kedves dolgaibá. 235.
 XVI. Hogy igaz vigasztalást csak Istenben kell keresni. 239.
 XVII. Hogy minden szorgalmatosságot Istenre kell badni. 242.
 XVIII. Hogy a' Kristus példájából jó kézzel kell szenvedni e' világi nyomorúságot. 244.
 XIX. A' bőségszerűség szenvedéséről: és ki legyen az igazán békeséges tűrő. 247.
 XX. Magunk gyarlóságának meg-vallása: és e' világi nyomorúságokról. 251.
 XXI. Hogy minden jók felett Istenben kell meg-nyugodni. 256.
 XXII. Az Isteni jók jó tettemények emlékezetiről. 263.
 XXIII.

- XXIII. Négy dolog szerez nagy békéséget. 268.
 XXIV. Hogy el-kell távoztatnunk a' más ember életének vizsgálását. 273.
 XXV. A' szívünk állandó békésege, és igaz elő-menetele miben álljon. 275.
 XXVI. A' szabados léleknek nagy méltóságáról, melyet inkább érdemel az imádság, hogy sem az olvasás. 279.
 XXVII. Hogy a' magunk szereteti a' menyeyi jóktól igen megtartóztat. 283.
 XXVIII. Az ember szóló nyelvek ellen. 287.
 XXIX. A' báborúságnak idején mint kelljen Istenet áldani, és segítségül bini. 289.
 XXX. Hogy Istenet kell segítségül hívunk, és biznunk az ő malasztjának vizsgálja nyelésében. 291.
 XXXI. Minden teremtetett állatokat bátra kell vetnünk, hogy azoknak teremtetését meg-nyerhezzük. 297.
 XXXII. Magunk meg-tagadásáról, és minden vágyódásnak megvetéséről. 303.
 XXXIII. A' szívnek nyughatatlanságáról: és hogy Isten utolsó ezélya szándékunknak. 306.
 XXXIV. Hogy Isten az ő szeretőinek mindennek felett, és mindenkben tesz. 308.
 XXXV. Hogy e' világon élünkben a' kísértetektől bátorságos menedékünk nincsen. 312.

XXXVI.

- XXXVI. Az embereknek bűvöságos ítéletekről. 315.
 XXXVII. Hogy a' szív szabadságának meg-nyeréséért éppen, és tisztán Istenre kell magunkat badni. 318.
 XXXVIII. A' külső dolgoknak jó renaeléséről: és hogy Istenhez kell folyamanni veszedelmes igyünkben. 321.
 XXXIX. Hogy ember ne legyen nyughatatlan dolgaiban. 324.
 XL. Hogy emberben magától semmi jó nincsen, és semmibe nem dicsékedhetik. 326.
 XLI. Minden világi tisztettségnek meg-utá-lásáról. 330.
 XLII. Hogy békességünket nem kell ember-ekben helybeztetni. 332.
 XLIII. A' bűvöságos világi bölcsesség ellen. 334.
 XLIV. Hogy a' külső dolgokat nem kell magunkhoz kapcsolnunk. 338.
 XLV. Hogy nem kell mindennek binni: és mely könyű a' szőlásban vétkezni. 340.
 XLVI. Hogy Istenben kell biznunk, mikor a' nyelvek nyilai reánk bocsáttatnak. 346.
 XLVII. Hogy minden terhet el-kell viselni az örök életért. 352.
 XLVIII. Az ő bűkké való napról, és e' világi nyomorúságokról. 355.

XLIX.

XLIX. Az örök életnek kívánságáról: és mi-
nén ű jök ígértettek a' jó bajna-
koknak. 362.

L. Mint kellyen az el-hagytott ember-
nek magát Isten kezében aján-
lani. 370.

LI. Hogy alacson dolgokban kell magunkat
foglalnunk, mikor ki-fogyunk a'
nagy elmékedésekből. 378.

LII. Hogy embernek nem kell magát méltó-
nak itélni az Isteni vigasztalások-
ra, hanem inkább oltorozásokra. 380.

LIII. Hogy az Isten malasztja nem közölte-
tik a' földi dolgok kedvelővel. 384.

LIV. A' természetnek, és az Isten malasz-
tyának különböző indulatiról. 388.

LV. A' természetnek romlott voltáról, és
az Isteni malasztuak erejéről. 397.

LVI. Hogy magunkat meg-tagadóan, Kri-
stus kell a' kereset által követ-
nünk. 404.

LVII. Hogy ember feletté elne badgya ma-
gát, mikor valami vétékbe ejik. 409.

LVIII. Hogy a' felséges dolgokat, és az Istennek
tükös ítélést nem kell vizsgálni. 412.

LIX. Hogy minden bizodalnot, és remén-
séget egyedül Istenben kell vetni.
422.

NEGYEDIK KÖNYV.

Az Oltári Szentségről.

Rövid intés az Urnak vételére. 427.

I. RESZ. **M**elly nagy bocsúlattel kellyen
Krisztust fogadni. 428.

II. Hogy Istennek nagy jó volta, és szerel-
me jelentetik emberhez az oltári
szentségben. 440.

III. Hogy basznos gyakorta részesülni a'
szentségben. 446.

IV. Hogy jök jókkel meg-áldatnak a' szent-
ség vévők. 451.

V. A' Szentségnek nagy méltóságáról, és a'
Papi rendről. 457.

VI. Kérdés a' részesülés előtt-waló készü-
letéről. 461.

VII. Lelki ismeretünknek vizsgálásáról: job-
bulásáról. 463.

VIII. Krisztusnak a' keresetfán maga bé-mu-
tatásáról; és mimagunknak Isten-
re hagyásáról. 468.

IX. Hogy magunkat, és mindenünket Isten-
temre kell bízunk: es mindenekért
imádkozunk. 470.

X. Hogy a' sz. Részesülést nem kell könnyen el mulatni. 476.

XI. Hogy a' Krisztus teste, és a' sz. Írás fe-
lette szükségesek a' hív Leke-
nek. 483.

XII.

NE-

- XII. Hogy a' ki részesülni akar Krisztusban
nagy szorgalmatossággal kell be-
zá készülni. 491.
- XIII. Hogy a' Krisztussal való egyesülést a'
Szenttség által tellyes szívvel kell
az áitatos léleknek kívánni. 496.
- XIV. Melly nagy buzgósággal kívánniák
néhány áitatosok a' Krisztus Te-
stét. 500.
- XV. Hogy az áitatosdógot alázatosdó, és
magunk el-bagyasá által nyerjük.
503.
- XVI. Hogy Krisztus eleiben kell terjesztetni
szükséginket, és ő tőle kérni se-
gítségét. 507.
- XVII. Hogy Krisztust buzgósággal kell szeret-
ni, és az ő vételeit nagy kedvel ki-
válni. 510.
- XVIII. Hogy nem kell emberi nyughatatlan-
ságból vizsgálni ezt a' szentséget:
hanem értelmünket a' hitnek en-
gedelmessége alá vetvén, Krisztust
kell követnünk. 515.





